

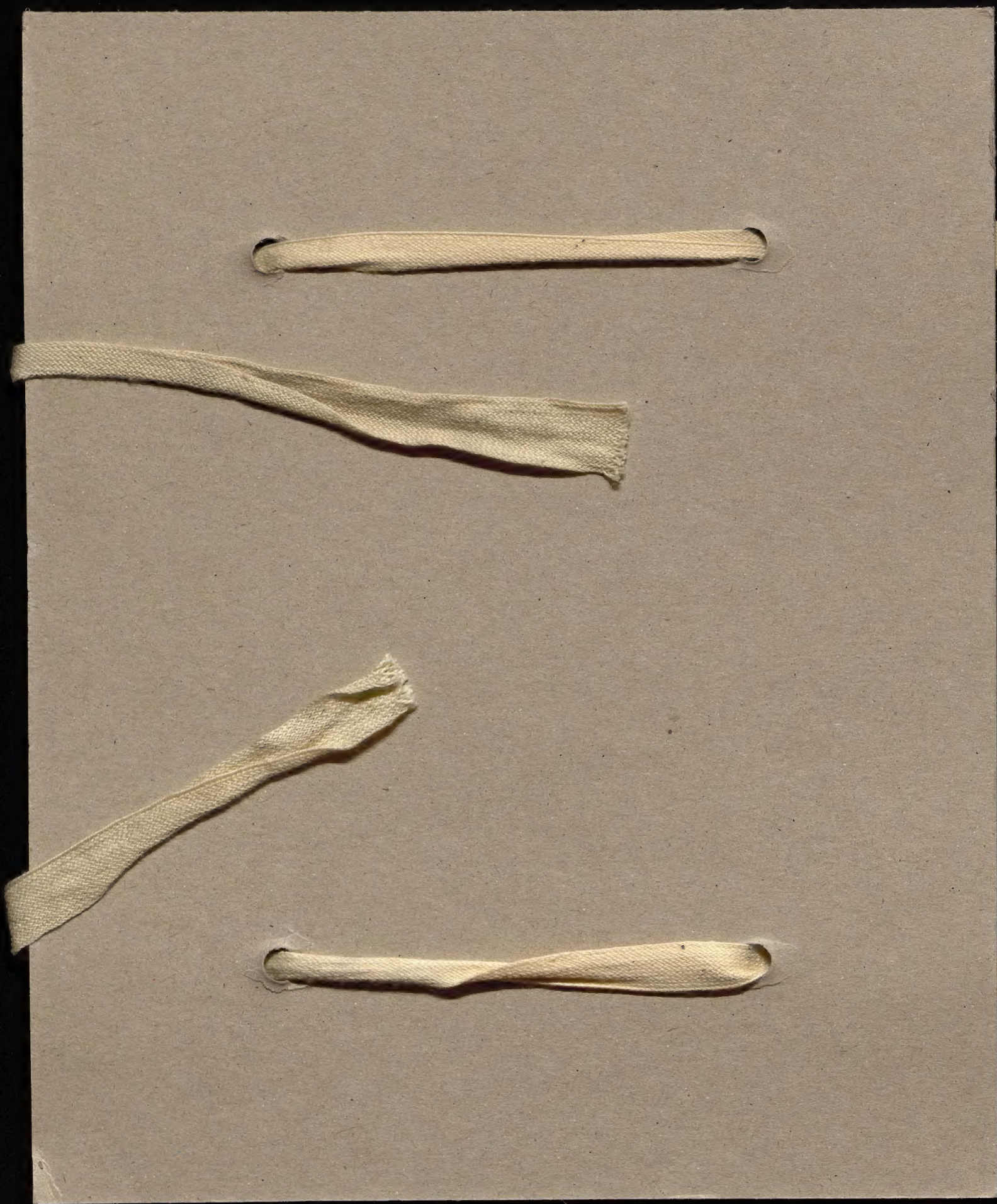
5376

8.4

Bibl. Jag.

II

Urkunden

und namentlichen Lehnbriefe. Nistad

Tyniec

in Galizien

und im Grundbesitz des XIII, XIV, XV und XVI

Jahrhunderts

zusammengestellt

und mit neuen geschichtlichen Einleitung versehen
von

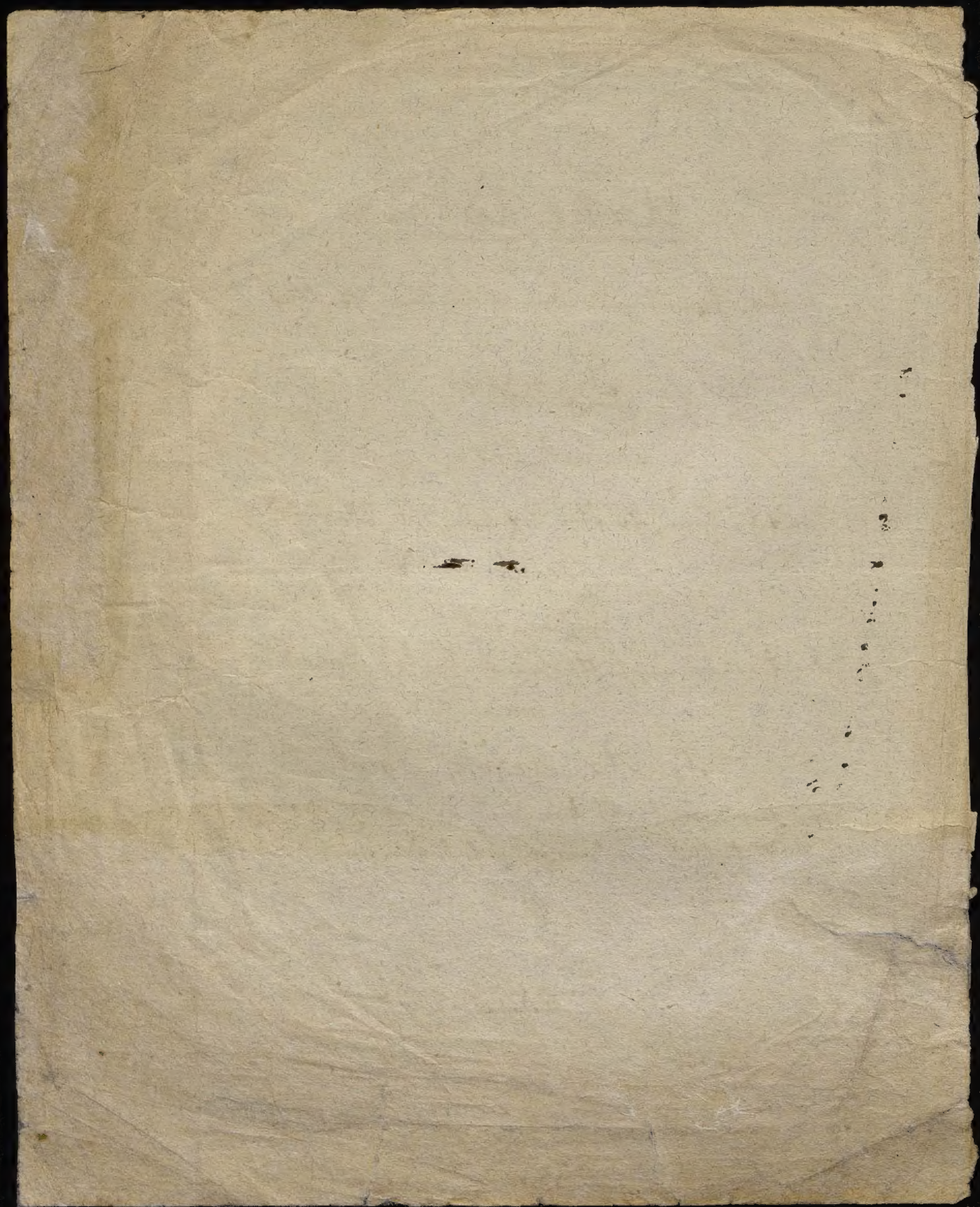
Ignatz Legota Pauli

unserer Bibliothekar und Assistent, wie auch
Mitglied unserer gelehrten Gesellschaften

=

1852.

"nostra conflans argentum et margaritas ecclesiae suae impignorans
 "prout expecti rumus in et post, nullo homine sentiente praeter suos
 "fratres viros, religiosos... subvenit nobis duobus millenariis marca-
 "rum monetae polonicae... Opatowiec et 8 villas kmetoneales ejusdem
 "Ligznic majores et minores, Modrzany, Piotrkowie, Urzuty, Opatko-
 "wiec circa Prochowice, Chasvin et Wilkow liberat a statione cum advectione
 "videlicet Padwody, ab omnibus laboribus et maldratis vulgo seph
 "et quibusvis solutionibus, addendo octo scutellos seu advocatos et duos
 "terrigenas nobiles vicinos quos a nobis sibi donari rogaverat et ab-
 "solvit ab expeditione belli nostri praeteriti in terris Ruthenorum fac-
 "tis pro tuitione castri Syniec. Cracovia in octava Epiphaniae 1362
 "Onkowan w Synyjskim ^{in eia p. 174}

3. Mscislaus Abbas Syniec medium lanceum per Albertum abbatem Nio-
 las dicto Kantny in Opatowiec pro duodecim maris monetae polon. obli-
 gatum filis ejusdem ~~Mscislaui~~ (Nicolai) Stanislas dicto Kuszek ad finem
 mortis ejus concedit quia 6 marcas in paratis persolvit 6 marcas et censum
 annum se soluturum obligavit - Opatowecz fer. 4^a ante f. b. Ja-
 cobi ap. 1404.

4. Benedictus de Modla canonicus gnesn. vicarius archiepiscopi per senten-
 tiam definitivam annihilat priorem sententiam Andreæ Mirzchka cano-
 nici erat. latam in gratiam Raphaelis rectoris parochialis ecclesiae
 in Opatowiec super decima manipulari et campestris, eandemque decimam
 Stanislas (Roskofska) abbatem Synecensem assignat. Gnesnae 7 Novemb. 1431.

5. Joannes de Elgoth, Adam. de Bandkow, Jacobus de Laborow et Paulus
 de Zatos canonici cracov. statuunt amicabilem compositionem inter Bogda-
 lum Abbatem Synecensem et Joannem Rogalecz rectorem paroch. ecclesiae in
 Opatowiec et decimant decimam manipularem ex Opatowiec ad conventum
 Synecensem pertinere. Cracovia 3 August. 1439.

6. Casimirus Rex Pol. Privilegium Boleslai ducis (super extruendum Opat-
 towiec - n. 1.) confirmat. Cracoviae fer. 4^a post fest. S. Francisci conf. 1456.
 praesent. Joanne de Tenoryn palatin. lublin. etc.

7. Alexander Rex Pol. Joanne de Sprowa vexillifero sandonimien. et capitaneo
 opouren. donat in decursum ~~decimo~~ aliorum trium annorum stationem
 (podatek krolewski) de oppido Opatowiec monasterii Synecensis sibi provenien-
 tem. Lublin feria 2^a post domin. Reminiscere 1506.

8. Joannes episcopus cracov. cum Stanislas (Baranowski) abbate Synecensi com-
 positionem facit ratione graniticam inter Opatowiec monasterii Synecensis
 et villam Krasnyow episcop. cracov. D. 3 Octobr. 1517.

9. Joannes Abbas monasterii Synecensis balneum in Opatowiec Leonardo civi
 balneum pro 10 maris vendunt (z prawem odkupu) Syniec 1° die S. Blasii 1491
 (moje 1419 lub in 1460 w tych latach nie bylo Jana opata a popyninnie go Synygiel
 nie wymienia i nie wspomina o nim)

B 632
 inde n. 24

(mam kopie)

10. Stanisl. Baranowski abbas tyneensis monasterio fratrum predicatorum
Opatorienoi 100 flor. donat pro legenda una missa in qualibet hebdomade.
Cracoviae 22 Julii 1525.
11. Piotr Olfinowski dziedzic Uscia villam Uscie. w parafii tarnowskiej
cum medietate navigii Janowi Piotrowskiemu opatowi tyneckiemu daje
w zamian za wies Opatorowice i wsi wsi Swierzyce (Szwanice) in terra Cra-
coviensi et districtu Kigzine noi (Koto Muchowa?) Korczyn feria 2^a post
festum J. Scholasticae 1505.
12. Anna Ujeszka zina Piotra Olfinowskiego potwierdza nowycizna za-
mian 8ta (N° 11) Usciciae feria 2^a ante festum Simonis et Judae 1518
(moze 1508?)
13. Sigismundus Joannis de Jakubowice canonius Kalisiensis et rector
ecclesiae in Lelovia coram Andrea Mischka archidiacono cracoviensi
partem haereditatis in Szwanice (Kto to wsi nalezyca do klasztoru tyneck.
kiego wykupit z zastawu i za to wlozy woiu miet trzymac) resignat
monasterio Tyneensi. Cracoviae 5 Febr. 1422. present. Pacofio karde
de Smigrod.
14. Sigismundus I rex Pol. Cracoviae die J. Jacobi 1518 confirmat
privilegium Boleslai (judici) ducis cracov. quod Modliborio abbati
Tyneensi concedit facultatem locandae gise teutonico civitatis
Opatorowicz super Wislam de Sta Cracovia Solibus Maji 1271 (mam kopia)
15. Joannes de Buerchyno succamerar. tertio randomis. recognoscit per
Joannem Kmittha judicem castrensem cracov. et camerarium graniciem
districtum chenain. et violicien scopulos granitiales erectos. esse
inter bona Piotrkowice conventus tyneensis et villam Krolewie Joannis
Krolewski (obie wsi w Krolestwie polskim) feria 4^a post dominicam Laetare
1560 (wspomina tu pole zwane Jatrzyga Karzemna)
16. Takis sam pynajlejs tejze daty 1560 feria 4^a post dominicam Cantate
rozgraniczenie miedzy wsi Piotrkowice klasztoru tyneck. a Bercze
Jana Firleja wojew. bełsk.
- 17 i 18 (nie ma)
19. Fiderius cardinalis archiepisc. gnesn. wydaje wyrok w sprawie o dziesins
pomiedzy Michalem de Koprywnica proboszem kofuota w Kozimiacach a Ja-
nem (Jutowskiem) opatem tyneck. Cracoviae 13 Maji 1499 podpisany tu Thomas
Joannis de Roznow clericus posnanensis diocesis. scriba episcop. (wsie w Krolestwie
polskim)
20. Jan de Starzechowice Scholasticus violicien komisarz takis sam w tejze samej
sprawie wydaje wyrok. Cracovia 8 Julii 1500.

- 21 Jan Benigzek z Krzylowy sędzia ziemski Krak potwierdza ugodę zawartą po: między Stanisławem (Baranowskiem) opatem tynieckim a Andrzejem Czuryto de Wroczkowie o wodę rzecki Sreniawy dla wsi Koziejnie. Cracovia in vigilia S. Stanisłai 1525.
- 22 Jan Kosciulecki haeres in Pleschow succamerarius terrae cracov. potwierdza rozgraniczenie pomiędzy wsią Koziejnie klasztoru tynieckiego a wsią Morskę Legoty Moskiewo (w Król. Polsk.) Cracovia Sabato ante festum S. Martini 1538.
- 23 Paulus de Boquimilowice iudex et Sigismundus de Bobowa subiudex terrae cracov. confirmant resignationem trium laneorum in Charwin (Charwin w Krolestwie) per Stanislaum de Wierzbno Joanni de Sarbie pro 130 marcis mediorum grossorum monetae kujaviensis muneris polonici. Proszowice feria 5^a post conditum Paschae 1435.
- 24 Bartolomeus de Gory Judea terra cracov. confirmat commutationem ripae in Charwin per Thomam de Charwin factam cum Bogdalo abbate tyneceński pro arvo agri ibidem (wspomniane tu „non violenter alias nie wolnie”, in aliois alias w niekach” Proszowice ipso festo S. Andrea 1441 pomiędzy Juradkami: Jacobus de Lucianowice nobilis.
- 25 Casimirus rex concedit Mathis (Skawinka) abbati tyneceński emere praedium et 4 1/2 laneos kmethorum in villa Charwin apud Dobeslaum Charwin'ski et Nicolaum Sarbski, illudque praedium ab oneribus liberat. Cracoviae feria 3^a Rogationum 1468
- 26 Henricus Fuley administrator abbacie tyneceński opidum Bratowice ad mensam fratrum monasterii tyneceński incorporat. Tyniec 7 April. 1633 Na wyzwywie: nie zakonnikow szty dochody z wsi: Promnik, Koftrze, Opatkowie nad rzeka, Wilga, Samborek, Lowozowice, Laczany, Jezierszany, Raczna, Smierdoga, Golikowice, Wgryznowice, Chrzastowka alias Moderowska, Opidum Brzostek cum suburbio Nawcie et Wola Brzostowska, na zakrytych dochod z wsi: wsi Sidziny, na chorych braci aptek i doktora medycyny dochod z wsi Torzow i Bukowie przez Kiczot zatorskich darowanych, 2 jeziora w Czernichowie, jezioro Kolne in sylwis Zabagnie, wolny opat z lasow szki Tynica, Peregini oraz lasu Zabagnie oraz następujace rybnie z Sielawy 4 grzyw. Peregini 2 grzyw. Rybny 4 grzyw, z Starej wsi i Polanki 10 grzyw; do tego dodat na stot oppidum Opatkowice cum suburbio et villis Piotrkowice, Urzuty et Ulsie, cegielnie z wolnym wresbem do lasu w Szejwiciach. (Reszta dochodow brat podobno opat)
- 27 Jan Albert Kadynat i biskup Krak potwierdza powyższą ordynacyję (nr 26) Kiele 4 Novemb 1633.
- 28 Władysław IV Król potwierdza powyższą ordynacyję (nr 26) Warszawa 27 Julii 1634.
- 29 Urban papież potwierdzając powyższy rozdział dóbr zakonników od dóbr opata (nr 26) mówi iż powiano z tych dochodów żyć 36 braci zakonnych w Tyniu i że dawni opaci na stot tychże dodawali rocznie 2000 zło i 20 dukatów i że razem dochód tychże braci wynosił około 2000 dukatów - Fulej z ramienia dopłaty dat in Opatkowice, oświadczyłoby to nie wystarczające na im jezior opat dostając na potrzeby. Roma Calend. Septembr. 1634.

30. Erectio prepositura cum mansionariis ecclesiae in majori Ligiznice 1508.
 31. Leo papa confirmat erectionem prepositurae in majori Ligiznice 1512.

I

Privilegia super oppidum Skawina, Golikowice, Sal de Wieliczka,
 Leska. (pag. 170-233)

1. Casimirus Rex Poloniae civitati Skawina "nova foundationis nostrae" (mam kopis)
 ius teutonicum confert. Cracovia in Vigilia Corporis Christi 1364
2. Mucislaus abbas tyneceus advocatiam in civitate Skawina Solichae. (mam kopis)
 li de Berich dicto Lusznik pro 300 marcas vendit. Tynece die B. Michael. 1394.
3. Piarthofius de Gory iudex terra cracov. oznajmia iż komisja Krolewska
 wyprawie pomiedzy Bogdalem opatem tyneckim a kanonikiem Raszem z Skawiny
 Wojtem Skawin'skim wydata wyrok iż dni wojt Skawin'ski ani Klesz-
 tor tynecki nie majo dawac podatku zwanego statio od Kłorego dawnemi
 przywilejami byli wolni, gdyby zaś koniecznie Krol od opata tyneckiego tego
 podatku wymagał wtedy kmiecie należący do zamku tyneckiego oraz miesz-
 canie Skawin'scy majo się przytożyć Cracovia fer. 4^a post J. Joan Bapt. 1452.
 presentibus Joanne de Rythwian, Dobellao de Wionize, Joanne de Tenryn palat.
 cracov.
4. Helias profesor S. Theol. decanus ecclesiae sandomir. papalis commissarius na
 ządanie Piotra rectoris paroch. ecclesiae in Skawina wrywa kilku Kościoł Krakow.
 skich i kilku mieszkan Skawin'skich aby się w Sandomierzu stawili na termi-
 nie i usprawiedliwili z obwinienia o zabór dochodów kościelnych Skawin'skich.
 Cracovia 9 Junii 1419
5. Mathias (Skawinka) abbas tyneceus funduje szpital i dom ubogich w Skawi-
 nie nadając mu za miastem plac zwany Markowskie leżący na drodze ku La-
 torowi za murami miasta i ten pola we wsi Lisary (kolo Skawiny) Kupiony
 Piotra z Skawiny altarysty syna Jacubia Michow'skiego, cum additamentis alias z
 przymiatki "(t.j. dodatkami gruntu) parciut, piścina, uwalnia tenże szpital ab-
 oneribus qui vulgariter Scharwarki nuncupantur et ab exactionibus vul-
 gariter Schosy, i radcow miasta Skawiny opiekunami tegoż szpitala czyni. Ty-
 niec sabbato post conversionem S. Pauli 1471.
6. Jan Pieniążek z Kraglowy sędzia i mikołaj Jaszczki z ductawic podjętek
 ziemi Krakow. oświadczają iż siostry rodzone (Elzbieta siostra ceniowa, Kordula
 Ratultowa, Anna Kłappowa, Hedvigis altera Kłappowa, Dorota Hfelmano-
 wa (wdowy) i Katarzyna Lebrzydowska (żona Stanisława Lebrzydowskiego)
 dziedziczki dóbr Swięczyce, Porzów, Tarnawa, Porzozowa, Sowliny,
 Wola circa Tarnawa, Krzywaczka, Porzarka, Mordarka po zmarłym bracie

Baltaxarze zwanym Scharbek dziedzic owych dołb occasione advo-
catiae in Skawina ac scultetianum in Radziszow, Wola Radziszow
ka et Brunaczow ktore ~~opale~~ to wojtostwa Spnedaty Stanislawowi Ba-
ranowskiemu opatowi tyneickiemu, rursz iz uwolnia tis ~~adpale~~ wojto-
stwa od wszelkich dlugow i zapisow pod kara 2000 zł. Cracovia feria 2^a post
Dominic. Reminisere 1520. (presentibus Nicolas Gdowski de Gdowo
Stanislas Lubomirski de Lubomierz)

(mam kopia)

7. Sigismundus I rex Pol. Cracovia feria 4^a ante Dominic Reminisere 1553
confirmat privilegium Casimiri regis Pol. datum Cracovia in octava b. Mar-
tini confest. 1364 super fundationem ecclesiae parochialis in Skawina

8. Stanislas Pnedborg advocatus una cum septem iuratis iuris supremi
teutonici maydeburg. castri cracov. recognoscunt quod Mathias machura
molendinator skawinensis obvenientem ei testiam mensuram molendini
Skawinensis haereditariam Stanislas Pnedborski de Cracovia pro 103
maris resignavit. Cracovia ~~in~~ in vigilia Assumpt. B.V. Mariae 1488.

9. Martinus V papa confirmat nobilibus fratribus Raphaeli, Nicolo,
Stanislas, Michaeli et Derslas natis quondam Michaelis Rurich
dicti Pusznik domicelli cracoviensis diocesis. possessionem advocatiae
in Skawina quam praefatus Michael Rurich pro 300 marc. gros. prag.
a Dorsicolas abbate tyneensi ~~ad~~ emerat. Roma. XV Calend. Septembr.
Pontificatus Anno decimo. (1427)

10. Joannes XXIII papa praeposituram (probstwo) ecclesiae parochialis in Sk-
wina post liberam resignationem Alberti illius ecclesiae rectoris confest
Petro Venceslai de Slupza. Bononia XIV Calend. Maji pontificatus anno V (1414)

11. Bartholaeus de Gory iudex terre Cracov. recognoscit quia olim Boguslaus
abbas tyneensis villam monasterii tyneensis seu fortes agrorum Goltko-
wie nuncupatam (dys Goltkowie w bochenstaim) super fluvium Vilga sitam
pro 30 maris discretis viris Hlenczmano pellifici de Cracovia et Jacobo
Joanni et Dominio filiis Nicolai de Goltkowie vendidit cum conditione
solutionis singulis annis 3 maras argenti pro censa ad monaster. tyneense
ideo venditionem istam ratam habet et Ibgigneum de Grod. Kowie haeredem
super haereditate Goltkowie a praefato cum Bogdalo abbate tyneensi libe-
rat. Cracovia in crastino I. Michaelis 1444. (present. Joanne de Lanrygn
palat. Cracov. Nicolas de Ofrolin castellans Wloznicensi)

(Oblat in lib.
Relat. castri cra-
cov. Anni 1722
Tom 145 pag.
594-599 n.
191)

(Oblat ibidem
pag. 599-602
n. 192)

12. Bartholaeus de Gory iudex terre Cracov. wydał dekret aby Ibgigneus de Grod-
kowie 2d zedzielnicy woi Goltkowie ptaut co roku 3 grzywny cynszu do Klatz-
tom tyneickiego. Cracovia feria 4^a post I. Michael. 1444.

13. Joannes de Lyszow castell. et capit. cracov. Regis Poloniae locum tenens
significat quod Joannes ministerialis Lithone dedit intromissionem Bogdalo abbati
tyneensi in bona Goltkowie iuxta lucrum super Ibgigneus Zosjowski, quam intro-
misionem Wlodanin in Goltkowie acceptavit. Cracoviae fer. 5^a post I. Jacobi. 1446.

14. Trybunał Lubelski oddał pretensje i roszczenia Jana Zabawskiego ktoś
ry jako spadkobierca na moży przywilegi dawonego Bogusława opata tyńce-
kiego chiał wieś Kłafstora Golikowice odzyskać. Lublin feria 6ª post f. Vintat.
D. V. Mariae 1633.

15 Conradus dux Cracoviae monasterio ^{tyneński} confest alveum ^{salis} ^{et venationem captonum in bonis monasterii} ¹²⁴² ^{druk.}
ad magnum sal vulgare Lodnia nuncupatum. ^(mam kopia)
(drukowany w Strygielskiego Tinecia p. 151. z tą różnicą że zamiast „et redemp-
tionem animae Kazimiri filii nostri Zemonilli” stoi u Strygielskiego
„carissimi filii nostri Zemonilli” mylnie albowiem Konrad miał sy-
now Kazmiersza i Zemonitę tu mylnie zamiast Zemoniti pisanego —
dalej „eulisiae Tineciensi contulimus” u Strygielskiego „Tineciensi” — dalej
„cujus pensionem agaria Cracoviensis olim percipiebat” u Strygielskiego
moje mylnie: „pensionem angariis Cracovienses olim percipiebant.” —
dalej „Luthfrido” u Strygielskiego: „Luthfrido” — dalej ku koncu „nec non et
filioli nostri Boleslai ducis Vandomiriae.” Strygielski ma mylnie filii —
dalej „Castellanus Cracovien deinde Bogusa” u Strygielskiego opuszone:
deinde — dalej „Ludo palatinus de Tyrnoko, Ideslaus Copito castella:
„nus spicimirien, Vladimirus frater ejus, Morslaus filius Predusogij,
„Janek filius Predslai, Simil Venator cracovien, Martinus frater ejus
„Florianus tribunus cracovien. Nicolaus filius Lucasij, Mrochet
„subdapifer, Millibor subpincerna, Vomanger thesaurarius, Alexius
„subcancellarius, Fultis praepositus de Brodycz Datum in Tyne in die”
Strygielski napisał Ludo palat. Endom. De-flaus (zamiast Morslaus)
Janek, Simila, Maraina opuszył również Mikotaja, Mrochka i Milli-
bora)

16 Lescus (niger) dux Cracov. proventus monasterii tyneciensis ex suppa ^{druk.}
ad magnum sal ordinat et approbat. Cracoviae 1288. (Drukowany w ^(mam kopia)
Strygielskiego Tinecia pag 160 i Tabickiego: Gornictwo w Polsce tom II
str. 91. z tą różnicą że w rękopisie: Lupam emebant (zamiast Lupam
tenebant) ratum habentes (zamiast ratum habemus, coyle) rantientes
(zamiast rantientes, coyle) viginti marcas argenti currentis (opuszone w ^{Tabickim tyko,}
giltfem argenti) debent expedire (ma mylnie Tabicki: debetur) prachabito
monasterii (Tabicki: Strygielski mylnie: prachabito Monasterio) ^{druk w majejowskiego}
^{zamistniki tom II pag. 387}

17 Sigismundus I rex Pol. pro conservatione castri tynecensis tres tenas alias ^(mam kopia)
cebrovski et tres mensuras minuti salis ad quodlibet quartale anni in suppis
Cracovien. assignat monasterio tyneński. Cracovia in vigil. Petri et Pauli. 1509.
Inductio 3 privilegiorum (no 15, 16, 17) ad Rata Cracov. castren. feria 6^a ante

18 Inductio 3 privilegiorum (no 15, 16, 17) ad Rata Cracov. castren. feria 6^a ante ^{druk}
septem natiuitatis Joan. Bapt. 1564.
19 nobilis Nicolaus de Sierca 3 marcas laterum grofo. prag. monetæ polonicae. census in-
gulio anni de eadem hereditate Sierca (Sierca w Borkenstein) Stanisław (Rozkożka) abbat
et conventui in Tyne obligat re solutum. Cracovia feria 2^a ante fest. Georg. 1434. (druk w Strygielskim pag. 150)

20. Wyrok trybunału lubelskiego (pośt festum S. mathae 1633) w sprawie pomiędzy klasztorem tyńieckim a braćmi marianem, Stanisławem, Hieronimem Przytęckimi braćmi synami zmarłego Andrzeja Przytęckiego dziedzica wsi Lusia (dziś Lusia w wadowickim) ogranicz Opatkowic (wsi klasztoru tyńieckiego w wadowickim) która to wieś Opatkowice (klasztoru) graniczyła z wsiami Lusia (Przytęckich) Swojowice (konwentu Bożego Ciała na Kazimierzu w Krakowie) Wroblowice (konwentu S. Katarzyny w Krakowie — leży w bocheńskim) i Libierstów i leżała nad rzeką Wilgą. (wspomiana tu produkowana mapa delineata, tej wsi)
21. Rozgraniczenie z 1634 urywnione wsi Opatkowic konwentu tyńieckiego od wsi Libierstów (którą posiadała Zofia de Wojstawic ~~zofia~~ żona krzyżacka Zofia Gzolińskiego de Temyn Kąstelanu sandeckiego, dostawczy tej wsi Libierstów i Gaj w spadku po bracie swym Stanisławie z Wojstawic Likowskim) od wsi Swojowice (konwentu Bożego Ciała) i od wsi Lusia (Przytęckich) wspomniane w tym akcie: Decursus aequal alias wodomorza. Przy: tem rozgraniczeniu byli Przytęccy: Marianus castellanus ofwieimerfil, Hieronimus dapifer oracov. patni et Marianus, Stanislaus, Hieronimus olim Andrei de Przytęck Przytęcki filii, filiastr.
22. Władysław IV w Warszawie 9. stycznia 1639 nakazuje Janowi Wzemburgowi sekretarzowi król. i administratorowi ziemi wielickich aby stosując się do przywileju Zygmunta I co kwartał klasztorowi tyńieckiemu wydawał sol rumowską.
23. Wyrok sądu regimowego warszawskiego (feria 5ª ante fest. S. mathae 1641) przyordzający klasztorowi tyńieckiemu wieś Golińkowice do której dzieje: dzictwa Jan Zabawski robić pretensye wnosić.
24. Andreas Sancta Crucis archiepiscopus Seleucia ad Poloniae regem cum facultate legati a latere nuntius apostolicus. zakazuje Janowi Konarskiemu krak. mdeftować i cytować klasztor tyńiecki (albowiem Franciszek Oborski preos w Torzostku pozwał przed tenże Sąd Bonifacego Rostockiego go preora tyńieckiego) Varsoviae 10 Septembr. 1692 (Franciscus Bentinus auditor generalis)

(mam kopia)

6) 2. Petrus Dunin de Drawnowice succamerarius terrae randomis. recognosuit per Petrum Santh de Modorowka camerarium granties factas esse inter opidum Brzostek cum suburbio abbati Tynecensis et villam Szawatka (Szawatka w jasieloku.) nobilis Marisii de Szawatka. Feria 6^a post 80 Sanctor. 1475 (ad viam liberam alias do Goscinia - post lacum vulgarem Sa Gersorem)

3. Joannes Maiejowski de Maiejowice succamerarius. terra randomis et capitaneus scapuiensis recognosuit granties factas esse inter opidum Brzostek, ~~Brzostek~~ villam Nawoie (abbatis tynecensis) et villam Siedliska (Floriani Brwiciu et Alberti Kowalowski) atque villam Smarzowa (Martini et Raphaelis Lyczkow) feria 3ª post nativit. B. Mariae V. 1576.
[granice były potok: granicznik pływający od Siedlisk, locus eminens Skotnicki miejscie - summites działy góry, - rivulus Krowzkowski od Siedlisk - rivulus Zamiecznyk od Smarzowy - wroście wies Szawatka Alberti Kowalowski]

4. Joannes Maiejowski succamerarius. terra randomis. recognosuit granties factas esse inter opidum Brzostek villam Nawoie (abbatis tynecensis) et villam Smarzowa (Martini propositi tarnovien. et Raphaelis Lyczkow fratri germani) feria 2^a post nativit. B. M. Virg. 1576. (granice: rivulus Czerwony potok, rivulus Zamiecznik, villa Kamiënica dominorum Gorajski: Kich, sylva Sklarski, sylva Zagorze.)

5. Andreas Karnisza advocatus provincialis juris supremi teutonice. castri cracov. recognosuit quod coram iudicio beatis Anna relicta Marci de Cracovia cum filia Beata confessorae sunt se vendidisse Divisioni scilicet de Januszkowice quartam partem sultetiae in Januszkowice pro gmaras latorum grossor. pragens. cum consensu aliorum puerorum Verusleo, Joanne et Elisabeth. Cracoviae feria 5ª post Pentecost. 1414

6. Vladislaus dux Cracov. opatowi tynieckiemu Michałowi przyjął za castrum. (mam kopię) Goleś cum haereditatibus adjacentibus: Cracovici, Warzyei, Lankowici, Cerkliño et haereditates in territorio Begensienjacentes: Strose, Swepeeth: nica, Zagorzany Uradowa (?) ponieważ oskarżony Comes Jacobus subcamerarius na terminie się nie stawiał. Apud Trebina in octava Purification. B. V. Mariae 1319. (Original był 1840 u Kielijńskiego dziś u Dawidowskiego na pergaminie)

7. (Vladislaus dux Cracov.) concordiam inter Michaelē abbatē tynecen: druk. sem et Jacobum de Zmigrod succamerarium randomisensem demissionis castri Goleś et villarum quarundam ratione factam ratificat. Cracovia in vigilia B. Margarethae 1320. (Druk. w Bruggelskiego tyniecia str. 167 z różnicą iż na Koniu w r. Kowicie stoi: ... Szentosleo dioto Węzi alioque pluribus testibus fide dignis.") druk. w Lelewelu.

8. Petrus Zarnowiecki capitaneus et propositus Goleśiensis vendit Mathiae Guizdz kmethoni de Dambrowa patia agri alias Katy sub castro dicto Goleś in ripa fluvii dicti Viołoka pro dimidia quarta marcae ex qua haereditate debet Guizdz solvere singulis annis pro centum festonem et grosso pro decima, si in eodem patio semina fuerint alias riana sub castro Goleś feria 5^a ante Purificat. Mariae 1473. (prosentibus Paulo

druk.
(mam kopię)

Pakofz, sculteto de Bryli et Burgrabis de Golez.)

9. Rafimirus rex Pol. confirmat compositionem inter Joannem abbatem Zieccensem et Eustachium castellanum lublinensem ubi Abbati oppidum Kotarszyc, Sandkowa Wola, Kluzowa Wola, Przyszczona et Masleskowa Wola attribuit Eustachio vero oppidum Pilzno et Strzegorzyc assignat. Cracoviae in die 6. Dionisii 1354. (druk w Szyngielskiego Zinecia p. 172. 2ta rozdział w re kopirce w 2 miejscach stoi Przyszczona zamiast Przyszka jak u Szyngielskiego) i ze Szyngielski na końcu opuszcza... „Sandomiriensi palatinis Vilez Kone „Sandomiriem, Joanne Voyniciem, Andrea Zarnowiem, castellanis, Słodiano „cancellario Lancien, Andrea rubeamerario, Petro tribuno et Borszyc „gio venatore cracovienrib. ac aliis pluribus fide dignis. Datum per „manus domini Sbignei cancellarii curiae nostrae Cracovien.”
10. Petrus Dunin de Prawkowitz succamerarius terrae sandomis. significat diolimitationem factam esse inter Biesowka et Warzyce (conventus tyneceński) et villam Jikluka (fratrum Nicolai et Jacobi haeredum de Jikluka) feria 5a ante Simon. et Judae 1475 (praesent. Henrico de Kamieniec castellano lanczi, Nicolas Frystarki - wspomina tu rivulum Koszancka, lutum Kaczkowa.)
11. Andreas de Senna succamerarius terrae sandomis. significat diolimitationem factam esse inter villam Warzyce (conventus tyneceński) et villam dublica (Stanisłai Zarnowiecki et uxoris suae Veronicae de Biezdziej: dza). Die 1. Iulii episcop. 1480 (wspomina tu torrentem Borkowka, Cholino gumienice, granicę villae Przyszczka.)
12. Joannes Doraciejowski succamerarius terrae sandomis. capitaneus rzepruon. significat diolimitationem factam esse inter villam Warzyce (conventus tyneceński) atque villas Rostoka, Glinik et Zimnowoda (Stanisłai Glinicki) feria 4a post festum nativit. B. Mariae 1576 (wspomina tu fluvium Jasiel, rivulum Czarna Kłoty wypływa z stawu Warzyckiego i w Jasiel upada, filia Łęg Warzycki - villa Ankowa (Hankowka?) i. Regiae maiestatis.)
13. Joannes Maciejowski succamerarius terrae sandomis. significat diolimitationem factam esse inter villam Warzyce (conventus tyneceński) et villam Zimnowoda (Stanisłai Glinicki) feria 5a post festum nativit. B. V. Mariae 1576. (wspomina tu rivulum Zryżyznik na granicy Biechowski - via quae ducit de oppido Pasto)
14. Joannes Otfinowski districtum biaceński et ozechowienksi camerarius facit diolimitationem inter villam Unieszcz (abbatis tyneceński) villas Tarnowiec i akac Wroczanka (Martini patris Jacobi, Stanisłai, Annae et Zophiae Galowskich) et villam Tarnowiec (Pauli Klotnicki vexilli fer hatinowski) et villam Gliniczek (Jarr. Reg. maiestatis) feria 3a post festum S. Mathaei evangeliste 1584 (praesent. Jacobo Boronowski de Biezdziej, Justo Rones) (wspomina tu iako granicę fluvium Czarna.)

15. Joannes Břfinovský districtum bicensis et czechoviensis camerarius facit dis-
limitationem inter villam Bieluszynica (Czeluonia, abbas tyneensis)
et villam Gliniczek (Stanislai Glinzki) penes rivum Łżarna. Feria 4^a in vigilia
festi S. Stanislai in autumno 1584.

16 (deest)

17. Henricus Firley abbas tyneensis ad mensam fratrum monasterii tyneensis
oppidum Porzostek et villam Wola Porzostowska incorporat. Synice 11 lu-
gust. 1629.

18. Henricus Firley abbas tyneensis bona villae Januszkowice Opacia stro-
na nuncupatae quae antiquitus ad praedium oppidi Porzostek spectabant
incorporata ad mensam fratrum monasterii tyneensis. Synice 3 Januarii 1634.

19. Joannes abbas tyneensis discreto viro Jacobo Stepkonis filio quondam
advocato de Tarnob donat hereditatem Porzostek ut jure teutonico in 100
mansis franconicis in extirpanda sylva locat civitatem, donat ei advoca-
tiam ~~4~~ 4 mansos liberos, tertium denarium iudicii sextum denarium de
censo ex residuis laneis mensuratis, cameras pannorum institas, macella
carnium, bencos vutorum, mensas panum, balneum, maculatorium seu Citel-
hof, molendina in Wiołoka et Stona construatur, habebit piscationem venatio-
nem, hortos ante civitatem; assignatque granicies usque ad rivulum duborna
ad antiquam villam, ad fluvium Wiołoka, ad pontes dictos Mosiszka, usque
ad villas Czerzenia, Rosmiszow, Camenica (monasterii tyneensis); cives in
Porzostek debent molere in suis molendinis et non in aliis (Wyszkowice)
secundum consuetudinem terrae. Advocatus maleficos judicet cum 1/2 libera
appellatione ad curiam Abbatis cum 25 solidis; pro pacius habebit civitas
1 mansum et ecclesia 1 mansum. Absolvit advocatum a iudicio castellano-
rum, omnes respondeant jure maydeburgensi, de cultis agris 8 annos et
de inultis 20 annos libertatis concedit; capivata libertate pro censo de
quolibet manso 9 scotos gross. pro 1/2 et pro decima rectori ecclesiae ^{de Porzostek} ^{abbatis} ^{releasze} ^{1/2} ^{scoto}
nem solvant, honores 3 in anno ministrabunt (in nativitate Domini, in
Pascha et in Pentecosten); advocatus serviet abbati in equo valente 3 mar-
cas in panis rub.... cum dyneo et hasta. Concedit eidem Jacobo advo-
catiam si vellet vendere. In Synice crastino Corporis Christi 1367.

(mem. copia)

20. Petrus Dumin de Prawkowie succamer. r.andomis significat dislimitatio-
nem factam esse inter villam Sziedlika (Joannis Ossowiczum) ab
una, villam Zawadka (marisoi de Zawadka) ab altera et oppidum Porzostek
(abbatis tyneensis). Feria 2^a post 00. Sant. 1464 (synonyma tu w Zawadce miej-
re: Trzetrzewion las) present: Petro de Rozanberg, Joanne Radwan de Kunowa, Nicolao Uchacz
de Dobreszyn.

21. Jacobus iudex juratus una cum septem scabinis juratis juris supre-
mi maydeburgensis in Golez significat quod Anna Schaapowska advo-
cata oppidi Porzostek recognovit se portiones quardam agrorum in litoribus fluvii

magni Wistoka vendidisse iuribus de Porzoffek pro censu annuali. Actum in
iudicio in Kolauzyce feria 4^a post s. Philipo. et Jacob. Epoff. 1466.

22. Andreas (Bzga) abbas tyneensis differentias inter oppidanos de Porzoffek
et nicolaus Schampowski dictum Biatowocki advocatum hereditarium
oppidi Porzoffek (filium Annae Schampowskna) Tynece feria 6^a post fest. s.
Stanislai 1479 (Oppidani semel in anno circa electionem consulum debebant
ministrare marcas 2, advocatus eligit 2 personas in consulatum; cives
extraoppidani, quicumque possident agros sive labores agricolas exercent
tenentur laborare ad praedium advocati quilibet per 9 dies labore metoneli
videlicet cum equis et curribus et aliter 9 dies labore manuali pedestri
- a to dle tego aby mieforanie porziuli rolnictwo i chwyli. vs. rpkodziot
jax mowi przywilej - Inquilini exercebant labores iuxta veterem consue-
tudinem - Oppidani et extraoppidani qui agrorum culturam exercent, tenen-
tur quilibet per 4 currus lignorum ducere et pro festo s. Martini exhibere
ad curiam advocati honores alias portus per 2 scotos gros. prag. quilibet
advocatus autem tenebitur ut moris est exhibere illis victualia - Opat
zabespniega wojtow. mikotajowi 1600 grzywien na wojtowstwie w Porzoffku
i obciunje iz 90 prz. 4 pokolenia rugowac nie bodzi z wojtowstwa

23. Andreas (Bzga) abbas tyneensis na prosh mikotaja Schampowskiego
wojta z Porzoffku potwierdza mu przywilej na wojtowstwo dany r. 1367
(nr 19). Tynece feria 5^a post fest. s. Bartholom. 1479. (advocatus Nicolaus
Biatowodzki dictus Schampowski advocatus de Porzoffek)

24. Boleslaus (iudex) dux Cracov. Boleslaus abbas tyneensi pro terra
circa eulericam s. Floriani ad Cracoviam dat vicisim partem borae
et terram vacuam in villa Porzoffek (in castellatus de Wojnicz) atque
clausuram super ^{Wiolam} cum villa Gosturm (2) Zawichost 1258
12 Calend. Junii (druk w Dzienniku Krolew. Tynece pag. 155.
Original r. 1840 b. 1. Kielcin K. 1. ego, dzis u Pawli Kowalskiego na pergaminie)
25. Inductio diolimitationis bonorum Umiesz, Tarnowiec et Gliniger
(nr 14) ad aita terrestria cracov. fer. 2^a post festum Tregum 1586.

L.

Privilegia ad bona Gromnik, Zborowice, Opatkowice sub
melortyn, Zdanica, Ujazd, Wilkow (pag. 359-396).

(mam kopia) druk.

(i nota)

(widac z tego iz byly 2 przy-
wileje takowe oryginalne
= wariantami.)

1. Lesus (niger) dux Cracov. post barbaricam desolationem concedit monasterio
tyneensi villas et oppida iure teutonico locare et villas reificat monas-
teri. Cracoviae 1288 druk Kow. w Dzienniku Krolew. Tynece pag. 163 i w maie-
w oryginale: "proprus vocabulis duximus declarandi: Rudno, Suchow, Do-
nici, Kiedlisza, Babonowice, Gromnik, Keliowice, Polenta (Golanka) Je-
michow, Czechow, Lileno, Hregoczysce, Doboryno, Kamenica, Porostek, Clez-
ci, Ujazd, Kraiowice Lancors (ven Skorowai) Warszyce, Sebn, Luka (Loka)
Unesie, Ceklino, Swepetnica, Olpino, Stroz, Bezdechowici, Lura, Zborowici, Hae
omnes villae cum sylvis circumiacentibus, mellificiis, venationibus, pratis,

„pascuis, nemoribus et aliis utilitatibus quibuscunque pertinent ad Abbatem
 „et ad domum Synuensem gades vero dictae domus sylvarum in cipiundo
 „a Stroze usque ad metas Hungariae et a Luca usque ad metas Rus-
 „siae, quicumque vero locati fuerint” dalej, nostram piam (omissione
 w Strygielstym) et condignam” dalej „cracoviasibus cuilibet unam” ktore
 to pod krolone miejca w Strygielstym brakuja. (Oryginal na pergaminie 1840 roku w Kiel:
 rzymskiego dykt. „Pawli Kowalskiego”)

2. Vladislaus (Lothius) Rex Poloniae hereditates monasterii tyneccensis Gromnik (nam Kopia)
 et Polanka (Golanka) concedit jure teutonico locare. Cracoviae in die 13. Mar-
 tini 1326. III KT Idus novembris

3. Adam Bieski succamerar. terra cracov. significat dislimitationem factam
 esse inter villas Iborowice (Abbatibus tyneccensis) et Ziminowodka (Joannis
 Ouzyniski) Karsna (Martini et Stanislai Roznow) Pławna (Joannis Ba-
 cunski) F. 5^a post Dominic. Reminiscere 1566 (wspominatu potok Slocz-
 finy, fluxum Priata, lapis supra quo quidam sacrilegus crematus est
 sylva Okreglica, arbor dictus trzeonia - presentibus: Stanisl. Jaszcycki
 de Lutowice et in Jastrzobia, Cyrillus Chrejtowski de Szepanowice,
 Joannes Andreas, Stanislaus Sreniawowie de Siedlika, Felix Dobek
 de Lurczow, Petrus Bloniski in Lutowice haerescanensis sandec. bicec.)

4. Adam Bieski succamerar. terra cracov. significat dislimitationem fac-
 tam esse inter villas Iborowice (Joannis Lurczowski abbatibus tyneccensis)
 Pleszna (conventus tyneccensis) Karsna (Martini et Stanislai Roznow)
 F. 6^a post Dominic. Reminiscere 1566. (wspominatu: mons Krogulec,
 via Korkawa, rivulus Liggis potok - present: Petrus Rozen de Brunick,
 Joannes Bacunski de Orlzyn et Ziminowodka.)

5. Moctislaus abbas tyneccensis discreto viro Petro haeredi de Kyany recto-
 ri mediae partis eulerae parochialis S. Jacobi in Casimiria vlodario craco-
 viensi de nobili genere procreato vendit pro 200 maris (centum latum
 grossorum pragensium et centum maris communis monetae numeri polo-
 nical.) advocatiam in villa Iborowice (in fluvio Bestna prope flu-
 vium Polam in terra beccensi non longe ab oppido Czesk Kowice) Syniec
 in vigilia 100 Sanctor. 1407. Dochody tej advokacyj byly 4 lanei seu mansi liben-
 cum eorum excrefentis vulgariter przymiany et obszary dictis (na kt-
 rych Tanach kmieci osadzac moze i z ktorych Tanow probospyzowi w Iborowicach
 rocznie 1 grzywna miat ptacic) ~~oboz lacze~~ lacze lezace nad rieką Polą
 graniczące z miastem Czesk Kowice i wsią Chanszna, moze wojt nad rieką
 Bestna postawic 2 młyny dalej 2 karczmy, kramy 2 jatki 2, sklepy 2 dla
 rzewiow, a 2 dla krawcow, 2 dla piekarzy, kuznia i warsztat garniarzki.
 pobieral wojt przystly denar z upyznow i danin w tobianiskich (w tobianie ptaci rocznie
 klasztorowi ~~upyznow~~ upyznow grossy przystly upyznow, a jako dziesiun i festonem gross.
 przeg. i mierzam awna, 2 mullos, 2 caseos, 12 ova) i trzeci denar z kar sadowych
 za co wojt obowiazany byl cum 7 scabinis raziadać w sadzie ile razy bylo potrzeba;

sprawy sadzily zis prawem magdeburckim. Co roku gdy opat lub jego zastepcy
 zjezdza na wielkie jedy gajne drazy do roku obowiazany byt wojt ryli soltys
 dac i objad a kmiecie 2 objady lub po 8 scotos za kazdy objad zaplatic, wojt
 ryli soltys mial wolne polowanie i rybostwo, kmiecie zas tylko um par-
 vo rete dicto sak mogli ryby towic; na wypraw ogolny wojenna powinien
 soltys wyprawic unum clientem cum balista in proprio equo valente 4 marcas.
 Kazdemu ^{nowemu} opatowi winien byl soltys lub jego sukcesorowie ^z pokazyac przywilej oryginalny
 i przytem zlozyc i sexagenam, innym zas urzadnikom mogt tylko Kopia
 pokazac przyrem im tylko 6 groszy oplatat. (Presentibus Joannes Parcofii
 Capella S. Joan. Bapt. in Cracovia prebendarius)

(mam Kopia)

6. Albertus abbas tyneensis significat quod coram judicio teutonicali in villa
 Zborowice vidua relicta Krzecznonis scultetissa tres partes et Derolans
 scultetus unam partem, conjunctim vero totam scultetiam nobili Mar-
 tino de Wladowa pro 120 maris gross. prag. vendiderunt. Datum 1376
 feria 5^a ante diem Paschae (presentib. Clemente Abraam nobili de Lemna
 wodka, Mathia de Bramburk)

7. Joannes (Intowski) abbas tyneensis invadit villam Zborowice in
 terra biecefz generosae Annae Baranowska in 200 maris monetae polon.
 cum omnibus proventibus exceptis 2 maris in anno. (Baranowska ma try-
 mac te wies poki zyje a po jej smierci maja na folwarku 200 ter: 6 vaccae 2
 boves, 2 equae, ancae, capones, galli communes atque giraphae (?).
 Tyniec Dominica Invoavit 1496.

(mam Kopia)

8. Henricus abbas tyneensis scultetiam in villa Zborowici discreto
 Petro sculteto de Lipnik pro 40 maris grossorum monetae usualis
 vendit et comedit locare colonos jure magdeburgensi. Tyniec 1349
 (Zborowice wies parafialna w jaskielcu)

(mam Kopia)

9. Joannes castellanus cracov. super haereditatem dictam Idena circa
 fluvium Dunajec ~~Albertus abbas tyneensis~~ quam Albertus abbas tyneen-
 sis ipso invadavit, censum annum 40 marcasolvere promittit.
 Cracoviae feria 6^a infra Octavas Nativitatis Christi 1372 (testibus
 Spitcone filio nostro) (Idonia wies w bochenim)

10. Nicolaus de Withowice succamerarius et capitaneus cracov. significat
 granties factas esse inter villam Idania (monasterii tyneensis) in apiem
 do a rivulo Borowy potok ubi intrat in fluvium Palecznica) atque villam
 Borowa (Lutzelai et Elisabethae de Biezenik) et villam Slona (Nicolai
 Marinkowfki) atque villam Konuszka (nobilitium ^{Cracov} ~~Joannis~~ et ejus filii
 Joannis de Kozel et Petri dicti Dylgg) atque villam Opatkowice (mo-
 nasterii tyneensis) atque villam Muzlawice (Alberti ~~Wojtyki~~ et Joannis
 Pierzchata) ubi in fluvium Dunajec fluvius Palecznica intrat. In crastino
 inventionis S. Crucis 1461 (presentibus Nicolao de Sbirchicze, Namajko
 Wislowski)

11. Joannes Synowicz de Cugna succamerar. terrae cracov. significat quod
comiserit regi recognoverunt nobilem Spytek de Melsztyn ~~scopulos~~ scopulos
granitiales inter villas Chazowice et Melsztyn (nobilis Spytkonis de Melsz-
tyn) Opatkowice et Ujazd (monasterii tynecensis) atque villam Stroz (Regiae
maiestatis) positos dissipasse injuste, et quod idem nobilis Spytek professus
est eodem scopulos destructos de noviter erigere. Cracoviae die S. Joannis
Evang. 1479. (praesent. Stanislas de Tencyn succamerar. chelmenfis, Stanislaus
de Lanskoruna, Petrus Gniady de Zabierzow vicecapitan. cracov. Zegota
Mielgowski, Miklaj Czarny)
12. Jacobus de Dambro castellanus et capitan. cracov. Junin de Morawian
Burgravius cracov. et Nicolaus Mielgowski de Piotrkowie comissarii
regii significant nobilem Spytek de Melsztyn scopulos granitiales inter
regii significant nobilem Spytek de Melsztyn scopulos granitiales inter
Chazowice, Melsztyn, Opatkowice, Ujazd et Stroz positos dissipasse
injuste. In Opatkowice sub Melsztyn feria 5^a ante Dominicam Ramipalmarum 1479.
13. Joannes de Zandowice succamerar. terrae cracov. significat granitios
factos esse inter villas Ujazd et Opatkowice (conventus tynecensis) villas
Grodzioka, Gruzki et Zawada (Spytkonis Mielosztynski) Feria 2^a post festum
S. Francisci 1480° u^ospromiana tu reyka Struga na ktorej był młyn, antiquus
alveus fluvii Dunajec alias Dunajczyko, stagnum dictum Bazyra)
14. Wincenty Baranowski opat tyniecki puszcza w^o dzierzawę za 40 złp. rocz.
negocynozu wsie Opatkowice, Ujazd, Zdania leżące pod Melsztynem
Florianowi Lebrzydowskiemu kapłanowi lubelsk. burgrabiemu Krakow.
stażemu nad dworzami królewskimi i referendarzowi ziemni podlasckiej
Tyniec feria 2ª post fest. S. Jacobi Apost. 1556.
15. Piotr Dembicki de Piotrkowie judea terrae cracov. oswiadcza iż w
swoich ziemskich Krak. Wincenty Baranowski opat tyniecki wsie Opatkowice
Ujazd i Zdania zamienił za dobra Przogowa i Polikty z Spytkiem Jor.
danem z Zakliczyna i Melsztyna wojewodą sandomirskiem starostą przemyskim
z powodu ugrych niespasek o granice. Cracoviae feria 2^a post fest. S. Trinitat. 1557.
(Też ziemi Krakowsk. powiecie bieckim)
16. Jan (Sutowski) opat tyniecki daje w^o dożywotnia ~~zawada~~ ^{posiadłość} dobra Mielkow,
Opatkowice, Ujazd i Zdania Piotrowi Gniady de Zabierzow marszałkowi
redwornemu kardynata Fryderyka biskupa Krak. za 110 zł. In ead. monasterii
Tynecensis sabato festi Conceptionis B. V. Mariae 1498.
17. Casimirus Rex Polon. villam Opatkowice in terra Cracoviensi prope Grodzi = (mam Kopia)
nam situatam monasterii tynecensis de jure polonico in jus teutonicum
Novifori transfert ad preces Joannis abbatis. In Miechovia in Octava Assumptio-
nis B. Mariae Virg. (- ?) praesentibus Wilezhone Sandomirienfi, Letha
Zawichostensfi castellanis (p^ored r. 1359 lub p^ored r. 1362 p^ob. w Zakliczkim)

Privilegia ad villas Łapuryca, MniszKowice, Kolanow, Łowicze, Okulice, Bodzanow (pag. 451-501).

1. Georgius Hierzynski advocatus provincialis castri cracov. significat quod Martinus Giedeki cultetus haereditarius in Łapuryca vendidit suam partem in Łapuryca pro 1000 florenis ungaric. aureis Andreæ (Ozga) abbati tyneensi Cracovia feria 2^a post festum S. Agnetis 1482.
2. Nicolaus de Michalow castellanus et capitaneus cracov. adjudicat ut Joannes Gozdź haeres de Łapuryca solvat censum debitum annuum 2 manarum Stanisław (Roskofska) abbati tyneensi. Cracovia in crastino S. Georgii 1426 (presentibus nobilibus Dobosław de Grybow, Petro de Lucianowice)
3. Jacobus Zambek advocatus cum scabinis iuris supremi monasterii tyneensis significat quod Jacobus filius junioris Joannis olim Gozdź de Łapuryca portionem tertiam przymarki vulgariter dictam matrimonii sui in villa Łapuryce vendidit pro 20 maris monetæ polonic Alberto Vencezlai olim de Bochnia (qua portio jacet supra fluvium Driecia) de qua portione idem Albertus monasterio tyneensi 20 scotos annui censusolvere promittit. Synice feria 2^a post Uadecum millia virginum. 1431.
4. Casimirus rex Polonia villam regalem MniszKowice prope Bochniam situatam vendit monialibus in Stanisławki pro 120 maris grosz. pragens. Cracovia in vigilia S. Dominici confes. 1367. (dies lejwinski ma)
5. Bartholomaeus de Gory iudex cracov. abbatem monasterii tyneensis Bogdalem intronit in partem MniszKowice (Kłopotu exco MniszKowice tenze opat zabara za 100 grzywien na Kłote skazany zostat Procopius Mischka de MniszKowice 2 powodu iż zażkażony o pneszkadzanie rozgranizieria na terminie stanc niechuiat) Lychow feria 2^a post octavas conditus Pascha 1448.
6. Bartholomaeus de Gory iudex cracov. adjudicat totam haereditatem villae MniszKowice Bogdalo abbati de Synice quoniam illam iudice lucratus est super Procopio Mischka de Niepreszna. Cracovia feria 3^a post festum Purificationis Mariae V. 1451.
7. Joannes Rokosz de Kosczyce iudex terrae cracov. significat quod Paulus Mischka de Niepreszna libere dimittit Mathiam (Skawinka) abbatem tyneensem pro intronisatione violenta in partem haereditatis in MniszKowice. Cracovia feria 6^a post fest. S. Stanisłai. 1464. (present. Joanne Felice de Tarnow bicenski castellano)
8. Joannes Rokosz de Kosczyce iudex terrae cracov. significat quod Paulus Mischka de Niepreszna liberat Mathiam (Skawinka) abbatem tyneensem (od Krokow sądowych) ratione haereditatis in MniszKowice. Cracovia 1464.

(nam prepirane)

- 9) Nicolaus Straß de Bialaczow iudex terra cracov. significat quod Anna uxor nobilis Joannis Palcowski Andree (Orza) abbatis tyneensis ab omnibus bonis haereditariis in Miszkowice renuntiavit. Diez feria 5^a ante Simon. et Judae 1481.
10. Stanislaus Abbas tyneensis pro 10 maris Stanislaus Dwornik vendit diorazysko (agarem) in villa Miszkowice ex quo solvere debet annui census unam sexagenam 4 gal. los, 20 ova et 2 caseos. Tyneć feria 4^a post dominic. Palmerum 1525.
11. Petrus episcopus cracov. significat quod Macislaus abbas tyneensis ~~o~~ (mam Kopia) Joanni de Korabowie canonico cracoviensi possessiones Pogwizdow et Miszkowice prope Bochniam jacentes misit w dziażawę za czynsz 8 grzywien w pierwszym 2 latach a poźniej 10 grzywien. Cracovie die s. Martini confes. 1402
12. Jan Łowiczowski opat tyński pozwala aby soltystwow Kolanowie ~~o~~ Tomasz Wolfki waznik w zakupach bocheniskich wykupit za 460 zł. jako też i las w Pogwizdowie (zastawiony u Bartłomieja Soboniewskiego soltysa w Pogwizdowie) i trzymał w dziażawie ptacę rocznego czynszu 2 zł. Tyneć d. 31 Octobris 1565.
13. Jacobus de Lubomirz iudex terrae cracov. oświadcza iż Jan (Piłtowski) opat tyński wygrał sprawę z mieszkańcami bocheniskimi o Kolanow. Cracoviae sabbato post festum s. Stanislai. 1509.
14. Nicolaus Straß de Bialaczow iudex terrae cracov. potwierdza toż samo (nr 13) Cracovia feria 5^a in Octava Ascensionis domini 1487.
15. Wyrok w sprawie pomiędzy Jakubem Gozdź a klasztorem tyńskim o Łapury: ce 1451.
16. Albertus abbas tyneensis provido Joanni dicto Gozdź haeredi in Chronow (mam Kopia) vendit particulas agrorum vulgerite, przymiarki in hereditate Łapuryce pro 12 maris groborum pragens. (niez błatna być wolny a potem ma ptacę 2 1/2 grzyw: ny czynszu) Tyneć die Pentecosten 1379
17. Joannes de Tencryn succesor. cracov. significat granicies factas esse inter villas Bodzanow (conventus tyneensis) et Ochmanow. Za Krzow, Za Krzowiec et Tomirag (monasterii in Stanisłki) feria 2ª ante festum s. Mathaei 1530 (pożm niana tu rzeczka Sledziówka)
18. Macislaus abbas tyneensis erigit iure teutonico scultetiam in villa Ukulice (mam Kopia) (Ukulice) ipsamque Joanni dicto Niedzwiedz oppidano oppidi Koszyce pro 32 maris monetae polon. vendit (wojtowi wolno wystawic karczmy, młyn, stawy, bo drzew na barie pflużył obrócić, bo sown' chować, ma usługi dla klasztoru w obrębie 3 mił. robić na rody zjeżdżać będzie 3 ławników z klasztornej wsi Koszynie; Kazi Kmieć pta: cie ma 8 skojów groszy rocznego czynszu - na żółdzi w lasach wolno im pać) Tyneć in vigilia Corporis Christi 1392.
19. Rozgraniczenie pomiędzy wsiami: Borek i Dąbrowka (krolewskimi które należały do Krzeczowa i które trzymał Hieronim Buziński żupnik krak.) Batowryce (krolew: które trzymał Marcin Łaryto Towary krak. starosta niepotomski) a wsią Ukulice (Jana Cieskiego kanderza. kor.) Pogurzyce (Zbigniewa Rupnickiego) 1560 wspom: niana tu rzeczka Wreżnia
20. Zygmunt August wyisaje dekret aby opat tyński z wsi: Ukulice ptał o sepo przynależa: cy do krolewskiego miasta Ulsie które trzymał Zbigniew 1569. Lublin 6 Juni 1569.

20. Zygmunt August król nakazuje braiom Janowi (starosie Olżytyńskiemu) i Joachimowi Cieskim wódcie klasztorowi tymieckiemu wsi Okulice i Bożczal, albowiem upadł czynsz roczny 16 grzywien który ojąć ich Jan Cieski kanclerz przy zamianie z Janem Łowczowskim opatem u rajców wielickich odbierać się mający zabezpieczył (Rajom w wielickie sprowadził Cieski wsi Mierzączkę, za 16 grzywien rocznego czynszu, co król kasował) W Lublinie 6 Junii 1569.
21. Jan i Joachim Cieski zwracają klasztorowi tymieckiemu 600 zł. które ojąć ich wziął od opata tymieckiego przy zamianie wsi Okulice i Bożczal Lublin 11 Julii 1569.
22. Kuit z powyższej summy (nr 21) 1569 r.
23. Jan Cieski kanclerz król. pol. z Janem Łowczowskim opatem tymieckim robią zamianę; za Okulice w powiecie profoskim i Bożczal w powiecie bieckim zabezpiecza Cieski opatowi 16 grzywien rocznego czynszu które tamuz Cieskiemu nieprzezanie wielicki za ustatkowaną wsi Mierzączkę płaćć mieli. Cracoviae feria 2ª post dominicam Reminiscere 1560.
24. Andrzej Gniady opat tymiecki notwiera prygwilej (dany przez opata Moris: Tawa na żołtystwo w Okulicach r. 1392 nr 18) wojostwa w Okulicach na rzecz Zbigniewa Rupnowskiego, który to wojostwo kupił od Tomasza Kierki i Stanisława Byka za 80 grzywien. Tymieć infra octavas Corporis Christi 1537.

N.

Privilegia ex parte decimae in Linze, Jurzyce, Polanka
census in Polanka et Starawies, Chrasztowska (pag. 563-671)

1. Paulus (Przemysławski) episcopus cracoviensis cum Alberto abbate tynecensi facit commutationem, pro decima maniculari in denze et Zore. Zore accepit villas Byczynam et Goresławice atque decimas de Dubrowni, de Byczyna et de Goresławice. Cracoviae XV Idus Maji 1287 (drukow. w Siergielsk. Tinecia pag. 1007/160.
2. Casimirus rex Poloniae commutationem Pauli episcopi crac. confirmat. Cracoviae X Calend. Januarii 1360.
3. Vilhelmus Bout J. U. D. Papae capellanus et auditor specialiter deputatus ad instantiam Bogdali abbatis tynecensis citat Joannem Nicolai parochum in denze(?) quoniam Paulus rector oratorii a 30 annis extracti in denze quam parochialem euleciam ~~recepit~~ nuncupavit decimas in superiori medioni et inferiori denze ad se salvo spectare praetendebat. Bononiae 6 Februarii 1437.
4. Vilhelmus Bout (takiż sam akt) Bononiae 4 Februarii 1437.
5. Petrus Martini de laudis rubeis Decretorum doctor decanus Segutiniensis Auditor specialis iuxta appellationem Joannis Nicolai agtaffa nowa Komisiojia wtejsie sprawil. Romae 1450 d. 1 Julii.
6. Petrus Martini de laudis rubeis commissione super decimam in Linze inter Bogdalem abbatem tynecensem et Joannem Nicolai capellae rive oratorii superioris villas denze instituit. Romae 5 Octobris 1453.

(druk
mam kopia)

(mam kopia)

et Joannes Nicolai
sibi adjudicari fecit.

7. Petrus Martini de caveis rubeis in praedicta causa contra rectorem ecclesiae in lenze omnibus jubet Bogdalem abbatem tynecensem adjuvare. Romae 5 Octobris 1453.
8. Petrus Martini de caveis rubeis excommunicat ob contumaciam Philippum rectorem ecclesiae in lenze. Romae 19. Decembris 1455.
9. Raphael de Skawina propositus Kelcensis (commisarius Episcopi) significat quod Mathias Mathias (Skawinka) abbas tynecensis inivit concordiam cum Mathiae de Gnojno ~~rectore~~ ecclesiae in lenze plebano (dziedzicami syn districtu Zatorien. Tych wsi byli sami wtojuanie nobiles viri. Quat pozwała aby koscioł w lenzach podlegat jako filia Kosciołowi w Woli a plebanowi Tegoż Koscioła w lenzach zapisuje dziesięć unc mowę we wsi Gołuchowiec) Cracoviae 7 Julii 1465.
10. Piotr Gembicki dziekan Krakowski administrator Krakow. biskup. przyjął: dla dziesięć unc z lenze (które wtedy 20 szlachty trzymali w dziedzielnicy n.p. Stanisław i Jan Dąbkowie dinczowskie, Andreas et Lucas Frydryszkowie dinczowskie, Petrus Tych dinczowski, Benedict. Bachor dinczowski, Jagniatkowski, Zofia, Gnyfka) klasztorowi tyńciekiemu Cracoviae 7 Junii 1630.
11. Nicolaus Liser S. Theol. baccalaureus Archidiaconus sandomis. comisarius (w sprawie pomiędzy monastrem opatem tyńciekim a Benkiem, Frankiem, Rafatem, Andrzejem, Kufonem i Wacławem dziedzicami Jurzyce o nieptacenie dziesięć unc z Jurzyce) monasterio tynecensij decimam ex Jurzyce adjudicat. Cracoviae 15 Decembr. 1404.
12. Piotr Gembicki dziekan Krak. i Komisarz wydaje wyrok aby Franciszek Ogonoński posesor wsi Polanki z tejże wsi ptał dziesięć unc klasztorowi tyńciekiemu. Cracoviae 20 Septembr. 1630.
13. Podzanta episcopus cracov. publicat decretum. Sbuluti propositi nlo: censis decretorum doctoris canonici cracov. comisarii qui in causa inter Podzantam episc. crac. et Marciolum abbatem tynecens. ratione decimarum de Polanka, decimas istas monasterio tynecensi adjudicat. Cracoviae 1 Idus Decembris 1380. (mancum - nie całe)
14. Jan Zerynki kanonik i ofiarat Krak. Komisarz wydaje wyrok w sprawie o dziesięć unc z wsi Polanki pomiędzy Baltazarem Sturmielem plebanem w Kreczynie a klasztorem tyńciekim mocą którego dziesięć unc z rol kmiących w Polance ma należeć klasztorowi tyńciekiemu zaś dziesięć unc z rol soltych w Polance ma należeć do proboszcza w Kreczynie. Cracoviae 30 April. 1630.
15. Seweryn Boner z Balic kaptelan bielecki, Karoła Głusimski zatorski i Mikołaj Strzała z Sosnowic a na Trocetynie ~~z~~ zia Księstwa zatorskiego oswiadcza iż wrodzony Mikołaj Przekowski od executorów nioboszyjska Mikołaja Petrowskiego ochnistrza królewskiego (400 złotych potgrofyków polskich mince i razę Krakowskiego na wderkauf, z którego rocznie 1631. wynosi

(mam kopię)

(oryginał na pergaminie był u Kiełczyńskiego 1840 dykt. Pawlikowskiego)

ptanie będzie klasztorowi tynieckiemu i czynoż ten na dobrach swych Polan-
ce i Starejosi zabezpieczył. Zato w prośbie przed L. Maria wielką 1536
(Jan Serenusz i kiejuna pisał z ziemski zamku zatorski. mihał Gorki podsta-
rofi zatorski)

16. Zygmunt I ^{zwala} ~~potwierdza~~ powyszy wiede Kauf (no 15) Vilnae in vigilia
nativitatis Domini ~~1535~~ 1535 ~~(początek)~~
17. Tomasz Roznowski kanonik Krak. zawiera kontrakt um nobili Nicolao
Przytkowski villarum Polanka et Stara wieś in districtu zatoriensis ita:
tum haeredi mocz Kłobego z Polanki 10 grzywien roznego czynożu
ptanie będzie konwentowi tynieckiemu o summy 400 zł wiede Kaufu pozj-
zowego z legatu Mikołaja Piotrowskiego, za który czynoż klasztor tyniecki
2 mpre za duszę Piotrowskiego to roku ma odprowadzić, albowiem te summe
niebożych Piotrowski zapisał klasztorowi tynieckiemu. Cracoviae 9 Decembr. 1536.
18. Joannes abbas tinceński Jasconi dicto Chraſt confirmat privilegium
igne combustum super scultetiam in villa Moderowka et concedit illi ibidem
(mam kopię)
supra fluvio Wbna et Słoczumonia et Plesznica locare villam jure
teutonico sub conditionibus solitis (wieś ta zwata się Chraſtowa - sółty
midzy innemi winien być na koniu um balista podarować wysprawy jechać do
zamku Golez) Tymieć in Crastino nativitat. Jesu Chr. 1383. (zatożenie wsi Chraſtowa
w Jasieloni)
19. Stanislaus abbas tinceński (Poznowska) ad preces Michaeli sculteti de
villa nostra Chraſtowa alias Moderowka in districtu bieleni confir-
mat privilegium Joannis abbatis supra scultetiam ibidem (no 18) Tymieć
sabbato post festum S. Benedicti 1426 (uwolnić Jan opat sółtya o utylkich
jurzydykcyj aby przed nim nie odpowiadał tylko coram nobis in nostra ur-
nia in Kolarzyce coram septem scultetis jure teutonico)
20. Joannes Strzemien judex juris supremi teutonici majdeburgensis scul-
teturum districtus bonorum castri Golez ^{et} cum 7 juratis significat quod
Nicolaus Piotrowski capitaneus castri Golez ^{et} magister curiae reginulae
Hedvigis scultetiam suam in villa Chraſtowa resignavit conventui
tinceński ut pro eo qualibet hebdomade una misra legatur. Notarijce
feria 2^a post festum Visitationis Virgin. Mariae 1514.
21. Joannes episcopus cracov. significat quod Nicolaus Piotrowski custos
reginularum Poloniae scultetiam seu advocatiam in villa Chraſtowa
pro 120 marcas exemit et pro mensa monasterii tinceński donavit.
Cracoviae d. 26 maji 1519.

O Privilegia ad bona villae Promnik. (pag. 731-760)

1. Vladislavus (docticus) dua Cracov. proscript rebelles scultelos monasterii tince-
nsis. Dobrycz die b. Thomae apost. 1511 (druk w Strygielsk. Tincecia pag. 165. i w Seleselu
roznice: testimonium sempiternum (amias perpetuum) - haeredesque nostros (zamiast
haeredes suos) - Ludmannus de Pissas Casow et Smidzenza, Joannes de Nadesow,
et Wola, Jacobus et Paucoldus Kolanow (w originale: Jai Roznow) Pridnik de Kriwa
Dubrowa sculteti, Heunza de Kaczer et alii qui ibidem in Brandnik. in Wilkow-

Druk.

(mam kopię)

- a monasterio Thyniensi - consultu (za miast confilio) - et haeredes ipsorum
(u Sierogelskiego: haereditum) - Thyniensi - dominio et iure - Dobociz - Subca-
merario cracoviensibus - Thyscone dicto Celnia - (u Sierogelskiego: Paulikowickiego)

exaris cracoviensibus - Divisione ducto telma -
(oryginat na pergaminie bytu Kielisńskiego 1840' dzis' u Laudikow (niego)
(st. tambar) uioit cracoviens

2. Mouslaus abbas tyneceus significat quod Joannes Statribes civis cracovien-
sis tanquam emeto monasterii quod alodium suum in haereditate monasterii Pro-
nik ritum cum 4 mansis francicis sitis penes viam qua itus de Cracovia in Mechowiam
et penes limites villarum Gorki et Wangercie et quintum mansum ~~pro~~ penes viam
qua itus in Rakowicz et quatuor manos seu agrum dictum Przymiarki penes
limites villarum Raiborowice et Briftzowice ac penes agros, ecclesiae sancti Nico-
lai, una cum tribus aratis honesto Gregorio ~~de~~ dicto Swab civi cracoviensi et Doro-
theae suae uxori pro ~~pro~~ 250 maris grossorum ~~pro~~ jure emetonum emphi-
teutico vendidit salvo censu annuali monasterio tynecei: in decem cum 16 scotis
grossorum et duobus prandis, item salva decima manipulari ecclesiae S. Nicolai; ab-
bas ratificat et confirmat istam venditionem et piscinam facere permittit. Tyniec
feria 2^a die festi Pentecostes ¹³⁹⁸ ~~1398~~ present. Alberto de Lurzlawice)
Johannes et Paulus Piscin

3. ^{seria 32 die festi Pentecostes 1409. (prosent. Alberto de Lussemburgo)}
~~3.~~ ^{3.} ~~W~~ ^W ~~roslawski~~ ^{roslawski} ~~abbas~~ ^{abbas} ~~tyneensis~~ ^{tyneensis} ~~significat~~ ^{significat} ~~quod~~ ^{quod} ~~providi~~ ^{providi} ~~joannes~~ ^{joannes} ~~et~~ ^{et} ~~Paulus~~ ^{Paulus} ~~Pierin~~ ^{Pierin}
~~fratres~~ ^{fratres} ~~germanici~~ ^{germanici} ~~cives~~ ^{cives} ~~cracov.~~ ^{cracov.} ~~tanquam~~ ^{tanquam} ~~emetones~~ ^{emetones} ~~monasterii~~ ^{monasterii} ~~de~~ ^{de} ~~villa~~ ^{villa} ~~Bradnik~~ ^{Bradnik}, ~~allo-~~ ^{allo-}
~~dium~~ ^{dium} ~~suum~~ ^{suum} ~~in~~ ⁱⁿ ~~Bradnik~~ ^{Bradnik} ~~ritum~~ ^{ritum} ~~(toz~~ ^{(toz} ~~jamo~~ ^{jamo} ~~i~~ ⁱ ~~tak~~ ^{tak} ~~femo~~ ^{femo} ~~opisane~~ ^{opisane} ~~jak~~ ^{jak} ~~NR 2)~~ ^{NR 2)}
~~honesto~~ ^{honesto} ~~Nicolaso~~ ^{Nicolaso} ~~Cratirwang~~ ^{Cratirwang} ~~civi~~ ^{civi} ~~cracoviensi~~ ^{cracoviensi} ~~pro~~ ^{pro} ~~300~~ ³⁰⁰ ~~maris~~ ^{maris} ~~groborum~~ ^{groborum} ~~amphi-~~ ^{amphi-}
~~tico~~ ^{tico} ~~jure~~ ^{jure} ~~vendidit~~ ^{vendidit} ~~salvo~~ ^{salvo} ~~censo~~ ^{censo} ~~annuali~~ ^{annuali} ~~i~~ ⁱ ~~marca~~ ^{marca} ~~cum~~ ^{cum} ~~1600~~ ¹⁶⁰⁰ ~~scotis~~ ^{scotis} ~~groborum~~ ^{groborum} ~~et~~ ^{et} ~~duobus~~ ^{duobus} ~~prebendis~~ ^{prebendis} ~~monasterio~~ ^{monasterio} ~~item~~ ^{item} ~~salva~~ ^{salva} ~~decima~~ ^{decima} ~~manipulari~~ ^{manipulari} ~~euleriae~~ ^{euleriae} ~~S. Nicolai~~ ^{S. Nicolai}
~~Cracov.~~ ^{Cracov.} ~~Tyniec~~ ^{Tyniec} ~~info~~ ^{info} ~~die~~ ^{die} ~~conductus~~ ^{conductus} ~~Lafihae~~ ^{Lafihae} ~~1409~~ ¹⁴⁰⁹ ~~(prosent. Joanne~~ ^{(prosent. Joanne} ~~fiuteto~~ ^{fiuteto} ~~de~~ ^{de}
~~Bradnik~~ ^{Bradnik} ~~(videt~~ ^{(videt} ~~ze~~ ^{ze} ~~ten~~ ^{ten} ~~folwark~~ ^{folwark} ~~ow.~~ ^{ow.} ~~Mikotaj~~ ^{Mikotaj} ~~Cratirwang~~ ^{Cratirwang} ~~pozniej~~ ^{pozniej} ~~spredat~~ ^{spredat} ~~Jono-~~ ^{Jono-}
~~wi~~ ^{wi} ~~Statyribet~~ ^{Statyribet}, ~~a~~ ^a ~~ten~~ ^{ten} ~~prosent.~~ ^{prosent.} ~~Gregorz~~ ^{Gregorz} ~~Swab.)~~ ^{Swab.)}

4. Stanislaus abbas Tyneccensis significat quod Nicolaus Czatriwang uxor Cracoviensis tanquam emeto monasterii Tyneccensis allodium suum in Bradnik situm cum agris et pratis (które tak samo jak w Nr 2 są opisane) emphiteutico jure vendidit conventui Fratrum minorum ordinis S. Francisci in Cracovia pro 300 maris grozoor. letor. pragens. salvo censu annuali et decima. Tynecc in die S. Jacobi Epist. 1426 presentibus Petro Broski, Stanislas Daich haeredibus de Jurayce): Kida' z tego że ten folwark który r. 1409 Jan i Paweł Lizerin, może z Byczyny sprzedał Mikotajowi Czatriwang, który go kupił Janowi Statorker, a ten r. 1418 Gregorzowi Szwab, po którym znowu go na powrót dostał Mikotaj Czatriwang, który gor. 1426 Franciszkanom sprzedał /

5. Franciscus guardianus Ordinis minorum S. Francisci in Cracovia Nicolaus Hian-
thie et uxori eius Margarethae ad tempora vitae vendit 2 lanceos in villa Prag-
nik pro 24 maris et pro annuali censu 4 marcarum monasterio S. Francisci solven-
do (z obowiazaniem aby tenze Hianthie za 10 grynien kupit bydla na te teny
ktorym bytem na uprawiac rezyt 3 tanow franciszkanickich za co bynie mial
potowg dochodow z owych 3 tanow) Cracoviae, 8 Aprilis 1430.

6. Georgius guardianus ordinis minorum S. Francis in Cracovia per suum procuratorem fratrem Paulum ^{Symburg} Cisterciensem laneos agros cum domibus arvis, ortis pratis et quatuor pnymiarki in villa Lgdnik sub dominio abbatis tyncensis ~~et~~ exstenti resignat nuncios priori et conventui ~~Cisterciensium~~ tunc in Cracovia, Cracoviae, 6 Januarii 1493.

(mam Kopia)

(a. 1433 Nicolaus
Egenterwang, Paul:
Fetus de Litzki.)

гпрд 300 мас. проф. Кат

7. Joannes de Elgott scholasticus cracov. Jacobus de Laborow et Thomas de Stram-
pino canonici cracov. arbitratores significant compromissum factum esse inter
Jacobum priorem monasterii S. Trinitatis fratrum predicatorum et Bogdalem abba-
tem tyneensem ratione annui census 4 marcarum de molendino in Brądnik quem
census fratres predicatorum monasterio tyneensi in futurumolvere tenentur.
Cracoviae 20 Decembris 1447.

dnk.

8. Stanislaus de Brzeziny canonicus euloriae S. Floriani rector cum tota Universita-
te studiorum cracoviensi cum Andrea abbate tyneensi faciunt concordiam ami-
cibilem vicus laneus agri quem Stanislaus Bukaj emetho de Brądnik
euloriae S. Nicolai in Cracovia testamentaliter legavit transit in possessionem
plebani euloriae S. Nicolai salvo tamen censu annuo monasterio tyneensi
ex illo laneo proveniente. Cracoviae 6 martii 1482 (Dnk w huncyilpk: kineia p. 187)
9. Melchior prior provincialis fratrum Praedicatorum, quatuor laneos agri in
Brądnik vendit Andrea Brzezina abbati et conventui tyneensi pro censu
annuo perpetuo 16 marcarum polon. nec non duobus strugibus lignorum
quesinarum alias dwa dzierogtki drew et pro 10 metretis alias wierstnie
sileginis nec non pro censu annuali 4 marcarum ex molendino scultetia-
li ac media marca de medio laneo dicto Zygmuntowskie. Cracoviae feria
2a post dominicam Reminiscere 1579.
10. Hieronymus Kozowski rektor Collegium S. Piotra OO. Jezuitow w Krakowie oswiad-
ca iz od Saupsta Unikowskiego pnceora tyneckiego otrzymat 7840 zł. 4 gr.
~~ca~~ Ktore Komisja rymoka Klastorowi tyneckiemu za gwarantowne odebra-
nie OO. Jezuitom przewoza na rzecę Wisle pod miastem Opatornem i gruntow
Branskie zwanych grzes, klastor tynecki, ~~tynecki~~ na korzyść tydzie
Jezuitow reptaio Kazała. W Krakowie 3 Octobris 1676.

P

Privilegia ad bona villarum Brzeska, Przewica, Jezierzany,
Zagorzany, Bączal et Liwowiec. (pag. 827-852)

1. Joannes comes de Tencryn succamerarius terrae cracov. significat granities
factas esse inter villas Brzeska (abbatis tyneensis) Błaszowa (Andreas Czuryto
castellani premislien.) et Bukowa (Petri et Stanislawi Gorajskich de Kleszcze)
Dambowa (Andreas Czuryto) ~~Bżozowa~~ (Andreas et Joannis ~~Bżozowski~~) Feria 2a post
festum nativitat. B. V. Mariae 1532 (sewsi Brzeska w wspomniane góra Liwow,
- alveus Tencryna qui incurrat in fluvium Wisloka)
2. Nicolaus Tazyski de duczlawie judea terrae cracov. (notuierdza powyższe
rozgraniczenie) Brzezich S. Dorothea 1533 (presentib. Baltazaro Dambrowsko
de Tarnowicz, Joanne Wielowiczki de Wielgowies, Joanne Wielgopolski de
Gromnik, Adam Sulowski de Skolyszyn, Paulo Stuski de Stusie, duca Bączal-
ski de Bączal.
3. Joannes Koscielecki hares in Pleszow succamerarius cracov. significat granities
factas esse inter villas Brzeska (abbatis tyneensis) Błaszowa et Dambowa

(Andreas Laurito) Die S. Floriani 1534 (sylva magna in monte diwoz gózie
rę flyka wies Gernna; wsią Brzeška - fluvius Fofaryna - rivulus Potok swinio-
wy)

4. Vincentius Baranowski abbas tynecensis ad petitionem nobilium Joannis Stremien-
mieni factoris in Golez et Petri Stremien vicecapitanei tynecensis fratrum rad-
etorum villae antiquae Brzeška dictae d^{to} Tynec in vigilia S. Lucae 1542 con-
firmat privilegium vigore cuius: Joannes abbas tynecensis provido Thomae
et sorori ipsius Patharinae natis Jaklini pro 4 mansi grosz. pragens. vendit ex-
tinctiones villae antiquae dictae Brzeška adjacentes per unum mansum re exten-
dentes incipiendo a Lafchonis extinctione usque ad densam sylvam quae mansum
per viginti annos libere possidebit, item sylvam in tribus rivulis: diwoz, diwozka
et Chwofaryna jacentem una cum agris extinctionis quinquaginta mansos franco-
nicos qui habebit duos mansos liberos cum facultate extruendi duas tabernas,
macella carniū, mensam pannum et futorum, fabrilē, molendina, piscinas; in-
colae locuti super extinctionis agris bannos et ruper sylva 20 annos gaudebunt
libertate; expirata autem libertate de quolibet manso 9 scotos groszorum pro censu
abbati et 6 pro decima ~~abbati~~ rectori calvariae solvere tenebuntur, scultetus
rectum denarium censualem et tertium denarium de iudicio provenientem pro
se reservabit, tria prandia quovis anno aut pro quolibet prandio 6 scotos una
cum incolis persolvēt in ruper ad omnia est adstrictus quae ius theutoniarum
sive maydeburgense exigit; scultetus serviat abbati in equo valente 3 mar-
cas et cum sagittis, habebit potestatem iudicandi reos, habebit una cum colo-
nis unum mansum libenum pro expellendis gregibus, et habebit facultatem
venire scultetiam. Tynec feria 2^a infra octavas beati Stanislai 1560.

Obaz, S. 5

(nam kopia)

5. Vincentius Baranowski abbas tynecensis ad petitionem Joannis Stremien-
burgabii castri de Golez ipsorum in tenuta scultetiae villae Brzeška anno
1560 locatae ut docet insertum privilegium (toz samo co n° 4) confirmat
Tynec feria 2^a ante fest. Conversionis S. Pauli 1558.

6. Petrus de Tomie episcopus cracov. 2 Ansrzejem Gnicidy opatem tynecensem
robi zamian, za ^{drugą} polow zwoi Rudka (ktorej wsi ~~nie ma~~ lezica w Kluza
radlowskiem powiecie pilznienckim nalezata do biskupa Krakowsk.) i za wies
Largow (w powiecie pilznienckim) daje w zamian opatowi wsi: Przeczyk
(w powiecie pilznienckim ktora dawniej byla tez wlasnoscia klafitoru tynecckie-
go) 2 dziekujac i prawem prezentowania proboszcza, oraz wies Jezierzany (w
powiecie Krakowskim) Cracoviae in festo dni Stanislai 1530 (presentibus De-
tro Wapowski decano, Bernardo Wapowski cantore, Stanislao Gorski de Gora
ferrigena plocensi notario episcopi)

7. Joannes abbas tynecensis Jacobum de Suchow clericum dioecesis cracov. ad ple-
banatum in Zagorzany tituli S. Laurentii praesentat. Tynec sabbato post festum
S. Michaelis 1507.

8. Albertus abbas tynecensis commutatione facta villam diwoz parvum (nam kopia)
nobili Doboni haeredi in Baegal cedit pro medietate villae Baegal jacente
ad litora fluvii Fofarynica. Cracoviae die 6. Scholasticae virg. 1378. (present. Jo-
anne de Wilpino (Otmyn?) Pascone de Rziglice haeredibus.) Baegal i diwoz w jaskolku

6. Bartholomaeus de Gory iudex terrae cracov. significat quod emetones villarum
 Przegina, Nowawies, Kaskow, Liszki, Smierdaga coram rege querelam fecerunt
 quia Bogdalu abbas tynecensis stationem ipso mandavit dare quam non dabant
 ab antiquo, item quod ab ipso singulis quatuor temporibus recipit per grossum
 ratione custodiae castri Tynecensis quod nunquam fecerunt et labores incon-
 vultos exigit, et terminus ad istam litem audiendam praefixus erat, eme-
 tones non steterunt et ideo contumaces declarati sunt. Cracovia feria 4^a
 post fest. S. Scholasticae 1450.
7. Jacobus de Lubomir iudex terrae cracov. significat quod Iheronimus
 mus Czerniechowski in Czerniechow et Przegina haeres vendidit
 Stanislaus (Baranowski) abbati tynecensi fossatam seu meatum aquae liberum de molendino
 per prata in haereditate. Przegina pro 20 maris Cracovia feria 2^a post postum
 Epiphani. 1513. (prosent. Stanislaus et Dimitris Lubomirski de Lubomir, Petro Lo-
 rabski de Lasy) (Ten Czerniechowski byt moze sattysem)
8. Andreas (filius Gregorii haereditis de Toranicia) cum conjuge Agnete signi-
 ficat granties ripatas esse inter villam ipsius haereditariam Sooska
 atque villas conventus tynecensis videlicet Bauryzyn et Rybna.
 Cracovia feria 3^a infra octavas Corporis Christi 1397 (gdyby kto owe granie
 chuciet nifony, raptam kary 40 gnywien grossy praskich)
9. Nicolaus Lienierik de Witowice succamerar. cracov. significat grani-
 ties ripatas esse inter villam Sooska (Gregorii et Stanislaus germanorum
 de Sooska haereditum) et Bauryzyn (Abbatis tynecensis) et Rybna (Abbatis
 tynecensis) Actum feria 3^a ipso die S. Hedvigis 1471. (supponitur padum vul-
 gariter padol dictum Kamionka - locus Symny dot - paludes vocatae
 Kampie - via qua ducit de Salasz in molendinum villa Bauryzyn) Prosen-
 tibus illustri principe Domino Constantino Magni Ducis Trapsyrenensis
 filio (?) et generosis Paulo de Goluchowicze, Kristkone de Thomaszkowice)
10. Joannes de Lyczow castellanus et capitaneus cracov. significat quod tempore
 Joannis de Lelza capitanei cracov. generosa Catharina relicta Jacobi Bru-
 zenoki de Chelin (Chelm?) cum Joanne filio et Hedvigi filia uxore nico-
 lai de Pytanow vendiderunt allodium Wolnego in Liszki cum agris, mo-
 lendoris et cum emetone pro 100 maris Bogdalo abbati tynecensi. Cracovia
 dominica Ramis Palmerum 1440.
11. Martinus Swierczowski in Sooska haeres approbat scopulos grantia-
 les factos inter villam eius Sooska et villam Rybna abbatis tynecensis
 Cracovia feria 2^a post fest. S. Michaelis 1578.
12. Lesio dux Cracoviae monasterio tynecensi concedit facultatem catipandi
 sylvas et locandi villas Lutow et Kaskow jure Teutonico. Cracovia, XIV calend.
 Decemb. 1282 (drukowane w Maciejowskiemu Pamistni o dziejach nifmien-
 nictwa Stowian Lefeburg 1839. Tom II str. 381) (consideratis etiam continuis
 in Maciejowski: intimis) - monasterii Tynecensis - et Cilouienensi (in Maciejowski:
 Litovienensi) et circa fluvium Rudno (in Maciejowski: et etiam flumen Rudno) - nomina-
 tum (Maciejowski: vocatum) - Cyrnechow (Maciejowski: Tyrnechow) - scuteti (Maciejowski: sulteti)
 - examen sui scuteti (Maciejowski: sulteti) - abbatis Tynecensis (Maciejowski: Tynecensis) - Eximimus

druck.
 (mam Kopia)

(u Maiegi: Et eximius) - M. CC. LXXX secundo - monasterio Tynciensi -
- interpretemur - Adam (u Maiegiow: Adamus)

Pozwala Lejsek uorny opatowi Kosmajowi w lesie Malcow dub oraz w lasach
Kaszowskiach i Czutowyckich (Lilowien) Kłose Kupit od Rybiny dziedzica
Czernichowa, zatożyć wsię na prawie niemieckim.

13. Hieronimus Krzyżanowski abbas tyncensis significat grantias factas
esse inter villas Buziczyn, Magna Czutow et Kaszow (conventus tyncensis)
et villam Mnikow (Petri Frykacz haereditariam) / ugnomiane tu: flumen
Mnikowka - villa Chrofa (haereditaria Andree de Tencyn castellani Belsensis
et Joannis Mtofzowski) molendinum in Mnikow sub monte Ostrogora -
potok Kłozyno plynący przez Mnikow - potok Konotopia plynący od Cz-
towka przedziolony górą Dianow pod potok Kaszowski plynący do potu-
na z Kaszowa) Cracovis feria 2ª post fest. S. Trinitatis 1571.

14. Andreas Miskoka scholasticus gnezniensis, canonicus cracov. comissa-
rius significat lacum Czernichowski jezioro pertinere ad conventum
tyncensem et Paulo plebano de Czernichow rigore sententiae latae in
comissione concedit in isto lacu capere pisces tantum parvo reti seu Ne-
bryda (niebrod?) alias plechtę diebus jejuniis pro mensa sua. Cracoviae
2 martii 1433

15. Sibileus archidiaconus cracoviensis commissarius episcopi Cracov. sig-
nificat omnibus decretum latum esse in causa ratione sui patronatus ecle-
siae parochialis in Czernichow inter Mscislaw abbatem tyncensem et
Joannem (palatinum lanciciensem) haereditem de Regowecz, potestatemque
conferat Abbati tyncensi presentare ad rectoratum ecclesiae in Czernichow
post mortem Sventoslai ultimi rectoris vacantem, Nicolaum Gregorii
de Pilzno clericum ipsamque per impositionem bireti investire illo
rectoratu ad quem actum rectorem ecclesiae de Rybna designat veluti
comissarium. Cracoviae 15 Octobr. 1401.

16. Sibileus cardinalis et episcopus cracoviensis in causa inter nobilem
Zegotha de Czernichow et Mathiam (Skawinka) abbatem tyncensem
ratione sui patronatus ecclesiae parochialis in Czernichow post mortem
Pauli ultimi rectoris ibidem ecclesiae, fert sententiam ut vicissim una
vice abbas tyncensis, altera vice autem nobilis Zegotha presentet - et
confirmat presentationem Petrum Jacobi de Podlosse clericum poznanensem
per abbatem tyncensem factam. Cracoviae 27 martii 1454.

17. Sibileus cardinalis episcopus cracov. confirmat investituram Petri Jacobi
de Podlosse clerici poznanensis ad rectoratum ecclesiae parochialis in Czernichow
post mortem Pauli rectoris electi per Mathiam abbatem tyncensem consentiente
nobili Zegotha de Czernichow. Cracoviae 27 martii 1454.

18. Joannes (duteuf?) episcopus cracov. confirmat presentationem Nicolai (olim
in Szytkowice plebani) ad rectoratum ecclesiae parochialis in Czernichow factam
per nobilem Petronellam haereditem in Czernichow tanquam patronam consentiente
Mathia (Skawinka) abbate tyncensi. Podzanizyn 11 Julii 1466 (Sic Nicolaus
rector zamienit z Marcianem proboszem Czernichowum na probostwo Szytkowickie)

19. Nicolaus Lieniczek de Witowie succamerat. cracov. significat grani-
tias factas esse inter villas Smierdzica (abbatis tynecensis) Bielany (nobilis
nicolai Zarogowski civis cracov. Feria 3^a ante festum Simonis et Judae 1464
(supponina: paludem seu gurgitem alias Lugovina - rubus: Rokytowy Kierz)
praesent: Stanislas Pola de Dambie burgrabius miolmicensi

20. Henricus Firley episcopus promiss. et abbas tynecensis innovat grantias
inter villas Smierdzica (abbatis tynecensis) et Bielany Exemi Montis Argen-
tini (Eremitarum lamadulensium) Di. 26 Aprilis 1631 (Granica ta poroznata
z gory Chelm. z ta przez bagno: Lugovina, przez Blonie przez prekop Woz-
lobina (fossum wyzlobina) do wioty. - Za konnikami w Bielanych byli
wtedy: pater Sylvanus Venetus, pater Constantinus Tridentinus (Wizytato-
rowie ktorzy zakonnikow sprowadzili) pater Michael Bevenois, pater
Florianus de Warzyce paruski kameduli.)

21. Sigismundus I Rex Pol. z powodu iz pomiędzy wsiami Kampra (poamis
de Tencryn palatini fedomis, ma schala curia capitanei lublinski et le-
towensis) i wsi Smierdzica (abbatis tynecensis) az do wsi diorki (abba-
tis tynecensis) byla trudna i bagniata droga nakazuje Tencrynskiemu i
Opatowi tynieckiemu aby porobili gadzi (gacie) i mosty porwalajac wy-
bierac to mostowe po trojaku od konia i wotni, od 50 owiec pottora grosza
Potow tego dochodu z ta ma nalezec do Tencrynskiego a druga potowa do
Opata tynieckiego. Cracovia feria 2^a post dominicam Ramis palmarum 1546.
(dzis wsi Kępa nie ma lezala ona moze kolo Brodet)

22. Henricus dux Silesiae largitionem principum „patriorum neonum” Me-
siconis ~~et~~ et Lestionis qui monasterio Tynecensi villam Grodecz (nam Kopis)
(dzis Grojec w Krakowskim) contulerunt confirmat quam villam quidam
comes nomine Segotha sua praesumptione alienare tentaverat; accedens
ad nos post mortem patris nostri ducis Lestionis commorantibus nobis
in Cracovia anno 1229 abbas duthfridus cum quarella contra comi-
tem Segotham tulit VI Calendas Februarii a nobis sententiam Comitem
Segotham cum suo falso privilegio fore calumniosum villam Grodecz
abbati adjudicavimus (Cracovia VI. Calend. Februarii 1229) praesentibus
duce Sobeslas filio Theobaldi ducis Bohemiae, Stephano palatino vratislavi-
ensi, Marco palatino cracov. Dadoflas iudice curia, Clemente filio Clemen-
tis magistro, Andrea fratre ejus praeposito S. Michaelis, Procto abbate
Zuerinensi, Petro priore ejus, Domino Crisano rubancellario.

(Drukow: w Dodatku tygodniowym do Gazety dworskiej 1851. N° 52 gdzie
mylnie oznaczono iz ta wieś w wadowickim) oryginalny pergaminy w bibliotece Ossolińsk.
w Lwowie

23. Zygmunt August Król pol. potwierdza zamianę Jana Siczynskiego Kaptelana
lwowsk. Starosty lubelskiego i belskiego który wieś swą dziedziczną Koftrzeć
w powiecie Krakowskim dał Wincentemu Baranowskiemu opatowi tynie-
ckiemu za wieś Grodziec z lotyostwem tamże i dziesięciną snopową (w powiecie
Krak.) którą do klasztoru tynieckiego należała; pryncem Tencrynskim zaś dziesięcinę z Grojca
co ma do klasztoru tynieckiego 42 T. stać się ma dnia 7. Cracovia feria 5ª post Dominicę Judica 1554.

(mam. Kopia)

24. Casimirus rex Poloniae Joanni abbati et conventui tynecenoi advocatias seu vultetias, per nos emptas et ad nos pertinentes" in diocesi, in Smierdzka in Kaszow, in Nova Villa, in Rybna, in Pręginia ~~per~~ cum omni iure prout Vislaus et Friczko ante nos ab initio tenuerunt" donat hac conditione ut statuatur unum capellanum saecularem vel regularem qui omni die legat missam defunctorum et bis in septimana vigiliae novem lectionum et duae missae defunctorum decantent. Cracoviae in octava Epiphaniae 1363.

25. Stanislaus Lubienicki abbas tyneceus villam Sidorinam cum praedio quae ad mensam abbatis pertinebat (quam nunc Sigismundus Stradomski ab abbate adhuc ad decursum novem annorum in possessione tenet) sacristiae vive custodiae eulogiae tyneceus ad coemendam sacram suppellectilem in scribit. Tynece 11 Aprilis 1620.

25. Inductio ad acta castrensis cracov. Commutationis villae Koftzece per Joannem Tenczyński castellanum leopolien. pro villa Grodzice cum facultate sive advocatia (quam Gabriel Grodzicki nunt a monasterio tenet) ad monasterium tyneceus pertinentis factae cum Vincentio Baranowski abbate tyneceus. Cracoviae feria 5^a sept. s. Livi 1564.

R.

Privilegia ad villas Łęczany et Łowozowice (pag 1067-1102)

druk

(mam. Kopia)

1. Vladislaus dux olivieus villam Łęczany et decimam ex Rydzow monasterio tyneceus donat et ducalia onera in Rydzow et Łowozow indulget. Olivieum ipso die s. Trinitatis 1250. (druk. w Szczygelski: Tinecia pag. 153. druk. w Lelewel)

(mam. Kopia)

2. Dyrcho haeres de Stogregowicz dapifer cracoviensis qui cum Joanne abbate monasterii tyneceus coram principe Joanne duce Olivieus coram litem habuit et abserebat quod haberet partem de lacu in Łęczany ex eo quod ad litus ejus hereditatis ex una parte idem lacus contingat per amicabilem compositionem cessat liti et declarat se de eodem lacu nullam partem habere. Cracoviae in crastino s. Stanislai 1356.

(mam. Kopia)

3. Derslaus haeres de Chranstowicz dapifer cracoviensis unam tracturam umbarum quae vulgariter dicitur Wuloka per quam volebant piscatores umbras trahere de lacu in Wólam jacenti prope Łęczany donat Joanni Abbati et conventui tyneceus. Cracovia in die s. Elisabeth vidua 1370 presentibus Marcone haerede de Rudno, Tomkone haerede de Zaramboryn, Wroczlas haerede de Cozonow, Bogdano plebano de Lipska.)

(mam. Kopia)

4. Janus Joins dux olivieus et zatorienis significat quod Nicolaus (moiz Jan²?) de Janow palatinus belvensis Joanni (utowski) abbati tyneceus partem de lacu in Łęczany et agros dictos Karty juxta praedictum lacum in districtu zatorienis cessit. Zator feria 5^a post festum s. Michaelis presentibus Nicolao Łozotowski de Czerniechow, Nicolao Łalozowski, Petro Łazowski, Joanne Striatka et Petro avvocato in Zator qui presentia habuit in comissis.

5. Nicolaus Lanckorunski de Brezie camerarius montanus monetariae et montium regni Poloniae magister generalis significat ratione ortae quaestionis et litis inter Stanislauum (Baranowski) abbatem tyneensem ex una et generosos Henricum Porambocki de Kosowa et Chrzostowicze haeredem ejusque filios Joannem, Stanislauum, Petrum et Henricum ex altera parte occasione quorundam pratorum Katy vocatorum et lacus antiquitus ad villam Łęczany conuentus tyneensis haereditarius, granitici ^{statuendi} ripae ~~inter villas~~ Łęczany (conuentus tyneensis) et villam Kosowa et Chrzostowice (Henrici Porambocki) propriam quos ripulos ^{re debet} ripae ~~statuendi~~ iuxta consuetudinem terra zatoriensis Joannes (de Bieloznica et in Rudze judea zatoriensis. Datum in loco campestris supra ripam profati lacus ubi influit lacum fluuiolus Czestoria dictus feria 6^a in crastino festi s. Mathae 1518; praesentibus Nicolao Tapycki, Stanislao Wroblowski in ducy Taurie haerede, Joanne Lebrzydowski de Lebrzydowice Joanne Rusocki de Rusowice, Stanislao Płaski de Pławy, Martino Płaski de Polencin, Petro Mtożowski de Mtożowa, Joanne de Morawica vicecapitano zatorienso, Joanne Strzalka de Sosaowice, Joanne de Pafykowka, Nicolao Stradomski de Kawki haeredibus (In hac consisione dictus productas fuisse litteras Janusii Olivicumensis et zatoriensis duas continentes erectionem dotationem cultetiae in Tuczany, - item litteras Janusii duis Olivicumensis et zatoriensis qua recognosuit se vendidisse Derslao dapiifero cracoviensi villam Chrzostowice (fuisse pnedr. 1356) -

6. Nicolaus Lanckorunski camerarius incorporat lacum dictum nowe jezioro cum utraque ripa ad villam Łęczany et erigit fopulum aiialem granitialem inter Kosowa et Łęczany in loco ubi fluuiolus Czestoria in dictum lacum influit. D. 31 Julii 1518 (Przewotka byt to Karat do iday z jeziora owego do wioty dla spławiania ryb z tapanych ku Wiele i ku Krakowu - Lny rozgrani: czeniu komornik urozyjcie podawał topatę sędziemu zatorskiemu który urozyjcie wygwajac obaga rucit niewolę ziemi na raktaaci majay w kopiec, przyciem wozny glosno obwoływał typanie i wozwał ryli w kło z protestacyj mē odezwie - Wiele Potwie (dzis Potwierd attynenycja) grani cagca z Łęczanami nalezata wtedy do Kłafstora w Mogile)

7. Zygmunt I Król pol. potwierdza powyższy (no 6) wyrok i ugodę o jezioro w Łęczanach. Cracoviae in vigilia Nativitatis s. Mariae v. 1518.

8. Henryk Porambocki dziedzic Kosowy i Chrzostowic kwituje z odebranych 23 grzywien od Stanislawa Baranowskiego opata tyneckiego za uisłanie jeziora w Łęczanach. D. 9 Septembr. 1518.

9. Sigismundus I rex Poloniae d^{to} Cracoviae feria 5^a ante dominicam Judica 1519. confirmat privilegium quo Vladislavus dux olivianimensis monasterio tyneensi villam Łęczany concessit (no 1) anno 1250. praesentibus Nicolao Jonande zakliany wojniowski castellano, magno procuratore cracoviensi, capitaneo scypurienso, olivianensi ac zatorienso. (mam kopia)

10. Nicolaus de Bydowice castellanus radomien. succamora in cracov. d. to
 Jakubowice, die S. Egidii 1515 significat tempore S.igni de Tenorin succa-
 merarii cracoviensis feria 3^a ante festum S. Mariae Magdalene 1490 limitatio-
 nem granitiorum factam esse inter villam Lowozowice (conventus tyne-
 censis) et Jaskowice (nobilis Joannis de Jaskowice - d. Jo. Januszkowice) per
 comites Regis Polonie Ladislaus Generosum Lanckorunski de Borzyce et
 per comitatum Januszu ducis Zathoriensis nobilem Joannem Vierz de
 Thomice inipiendo a ~~la~~ fluvio Viola quam Abbas tynecensis voluit perfodere
 alias perzekopac usque ad lacum dictum Karas et a loco ubi inipitur
 Przekopanie penes ripam Violae usque ad magnam sylvam quercinam,
 ad granitiem dictam Trzembolska (d. Trzebol koto Wielkich drog) circa
 glinnik. —

S.

Privilegia ad villam Lopuszna, Rudno, Doborzyn, Strzegowice, Borzy-
 ko item donatio Canonatus S. Georgii in arce cracoviensi, litterae
 Collegii Cracoviensis ad studia fratrum, Instrumenta publica, Canoni-
 cae electiones Abbatum Tynecensium (pag. 1163-1186)

(mam kopia)

1. Franciscus praepositus S. Floriani in suburbio Cracov. iudex Apostolicus
 rectoribus ecclesiarum de Radziszow et Lernechow executoribus decreti
 mandat ut possessionem et tenentiam villae Lopuszna Joanni Abbati et
 conventui in Tyniec assignent quia Zegotha dictus Aureus Natus haeres
 de Benkowice qui villam Lopuszna occupavit in termino dato non compar-
 uit et ideo contumax declaratus est. Cracoviae IV Nonas Januarii 1355.
 (Lopuszna w księstwie albo toż w Barchinim)

(mam kopia)

2. Albertus Abbas tyneccensis cum discreto Nicolao Dickonis rectore ecclesiae
 de Gora (w tarnowskim cyrk) super advocatia in Tuchow concordiam
 facit, in recompensam dictae advocatiae donat Nicolao villam Rudno
 (w tarnowskim) monasterii tyneccensis infra limites parochialis ecclesiae de
 Turgow juvenem cum decima manipulari ad tempora vitae tenendam, et
 promittit Nicolao reddere 25 marcas gross. pragen. quas abbat ad redimendam
 villam Rudno concessit. Tyniec die Circumcisionis Domini 1381 (praesenti-
 bus Michael de Falkowice, Borzyvogio de Kopatno, Wentosla de Xamen,
 Franchone de Breschotary, Simthone de Nemerczyce haerentibus)

(mam kopia)

34. Henricus abbas tyneccensis sylvam super Wencernica iuxta villam
 Damborzyn (w jaskielskim) contigendam donat Nicolao ut ibidem villam jure
 teutonico locet, habeat sultetus 2 mancos francoicos liberos, tabernam
 mensas parum et carnicium, molendinum super rivum Lubiza, tertium de-
 narium ex judicio, sextum de omniconsu; coloni autem 8 scotos pro censu dare
 tenebuntur et festonem pro decima, una cum sulteto ad 3 prandia sunt adfructu
 et nuntio abbatis ad judicium magnum venienti ter in anno pro expensis grossos
 procurabunt, liateis ligna ex sylva abbatis Doborzyn auipere; sultetus autem
 ad expeditionem generalem in equo valoris duarum marcarum serviet. Tyniec
 in commemoratione S. Pauli 1349 (Praesentibus fratribus: Cedrone, Hermanno, Vencasla)

4. Joannes abbas tyneensis ad petitionem Hermannii procuratoris regii, propositi sandominienfis et canonici cracov. provido Stanislao donat scultetiam locandam noviter in fine Strzegorzye (Strzegomye w Tarnobrzegu) jure teutonico; habebit idem scultetus liberos 2 mansus tabernam mense parum et rutorum, molendinum tertium denarium de iudicio; coloni post libertatem viginti annorum pro censu 8 flosos grozorum prag. solvere tenebuntur et quadruplicem decimam ^{annuatim} fructui, viliginis, hordei et avenae debunt more polonico, 3 prandia cum sculteto, et quilibet meto 1 groszum in festo Pasche pro honore solvet. Scultetus potest piscina construere super fluvio Krosnica, serviet abbati cum equo valente duas marcas in pancerio cum balista et slappa. Actum in Tynie die 6. Mathiae Apostoli 1354. (mam Kopia)

5. Joannes abbas tyneensis Thomae et forori ipsius Catharinae natis Jacobi obaz P. 4. lini vendit pro 4 maris extirpationes antiquae villae de Orzesko (Orzeski w Jasielskim) ut villam ibidem jure teutonico locat. Tynie feria 2^a infra octavas beati Stanislai 1360. (mam Kopia)

6. Joannes Lowczyński abbas tyneensis Academiae cracoviensis donat canonicatum in elesia S. Georgii in arce Cracoviensi ejusque prebendam Bronowice nuncupatam una cum medietate villa Drogoska ad eundem canonicatum pertinentem cum jure patronatus ejusdem canonicatus - Tynie 3 Novembris 1560. (presentibus Nicolao Dopytowski capitaneo Skawinski, Stanislao Rzechowski capitaneo tyneensi.) (druk w Strygielski. Si: newia pag. 189)

7. Propositus doctores et magistri collegii majoris Academiae cracoviensis fratibus conventus tyneensis habitationem liberam (cum amino et foris) in contubernis Jerusalem assignant. Frater monasterii tyneensis qui ratione studiorum tractandorum habitationem istam habebit, erit libera solutione sexagena et propinis quae ratione ingressus dantur, habebit pro vita comodo singulis septimanis 10 groszoes ex proventibus academicis, sumptum ad promotionem gradus baccalaurei et magistri gratis habebit et sine impensa promoveatur; magister qui erit ad docendum fratres in conventu reputaturus est ac si in Universitate laboraverit. Cracovie in Collegio majori d. 5 Novembris 1560. (druk w Strygielski. Si: newia pag. 191)

8. S. S. S. cardinalis et episcopus cracov. confirmat electionem (d. 1° Tyne 23 Decembris 1452) et investituram dat Mathiae (Skawinka) propositi monasterii S. Laurentii in Kosciot prope Kalisz gnesnensis diocesis electo abbati tyneensi qui Mathias 1452 post mortem abbatis tyneensis Bogdali in convocatione fratrum (miedzy Ktorem byli zakonnicy tyneccy bawiaacy w klasztorze Koscielskim i uniejowskim) electus est in abbatem tyneensem Cracoviae d. 15 Februarii 1453 (miedzy swiadkami jest 2 Janow Dlugosz kanonikow Krakowskich Joannes Dlugosz iustos cracov. et Joannes Dlugosz plebanus in Klobucko, Paulus de Zator decretorum D. canonic. crac.)

I.

Litterae Confraternitatis Monasterii tyneensis cum aliis monasteriis (pag. 1235. - 1271)

1. Abbas monasterii Opatowicenis in diocesi. pragensi. Ordinis S. Benedicti
cum monasterio tyneensi fraternitatem init. Opatowic 2 martii 1366.
- druk 2. Thomas abbas monasterii benedictini dubinensis diocesi. posnaniensis cum abbate
Mscislao et monasterio tyneensi fraternitatem init. Lubin die beatae crucis 1391
(druk. w Sierzygalski: Tinecia pag. 216.)
- druk. 3. Joannes de Capistrano ordinis S. Francisci haereticis pravitate generalis inquir-
itos confraternitatem ordinis S. Francisci de observantia cum monasterio tyneensi
statuit. Cracoviae 14 Octobr. 1453. (druk. w Sierzygalski: Tinecia pag. 217.)
4. Gallus Cassetta de Panormo totius ordinis praedicatorum magister confraterni-
tatem ordinis Praedicatorum cum monasterio tyneensi statuit. Romae 15 Junii 1481.
5. Mathias ordinis Eremitarum S. Pauli secundum regulam S. Augustini, confraternitatem
cum monasterio tyneensi statuit. Lzyskochowiae in claustro Clari Montis feria 6. in
octava Assumpt. B. V. Mariae 1483.
6. Lucas de Różina ordinis S. Francisci de observantia vicarius confraternitatem
cum monasterio tyneensi statuit. Cracoviae in monasterio S. Bernardini 20 Septemb. 1503.
- druk. 7. Joannes abbas monasterii cystercienfis Clarae tumbae in Mogila fraternitatem
cum monasterio tyneensi statuit. In monasterio Clarae tumba 15 Septemb. 1516
(druk. w Sierzygalskiego: Tinecia pag. 219)
8. Joannes de Kazimierz prior conventus cracovien ordinis Carmelitarum confrater-
nitatem cum monasterio tyneensi statuit. Cracovia 7 Maji 1537.
9. Martinus Kowieski praepositus Harogostinensis administrator monasterii lubi-
nensis confraternitatem monasterii lubinensis Ord. S. Benedicti cum monasterio
tyneensi renovat. Lubin 30 Maji 1628.
- druk 10. Joannes Baptista Bernardicellus Lavinensis ord. Minorum Conventualium
S. Francisci vicarius generalis confraternitatem ordinis Franciscanorum cum
monasterio tyneensi statuit. In conventu. Calisicensi 20 Septemb. 1633 (druk
w Sierzygalski: Tinecia pag. 220.)
- druk. 11. Aloysius a Venetiis Abbas generalis congregationis Casovinensis Ordinis S. Bene-
dicti confraternitatem cum monasterio tyneensi statuit. Peruvii 8 Maji 1650 (druk
w Sierzygalski: Tinecia pag. 223)
- druk. 12. Andreas Placidus Magger archiabbas ord. S. Benedicti in sacro Pannoniae
monte confraternitatem cum monasterio tyneensi statuit. In monasterio S. Mar-
tini e sacro Pannoniae monte (Koto hitry?) 10. Septemb. 1658 druk w Sierzy-
galskim ²²⁴ Tinecia pag. 224. (Klasztor ten Benedyktynów w Węgrych S. Stefan Kód
zełożyst)
13. Gabriel Węgrzynowicz U. J. D. praefidens Archiconfraternitatis presbyterorum
privilegiatae pilonensis monasterium tyneense in illam Archiconfraternitatem
recipit. Pilonae 10 Junii 1683.
14. Andreas Sanctaeremus archiepiscopus selenciensis ad Joannem III cum facultate legati de-
latere nuntius priori tyneensi monasterio permittit. post mortem praepositi. Cantii jaz-
wiecki eligere alium fratrem ad praeposituram in Tuchov. Varsavia 28 Septemb. 1692.
(druk. w Sierzygalski: Tinecia pag. 224.)

jura et munimenta ad abbatiam trocensem et bona Liwozuncensia pec-
tania:

15. Gregorius Tyozkiewicz episcopus Samogitiae significat quod ^{moriens,} Joannes Kłoc-
ki capitaneus Miedzie Tanensis cum conjuge sua Sophia Jaszkotolowna
praedium suum Liwozany monasterio benedictinorum Staro trocensi
donavit. Vilnae d. 16 Junii 1634.
16. Abrahamus Wagna episcopus Vilnensis significat quod moriens Sophia
Jaszkotolowna Kłocka ^{et summa} redemptionem 6000 flor. apud Joannam Tat.
wofzowna Łacka capitaneam Samogit. locatam et ex alia summa, junctim 8000
flor. ecclesiae in Liwozany ad abbatiam trocensem spectanti donavit.
Vilnae 10 Maji 1648.
17. Stanislaus Potrokoniski episcopus chetnensis abbas tyneński bona Liwo-
szany Abbatiae Trocensi incorporat. Tyniec d. 1 Octobr. 1654
18. Georgius Tyozkiewicz episcopus vilnensis officium perageniarum 8 missarum
pro animabus Joannis et Sophia Kłocka ad 4 missas reducit in gratiam ab-
batis trocensis. Vilnae 16 Julii 1666.
19. Carolus de Marinis protonotarius apostolicus iudex apostolicus episcopo
varoviensi inhibet ne infringat exemptionem monasterii tyneński. Romae
d. 13 Martii 1698. (aby się nie mieczał do spraw tyneńskich)
20. Joannes Antonius De Via archiepiscopus ariminenfis Innocentii XII
ad Augustum II cum facultate legati de latere nuntius Cantis Kozłowski
professor monasterii tyneński (qui ex assignato ei monasterio S. Francis in
Cracovia ex carcere aufugit) monasterium Siciethoriense Ord. S. Benedicti
pro domicilio assignat. Varaviae d. 21 Aprilis 1698 (pro: Cajetanus Decius
auditor generalis.)

Przypisane Tyneńskie drukowane w dziele: Pamietniki o
dziejach piśmiennictwa i prawodawstwie Słowian wydał
Wacław Alexander Maciejowski. Petersburg i Lipsko (w Kreis-
garniach Eggersa) 1839. Pamietnik (Tom) II 8^e.

1. Boleslaus dictus puericus confirmat immunitates monasterii
tyneński et a contributione Strasa liberat. Secus Wartam fluvium
in villa episcopi duxhanc 1234. Str. 375 (mam kopia)
2. Boleslaus dictus puericus dux Cracov. homines monasterii Tyne-
censis ab exactione duorum aspenolorum castellano de Wojnicz pend-
itorum liberat. Bochna VI Idus Februarii 1258. Str. 377 (mam kopia)
- Q. 12. 3. Lesus (niger) dux Cracov. Cosmae abbati tyneński concedit facultatem
locand. jure theutonico villas Crutow et Kaszow. Cracovid. XIV Kalend. Decemb. 1282.
Str. 381. (mam kopia)

Czci pierwsza obejmuje zywoty opatów tynieckich str. 19-136 - na str. 66 przystawa:

1. Johannes dux Friemensis officialibus interdicti Bogusium abbatem tyneensem
judicare. Oueimi in vigilia B. Thomae 1344 (ea membrana)

Czci druga obejmuje przywilejów 24 tynieckich w kopjach str. 137-192.

- 1) Regidius Tufulanus haereditates monasterii tyneensis confirmat 1105. A. 2. pag. 138 ^{nie dotk. w}
2) Honorius III Papa Viterbi 1220 tyneense monasterium patronat C. 2. pag. 141
3) Gregorius IX Perusii 1229 d. 26 maji monast. tyne. confirmat. A. 1. pag. 142.
4) Ea Joannis Dlugosii libro beneficiorum 1448 de monast. tyne. Extractus pag. 145
5) J. 15 (z r. 1242) pag. 151 - 6) J. 1 (z r. 1250) pag. 153 - 7) W. (ryli razei K. 243 r. 1258)
8) Vladislaus dux Opol. monasterium in Ortow Lincol. fulguit 1208 pag. 156. -
9) Lesus niger monast. tyneensi exactiones indulget 1286. A. 6. pag. 158. -
10) R. 1 (z r. 1287) - 11) J. 16 (z r. 1288) - 12) d. 1 (z r. 1288) - 13) O. 1 (z r. 1311) -
14) K. 7 (z r. 1320) - 15) Plemens II confirmat constitutionem Benedicti XII quae
fratres ordinum medicantium ad monasticos ordines rigorum et Cisterciensium
transire prohibet. Villa nova prope Avenionem VI Calend. Octobr. 1340 (pag. 169.) C. 28
16) Hermanus procurator cracov. decretum delimitationis villarum circa Wistokam
fest. Cracoviae 1354 (pag. 170) A. 10. - 17) K. 9 (z r. 1354) - 18) J. 2 (z r. 1362)
19) K. 1 (z r. 1408) tyko-fresz bo pag. 176 mowi: „Ligius instrumenti Excommuni-
cationis copias ob eius prolicitatem et in legendo moram describere hic piguit.
„habetur nihilominus authenticum in membrana grandiori descriptum et serva-
„tur in archivo tyneensi sub littera K. num. 1. - 20) Bawilensis synodus
concilii generalis bulla ad archiepiscopum gnesnensem et episcopum cracov. in qua
ad praesentem monasterii tyneensis saecularibus principibus vetat exigere collectas ab
ecclesiis. Bawile 13 Calend. februar. 1424. (pag. 177) C. 1. 21) Lasimirus Jagello:
nides haereditates monasterii tyneensis confirmat. Cracovia feria 4^a post festum S.
Francisci 1456 (pag. 184) A. 15. 22) O. 8 (z r. 1482) 23) J. 6 (z r. 1560) - 24) J. 7 (z r. 1560)
Czci III O roztysztwach klasztoru tynieckiego (pneumny ta korowyn autor radzi-
je znieci gdys zadnej koruysii nie przyrofsza) pag. 194 - 212. tu wtyse przywileje
na roztysztwo w morderowie (z r. 1383) N. 18, N. 19. oraz J. 2. - Przywilej defyka
zarnego z r. 1286. A. 6; z r. 1288. d. 1.; Przemytawa z r. 1290. A. 7 - Kazmierze
wielkiego z r. 1358. A. 12. - Kazmierze Jagellon. z r. 1456. A. 15. - Spis roztysztw
tynieckich: In Chojnik et Babie, in Osrowka et niepla, in Xolanow, in
Siedliszka et dubosowa, in Ktodawa, Kuriatonowice, Rybna, Bogzal, Kotaczyc,
Czelusnica, Mnizykowice, Pogwizdow, Okulie, Modrzany, Lijmnia, Wjazd, Do:
browa, Zagorze - Sultetiae ordinis inferioris: dioski, Kaswin, Kaszow, Nowa:
wies, Wola Radzieszowska etc. (pag. 212) - Communicationes privilegiorum
quas habent tyneenses cum alijs monasterijs pag. 213 - 224. To przywileje
1) J. 2 (z r. 1391) 2) J. 3 (z r. 1453) 3) J. 7 (z r. 1516) 4) J. 10 (z r. 1633) 5) J. 13 (Kamelitow
boszych z r. 1638) niema w Inwentarzu 6) J. 14 (z r. 1650) - 7) J. 12 (z r. 1658) - Tynieckis
monasterii antiquorum constitutiones (zwynysze iustawy klasztorne) pag. 225-241 oraz

Spis relikwii tyńskich między któremi były: lignum vitae, de columna Christi, de veste incosuta, de carcere domini, de sepulchro Christi, de mensa domini ad coenam, i. s. Piotra, Pawła, Jakuba, Anny, Matthiis, Jędrwigi, Stanisława, Innocentium capita i. t. p. Relikwie te Szwedzi r. 1655 rabując Tyńiec zabrawszy frakty zamurowane wyrzucili. Dalej chwali pracowitość w pisaniu mnichów tyńskich których pładem są ogromne księgi pergaminowe literis trabealibus lombardicis scriptae z złoconiami i malowidłami, księgi te (chorągwie) niektóre tak duże były iż ich jeden człowiek ledwo mógł unieść; prócz tego było w bibliotece kilkanaście innych rękopisów starych (pag 234) na pergaminie: pierwsze treści teologiczne, a między innymi libri pastorum et historii z malowidłami ozdobnemi. Opactwo tyńskie podlegało: Opactwu w Foc, kash na Litwie, Opactwu Ostrowskie w Szląsku, Opactwu Kosielińskie (w dyce-zyji gnieźnieńskiej), praepositura Uniejowska, praepositura Suchowska przyjeżmowski iż w Suchowie były kopalnie soli o czem wspomina przywilej Kazimierza Wielkiego z r. 1340. §. i.

Przewi IV ff. 242-270 żywoty dobrodziejów klasztoru, sławnych zakonni-ków tyńskich i niektórych klasztoru w Clugny. 1) Królowej Judyty żywat (pag. 244) Bolesława Judyka, władysława Łokietka, mie-rysława starego księcia wielko polsk. który fundował opactwo w Kosieli, biskupów krakowskich Gaudeniusza (Radosta) Tomaszę Anagninickiego, za-rosława Skotnickiego, Alexandra (Witolda) wielkiego księcia litew. Jana Kłoc-kiego który darował Lwów Jan, Włodzimierza księcia oświęcimskiego mnicha tyńskiego, Mysława opata tyńskiego, Melita Kiszczewskiego mnicha, Miko-łaja Piotrowskiego dobrodzieją - W końcu przytacza w książce dzieje opactwa w Clugny r. 926 przez Odona opata zależonego do którego władzy opactwo tyńskie jeszcze 1301 należało i gdzie każdy opat tyński do początku XIV wieku osobistnie musiał homagium składać.

Biblioteka warszawska 1847 Tom IV ff 287-325 tam wydruko-wał Maciejowski dyplomaty Polzkiego legata z r. 1105 potwierdzony przez Bolesława Judyka
Dodatek tygodniowy do Gazety lwowskiej wydru kował 2 dyplomaty

Lelewel: Locustki prawodawstwa przedrukował kilka dyplomatów z Juregelskiego.

Tyniec

może być że Benedyktyni z Czech bo tu już dla nich założono
klasztory Bożonow r. 993 a w nim pierwszą opactwa Anafazy
(Radla) Sazawa gdzie odprawiano liturgię słowiańską i gdzie
był opatem św. Prokop ~~1032~~¹² + 1233, Ostrów zaś 999 r.
Opactwa zaś 1086, Kladruba 1108
a w Morawie: Rajhrad zaś 1048 Hradištie ~~10~~ pod Olomuncem
zaś 1078, Trzebież zaś 1109
Zanimże zaś klastory Benedyktynów były i Jerzego w Ładze
zaś 973, w Teplu zaś 1156.

po Benedyktynach klony w Polsce i w Czechach byli pierwszym
zakonem, zjawiają się cystersi w Czechach r. 1142 (po czym
później z Benedyktynów prerekonowani) i Premonstratensji
r. 1093. — W XVI wieku zaczęła się dezorganizacja a nawet
niefrakcja pomiędzy mnichami w Polsce (tylko we Francji użycie —
w następstwie parę)

R. 1139 był założony klastor w Wrocławiu o la Benedyktynów
nów z Tynia (wice był stary i pierwszy) dopiero r. 1180 oddany
Premonstratensjom.

Strawojowski Pamiotne dzieje Polski ft. 95. odnosi początek
Tynia do czasów pogańskich i mówi że był przez Celtów zbudowany
bo *tun* (celtyckie *dunum*) znaczy ⁹⁰⁸góra i wazy w podanie.
Walęsza na Tyniu ft. 117. 359, Bogusław (L. Sommersberg II. 37. 38)
mówi iż tu stał za pogańskich czasów castrum. Tyniec; Tyniec
rzym był, onś Wdaly Walęsz (Walterus) wraz z Heligundą żoną Króla
Franków którą za granicą wykradł. Wieży tynieckiego zamku wiszył on
Wstawa kłisza Wiślickiego. Wzajem wyjazdu na wyprawę Waltera pokochała
Heligunda młodego więźnia i uciekła z nim do Wiślicy. Przyjechał Walter w
pożoni ze żoną do Wiślicy; nagatał Wstawa bo był na polowaniu a Heligunda
z płaszem domagała się iż ją Wstawa wykradł; radziła prosić Walterowi

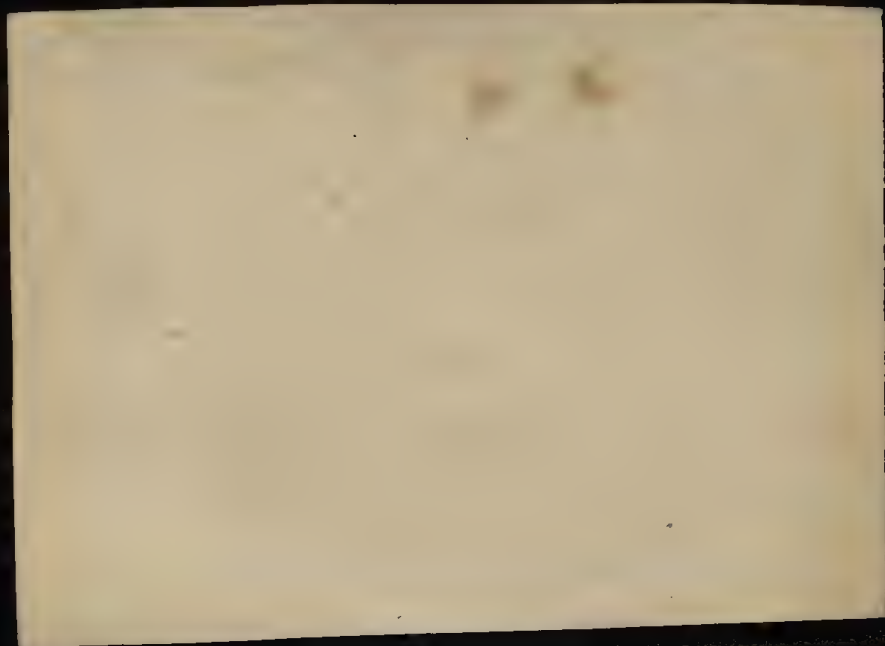
ukryć się w zamku i Wistawa zabieć nieprzygotowanego. Gdy zaś Wistaw
przyjechał prosił o pomoc Helgunda; poznając go wice Waltera i dła
większej wygody obok swego toż w Kłonym rękofyż zajął i
Helgunda przykuł. Zakochała się w Walterze bratka siostra Wistawa
i rozkuta tajemnie wyszła oraz mięga dodała. Walter mowilniony się
i dopowiedł mięga zabija Wistawa z Helgunda. Powieść ta przepisana
z Książki niemieckiej najprzód umieszczoną została w Bogusławie
jako epizoda nie właściwie wtrącona przy opisie zniszczenia Woliny r.
1135 przez rzymskiego Księcia Włodzimierza i jego Bogusława; iż dotąd
widac w Wolinie na zamku nagrobek Wistawa i Helgundy z kamienia
wykuty. — Powieść tę powtórzył Paprocki w Hlebach oraz Bogusława
innym Kronicarzem nie jest znana i o dowodzi jej fałszu.

Bogusław także (Somersb. II. 37) że Kazimierz I założył opactwo ty-
nieckie. Znamyśmy II. 352. 403 mniema że Bolesław
Chrobry to opactwo tyneckie założył a Kazimierz I tylko
dochody jego pomnożył albowiem Dytmar (u Pertza V. 842. 871)
wspomina opata nomine Tuni, Thuni i przy tego w przynależnych
tyneckich wymieniony Król Bolesław Chrobry z żoną Judytą za
fundatora. — Zdanie to naruszewicza zbija Mańejowski. Ponadto
Dzieje Polski¹⁸⁴⁶ t. 36p twierdząc że dyplomaty tynecki podobiony
ca Bolesława krzywoustego i że wyraz Tuni był nazwą osobową
opata Kłonym to opatem mógł być Tuni opat międzyrecki
następnego r. 1847¹⁸⁴⁸ w Działach Warsz. Mańejowski zdanie to zmienił
o miemianem podobieniu dyplomu Kłonym nadat Tynieci Bolesław
Chrobry 1848 J. I. 116. J. II. 119.

Tyniec był z początku zisftwem które Bolesław
 chrobry zabrał i na fundacyę klasztoru Bene-
 dyktynów około r. 1005. obwód nadał im wóie
 Tyniec, Santiki, Kasow, Lysow, Wojtowo, Prandnyk
 w Sydina dochód z warzelni soli w Wieliczce stonę
 wodę, Łaperycach: Kojanowie dochód z kopalni
 soli: wpie Chorowice, Radechow. — Królowa Judyta
 około r. 1105 nadała wpie Księgyni (Tigynia) Dola-
 ny, Kargow, Lowozow, Jukow, Wanowici, Unochowici
 Bezdochowici, Gostenta, Suseptnici, Prothowici,
 Lebna, Doborin, Similno, Louozow, Lecowici, Flar-
 now, Pilzno, Miflonici, Uolici, Unefici, Tobolici, Clewici,
 Brestek — Bolesław Krzywousty r. 1125 nadał Opátowieci
 a biskup Krakowski Radost dzieficius — Benedyktynów
 wprowadził do Polsk. Bolesław Chrobry (pewnie z Szwajcaryi)
 do Sieciechowa 1008 na górę Lysę 1000 do Tynca; a później
 tamże reformował kongregacyę
 kluniska.

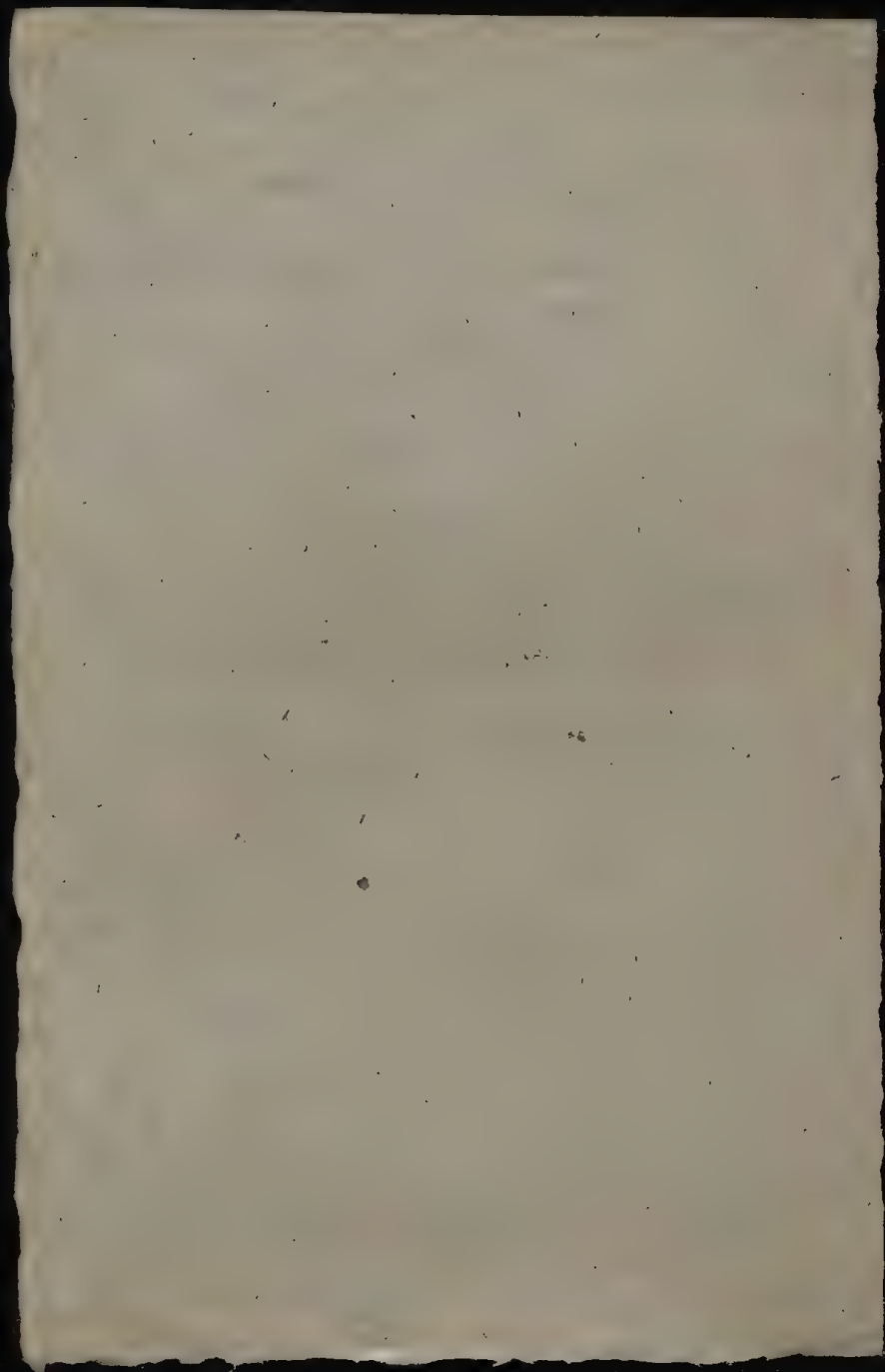

Tyniec Benedyktynów ojadził król Bolesław r. 1010 w Sieniechowie (podług Długosza - monachi nigri) a na Łysiejgórze r. 1006 bez naruszenia obalili fundację na Łysiejgórze bo Emeryk królewicz Węgierski unosił się dopiero 1007. Wszakże zdaje się być pewna że Benedyktyni już w najdawniejszych czasach w Polsce jako pustelnicy takimi byli s męcenicy Kazimierzy, Łazarz męszkajacy koło Opawy, Justus i t. p. Bolesław chroby dopiero unosił dla Benedyktynów klasztor, uposażył ich n. p. Tyniec sprowadził mniichów z St. Gallen lub Monte-Casino. Wogóle Benedyktyni i Cyfłersi byli pierwszymi zakonnikami w Polsce. Li Benedyktyni potwornie męszkali jak anachoreci w Siedliszynie. Bolesław Chroby założył pierwszy klasztor na Łysiejgórze 1006 sprowadził 12 zakonników z Monte-Casino (Długosz lib. bened.) a ztąd do Sieniechowa. Już Benedyktyni dobrze się dzielili na Łysiejgórze gdy się tu Emeryk z Bolesławem Chrobrym zjechał co fundacji r. 1006 (nie obala jak chce naruszenie) która miała miejsce za Łop. pona biłk Krak. za Bolesława Długosza

Klasztor Benedyktynów w Ostowie (filia Tynca) zburzony 1560 od protestantów, dziś z niego pozostał tylko kościół konsekrowany 1466. w bibl. Ossolińskich jest Ms. Breviarium Historie Tynecensis ab a. 1000 ad mandatum Stanisłai Świętochowskiego praepositi provinciae galiciensis S. J. conscriptum ab uno Collegii Tynecensis Iouis 1827. fol. 11r. 28 (n. 480)

25
Tynieć założony przez Bolesława Chrobrego - bez
wburzy politycznej w bezkrólewni, gdy Ryas wypędzo-
no z Polski którą uwięził Kazimierz, gdy ^{Bolesław} ~~Bolesław~~
wybito się z pod władzy polskiej, gdy ^{Bolesław} ~~Bolesław~~
Polak, podczas tego rozruchu lud niedawno nawrócony
rozchukany wrócił do poganstwa i niemył zakłady
chrześcijańskie (okolo 1033) Ob: Kromet lib. IV
pag. 48. Sarnicki lib VI. p. 1052) wtedy i niewotny
zakład tyniecki (który mógł pochodzić z St. Gallen) zni-
cił. Dopiero Kazimierz mnich wrocławski na tron polski
gdy ustatkował powołał do Polki do Tyńca
z Clugny opata Barona (arcybisk. Krakow.) z 12 mni-
chami. (Starowolski: Vit. Episc. Crac. fol. 17.) Następnie
wielkie zbicie mnichów Kazimierza które opisuje
Długosz. Jan Kronikarz mówi że Kazimierz mnich
budował klasztor tyniecki, ubi et matri et conjugii
prowadził mnichów z Lowanium. - Toż samo
pisze Anonim pisarz dziejów polskich. Ze Bolesł.
Taw Chrobry: żona jego Judyta ~~Bolesława~~ ^{Bolesława} wpięta
ka ~~Taw~~ Tyńcie założyli widac 1) z przywileju
Jadziego Kardynała r. 1105 gdzie stoi: quae omnia
a Vladysławo rege et regina Juditha concessa dux
testabatur - jest to mylnie położone za Bolesławem
rege a może: Sługielski jedyny pisarz tego dokumen-
tu to zmienić) nieo nisz, stoi: Opatowiec quod rex
Boleslaus (t.j.) Chrobry) - dalej: praefatus dux
(Bolesław Krywousty) testabatur ab omnibus avis
proavisque suis (t.j. Bolesław Chrobry) - 2) z bulli
Grzegorza XI r. 1229 d. 16 maja: Clarae memoriae
Rex Boleslaus et Judith regina vestri monasterii

fundatores (Ł. j. Bolesław Chrobry - Bb. Trzyszczyński
Aquila ps. 113) 3) Leszek czarny w przywileju 1288
mówi: nostri predecessores sunt excellentissimi
memoria rex Boleslaus extitit et Juditha regina
- 4) Kazimierz W. r. 1354 w przywileju mówi: Clarae
memoriae domini Boleslai regis Poloniae
Z tego widać, iż Kazimierz mnich odnawiał współ-
ko, co powstało między r. 1036 - 1040 po zgonie ojca
jego męczysława II wywołano.

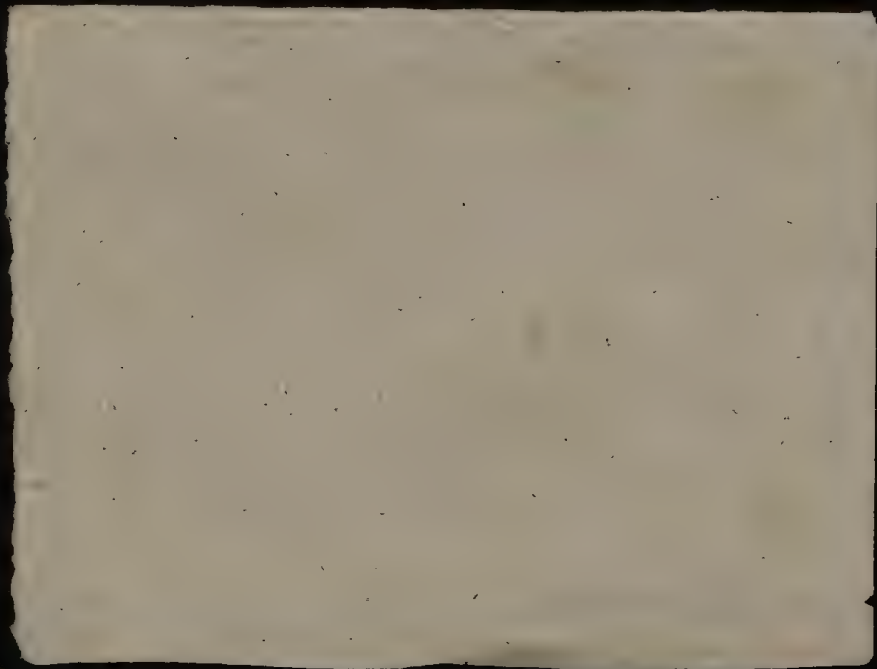
Judyta żona Władysława Hermana darowała Tyniecom
Książnicę
Kto wie czy Bolesław (Boleslaus - Caslaus) obrany
po śmierci Lambertusa III na biskupstwo krakowskie przez
Władysława Hermana r. 1101 bez potwierdzenia
Stolicy Krak. złożony r. 1104 z urzędu przez Gwolda
(Guallo episcopus belluacensis) legata papieżkiego
nie był gatem tynieckim?

Wobec pobierania składek zwinnych jako podatek
którym mówi przywilej tyniecki Bolesława z r. 1258
był podobny albowiem Bolesław pudyk 1259
właśnie miasto: Kąpielnia Tyniecka (należąca do
biskupa krak.) odpłatę 20 marcarum annuorum seu
marinarum które wymagał Piotr Kąpielnia, Cychowski.
miedzy te składek ligono w watości pięćset
ob. Gładysiewicz Zygmunt Brandt

261

Gyniec Loby znanyto w przywileji r. 1025 Jędrze-
go wyraz *fastago* (obacz *Codex diplom. Pruszewsk I*
przywilej dla Wąchockiego Kłafzt.) *sol alba* wien *spineda* =
wano w batwanach (*in puteis sive sahtis*) warzona
(*in patellis et coquinais sive wiezys*) w pieczykach
czyli zapiekankach lub hurmanach) i wodę stonę (może
in alveis sive cortis) dopiero Bolesław wstydliwy uzgodził
Kopalnie r. 1278 przywilejem ~~z~~ *ob* *Łętownski I*
ff. 210)

25
Tyniec (*Tynecium*) wieś nad Wisłą, półtora mili od Krakowa z grun-
mi najbogatszego niegdyś w całej Polsce opactwa Benedyktynów. Bolesław
Chrobry z żoną Judytą fundował tu kościół na cześć św. Piotra i Pawła i obla-
dził przy nim sprowadzonych z obcych krajów Benedyktynów bo historyk Bz-
mar pod r. 1015 mówi iż król Bolesław Chrobry opata Tynni czyli Tynni
w ważnych sprawach używał. Kazimierz I objawiający rady polskie podupadły
klasztór podwyżsował i zakonników Benedyktynów z kliniaków (Clugni z
Burgundyi) czyli też z Leodijum sprowadził około r. 1038 następni królowie
i biskupi krakowscy tak dalece uposażyli opactwo iż posiadali 5 miast i prosię
100 wsi; dla tego zwano opata tutejszego *quinque civitatum et centum*
villarum dominus. R. 1246 Konrad Ks. Mazowiecki nie mogąc dostać Kra-
kowa ośadził tu załogę, lecz Bolesław wstydliwy wkrótce dobył tę wa-
townię. R. 1260 zburzyli ją tatarzy koczując; Benedyktyni uciekli z skarbami w góry
Kazimierz Jagiellończyk w przywileju r. 1456 wyliczając miasta do opactwa
należące: Skawinę, Tuchów, Brzostek, Kotagórze. Opactwice i zamek Zalesz
Kazimierz Jagiellończyk r. 1463 chroniąc się przed zarazą morową
miejz Kali tu z nauzczycelem swym Janem Długoszem przez kilka miesięcy.
Miejski opat z końca XVI wieku urządził tu szkołę, bibliotekę i pro-

wadził wiele narysów matematycznych. Po jego zgonie nastąpił opaci komendata:
ryjni to jest duchowni świeccy znakomitej godności. - Opat Stanist. Lubieński 1622
nowy Książ Wyżewit - Karol Ferdynand Krolewicz bisk. wroc. odr. 1635 przez
6 lat był opatem. - R. 1655 Szwedzi klasztor grabowali i spalili; zakonnicy
użyli do Węgier - Pierwotnie opat luteński zwany był archiepiskopem białym.
dla jego roziągata się na Łosk, Litw i Sławk; w XVIII wieku należały od
niego tylko opactwo trockie w Litwie i Ortowskie w Sławk oraz prepo-
zytury w Książce wsi pod Kaliszem, w Uniejowie i Tuchowie. R.
1772 zgromadzeni tu Konfederaci barfaj w liczbie 500 pod wodzą
Viomenila, Chorozy i Chaillant w nocy d. 2 lutego 1772 zrobili
pamiętną wyprawę na ubiejenie zamku Krak. - Wyprawy trwały
na ziemi r. 1786 odebrał się ogromny kawał skały od góry, st
zacej za podstawę klasztoru i runął do Wisły. - R. 1771 Konfederaci
klasztor benedyktynów i zamek na prawym brzegu Wisły Konfederaci obwarowali
pod dozorem inżynierów francuskich. R. 1771 dobywał ten bez skutecznego Suwarow
- R. 1772 w Książce w synu obronnym armatami dowodził Konfederatami Dechoux
wójciech marzatek Gwiesimski Wile. Konfederaci 21 letni, młodzi bombardowali cały klasztor
prawy zmuszowali d. 22 czerwca na radę Austriaków kapitulowali obłąkami. R. 1656
d. 20 Augusta wojko Zebnowski milczył na Kor. ~~nie było tu oddział Szw~~
~~dow. Lech Szwedzi raz raz wili tu Łoskowi i pisał~~ ~~Edward R. O. Szwedzi~~

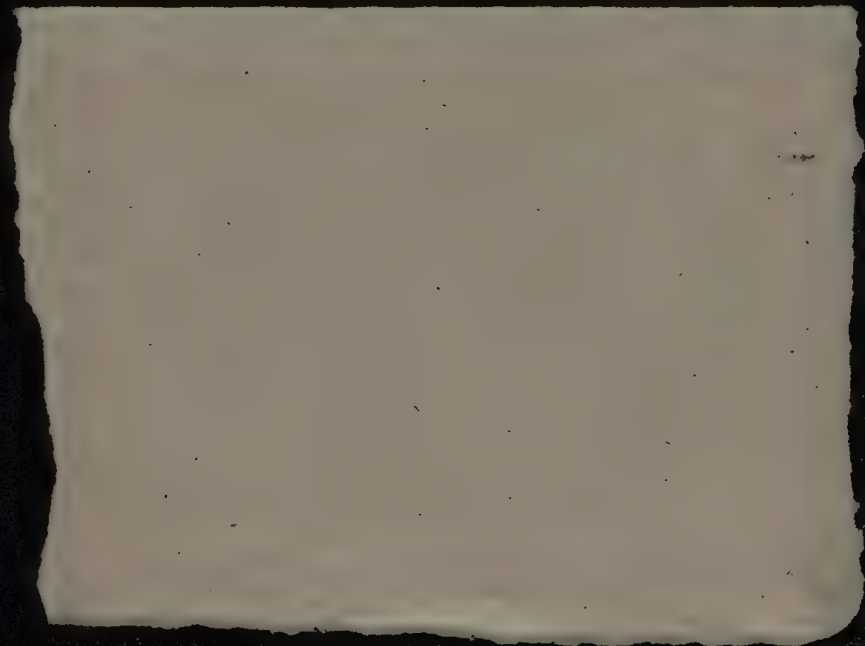
Tyńiec klasztor (archicoenobium) fund. r. 1044 do którego
przysłał Księstwo paraf. S. Andrzeja Ap. który istniał
jeszcze 1800. Według: Catalogus individuum seu commu-
nitatis religiosae archicoenobii tyńceńskiego d. 17 Julii
1800 confectus. Cracoviae typ. Antonii Ignatii Głóbski
et successorum. 4to K. 4. Cate towarzystwo fr. tadeo się z
24 benedyktynów którzy utrzymywali szkołę główną normalną
w Tyńcu (z tych 8 byli proboszczami i kooperatorami w suchowie,
Mogilnie Gromniku, Piotrkowicach i. t. d.) Bractwem był
Antoni Chmureński ur. 1745 wstąpił do zak. 1764 wysw. 1771
podpisał Ignacy Tomaszewicz (ur. 1739, profes. 1762, wysw.
1763) dalej: Felician Torzym (ur. 1742, profes. 1762, wysw. 1768)
Józef Karłowicz (ur. 1747), Tadeusz Lichowski (ur. 1750)
Andrzej Ankiewicz (ur. 1748, profes. 1769, wysw. 1775)
Maurus Łęcki (ur. 1751) Faustus Smietanka (ur. 1769) oraz 2
Francyzkaninów: Roman Delanoj S. Theol. Dr. i Ludwik
Lebeau Dr. Fil i profesor matem. w Uniwersyt. Włocław. - 2 Klenowscy nowi
4402.

Glorian Amand z Janowka Janowski ostatni
opat klasztoru tyńiecki ur. 1725 d. 28 Kwiet. wstę-
pił do Benedyktynów w Tyńcu 1746 d. 4 Maja, wy-
święcony na kaptana 1749 d. 8, został Opatem
r. 1762, wyświęcony na bisk. Tarnow. 1786 d. 13
August. mianowany 24 Sept. 1776 Konsyl. cesarski.

27

Archicoenobium tynieckie fund-1044. in villa
Tyniec eclefia parochialis S. Andreae
in Koprowana benedyktynom tynieck r. 1044.
- W Suchowie eclefia murata S. Jacobi Ma-
joris in Koprowana benedykt. tynieckim
r. 1456 - taze kopi ot murowanay filia
Visitationis D. V. M. fundowanay 1456 dla
benedyktynow - tamze Kaplica S.
Magdaleny drewniana na cmentarzu
pofwiecana 1496.

posiadłości tyńskie w kłafstwie Łatorńskim leżące od danin Księstwa —
 R. 1470 Król Kazimierz potępił i wydał przywileje tyńskie uwolniając ich od unyda-
 świadczeń a cytować ich nikt nie śmie tylko opat tyński: najwyżej sędzia
 zamku Goleśz. — Zet opata 48 Andrieja Bregi Małej Król Węgierski wystad
 Łarcitorem woda 2 6000 piętach ci rajski krosno: i tamże zabory swe sędzi
 (noto 1480) — Andreas Nosek 49 opat (+ 1488) poprawił do kłafstwa tyńskiego
 frebne monstranycie, kielichy — Jan Łutorński 50 opat (+ 1497) Debrat
 prawnie wielkość od mieścianów Bocheńskich który ja sobie przytę-
 wali, kupił od Łęczyńskiego wojewody bełskiego pola leżące niedaleko kłafstwa
 doł. — Jan Łutorński opat 51 (+ 1512) dla przypodobania się Janowi Fryderykowi
 jego dworzennikowi Łutorowi Gniademu pusłat w dożywocie kilka wsi kłaf-
 stnych. — Stanisław Baranowski 52 opat (+ 1526) wyrobił sobie „Krota
 Zygmunta potwierdzenie przywilejów: uwolniona od obowiązków Kroluńskich wsi
 w kłafstwie Łatorńskim leżących, sprawił fundację kościelną wprawdzie zabudowania
 kłafstorne: mieściane opata — Wincenty Baranowski 54 opat (+ 1558)
 z Jordanem Spytkiem remieniał z wsi kłafstorne opatkowice, Wład zdanie
 Koto Mielityna leżące za Kiepską: pusłat wsi Porozowa z dodatkiem 500 złb
 i hrabię Łęczyńskim remieniał za wsi Grodziec za Koftrę. —
 Hieronim Krzyżanowski 54 opat (+ 1572) mury obwodowe kłafstorne
 odbudował — Mikołaj Mielecki 58 opat (+ 1604) sprawił wiele
 ksiąg do Biblioteki oraz matematyczne instrumenta które za
 walkie summy w kłafstwie poskupywał — R. 1622 d. 8 Maja
 Stanisław Lubieński opat odbudował kościół dował wiele kaplice: 7
 ołtarzy to poświęcił Małej Lubieński biskup chełmski Karatynski
 fundus w drodze zamku tyńskiego — Mathiasz Łoniatowski 67 opat
 w XVIII wieku gwałty kłafstorne spalone przez Szwedów nawad
 odbudował.

Aquila Polono. Benedictina in qua Beatorum et Illustrium Virorum Elo-
 gia, Canoniorum ac rerum memorabilium Synopsis Exordia quoque
 et progressus Ordinis D. D. Benedicti per Poloniam et eius sceptrum
 subjectas provincias breviter describuntur Auctore Stanislao Strygielski
 Praevidi in officina Vidua et Haeredum Francisci Casari 1663 kart 4 i
 Ar. 376 opoies indean.

Pinicia seu historia monasterii Tineensis Ordinis. Benedicti Per R. S.
 Stanislauum Strygielski. Crac. 1664.
 Pharus Benedictina universum orbem irradians sive vita S. L. S.
 Benedicti abbaty per Stanisl. Strygielski. Crac. ex offic. Schedeliaz
 1660. 44. kart 7 Ar. 232.

1. Baron nobilissimo apud Gallos genere natus in monast.
 Fenis duniaensi sub abbate J. Odilone professus. Synag.
 2 pobożności ten klasztor w którym J. Odilo drugi opat
 reforme zaprowadził - przyjańiel Karmera - przybywa
 do Polki z XII benedyktynami - promociat in coenobio bonorum
 artium studia - obrany arcyb. krak. r. 1046 (Starowolski, Łę:
 Towpki) wystąpił w poselstwie Kazmierza do benedykta IX bawia:
 cego w Niemczech gdzie w Kolonii konsekrowany został
 pallusz + 15 maja @ 1059 koronował Odoława
 fmiatego pochowany w Krakowie w katedrze -
 wyrobił Italum kanonickie opatom tyńskim - usum
 psalmodum gradualium in provinciam Poloniam ex
 Gallia induxit et devotionem erga Defunctos
 Co do dnia zgonu się niegadają podług jednych + 15 maja
 podług drugih 9 Octobris tylko w roku 1059 się zgadzają
 miał w łebie 3 korony złote w polu białym które od niego
 Kapituła krak. przyjęła. In abbatem triec constitutus
 a. 1046 obiut a. 1059 sedit in abbatiati Jde 13 an. et in
 archiepiscopali 12 ann. et aliquot mensibus

2. Anchoras genere Burgundus professione Cluniacensis,
 prius monast. electus 1059 niektórzy go go fmiaci
 arcybiskupa dueli obraci arcybisk. krak. 2a niego
 Odoława fmiaty 1065 zatoczył klasztor w Mogilnie
 vocatij fratibus ex Tinea mengosium abbatem primum
 ex Tinee. proficiendum curavit + prius Monas. februarii
 1070 profuit annis undecim et aliquot mensibus

3. Berninus + V Calend. martii 1083 sedit annos 13.
 p. 34 Smierc Odoława fmiatego nagrobek jego
 oflaak: 4 wiepse: Baidit.....

2 Theile. 1r Th. geb., 2r Th. broch. . . . .

Die praktische Brauchbarkeit dieses Kalenders ist so allgemein anerkannt, dass es einer besonderen Hinweisung darauf nicht bedarf; die Verlags-handlung ist aufs Sorgfältigste bemüht gewesen, denselben noch zu vervollkommen, und beweisen die oben aufgeführten Namen, dass auch der zweite Theil hinsichtlich seines Gehalts den früheren Jahrgängen nicht nachsteht.

Ferner als Gratisbeilage:

Trommer, Prof. Dr. C., Handbuch der Branntweinbrennerei und Spiritusfabrikation. 1. Lief. . . . .

Wir erlauben uns die Aufmerksamkeit der Herren Landwirthe ganz besonders für dieses Werk in Anspruch zu nehmen, da es, von einem als Autorität anerkannten Verfasser herrührend, einem wesentlichen Bedürfnisse entspricht, indem es die Fortschritte der Wissenschaft genau beachtend und praktisch anwendend, Theorie und Praxis in einer so fasslichen Weise vereinigt, dass es jedem sich für Brennerwesen Interessirenden bald unentbehrlich sein wird. Die Verlags-handlung wird Sorge tragen, dass das Werk noch in diesem Jahre beendet wird, und empfiehlt es namentlich, als zum Weihnachts-geschenk für jüngere Landwirthe, ausserordentlich geeignet.

4. Scesens gente polonius et stemmatif clari pluri nobilibus
 occasionem dederat ze wstąpił do zakon. w Tyńcu. —
 Judyta iehor si je za wstawieniem si do S. Idziego urodzi.
 Tapotanka nadala Tyńcowi dobra Xigżnice (urodzynowy
 Polesław Knywoustego) + 2. 11 martii 1095 sedit 12 annos
5. Gabertus gallicus nationis pnyjaniel bisk. krak. Lam-
 berta — otrzymał dla Tyńca od Króla Władysława Her-
 mana przywileje i łupne donacje, w jedynym
 wieku + 18 junii 1106 pnesuit annis 11.
6. Geroltus + V Calend. junii 1122 sedit annis
 15. — Był wygnany z obrany opat tyński
 albo sam lub przez posta udawał się do Klu-
 niaku o potwierdzenie, prosił tego co 2 lata, 3
 Kluński przyjechał do Tyńca wygnany.
7. Corunius . wyjednat przywileje dla Tyńca
 + nono calend. novembri 1139. Pnesuit 17 annis
8. Preiectus jeden z tych którzy przyjechali do Klu-
 niaku. Polesław Knywousty dzis kując za zwy-
 ciztwa jedzie do Francji do Grobu S. Idziego, comitem
 inter alios Preiectum adfuerat — aby pnebtagat
 za śmierć Ibyńciewa + V Calend. augusti 1151 rexit 12 annos
9. Gothmarus in Germania inferiori nobili loco natus
 wstąpił do Kluński, w Kęd wyjechał do Polski jako
 wizytator ^{orędni opatko} + calend. novembri 1163 rexit 16 annis.
 zaopatrywał bibliotekę w użone księgi (bo benedyk.
 tyński przepisywał alii manuskrypta)
- Ep. 42. "magna sollicitudine monasterii negotia pro-
 ventusque et fortunae tractabat."

Herrn

beehrt sich die Buchhandlung von

zur geneigten Ansicht zu übersenden:

**Mentzel und v. Lengerke's
landwirthschaftlicher Hilfs- und Schreib-Kalender
für 1857.**

Mit Beiträgen von Koppe, Wolff, Settegast, Rothe, Jühlke, Engel, Mentzel,
Rohde, Trommer, Eisbein, Lüdersdorff, Elsner, Fleck, Lette etc.

Herausgegeben von

O. Mentzel
Wirkl. Geh. Kriegsrath.

und **Dr. Lüdersdorff**
Landes-Oekonomie-Rath.

10. Fleermannus opactwo jego przynadto na ³⁴zafy
ryburgskie, urabowano klasztor tyński + 19
Febr. 1138 prefint 10 annos

11. Milovanus za niego kluniacka Kongregacya
liczyła 2000 klasztorow w Włochach, Francji, Hiszpanii,
nii, Niemczech, Anglii, w Grecji i Palestynie
- odtąd Polakow razęto wybierać na opactwo
- nobili Janovine clary + VII Idus Julii 1194
prefint 17 annis - bronił praw klasztoru.

12. Ekwalibosius genus clero Janovine traxit
znatwiony grabieżami majątkow Kosielskich
+ 26 Junii 1212. Prefint 18 annis. - Za niego
Męczytaw xianę Wielkopolski wybudował
wypożęgał monasterium Kosielskense i pod
tę at abbati tincens.

13. Rutgericus seu Suitfridus (pag. 48)

Herrn

beehrt sich die Buchhandlung von

zur geneigten Ansicht zu übersenden :

**Mentzel und v. Lengerke's
landwirthschaftlicher Hülf's- und Schreib-Kalender
für 1857.**

Mit Beiträgen von Koppe, Wolff, Settegast, Rothe, Jühlke, Engel, Mentzel,
Rohde, Trommer, Eisbein, Lüdersdorff, Elsner, Fleck, Lette etc.

Herausgegeben von

O. Mentzel und **Dr. Lüdersdorff**

Tyniec (w obw. wadow.) W Gazecie wódziennej 32
1856 n. 81 zwiat Franciszek miłatowski domyśł
iz Marcin Gallus Kronikarz jest to ofmy opat
tymiecki. Projekt francuz który w mto dych
latach towarzyszył Odolesławowi III do grobu
J. Idziego (co sam sobie w Kronice twierdzi wydał.
Dardk. p. 308-310) pochodzi z klasztoru St.
Gilles, był kapłanem Odolesława Krzywoustego
Langnich pierwszy nieoficiuie nazwał go Marcinem
Dielorofski najpóźa go Gawet i mowi że był mnichem
Klasztoru św. Gallen, przedwiecki
mowi że był z klasztoru St. Gilles - w bibliotece warsz.
że był Kurkiem Zola kiem - a Sianczynski że był
Miechowski opatem

Dowody Michałowskiego: 1) Strygielski Synecia ff. 41 mówi iż opat
Projekt w młodych latach towarzyszył Bolesławowi III do grobu S.
Zdzisława jako dworzanin - toż samo o sobie mówi Gallus (ed. Bant-
kie ff. 308-310) 2) Strygielski zowie go Francuzem co się
zgadza z nazwą Gallus i z domysłem Przewdzieckiego że pochodzi
z klasztoru St. Gilles 3) Projekt podług Strygielskiego był trosz-
kliwym o dochody klasztoru swego - i Gallus (ed. Bant. p. 237. 243)
upomina się o nagrodę za pracę ~~ed.~~ dla miejsca swojej pro-
fessyi. - Może był Kapłanem Królewskim z Synca
Wypadło by z tego wnioskować iż Projekt w młodym wieku będąc
Kapłanem zaczął 1109 i 1110 pisać swą Kronikę i wtedy dedyko-
wał ją biskupom polskim a skńczył ją r. 1135 nim został opatem.
Rekopisy 1) Łubawski Heilbergski z XV w. 2) Zamojski papiradowy z XV w.
3) Zamojski pergaminowy z XIV w. Drukowane edycje: 1) Lengnicka 1749
2) Mitzlera 1769 T. III. 3) Bantkiego 1824. 4) Pertza 1856. - Flomacye-
nie polskie: Kownackiego 1821. Flomacyenie niemieckie.

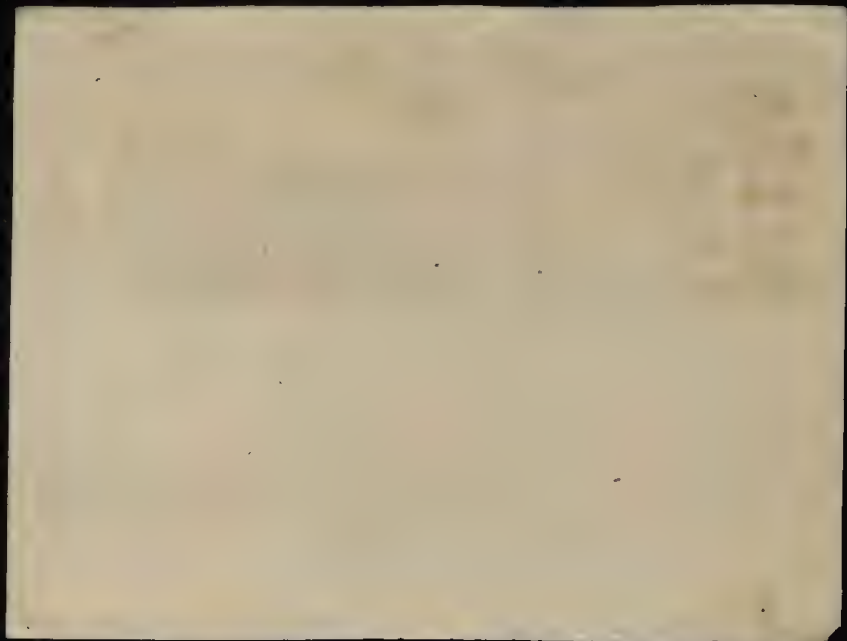

Tynieć Stowarzyszenia klasztorne (fraternitates. confrat³³
 ternitates) figurowały najodleglejszych czasów chrześcijaństwa
 w Europie. W Francji r. 752 jak widac z listów J. Bonifacjusza
 zawierały regimenty klasztorne konfraternie w celu
 modlenia się za żywych i umarłych. Klasztor w
 Clugny powstał mianowicie od r. 1063. z rozbiciem klasz-
 torami rewolucji ob. Mabill. Analit. pag 159 Cl. 2.
 ed. in fol. wydawano pryncypale: Istąd owa bajka o kluniar-
 zkich mniachach. Przyjmowano świeckich, Kapituły, inne ręk.
 ny, i złączone do konfraternii, Książęta świeccy prowadzono
 w ten cel. Rekolocja (of Dominikanów u Łódzkiego Krak)
 dotowano na spłatę przy grobie aby do dnia jednego gozato
 Beatrix (biskup w masy w testamentie swym Karol wiczy
 tamże przy swym grobie utrzymywać r. 615 ob. Ladehors Diplom.
 Gall. Franc I p. 213.

Ob: Zappert: über sogenannte Verbrüder-
ungsbücher und ~~Neurologien~~ Nekrologien
im Mittelalter. (Sitzungsberichte der K. Akad.
der Wissenschaften 1853 Band X Hft
IV p. 417-463 1853 Band XI Hft I
pag 5-42.

Tyniec. Klasztor Wiblingen niedaleko
miasta Ulm przy wstępie rzeki Iller do Du-
naju; klasztor Benedyktynów pod tytułem S.
Marcina fund. 1093 hrabia Hartmann z bratem
Ottonem, pierwszym opatem był Werner + 1126.

Bernardus valles, montes Benedictus
amabat, oppida Francisca, celebres
Ignatius urbes.

Abzog. Univ. Kirchengesch. 1867. II Bd
p. 82.

Benediktynow reforma Cystercon r. 1098

Robert opat Klastora Molesme

Święty Bernardus rozszerzył i ulepszył
w ścisłym Panstwie zakon

religijne życie, kłótnie, Bractwo,
funkcyj, asketyczne ćwiczenia, Abtwinę,
meditation

Tynieć Wniofkuje Maiejowski i biskupi ^{Krak.} (Aron, Lem-
bert, Cestaw byli to benedyktyni tyńieccy mia nowicie 36
Cestaw zgodził się z obojętnym opatem Scesca. Z dru-
giej strony zarzućć by można iż owo fundatorem tyńa
był Cestaw fmiaty który był przełożonym Benedy-
dyktynów mto fmiatem albowiem fundował klasztor
w trogubnie dla nich i umieścił u nich w Oficjum
Zodług wyrażonych epakt i indykcji data przywileju
koniecznie na 5 koncyi się musi (wiece r. 1125 albo r.
1105) i że jest pewnie 1105. Zwiemy Maiejowski iż
opani tyńieccy przytaczali sobie biskupstwo Krakowskie
coo były kłótnie do Rzymu ze biskupem Gwaldo r.
1105 ufundował Cestawa (może siebie opata tyńieckiego)
biskupstwa Krak. pnie w Tadyptawa Hermana na-
rzuconego w sadowni Lamberta, dopiero Egidiusz
fufkularski r. 1125 miał prośbę ratować i
tyńieccy zakonnicy z biskupstwa zrezygnowali Krak.
na zewoże. (Ob. Maiejowski: Pierwsze dzieje Polski
pewnie (przykanki soli hurmany dotąd paupna przepalona
utrudzona drobna cegła) i mowią wyciągnięta solanka
(surowie) ze studzien wlewano do rynien (pastago)
któremi płynęła do dyedzin (dednia) gdzie była za-
warzona ~~zawa~~ (zamas powinno być zewar) Zapisano
wiece dla Tyńia 4 rynne nabory surowicy w sydzinie
z każdej rynny i solowarni i zewar i 2 rynki gdzie
ową sol surowiono czyli z sydziny mają mieć do roku
4 nabory surowicy ze taxowej na raz obic mogą wbyft-
kie rynny a wywarzyć solowarnie czyli catkowit dochód
cetero dnuw z syzbu z surowica ma być kosztem klasztoru
warzona

W Wieliczce mieli benedyktyni tyńieccy 4 nauczni
to jest tyle foli ile jej przez 4 dni w roku wywarzyl
można (4 warki) co tydzień 3 naucznie (aloeos) zwyczaj
najnej furownicy, czwarte naucznie o potow
mniejszych (redne) i 7 nauczni furownicy na koszt
opatu do warzenia foli (pro lignis) i dochod z 4
wyżytków foli (tabernis)

Sebevel Polka przednich wiekow II. 487 więcej to
Tomazzy obcy ^{rejencji}

W archiwum Król. (w Bydgoszczy jest pryncipale)
Mieczysław (z jakiego?) datowany w Xmuwicy
r. 1103 zawierający w sobie transsumpt
dyplomu Dolestawa smiałego r. 1065
w Ptochu dla klasztoru w Magilnie wydanej

Pryncipale Dolestawa r. 1275 dla Tyńca
jest w Odibl. Warsz 1847 tom IV ft. 290-
296. oryginalny ten dokument na pergaminie
miał 2 części na fronskach z nitkami czerwonymi
części te klorych miał tylko były w woreczkach
miedzianych. W Tyńcu na Krzyżanekach
wisiaty obraz opatów po kasowaniu klasz-
toru po r. 1813 klasztor zamieniono w Kopiał par-
tialny, bibliotekę zabrano do Łomży do semina-
rium a archiwum do Łomży przez Hotoisin / Kiejs-
złak ostatni benedyktyn Zaknewski.

Tyniec. Coś się tuczy przywileju tynieckiego przez Egidiusza
z Tuskularskiego mnichujsza papieskiego r. 1105 napisanego,
mniema W. A. Maciejowski (Dyplomata tynieckie przez
króla Bolesława Chrobrego i jego następów r. 992 -
1275 wydane i rautoka na akta urzędowe polskie
najdawniejsze - w Bibliotece Warszawskiej 1847. Tom
II Listopad str. 287 - 329) iż ristakowy składa z aktu
Bolesława krzywoustego z r. 1105 za sprawę Kardynała
Gwildaona sponrązonego, przez który dyplomata Boles-
ława Chrobrego i jego następów transumował, tudzież
z aktu z r. 1125 w którym sponrąkt na nowo za sprawę
Jedzkiego Kardynała Kunyusza zredegowac' Kazan. - Pod-
ług niego zapis Tyniec, Lylow, Wojtowa, Prądnik, Chorowice,
Radziejów, Gruszów, Lapińce, Kojaków dwie jaski w Kra-
kowie, fol w Łubzinie i w Wieliczce, Łargowe w Siewiorze
i Bytomiu ma pochodzić od Bolesława Chrobrego to jest
od słow: "Thinciensem villam cum transitu . . . az do . . .
Coyanow et sale et serivo Zului et fratribus ejus." -
2) Zapis Łigznic, Łowozowic, Śukowa, Kargowa, Wdanowic
Unikowic, Bezdechowic, Grotowic, Szabnie, Smilno,
Cekowic, Okulic, Unieście, Łobaliec, Kłecz, Porzostek
ma pochodzić od Królowej Judyty (r. 1086) i Władysława Hermana,
to jest od słow: "Regina Juditha contulit. . . stróżam
cum pomochne solvunt" 3) Z zapisu Bolesława Krzywoustego
r. 1105 i drugiego r. 1125, gdy Jędrzej był w Polsce.
Maciejowski mniema iż słowo tyniec jest celtyckie; iż ty-
niec na 3 wieki przed Chrystusem założony przez Celtów,
iż go posiadała celtycka rodzina używająca za herb Topór
która się rozpostarła pomiędzy Sławiankami Chrobatami
iż rodzina ta jak widac z Walgierza wdatego znośita się
z zarenficiem Celtami czyli galskimi Frankami

że ów Walcierz szukał u Fraków żony, że Liastowie gnieźni-
scy poszli do tej rodziny celtyskich Łopocuryków niechcąc, że
Bolesław Chrobry konfiskował tejże rodzinie Księstwo
tyńskie i ośadził tu Benedyktynów (albowiem już r. 1005
był w świątyni w Wielkiej Polce Kłafstór Benedyktynów)
że r. 1018 opat ^{tyński} został od króla pod zarządem nowo utworzone-
archiepiskopstwa krakowskiego (Aaron) albowiem Łopocur
wtedy 8. 11 pisze iż Tyńce był wtaśnościa niegdys Łopocur
że pnieżeli w ręce Monarchów ze Kazimierz mnich dat go
mnichom którzy się frasowali że było jeszcze potomstwo pier-
wotnych dziedziców ~~tyńskich~~ Tyńca którzy o niewłaściwe po-
rządanie mogli Benedyktynom robic trudności. Następnie
wiec Kłafstór III. 411 twierdzi że przywilej ma onytek w dacie
że pisany 1123 lub 1126-1130 (bo Kłafstór obrany 1119 ¹¹²⁴ a
Radost biskup Krak 1115) Lelewel ~~Billig~~ Powiatki pre-
wod ciwstwa 161 twierdzi że przywilej ma datę 1119-1124 -
Roepel I. 643 Kłafstwie datę r. 1123. Maciejowski twierdzi
iż to był zwyczaj aktykaacji pisania czyli ponawiania akt
unędownych iż w nowy akt tylko treści wpisywano nie wymie-
niając roku i daty. Bolesław Chrobry założył Kłafstór tyński
(992-1025) Królowa Judyta pomyślała legata dla Tyńca gdy
brenienna została 1086 - Władysław Herman nadał
wielką dobrą Tyńcowi i prowadzić miał z Langwedoku no-
wy porządek Benedyktynów ayskolwier dawny rocznikarz u
Lommersberga II. 83 mówi iż do Polki r. 1102 przybył
ordo cluniacensis. - Przeciw dyplomaciowi mówi: nie mógł Kłafstór
Egidiusz r. 1105 potwierdzać przywilejów bo on dopiero 1123-
1125 (?) został kardynatem; nie mógł Władysław syn Bolesława
Krakowianin r. 1105 dawać przyzwolenia, bo się dopiero
1104 urodził; był niepowołanym; nie mógł Radost biskup na-
dawać dziejów, bo dopiero r. 1115 został biskupem
w wyłtomany siada gdy przywilej ma dwójką
redakcyj r. 1105 i r. 1125 za bytności w Polce Jędrzeja, gdy Władysław

Agidius Tusculanus Episcopus legat Calista II w Poloe - w Kra:
Kowie 1105 r. potwiera prawa i posiadlosci Klastoru tynieckiego
jako to omnem censum quod polonico more pomotne dicitur, 12 grzy.
wien frebra za rabicie. Towieka w dobrach tynieckich oraz wie villam
Tineensem cum transitu navali vilam Lantiki, Kaszow, Czulow cum
omardonibus, Woycowo cum piscatoribus Ninet, Prinet artifex lagenarum
et doliorum. Tradnik cum una taberna cuius heredes Mars et Raley 3
scotos solventes. In Sidzina quatuor surouice, et dua taberna et 2
mar de una quaque sartagine et dedina, Florowice, Radziszow,
in Pitom targowe, in Siewior nouum targowve, Steklez, Gruszow
ad magnum sal quatuor targowve et 4 taberna et petina et quali:
bet septimana salves et quartum wredne et 7 pro lignis. Lapanica
et dim Ksianow et sale et seruo Zulit et fratribus ejus. Regina Ju:
litha contalit Tineensi Ecclesie Kiegnice cum taberna et seruis Sokol
et filiis ejus. Nedamis et Milu, Zybra. In Polany camerarii Moris,
Tuor, Petrus cognominatus Zrobado, Damian in littore Villa. Camera:
rii in Kargow, Sulek pistor. In Lowozow Iera cum fratribus. Tuchow
horei Medwet, Rzech, Mich, Woian. Danowice villa Lor regis, Misley,
Szreotryk, Paleta. Vnochowice villa Vnoch, Grara, Carbella, Zbos,
Chorela. Berdechowice villa, Vnich, Gostenta. Szwepetnice villa Nowo:
myol. Chrochowice villa, Grod, Warga, Tulod, Wotodos, Wisetrop. Siebnia
villa Grara Gniervan. Dęborzyn villa Reuera, Mloka, Dobrosta.
Similno villa Serokina, Negrod. Lowezow villa Neguz, Wevor,
Radesa. Leciwice villa Gniervoni et Granzonis, Malichina Vnemyl,
Zdywi. Jarnowek, Lelono Mytosowice Zebudz, Neroda, Nedosa,
Reposh. Lube, Okulice Fabry in Dunaicaz, Domina, Judith homines
Radesa, Nemoy, Zduta, Radek. Vnecice villa, Zymies, Drogota, Zydes,
Lesteka Teskota, Vruzel. Zobahie villa Miley, Hron, Bosa. Klececy
villa, Hroy, Liwona, Krasika, Vnas, Krasik, Hegan, Zglon. Prestek
villa Pans, Rados. Hi omnes homines cum villis in Kneznie pertinentes Ecclesie
Tineensi. Tributum et stozam cum Pomotne solvunt, curiam sepunt dominorum
eorum cum plantis in longitudine 8 ulnarum. Duas domos quolibet anno faciunt
14 ulnarum, quilibet ipsorum 5 capetia metere et ad horreum deducere et
quilibet 5 currus foeni falcare et adducere singulis annis tenetur; currus in
Tineciam ducere, quotiescunque opus fuerit, decimas triturare et ad claus:
tum deducere, quolibet anno tenetur; 4 diebus omni anno arare et

episcopus, ubi vicinior curia fuerit item de qualibet curia de quolibet anno
vna mellis et kasperoli monasterio supra dicto cedent de ipsis hominibus
gdy by kogo z tych ludzi na kradzieży i tapano miał raptawie z urnas mellis
potwierdza oraz darowizny kłosa Bolesława Opatowiec cum foret taber
na et transitu nauali et duabus tabernis in Vistula cum hominibus Ra k,
Chroft, Branto, Duran

Gregorz IX papież w Perusji r. 1229 d. 26 Maja potwierdza prawa Kłaj-
toru tynieckiego między posiadłościami wymienionymi wsi 80 pomieszczy in nemi-
także Tarnowo, ecclesiam de magno Sale, reditus salis in villis de
Siedrina et de magno Sale, usum venandi in Wiskoka et Besada
Klasztor Tyniecki posiadał w XIII wieku także Olpiny, Smilno, Czechow,
Berdechowice, Tarnowek, Lelno, Babice duplex nowa et antiqua
na których to wsiach i na wsi rzasłej Tary ratoriono miasto Skawina
Dziścis cins we wsiach Lenore (w Łatorskim) i Łorow (w Łatorskim) Ławet
biskupa Krakowski r. 1287 ramieniat z Tyniem pro decimis novalium in
fyllois monasterii ramieniat. Dziścis cins pobierał Klasztor Tyniecki z wsi
Olpiny (Diedictioa Spytka Melsitynskiego) Tuchow, Krog, Mielec,
Jurdyce, Polianka, Kleere (posiadłoci Brurytow)
R. 1242 Konrad księ Krakowski: Łęczyckie rapisał Tyniowi alveum
salis ad magnum sal vulgariter Łodnia nuncupatum, rocznie aby
mnie odprawiali ię duple syna jego Lemomilli: i aby się wiecznie
lampna palita — R. 1250 wstąpił wstąpił księ Gwiscimskie z mitofu alla
syna swego wto drimienca który zostat mnichem w Tyniu rapisuje
wiel Łęczyckie nad wistę dziścis cins cęsi dochodow ię wsi Riciow i Łolo
wsię wraz z wolnym wrębem do lasu oraz nadaje wsię Wola, Radnie
szow i Łorow: wspomina finale signum z alias corno, ad
fracturam alias z przewo kę. — R. 1258 d. 21 Maja w
dawiohosie Księ Bolesław wstędił w ramian zą gonta na których
później kleparz stanał nadat Bolesławowi Opatowi Tynieck, cęsi
boru przypisajęcego do Tynia pola pastw we wsi Brzostek clausuram
in fluio Vistula cum villa Gosturm — R. 1286 Leszek ciarny poz:
wala opatowi Tynieck. fęcię jęcię: Mech, Kig, Sedmnadeste, Lelno
deste, Głowa, Zagłowa, Secgriuen, Chansba, nestane et Trista
noalnia od powinności powołane pozwala ię kładac miasta: wsię
prawem niemieckim — R. 1288 w Krakowie Leszek ciarny potwier:
dra rapis ad magnum salem co roku 40 marcas argenti usualis et 40
modios salis rocznie Tyniowi. tenie potwierdza wsi Kłajtorne a
między niemi Andno, Tuchow, Birówka, Siedlisce, Babnowice, Grom.
nik, Łęczyckowice, Polianka, Siemichow Czechow, Lelno, Strzegomice
Deborzyno, Kamienica, Brzostek, Kleczy, Viard, Kradowice, Lan:
corz, Warnice, Siebnie in castellanatu Woyniczensi, Vnesz, Lekli.
no, Swępetnica, Olpiny, Storo, Berdechowice, Turra, Zborowice in

castellanatu Dobycenski. — Jacobus de Zmigrod podkomorzy Sandomiejski
 abrat Tynicowi ramię Golez z posiadłościami na proste Brata Tyniec
 kiego Michada Krol Wladystaw Lokietek nakazał aby ów Jakób oddał
 Kłasztorowi Cystrium Golez z wsiami Kraiowice, Warzyce, Lancorz
 Ereklino et hereditates in terra Decensi videlicet Storo, Szeptownica
 Zagorzany, Wiardow ma ramię Golez w przeciągu 3 lat wystawie
 ra to mu na 3 lat w dierawu nufurono Krajowice i Warzyce, Stato
 to w Krakowie 1320 in vigilia S. Margaretha virg. — R. 1354 w
 Krakowie Hieronim terrarum Cracovis et Sandomiria procurator gene-
 ralis, Andreas Succamerarius et Joannes, subjudex cracovienfis naroz.
 Ka z Krola Kazmierza przygadaja Tynicowi i rozg, adicaja wsi: Driecy-
 ca, Podstowa, Lufieczna, Jaworze, Kleere, Kamienska, libertas Polanensis,
 Korowa, libertas Marliki, Kluzowa, Brzyzka, libertas Inles-
 konis, Targorza, Laki, Kobyle, Szeptownica, Otrpiny, libertas Janis-
 konis, libertas Timconis, Turra, libertas Grasconis et Linconis
 etiam 3 libertates in Drepnik, Chansta, Boguniowice, Siemieczka,
 dimidiam partem villa in Sieklino dimidiamque villam in Mefna
 et libertas quae prope Tarnowek iudt. — R. 1354 w Krakowie
 Krol Kazmierz godzi Opata i Eustachium Castellatum dublinensem.
 Opatowi przygadaja opidum Kolaczyc, Landkova wola, Brzyzka et
 Masleskawa wola Kluzowa wola ras Eustachiu Krowi Lelno et
 Strzegocycze ktore niegdys byty Tynieckie przygadaja. — R. 1362
 Krol Kazmierz w Krakowie Opatowi Tynieckiemu Janowi ktorzy
 podczas wojen z Rusinami i Litwinami 2000 gregorien dat Krolowi
 zabrawszy prebro Klastorne i pety uwalnia posiadlosci od danin dwostkich
 oraz osto fultetof et advocatof et duos nobiles vicinos quos a nobis
 do donari rogaverunt et absolvi ab expeditione bellica proferant
 in terras Authenorum feuta pro tuitione et defensione hui castri
 Tyniec quos sibi placuerit uwalnia (Str. 175) — R. 1408 Jan
 Gregorinensis Episcopus Sacri Palatii apostolici causarum Auditor
 Ty nieckim a filichta Albertum iudicem, Nicolaum Letay subjudi:
 cem, Tomconem, Camerarium terra Sandomir, Joannem iudicem
 terra cracov. Joannem militem de Rusia, Petrum Diel Armige
 rum ktorzy sobie przygadajeli Ty nieckie Klastorne dobra: Kleere,
 Polaskowa, Bratowa, Januszkowice, Gogolowa, Glinicki,
 Siedliska, Porzest, Mala, Januszowa, Smarowa Dobrowa, Ka-
 mienica, Skorowice, gdy ci na terminie nie stajeli kazat ich ca-
 monikowac. — R. 1456 Krol Kazmierz III potwierdza wolnosci
 Klastoru Tynieckiego wsiestkim posiadlosciom nadaje prawo

ofada = vicina
 furiadectura = usque
 starych ludzi
 dluzi = longitudo

Joanus et Deme-
 trius fratres germi-
 ni haeredes de Kł-
 ze. Krol Ludwik
 r. 1377 darował
 Góraj. Kleere po-
 r. 1354 pewnie ich
 już raz garnał.

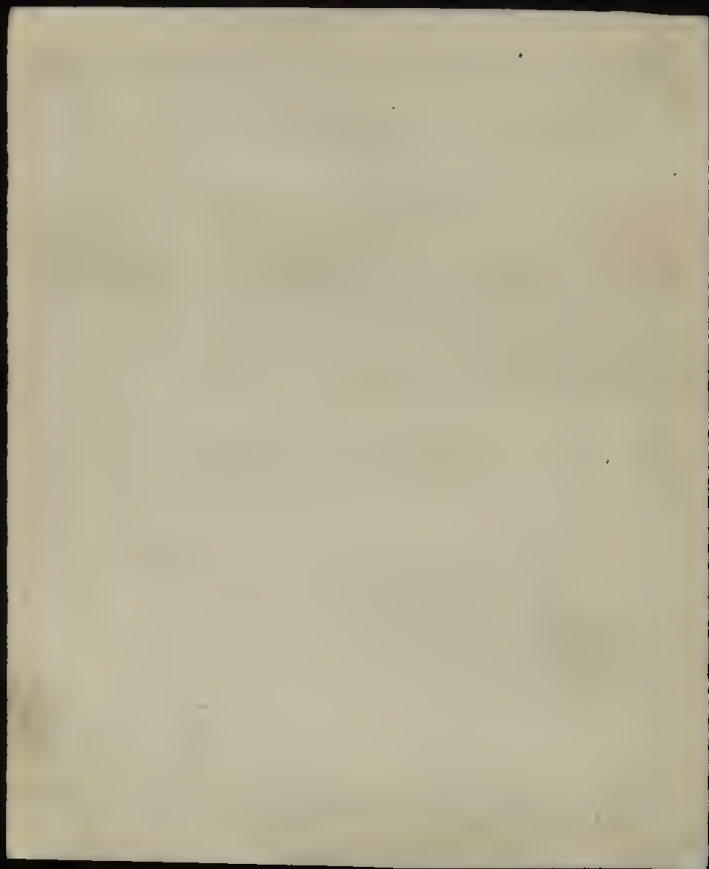
niemieckie i wymienia te są: Tinnec, Lickary, Liciowice, Polzna, Sm.
droca, Liszki, Kaszow, Nowawies, Leregina, Brniechow, Rybna, Prutow
magna, Prutowa parwa, Pograczyn, Grodziec et Regulice prope Ten-
cryn, Kawnina oppidum, Szymbork, Sidrina, Dojanowice, Bukowice,
Zorow, Radziechow, Bronalowa wola, Lowozowice, Legerany, Gnat-
kowice super Vilga fluvium, Golikowice, Siencza, Bodranow, Lapi-
czyca, Koianow circa Dochnia, Lagwizdow, Mniszkowice, Rudka
Kargow prope Radlow, Opatkowice sub Melsztyn Viard, Zdania,
Chognik, Babionowice, Siedliszka, Miesna, Luborowa, Dobrowka
Suchow oppidum, Gronnik, Golanika, Zborowice prope Cieszkowice,
Kwiatonowice, Zagorzany, Domborzyn, Kamienica, Zagorze, Kawa-
cryn, Porostek oppidum, Januszowice, Porostkowska wola, Kle-
czka, Brzeska, Kłodawa, Ujazd, Wroblowa, Lipnica, Pacial, Gole-
czka, Kolanice oppidum, Krajowice, Boruty, Warzyce, Niepla-
castrum, Kolanice oppidum, Krajowice, Boruty, Warzyce, Niepla-
Chrząstowka, Birczowa, Cielusnica Uniesz, Pradnik circa Craco-
viam, Wilkow, Charnoin, Węgrzynowice, Opatkowice prope Pro-
szowice, Szwancice, Opatkowice circa Scarb. miriam, Opatkowice pro-
pe Andrzeiow, Modrzany, Dolany, Okulice, Dziżiniec magna, Dzier-
żyna parwa, Opatkowice oppidum, Piotrkowice, Uruty, quae in Terris
Cracoviensibus, Sandomiriensibus, Beccensibus et Gricimensibus locata sunt.
— R. 1383 Jan Opat Tyniecki dał przywilej Nobili Saultelo in mod.
rowka który seroiel in equo et cum balista dum expeditis fuerit gene-
ralis in potestate ma. p. 1383. Stwierdza na ramku Golez, ma sadzić
podanych wedle prawa magdeburzkiego mógł być tyko cytowany
przed opatą: przed 7 przyśięgłych sultat in castro Golez.
Szarygelski ft. 235 mówi że w Synicu w Bibliotece były iekawe
i sadne rękopisy na pergaminie papierze i ozdobił malowaniem
choraty, mfiaty, brewiarz, martyrologia, komentarze pisana
w. 2 glosami: tlomaczeniem historycznych rękopisy i. l. p.
w klasztorze Tynieckim było za Szarygelskiego 20 wielkich obra-
zów przedstawiających ięcie Kazimierza Mnicha — Aron pienski
opat tyniecki wprowadził w Synicu fikoty do których nauzy weli z
Xlunickim wprowadził, Benedyktynom karat pisac: opasowac: Xlunicki.
Gothmar 1X opat tyniecki pienski poczętek dat. Biblio tece ty-
nieckiej. — R. 1236 Konrad Dze Mazowiecki prowadząc wojnę z Bo-
lesławem wstąpił, gdy na Bolesław w ramku Krakowskim bronił
osadził 100 w ramku Tynieckim ~~konrad~~ Konrad udając się
sam do Marowa potem Bolesław Tyniec narać pniecią odeb-
r. 24 Bolesław wstąpił Satazy i baryli klasztor Tyniecki mnichy
raz z kapłanami w góry Węgrom uciegli.

1852 40
Dziennik literacki (N° 15 ft. 120
Oprawył ty nieckich

Włodzim. Dzieduszycki posiada dyplom
Złotego 1105 oraz Orlestańskiego wstydliwego
1234 i 1258
w bibl. Orlestańskiego 1228 i 1335

Pl. N° 3 Dziennik Warsz 1852

Syniec

41

- Ze 1-ym pnywiej nie r. 1105 lecz dopiero 1123
lub 1125 wydany widai bo 1) wspomniany Egidiusz
Radost (Gaudeniusz) dopiero r. 1118 zostat
biskupem Krak. 2) wspomniany Kalixt
II zostat dopiero 1119 papieżem 3) Egidiusz
(jak widai z ²³⁰⁰ Bulli Kalikta II z 1120) ^{z Bulli Kalikta II z 1120} z Giacomusa ²³⁰⁰ Dykta pontificum
Tom I) zostat dopiero r. 1122 Kardynałem
4) wspomniany Bolesław III syn jego Wł.
dyktaw III który r. 1104 urodził
r. 1123 miał lat 19 - aby mógł zrezygnować
5) wspomniany w bulli Eugeniusza III biskup
powi kujawski z r. 1148 iż legat Egidiusz
biskup Fufkulański z Bolesławem III umi
dziat granice dycezyj

Ob: Friele Christ. Gottlieb: Kirchengeschichte
des Königreichs Polen. Breslau
W.G. Korn 1786 I Bd. ff. 158

Q

Ex. 3. Pevnitskii mirskii Sluimdy i Shieci
Kavenskii. Shieci i Sluimdy i Shieci
Kavenskii (Kavenskii), in-16.

No 289. 4.

Tynieć - Jaciello powracając z Sandomierza bawił tu
w Wileńcu Wniebowzięcia P. Marii 1423. Dług I Lib XI p. 471.

Ze Tynieć starym był klasztorem widac i tegoż i
Piotr Włast Dunin wielkorządcą Jędrski r. 1139 zbudował
w Wroclawiu klasztor S. Wincentego przy którym osadził
Benedyktynów z Tynicy (monachi nigri) (Bb. Kłose do ku-
mentarja Geschichte von Breslau I Bd. St. 219. Görlisch Franz
Xav. Urkundliche Geschichte der Prämonstratenser zum
h. Vinzenz von Breslau. Breslau 1836. Th. I St. 6) Liew-
szym ich opatem był Rudolf z Tynicy (byłoby to za opata ty-
nieckiego Brunius Kłory + 1139) Piotr Włast uposażył ten klasz-
tor wsiemi Wierzbno, Optowice, Triczenie, Olawa; przy tego dali
nadania Robert (Rupert) biskup wrocławski, Władysław księ zby-
ki przed r. 1148, ~~Przemysław~~ nadat wsi Grabiny, Sokolnica, ~~W~~
Kniezie, Sobocice na Śląsku; zięcie Bolesław; Zakostaw daro-
wał wsi Dobry; Sędziwoj wsi Łowczyna; Dywigoł wsi
Wejow; Witostaw wsi Łaspy w Krakowskiej dyjecezyi
r. 1257 zamięniona za inną posiadłość; Andrej Wawro-
nyce w Krakowskiej dyjecezyi później przy Krak. biskupa
Fulkona na wsi Kępno zamięniona; Ratymir dat Sato-
row; Bronisław dat Gorec; Sulisław dat Pulonisz; a Jan
Zozajow; małej biskup Krak. darował dzierżawierza Wa-
wreninyc. Leż gdy ci Benedyktyni tynieccy zle się pro-
wadzili i majątek roztrwonili, osadzeni zostali r. 1180
tali wygnani r. 1180, i za zezwoleniem papieża r. 1180 (candidi p. 1180)
osadzeni ~~Przemysław~~ Premonstratenzi czyli norbertanie z klaszto-
ru S. Wawrozyna we wsi Kofuot pod Kaliszem (gdzie r. 1139
Piotr Włast Dunin prowadził przy i z klasztorem niemieckiego
Heinfeld klasztor dla nich fundował) Podobnie wypędzono
r. 1055 Benedyktynów z założonego dla nich klasztoru w r. 1041
w Lubiążu (Lubus) a osadzone cystersów r. 1175 z klasztoru Efor-
te prowadzonych. Liewszym klasztorem Premonstratenów

(ob. Henryk 9dec, Lwence) F. Podług kroniki klasztoru nikotaj
<sup>s. Vincenti druk w Wroclawiu 1747 II p. 135 nie mały ka-
lendaż pata walec</sup> de diebenthal Gesta abbatum monast.
w Wroclawiu był I Cyprjan w r. 1180. Za niego Benedykt:
tymi tyńiecy rozpozeli proces z Norbertanami o klasztor
wroclawski w Przemie wyznaczono r. 1218 Komisarzy
który mianowicie Piotr Opat z jedrejowa i Keltu Kano:
nikoło Krakowkich zrobili układ który Honoriusz
papież r. 1222 potwierdził mocą którego Norbertanie
Benedyktynom uftapili swój klasztor we wsi Koficót
pod Kaliszem i który już r. 1209 Benedyktyni oparowali
z ruchomościami i posiadłościami. Lecz niezadowoleni bene-
dyktyni opaci dudytyńscy, Bogusław z Łysej góry
i Nikotaj z Mogilna na nowo na synodzie w Kewor
r. 1233 d. 6 Genoca Norbertanów zażyczyli że zabrali
razu mianowicie Kielich z klasztoru Kaliskiego wskutek
czego d. 6 lutego 1234 Norbertanie odstąpili Benedyktyni-
nom wsi Gzense (Tęże) którą później za wsi Hołstno
zemienie obiecali i nowy kościół złożyć sprawić obiecali
appasata oddać i 25 grzywien srebra zapłacić. (Ob.
Klose I p. 222 Gölich I p. 39) - Ten pierwszy
wroclawski opat Cyprjan norbertanin został biskupem
lubuskim czyli wroclawskim a po nim r. 1201 dru-
gim obrany Gerard który r. 1206 z bisk. Krak. Fulkonem
wsi Wawronowice za wsi Kempno zamienić.
Przywódcy wstadyżewicwa Zygot Brandoty 102. ff. 198 w którym Re-
ginald legat papieński daje świadectwo że na synodzie im Jezon in
Oitava Epiphanie in na Karze która wniósł abbas s. Vincenti Calixtus
alio nomine Qualis dictus o dziejstwie z Wawronowice które Gethko
bisk. Krak. nie chciał płacić, zwolnienie pobieranie tych dziejstew ad personam
ad tempus i ut a tegoż opata przez biskupa Gethkę dane - zżaje się być bar-
dzo potrzebny bo podług Gölicha I p. 11 dziejstwie z Wawronowice biskup
Krak. Mateusz biskop Chelwa klasztoru s. Wincentego już r. 1142 r. 1166 przed
Giedkiem demost, a podług Gölicha I p. 37 zważył się pierwszym opatem norberta-
nów Cyprjan. Wnie do wroclawskiego który się synod do r. 1166-1186 (I p. 76)

Tyniec był tu pierwsiast kawa Koscioł parafialny który z kamien.
Lioti Dunin hrabia na Skrzyn nie, postaw niektorych miast
wymiarował pod tytulem S. Andrzeja około 1140 jak z tu 1033
(zib. benc) twierdzi, lubo podług S. yggier'skiego rociot ten S. An
dreja dawnoż miast istnieć, bo go ~~roku~~ 1044 Kazmierz I mnich
z Kladajce w tyniec Kłafystor Benedyktynow darował temui Kłaf.
torowi. Koscioł ten S. Andrzeja r. 1364 przestął być parafią którą
wtedy do Skawiny przeniesiono. Koscioł ten tyniecki istniał
jeszcze ~~roku~~ zeszłego wieku. — Był tu p. oż. tego zamek
dawny; Bafyko opowiada ciekawą powieść o Halysiezu wdajem
hrabi tynieckim, lecz ta jest do nas z niemiec przeniesiona.
— Kłafystor Benedyktynow założył 1044 Kazmierz I mnich
sprowadziwszy (zakonników z Clugny darowawszy im stary
zamek, w którym zamieszkał Kłafystor. (Dł. zrzec opatowi tynieckim
(niektórzy przypisują że Kłafystor założył 1041 no zarysunk nad maffawem)

1. Aaron francuz benedyktyn z Clugny r. 1046 obywatel krakow. + 1055;
2. Anchoras z Burgundji + 1020. d. 4 Febmar.
3. Berninus + 1083. d. 25 Febr. d. 11 Marci)
4. Scesus (Zdziszek) Polak + 1095 (Krolowa Judyta radzie tyniec
Kiemu Kłafystorowi Kladajce (w Kladajce polsk.)
15 Junii)
5. Gabertus francuz + 1106 (Kladajce Egidiusz ulanuj 1105 noturczyz no
siadłość tynieckie) *
6. Geroltus + 1122 (z Clugny) + d. 28 maja.
7. Brunius + 1139 d. 24 Octobr. F. Roynik Listow p. 15 pod m. kien 1242. 70.
hann: abas Kien: c. 1015. nie ma
gowlpisz.
8. Preiectus francuz z Clugny + 1151 d. 28 Julii
9. Goltmarus Niemiec + 1167 (założył bibliotekę Kłafystora)
Michael de Tyniec abbas tyniec
przed wyjazdami na synod w Kien
d. 1215 d. 24 Junii 1215
d. 1215 d. 24 Junii 1215
10. Hermannus + 1127 d. 19 Febr.
11. Milovanus Polak + 1194. d. 9 Julii
12. Chwalibosius. Polak + 1212. w Kladajce d. 1212
13. Rutfridus czyli duitfridus, Francuz z Clugny + 1232 (za nie =
F. go Honorius, II papież wziął swą opiekę Kłafystor tyniecki 1220; a Gyre
gorz IX potwierdził posiadłość Kłafystora które się z 82 ofi. Kłada
ty r. 1229. **) Konrad Kłafystor mezoniecki, zamek w tyniec Kłafystor
r. 1242 Konrad Kłafystor mezoniecki, zamek w tyniec Kłafystor
1200 r. 1242 Konrad Kłafystor mezoniecki, zamek w tyniec Kłafystor
14. Goltfridus + 1248 (z. 1242 Konrad Kłafystor mezoniecki, zamek w tyniec Kłafystor
do Kłafystora tynieckiego Łodzie (alocum) soli z żupy wielkiej (Mazgum
sal 12 z Kłafystora tynieckiego Łodzie (alocum) soli z żupy wielkiej (Mazgum
+ 15 Junii 1248

- ^{D. 22 Septemb.}
15. Boleslorius + 1259 (Mładosław zięć płowiecński z powoju i syn
jego Włodzimierz wystąpił do klasztoru tyńieckiego, zapisał tamże
klasztorowi ~~w~~ wieś Łęczyca, Wola rz. Zięzłowka, Bzorzow. 1250)
^{Bolesław} wystąpił 1258 w zamian ~~opra~~ grunt zajęty pod kłosem.
Florian na kłosa nadaje za konnikom tyńieckim część lasu koło
Tyńska, grunta nowe we wsi Brzostek i wieś Gosturm?
^{25 marca}
16. Modliborius + 1271 (za niego Sataczy Tyńiecki klasztor
spustofyli i spalił)
^{28 Septembr.}
12. Cosmas + 1287 (refekt czarny odbudował zniszczony klasztor i
w r. 1286 potwierdza przywileje klasztoru i uwalnia opłatek =
Kiej jurysdykcji wsie *** klasztorne - Kuwel, Trzeman =
Nowa zamiana za Poryżyną i Gorostawice, nadaje klasztorowi
F tyńieckiemu dyjakacy i wsi denze. Bzorzow in castellatu.
ra czałowieski. 1297 A. 1283 funduje Dominikanów w opatowcu
^{3.6 Junij} naprawia budynek w Tyńcu.
18. Daniel + 1293 (refekt czarny 1288 potwierdza Tyńcowi 3
kopalni wielkich cynku razny 40 grynien srebra i 40 mial
notios soli - R. 1288 potwierdza posiadłość klasztoru
+ odbudował zniszczony przez Sataczów klasztor
^{2.13 Julij} w Blatozjoni zmarł)
19. Albertus + 1248 (był tytoko mieście opatem, stary zgodność 1293.)
^{2.9 marca}
26. Henricus + 1301 (był 4 lata i kilka miesięcy opatem)
21. Joannes Bryzik + 1310 2.10 Novembr.
22. Joannes + 1322 D. 26 maja
23. Michael + 1328. Zruskata biskup. i k. zabral klasztorowi
wieś Przeczyce, a niedozor w zarządza Diecia nowiczo:
nego Muhatowi. opatowi - Jakob de Zmigrom podkomorny fan:
domuski zaistwałtem ^{nadaje} klasztorne z zamkiem Golez (wieś
Krajowie, ~~Województwo~~ miejscni nie dyf) Warzyce (wieś Lenciorz (legor)
wielki, Lieklin jas). trzej dyas Strojówka jas), Kiepietnica, 2a-
gorzanu Ujazdow (dyf Ujazd w jas) lecz później r. 1320 oddał polu:
bononie
24. Sutfridus + 1335. D. 31 Januer. był to francuz z Plugny. miał skarby
^{2.21 Januer} i niektóre gmachy w Tyńcu. (Polek)
25. Michael II + 1343 (był tytoko rektorem i niektórymi dziełami)
26. Boguslaus + 1345. Miał zatargi o majestności z obywatelami siewtwa
Płowiecńskiego i Jatorskiego 1344 (zrzucany wkrótce 1344 z opactwa)
27. Silvester + 1349. był opatem 4 lata i 5 miesięcy

28. Henricus II herbu Ostroja + 1354. d. 19 Augusti
 29. Joannes III + 1359. 22 mego Kazmierz wielki dla nabozenstwa
 wstalo bawit w tym. — Eustachiusz castell. lublinens. zajal kwat.
 tem niektore wsi klasztorne, lez. na granicy 1354 m.
 idz. ta klasztoru ta. wie nad Wisloka lezie: Przeczyca, Podol.
 wa, Palioczna, Jaworze, Klecie, Kamienica, jonna Wola Blasz.
 Kowka (Potajkowski), Skurawa, Wola Maranowa, Januszkowice,
 Gogolow, Wola Janowska, miasto Kotarzyce, Wola Sathoska, Jetho.
 wa, Kluzowa, Bryzka, Wola Mieleyskowska, Targosza,
 Laki (Lazki), Kobyle, Siepietnica, Bluny, Wola Januszkowa,
 Wola Tymkowa, Turza, Wola Grackowa i Wola Linikowa,
 Rzepiennik, Chanyba (Hanyzowa), Boguniewicz, Niemiechow,
 potow. Lecklina, potow. Mefzyn i Wola Koto Jarowka; krol
 Kazmierz potwierdzil to a Eustachiuszowi przydzil Pilsno i
 Strzegowie 1354)

30. Stephanus I + 1362 d. 26 Juli w 2 lat po stozeniu opactwa umort. (1362
 31. Albertus II 1362 d. 26 Juli w 2 lat po stozeniu opactwa umort. (1362
 32. Joannes IV + 1367. Dat. wroclaw na wypraw. ruska 2000 grzywien

33. Petrus I + 1368 zrzecznowal
 34. Martinus + 1372 d. 5 Augusti
 35. Joannes V + 1376 d. 1. Stygnia

36. Albertus III herbu Toron. + 1380 d. 28 Septembr.
 37. Jacobus + 1383. Odebral zamek Golez od Czurytow.

38. Joannes VI + 1388. luznie wyrazono jakim
 39. Stephanus II zostal biskupem (+ 1392 d. 5 Aprilis) Diocese
 40. Boguslaus I + 1398 (+ 1399) byt opatem 139 (mno) Diocese
 41. Mscislaus herbu Jelic + 1410 byt, Liotrem Wyzym (na p. 1408) Diocese

42. Mscislaus herbu Jelic + 1410 byt, Liotrem Wyzym (na p. 1408) Diocese
 43. Mscislaus herbu Jelic + 1410 byt, Liotrem Wyzym (na p. 1408) Diocese

44. Mscislaus herbu Jelic + 1410 byt, Liotrem Wyzym (na p. 1408) Diocese
 45. Mscislaus herbu Jelic + 1410 byt, Liotrem Wyzym (na p. 1408) Diocese

46. Mscislaus herbu Jelic + 1410 byt, Liotrem Wyzym (na p. 1408) Diocese
 47. Mscislaus herbu Jelic + 1410 byt, Liotrem Wyzym (na p. 1408) Diocese

48. Mscislaus herbu Jelic + 1410 byt, Liotrem Wyzym (na p. 1408) Diocese
 49. Mscislaus herbu Jelic + 1410 byt, Liotrem Wyzym (na p. 1408) Diocese

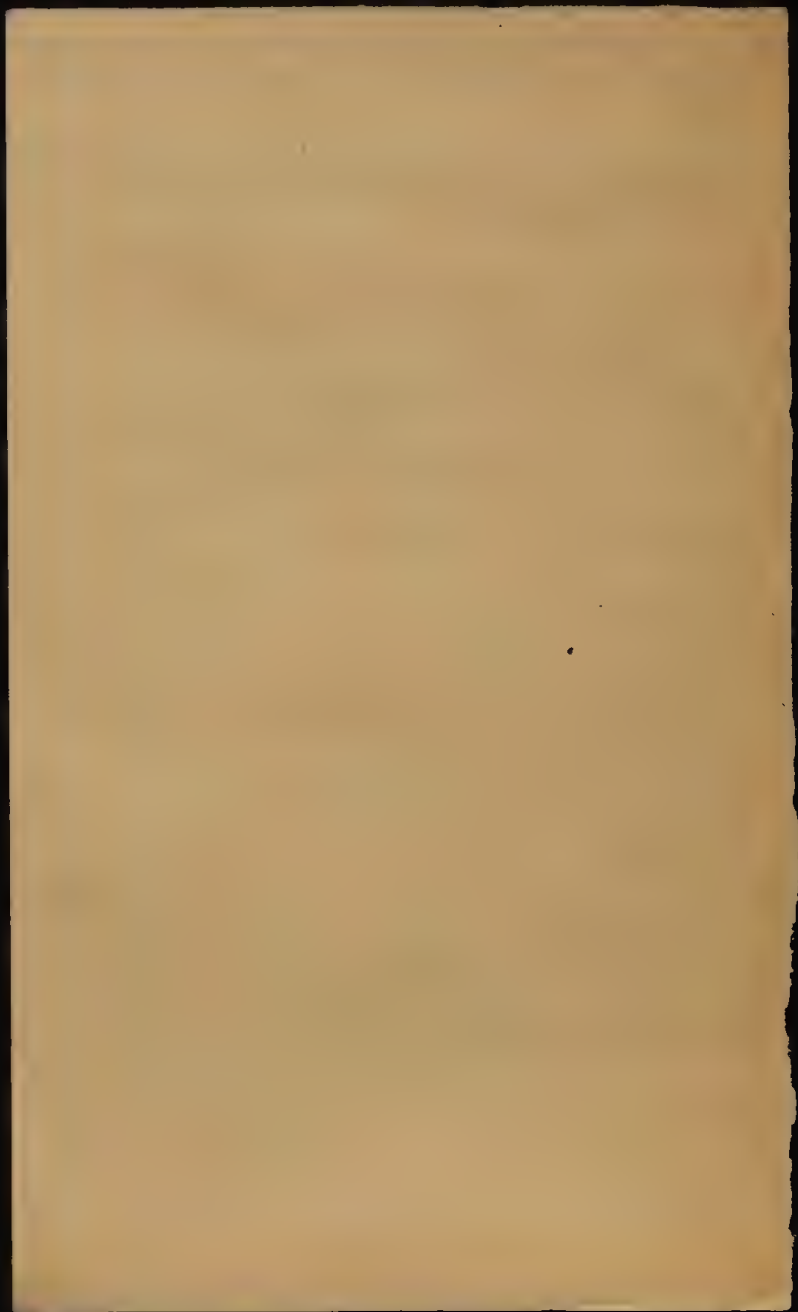
44. Stanisław (herb Korymb) + 1438 ^{15.05.01} za niego żurek za Jagiełło Synier
45. Bogusław II + 1440 ^{14.05.01} był opatem i rok i 6 miesięcy
46. Bogdał + 1450 ^{14.05.01} rybnik rybnik niektóre od Wastawa z dnia 13.05.01
47. Jan Chrz. Kaurinka ur. w Kaurinku sekretarz Królewski + 1447 ^{14.05.01}
Odbudował na 1000 Kópłot klasztoru w Syniu Kłor. ^{14.05.01} w Syniu Kłor. ^{14.05.01}
biskup moldawski pohrubił ^{14.05.01} z niego 13 III 1455 ^{14.05.01} potwierdza i wy:
mienia posiadłości tymieckie ++ — za niego hcia zsta zatoru napa:
dali i kupili dobra klasztorne naponinat ułh papies a gdy to nepo:
mogło wykłat ułh biskup Krakowski (trumpijski, z dekretem wy:
kloria postanow do zatoru dla doręczenia kpiem za konnika tymieck.
kiego Marcina, tego służy kigizy tak mocno wbił: i z kloria za:
raz umart, toryta pto to sprawa na sejmie głowonym i kragani
zostali kigizy aby zadość uczynili. r. 1469.
48. Andreas Orza (herb Orza) + 1482 ^{14.05.01} za niego Jarosław Tomasz wpał try zwojów.
kiem Krola Marcja w giespniego zmiłnył zamek zolef i inne
wie w jasielskim. Wgryz głowne strowisko mieli w kigizy
49. Andreas Nosek (herb Nosek) + 1488 ^{14.05.01} w Rybniu w interesach klasztoru
wiele frebes do kofciota w Syniu. był w Rybniu w interesach klasztoru
Brenica.
50. Jan Lutowski + 1497 ^{14.05.01} d. 9 marca
51. Jan Piotrowski + 1512 ^{14.05.01} d. 30 lipia
52. Stanisław Baranowski (herb Baranowski) + 1526 ^{14.05.01} odbudował zabudo:
wania klasztoru.
53. Andreas Gniady (herb Gniady) + 1542 ^{14.05.01} d. 8 novembr.
54. Wincenty Baranowski + 1588 ^{14.05.01} (ten 5 wie koło mełstyna nad Dunajem
leżne Dnathka (herb Dnathka) 22 dnia zamienit za wies Porzozowa
z Jordanem i tymkiem Kłor. mu dlapat 1500 zł. — Tenże zamie:
nit wies Gniady (herb Gniady) Kłor. 1500 zł. — Tenże zamie:
55. Jan Łowczyński (herb Łowczyński) + 1568 ^{14.05.01} (ten 15 maja 1568) ^{14.05.01} (ten 15 maja 1568) ^{14.05.01}
nogo na zamku Krak. do Kłor. wies ^{14.05.01} Bronowice ^{14.05.01} akademii
Krakowskiej, oraz wies Okulice z Biełskim zamienit za mierząckę;
leż. 15 zamian na gien na Jan Kraganowski u nieważnit: odebrał.
56. Hieronim Krzyżanowski + 1572 ^{14.05.01} (ten 15 maja 1572) ^{14.05.01} (ten 15 maja 1572) ^{14.05.01}
Kłor. tymiecki ^{14.05.01} Kłor. tymiecki ^{14.05.01} Kłor. tymiecki ^{14.05.01} Kłor. tymiecki ^{14.05.01}
57. Andreas Brzechwa + 1593 ^{14.05.01} d. 4. febr. ^{14.05.01} za niego opaturo Błotynie na kłor. tymiecki
58. Mikołaj mielecki + 1604 ^{14.05.01} opat tymiecki sprawił biuro tekt. na:
rędzia matematyczne we Kłor. — Od r. 1604 Kłor. w polfey na:
dawali opaturo tymieckie sobom do za konu nie należajym ułh
tak zwanych komendarzy

Tyńiec Opaci

45

11. Milovanus + 1194, był poprzednio r. 1189 opatem Tysohorskim.
13. Luitfridus był poprzednio opatem Tysohorskim.
Kalendarz Kapituły Krak. podaje jego zgon na d. 17 Septembris
17. Cosmas opatem 1283. (dokum.)
25. Michael II opatem 1326 (dokum.)
28. Henricus II opatem 1348 (dokum.)
29. Joannes III opatem 1351 i 1366 (dokum.)
32. Joannes IV opatem 1367 (dokum.)
Joannes V. (?) został d. 28 Augusti 1374 opatem Tysohorskim (dokum.)
- Albertus III opatem od r. 1374 (dokum.)
- Jacobus opatem 1382 i 1383 (dokum.)
- Joannes opatem 1383 (dokum.) Janicus de Opertowiec quondam abbas Tinciensis 1386
41. Morislaus opatem 1398-1407. (dokum.)

Benedyktyni

- 1) Pieszn fund 1211 Kazimierz von Mieczysław
2) Fryca

Wolny Gregor: Kirchliche Topographie von
Mähren. Brünn 1855-1856. 9 Bde. I) Archi-
diocese von Olmütz I. II. III. IV. V. Od.

II) Diocese Brünn VI. VII. VIII. IX.

— Die Markgrafschaft Mähren topogra-
phisch-statistisch und historisch. Brünn
1835-1842. 8. VI Bände.

Albert

Giuseppe Leon Battista
Simcaia 1851

Artes 1850.

Tyniec Kojst pierwotnie wystawia tu Liota Dunin w ~~16~~ XII wieku 47
Dzieje klasztoru tynieckiego opisał Stanisław Szerygielski w dziele
Tyniec seu historia monasterii Tynecensis. Cracov. 1668. 4e (druk
Kowanej w 50 exempl.) R. 1831 z d. 2 na 3 maj w nocy piorun uderzył
w klasztor i spalil; jezuita jak pisał do Nowogrodza wynieśli: do
Nowogrodu

Dytmar wspomina iż Bolesław Chrobry miał doradcę opata z Tynica (ab-
bas Thuari) Bolesław chrobry założył klasztor sprowadziwszy Benedyk-
tyków z Monte-Cassino - Tyniec sam należał poprzednio familii Toporczy-
ków, którym król męgiex skonfigurał

Tyniec 1772 dobywał Suwarów oboz konfederatów który rozstrzelali ofi-
cera francuskiego Bleveque za to że oboz Rosyjanom chciał poddać
aż gdy odjechał Suwarów a ^{generał} pułkownik rosyjski Romanus nastąpił podda-
li się austriackiemu wojsku pod dowództwem generała hrab. Althan, Kon-
federacji.

1288 Leshet crany potwierdza zapis Opactwu tynieckiemu 40 marek argenti
unali et 40 modios salis ad magnum sal (z Wieliczki) Cracovia. (maie-
mowski Domnik II. 387.

Lehek nazny Cracovia 1288 pozwala używać prawa niemieckiego
wsiom Grodeck, Lilow, Radejów, Peuthow, Pukow, Witka,
Polikowiec, Swierza, Pozenow, Głupica cum Cojanow, naprędn,
Witkow in castellanatu Cracovienfi; Zregnice, Ukolic in cas-
tellanatu Dobrest; Lesuchawice cum Uziutek, Opatowiec
in castellanatu Wislicen; Rudno, Suchow, Porzyce, Siedlisca, Ba-
bonowice, Gromnik, Krasowice, Golewia, Semichow, Cethow,
Pilyno, Stragowice, Dobozina, Camenice, Porostek, Cleeza, U-
jazd, Czajowice, Laniocz, Wanyce, Tebne in castellanatu Wojni-
cen; Wefisz, Ceklino, Świępetnica, Olpino, Strop, Bezdechowici,
Tuzza, Zborowici in castellanatu Debezyc (Debowice?) ~~Dobowice~~
Opatowi tynieckiemu Haleizguch: lokować nowe wsi. (Mauicja
Ki Pomniki II 385) Wąży to dokument bo pokazuje jak wtedy
kraj na kasztelanie był podzielony.

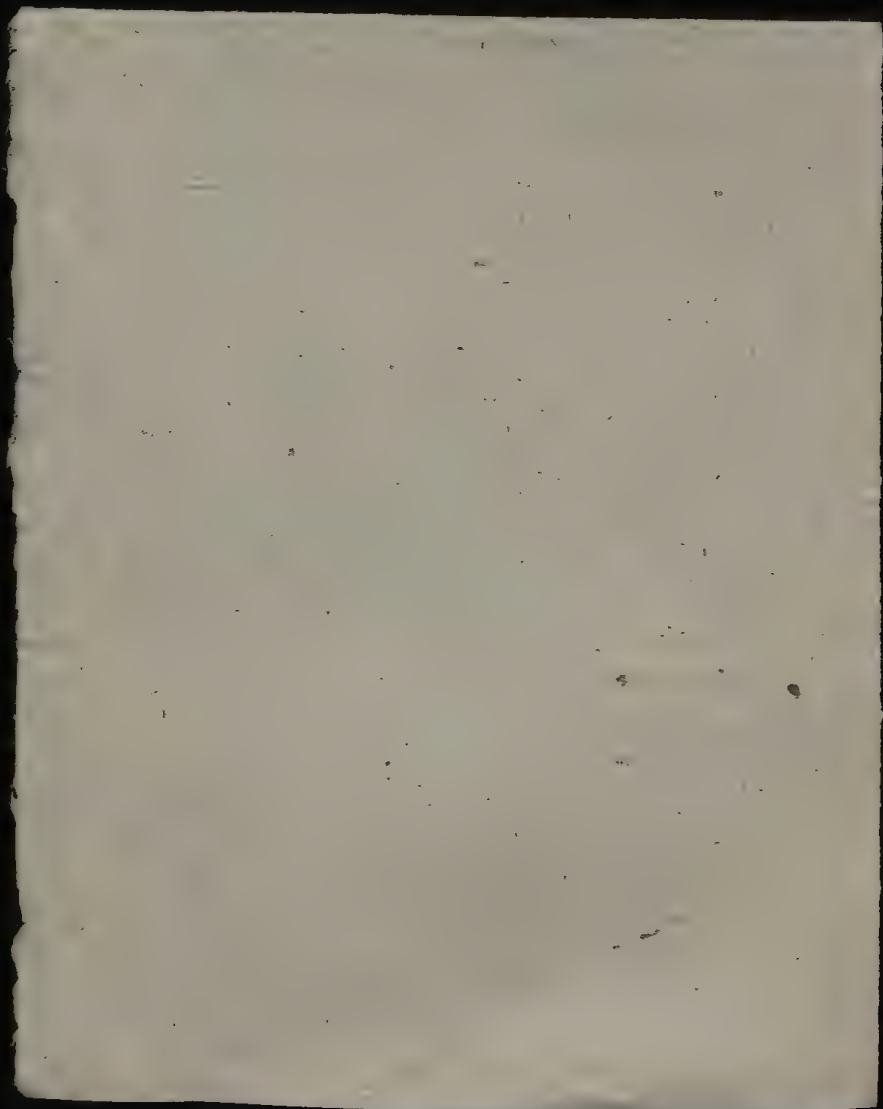
Zabiv = Siegfried

Lipiec 1229

48

Synowie Dępolta II (Dępolt III a Sobiesław powstali
przeciw Otokarowi chcąc go za pomocą ^{księcia śląskiego} Filipa i Dytrycha
Przemysłowego zepchnąć z tronu (zakończyli w Polsce
oj. ob. Długos. pod r. 1204. Arnold Lubeczki. p. 455
461. Palacki. T. I k. II p. 119) Ojciec ich Sobiesław
I panował nad obwodami Czaławskimi, Chodźskimi;
Kieł i Wraśławskimi; i umarł + 1190 był lennikiem
Przemysła I Otokara Króla czeskiego

Sobiesław który żył 1229 i jeszcze 1238 był synem
Dępolta ~~Tępolta~~ (Theobalda) III i Adeli; a wnukiem
Dępolta II + 1190 prawnukiem Dępolta I
+ 1163 i Sybilla z Witelobachn a praprawn-
nikiem Wacława I Króla czesk. + 1125
wisc był krewnym i synowcem Przemysła I
Otokara Króla czeskiego.

- N. 72. M. 4. Kazimierz w Krakowie 1367 królewski wies Mniszewie koło Bochni zakonnikom w Stanistkach za 120 marek sprzedaje
- R. 1431 portio Certia = pramiatki przywilei synieck.
- N. 79. M. 14. Strach de Biataczow iudex Cracov. wies Łojanow koło Dochni r. 1487 w Krakowie o którą się konsulowie Bochenscy procesowali przy sądzie opatowi synieckemu tegoż roku opat Jan wsiel Stanisławowi Oraczowskiemu de Łęczyńskowie dając na dożywocie
- 80 N. 15 Bartholomaeus de Gory iudex Crac. wydaje wyrok w Krak. 1451 że Jan Goro de Łapuzycia procehujący się o 20 marek za grabież granicznych znaków lasu Łogwizdow to jest ~~las~~ dębu i lipy z opatem Bogdalem sprawę stracił
- N. 88 L. 3. na miejscu granicznym koło wsi Wiskoka R. 1534 Jan Kosiółcki dziekan na Łębowie podkomorzy stanowi granice między Brzyżką & Błaszkwą. (Brzyżka był opata) R. 1533. Mikołaj Szapitki de Łębowie sednia stanowią granice między Brzyżką Błaszkwą i Dobową.
- N. 93. L. 8. Cracovia in die S. Scholastica 1378 Albert Opat wies Łębowie parvum Monasterii Synecensis mienia za pól wsi Bogczal Dn. Dobkonif de Bogczal.
- R. 1494 agri anguli = kanthij
- N. 98. R. 1. Władysław księ Gwizdowski r. 1250 w dzień S. Trojcy w Gwizdowie zamieszkuje księstwo swoje Łęczyńskie opisując jej granice i dzieje jej wsi dochodów etc Riczow & ducalia orenow Radziechow et Łęczyńskie
- N. 102 B. 9. Władysław księ Gwizdowski w Łęchow 1449 iussu ducali vulgariter Poradnie & Krowce w wsiach Łęczyńskie, Łęchowice, Łęchow, Radziechow, & Wolica Opatowi Bogdzalowi za 130 marek sprzedaje. R. 1524 w tych wsiach król Zygmunt urzędnikom swoym za karaje wybierać contributio nem Rogowe.
- N. 109. B. 17 Zygmunt 1543. uwalnia opata od ładow świeckich mianowicie Łęczyńskich
- N. 114. C. 4. Gregorius IX papa R. 1229 Perusii Abbati iussu patronatus Castellarum ad hocce Monasterium pertinentium confirmat zakazy aby radeń
- N. 118. C. 5. Perusii Idus Maji 1229. Gregorius IX confirmat exemptiones secularium exactionum quae solum vulgariter appellantur a ducibus Cracoviae hominibus de Viskoka Bala & Dnaciec concessas.

- N. 3. A. Les x episcopo Cracoviensi disponit ut intuitu divorci quoad Thorum et mutua servituten inter querulantem Praxaram (Pauli uxor) et Sebastianum (Pro-
matarium) conjuges faciendi officio fungatur et et quod canonicum fuerit apeli-
tatione remota decernat Roma 17 Septembr. 1520. Orig.
- N. 5 A. Sigismundus de dato Vilna feria 2da ante festum S. Catharinae p^{ra}ta 1517 confirmat
donationem Casimiri regis dⁿⁱ Cracovia in 8da Epiph. Ann 1362. vi cuius emethones in
villis monasterii Thyrneansis ab omnibus laboribus, conscriptionibus (maldratis-
osep) et omnibus pensionibus regalibus absolvit insuper 8 scultetos & 2 nobiles
pro custodia arce Thyrnei. eligendas ab expeditione bellica tunc indicta eximit.
- N. 6 A. 20. Casimirus in Liotskowie 1464 decernat incolae consentus Thyrneis circa reformatio-
nem castri & civitatis Ovisam ex mera benevolentia laborasse et absolvit eos ab
eius mosi laboribus prout ante
- N. 11. A. 17. Sigismundus in Cracov. 1509 donat abbati Joanni Thyrneensi. nro conservatio-
ne castri Thyrnei tres tenas alias Zebrowski et tres mensuras felis minuti
ad quolibet quartale anni quovis in Lupis Cracoviensibus
N. 16 A. 15. Casimirus Cracovia 1456 omnia privilegia monast. confirmat, oppida et villas ejusdem
monasterii enumerat (vide Szyszkowski Tineca)
- N. 20. Q. Lepies Julij 1644 pozwala Benedyktynowi Janowi Grygierowiczowi cystai-
zakomane Ksiazki wigawscy Karoli Molineri et Nicolai Machiavelli opibus ac libris
historiis judiciarii.
- N. 19. A. 9. Boleslaw 1248. przykazuje Jacobowi synowi Lakostawa Kapitellana
Wojciecha abo nie igdat od iudzi opata Boleslawi rocznego podatku
z dworu duorum Appencolorum.
- N. 21. Q. 9. Kazimierz 1333 notwiera przywileje.
- N. 22. B. 5. Jan dⁿⁱ Ovisamski dⁿⁱ Ovisam in vigilia Thoma 1341. uwalnia
Oppata Konventu poddanych od sadow Kapitellana, Capitana Advocat. Ovis-
amskich.
- N. 26. B. 14. Jamisoin dux Ovisamensis et Lathorienfis uwalnia poddanych wsi Laczany,
Lowozowice, Zorow, Radiszow, Wolna ab omnibus stationibus exactionibus
(Lomiane Croune, Lomadne, Woyenne) et laboribus Lathor. 1490.
Q. 1482 panowato: Casimirus Venceslaus, Janubius, Vladislav Slesia dux et Lathorienfis,
germani et indivisibiles fratres
- Q. 1505 Piotr Ofsinowski data wies sua dziedziczna Uscie cum medietate navigii
zamenit opatowi Lynciekiemu za caty wies Opatkowice: cze i wigawscy etc.
Konceptem ^{granice} zaprowadzono dopiero od czasow feudalizmu pierwszy slad w przywileju Adama z Ociejski
uccamerat. Sedomisfkiego w ktorym nowi re. idnia ramku Ksa Koscickiego Jan Kmyszka
jego camerarius ^{granice} granicami porobili granice i scopulos de terra exereit
mis drugu hie Lynciecku Piotr Kowilze i wsi Kroliewitz Pana Jana Kroliewskiego
- N. 46. H. 1. Boleslaw 1271 przywilej

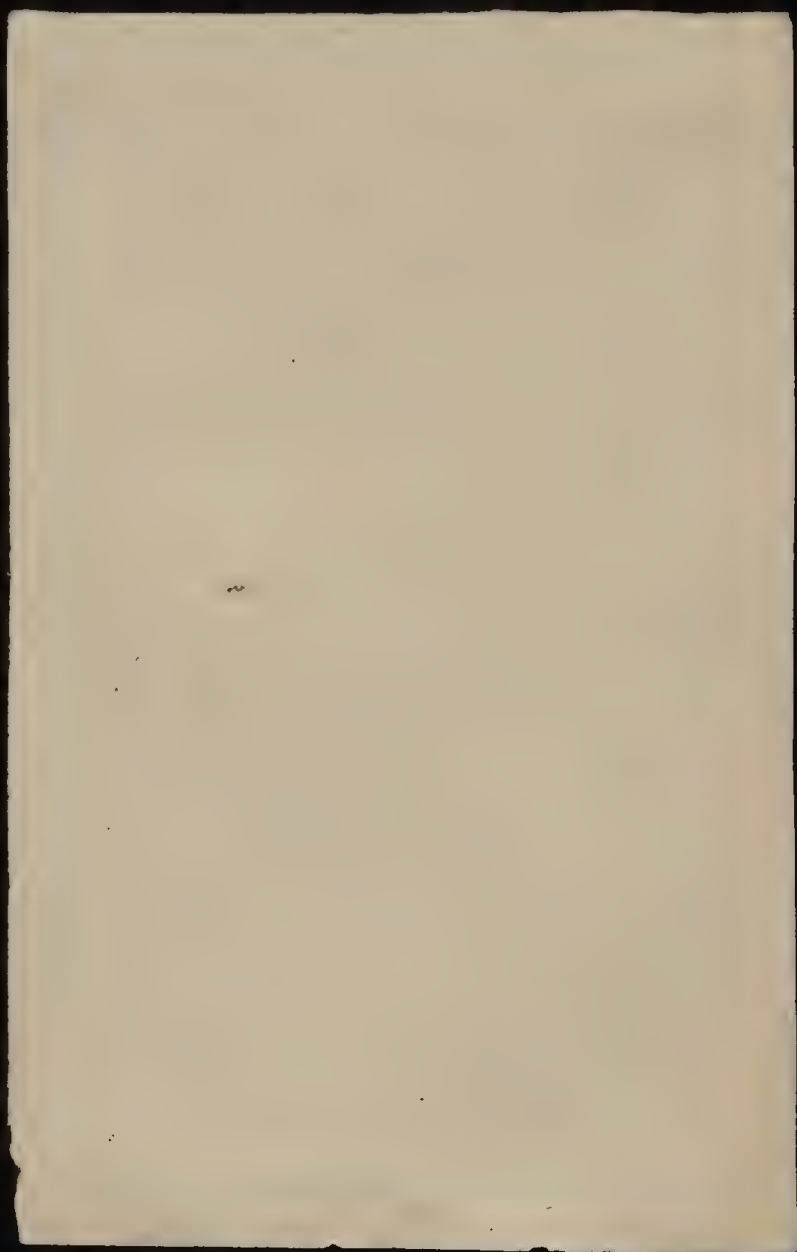
Tyniec (w obw. wadowick.). W Polsce pierwszemu Bogusław
II bisk. poznan (w swej Kronicie (ed. Sommersberg II p. 36
Chronicon Poloniae) podał powieść o Walgierzu wdającym i
Heligundzie; tę powtórzył Paprocki (w Hlebach) powo-
lując się na rękopis ziemski Kronicę Andrzeja z Tarnowa.
Do nim przytacza tę powieść o Walgierzu Prokasz (kompila-
tor z XVIII wieku). — Wzręta tej powieści jest przerobiona
Tacynskiego poematu w Hexametrah: De Walthario który
napisał Ekkehard męcz. w benedyktynskim klasztorze
w St. Gallen (+ 973)

Historia o Walterze hrabi z Tyńca
i Alganizie żonie jego (wydana
z Kroniki Bolesława) wierszem
ft. 269 - 270

(w zbiorze rymów polskich Józefa
Epifaniusza minajowicza. Warszawa
1756. 4° Lss. i^o III
czyli Zbior rymów polskich wiersze
pisow naregowieckich pisanych
sam V)

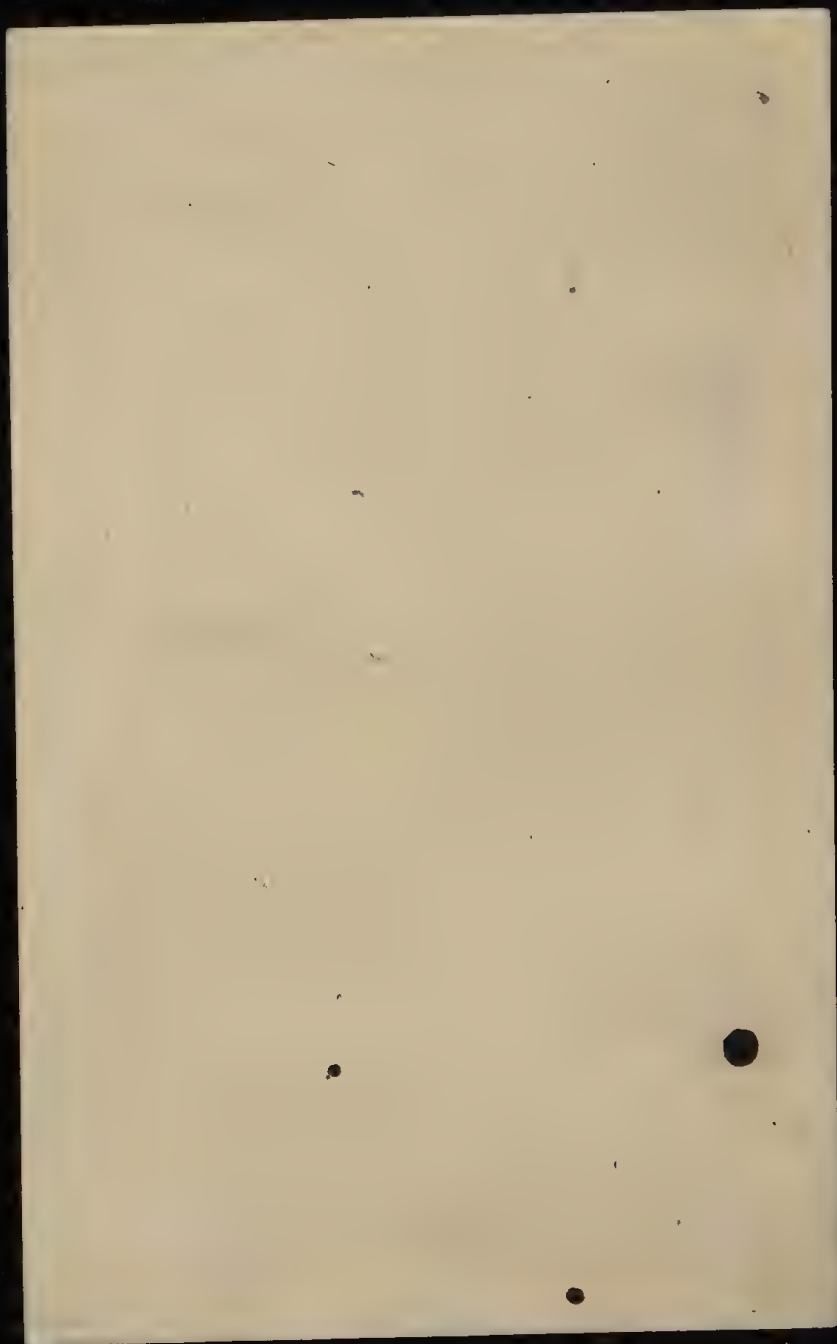

52

Tynieć Ekkehard I mnich zakonu Bene-
dyktyńskiego w Sanct-Gallen napisał poemat
„Waltharius manu fortis” druk. w *Lezka Monum.*
German. II. 118 - oraz Ekkehardi pismi Waltha-
rius. Edidit R. Peiper. Berolini 1873. - Scheffel
W.: Ekkehard. 1881. - Grimm J. *Gedichte des*
Mittelalters) - Powieść o Walgierza w *Polsce*
upowszechnił Boguchwał (*Sommerberg Silesiacarum*
rerum scriptores Lipsiae 1730. T. II p. 37.)

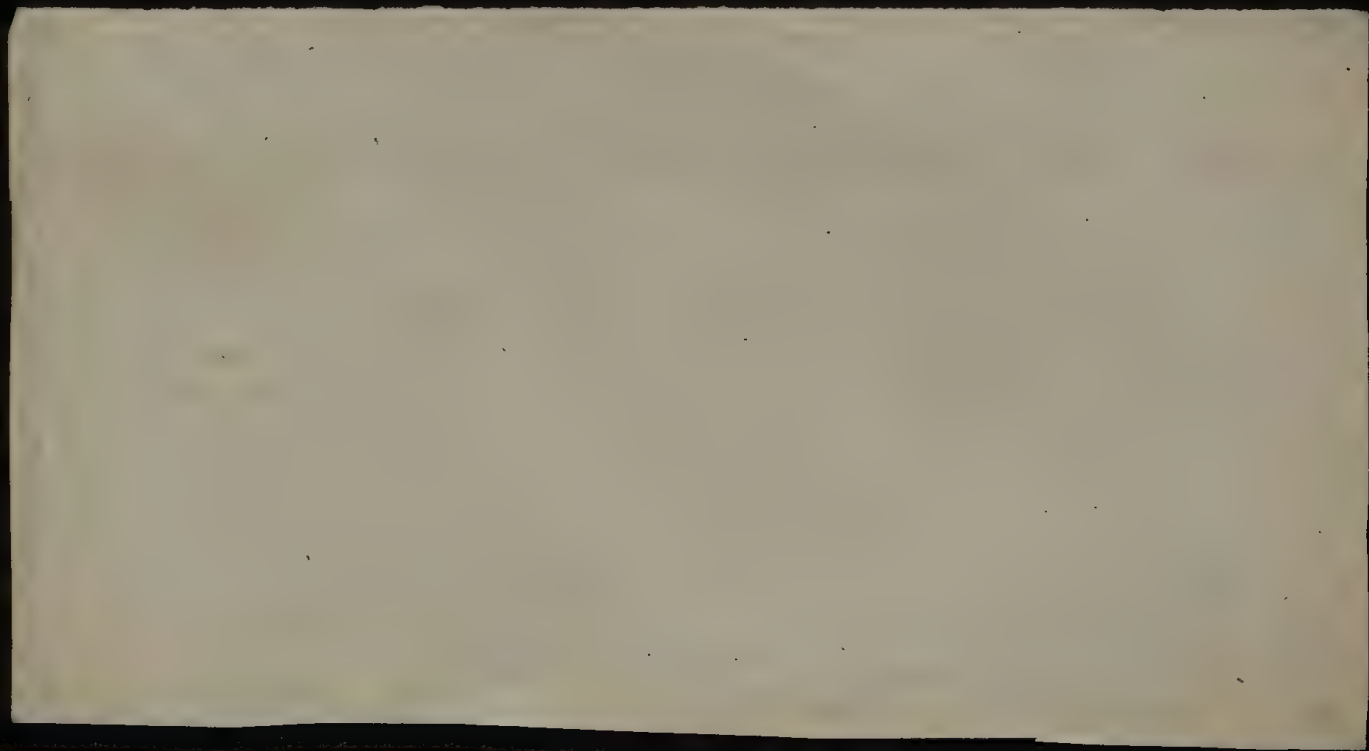
Devizą zakonu Benedyktynów było: *Ora et labora.*
Benedyktyni osiadali na wzgórzach, a cystersi w
dolinach, stąd wiersze:

Bernardus valles, montes Benedictus amabat,
Oppida Franciscus, celebres Ignatius urbes.

Laprocki Herb ps. 11. Przyjmo historyę o Walgöze przytacza historyka
 Andreas de Zarnow 1242. (?) mówi że wtedy była twarz Heliandy
 na zamku wiflickim z kamienia wyćofana. Ten Andreas de
 Zarnow mówi że Syniec należał familii lebu ^{sonor} Starze potem
 przeszedł w ręce Monachow i że na Syniec dotąd i w wsiach
 okolicznych wotają na gwałt Starze abo Starykon

54
Tyniec. Zapiski Hedy pąg. 9. "Waleria hrabia z Tynca
wspominając historję: jako Andreas de Zarnow, wspaniały
"dowodniej anonimny, to jest historyk który kronikę
"Fain'skum je rzykiem pisaną krom podpisu imienia
"swoego zostawił" mówi że umiast francuskiej Krolewny
"Heligundy - nagrobek Heligundy widział kamienią
"włożony na zamku Andreas de Zarnow 1242
str. 11 "Potwierdza je pewne znaki, że Tyniec ze wspaniałą
"wtopią był tej familiei Toporow: bo gdy tam na
"gwałt wotają we wsiach starodawnych Tynicowi
"należących, tedy krzyż: Starz, Starz albo Starz
"kon, Starz kon, a te familie obie 3 wieka dawne
"jeonej są dzielnie."
Klasytor suprymowany 1822

A. 11. „Potym jako Lyncie przyjeżdż w rzece Monarchom
„o tem nie maśz nic dowodnego, tylko przy Kazimierze za tego
„żywości, który go nadat na jatkunys tego doktada
„tymi słowy | Andreas de Zarnow 1242 piszący :/ 33 Ktoś
„Kazimierz nie rozumiał być, gotowi swemu przytoje
„prowiżiey z tych dochodow Lyncieukich, chociaś
„blisko przyległy były zamkowi Krakowskiemu,
„a to dla tego iż były odziste familiei Starzanow
„hrabi jednemu, ale dla czego tego nie dotożyt.”

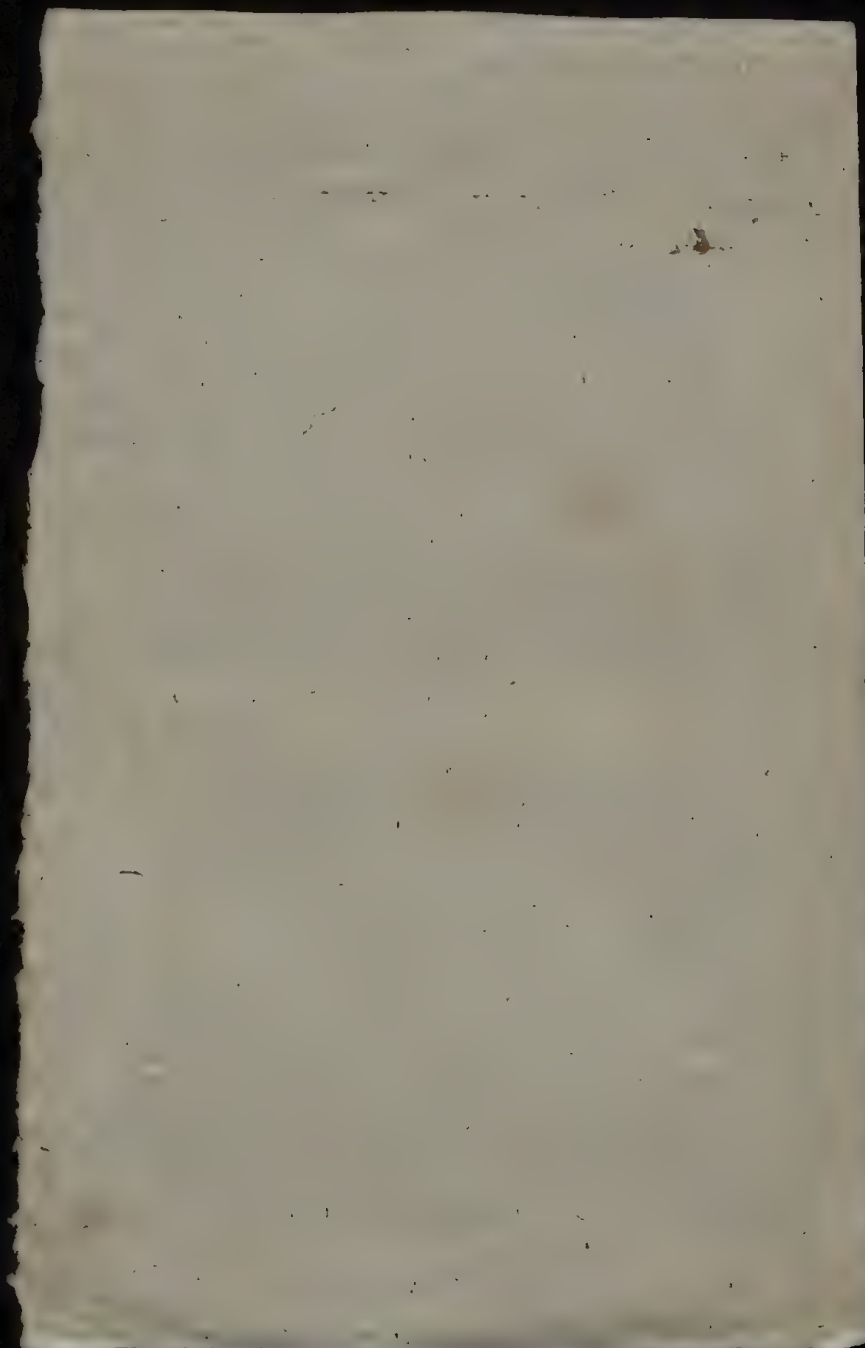
Syniec (w wadow) Lapanaki Hlebki fl. 60 pisze:
"To rzecz jest prawdziwa, że Syniec z domu tego
"albo familiei Toporow vel Starzonow wyjszedl.
"o czym we wsiach dawnych do tego tam klasz-
"tora nalezacych proklamauyje swiadaczy."

R. 1446 na drugi dzien Koronacy Kazimierza Jagiellonicy na-
zebrano (pignorate sunt) Klastorowi tynieckiemu niektore wsi
ktore sis wybraniaty dac nowemu Krolowi ftacy. Podraznabo:
zinstwa Koronacyjnego rezyty jst pnybtegy z ptazem wiefnocy.
Ki z tych wsi Klostym bydo zabrano co za sty znak po-
cystano Krolowi (Dlug. dib. XIII p. 28)

Z Kluniaxu do Synica pnybty 12 benedyktynow.

R. 1588 Hippolit Aldobrandini Kardynat legat wjei;
dzal ftad do Krakowa.

D. 10 sierpnia 1656 Pawel Wiitzy Szwedzki Komendant
Krakowa (^{pojmawcy pod ~~czarnym~~} ~~francuzski~~ Edwarda Rokebby anglika
rotmistrza Choragwi Miecznika Kor. Michala Zebrzy:
dowoxkiego i wyrozumiawcy ze Zebrzydowski zbiera
pod Syniem wojsko) napadl w noy oboz polski pod
Syniem nad Klostym z powodu choroby Zebrzydowskiego
mial dowodztwo Karol xje Gastoryjski. Polacy zrazu
dobre sis bronili a porucznik Jakob Wilkonfski Szwedow
aj pod Kobierzyn raznat. Lez Szwedzi majac w lesie ko-
bierzynskim ukryte posilki i armaty porazili zlygt zasl:
wiegoniacych Polakow. Zgineli w tej sprawie ze szlachty
Andrzej Misiewicz dowiadczony zotnierz, Alexander Czar-
noki porucznik, Walerian Wilagowski porucznik; pojmeni
zas Jakob Wilkonfski, Konstanty Lysakowski, Alexander
Frejer, Stanistaw Zagorowski i inni. (Kochowski Climat.
II Lib. II pag. 160.)

Syniec

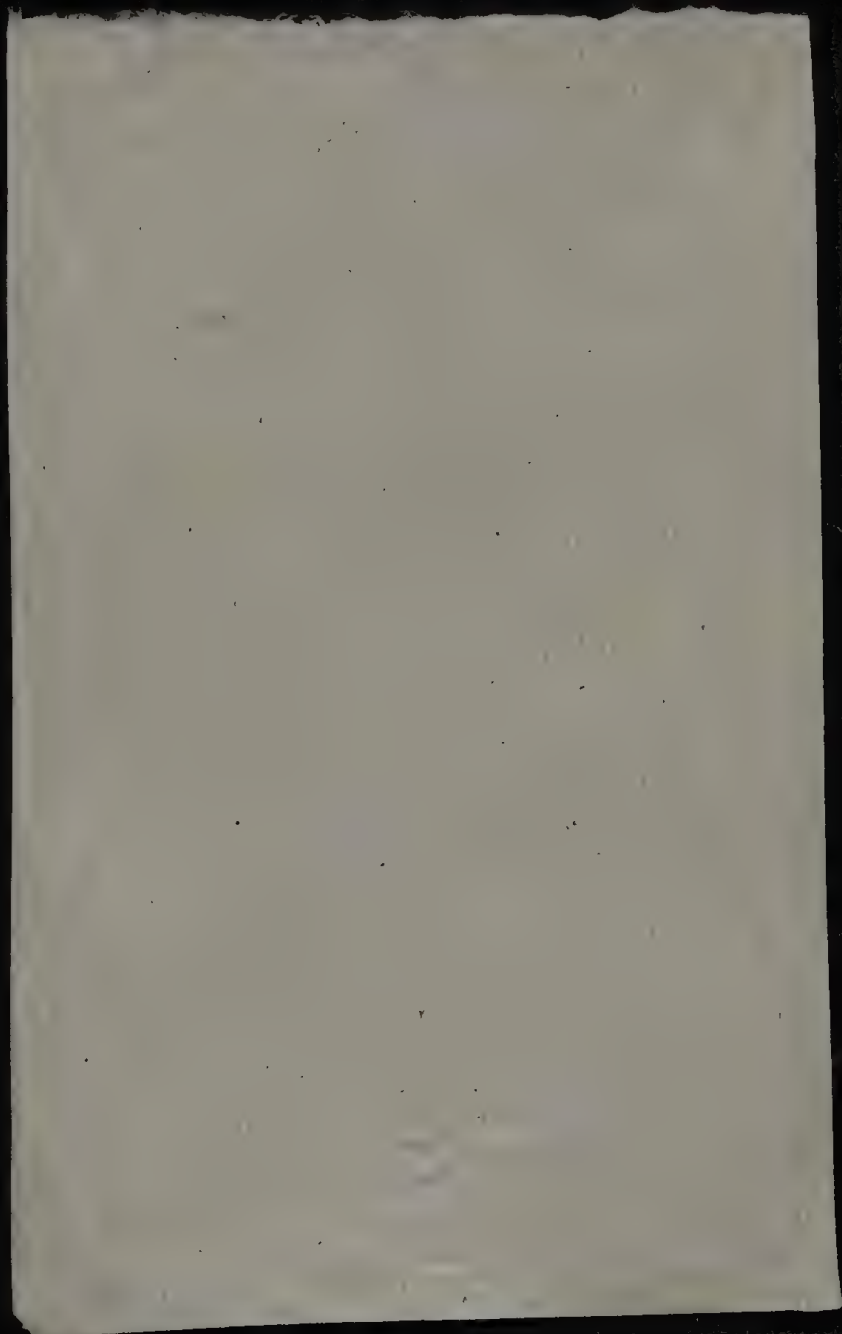
56

Powieść historyczna: Władysław Władysław
hrabia Syniecki wierszem

(Ob. Zdzarskiego Augustyna: Lisma
rozmaite. Płock 1825. 8° Tom I
str. 71-88 - liche)

Koto Synica ku południowej stronie
nad Wisłą w lesie na górze jest
miejsce zwane Grodzisko

Walther von Aquitanien Gattin:
verheiratet mit Lottwittum Inb. &
Jahresw. übersteht in verheiratet
v. San Marte (A. Scholz) Magdeburg
1853. 8. (Crautische Ziff.)

(St. Galler Münz im X Jaf. in lat. in
Zugewanten original lat. Ges. in
X u. XI Jaf. Götting 1838)

Wzrost 1-50 Jeszt 53-127
131-152 Doda

Objasnenia 131-157 Dodatki
161-289 naučapivie. Ekkekerd I
porytija za Autora

5

my
P. 100

Witanowice Prywilej Przemysława 1370
Wfiewski J. II

Radow 1354 J. II

Kamień Krakow 1335 J. II

Muszyńska, Swiniarsko 1288 J. II

Krakow 1257 J. J

Tyniec 1234. maiejowski Lanisko. II

Tyniec 1258 J. J

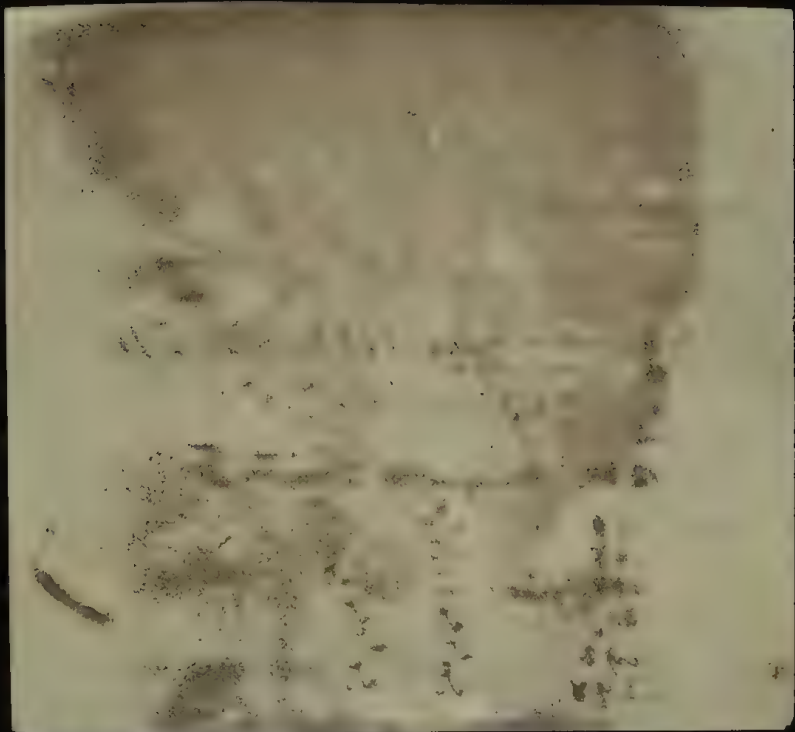
J. 1288 J. J

Wielużna 1288 (Tyniec) J. J

Tyniec 1290 J. J

Spas 1292 J. J

Tyniec 1298 J. J

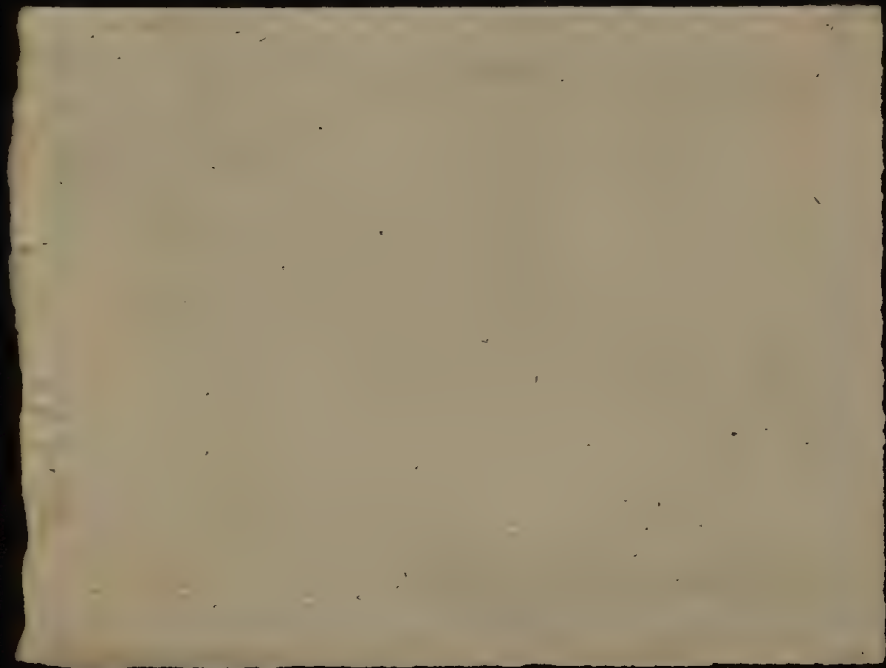

524

Tyniec. R. 1246 Konrad Książę Mazowiecki na Kło-
regodworze jak widać z przywilejów opat tynie-
cki bawit wybudował zamek w Tyniu na Górze
przeciw Bolesławowi pudykowi - Bolesław
abbaś de Tynia bawi na dworze Bolesława
pudyka w Bochni 1257.

R. 1409 Piotr Wysocki biskup Krakowski w towarzystwie opata
tynieckiego i 2 zakonników meichowitów udał się
do ziemi rzytej. m. J. J. J.

Szczygielski Stanisł.: Aquila polono-benedictina.
Cracovia 1663.

60

(p. 54) obiit 21 Maji 1256 in caenobio Synecensi Vladimirus filius
Vladislai ducis Olivicum. et Zator septimo a profecione anno.

p. 151. Anno 1469 Kazmier, Wacław, Janusz i Władysław
bracia rodzeni xiążęta Zatorscy zbili tak że później umarł
Marcin mnicha tyńieckiego który z de kretem exkommunikacji
papieskiej i biskupiej do nich przybył. Pozwani o to przed.
Krola wyszczegiono na nich: Sędziów Jana biskupa Krak.
Dobiesława knięcia z Wierzyca Kaptelana lubelsk. Jakoba z
Dębna Kanclerza Kor. i Starostę Krak. oraz Stanisława z
Syrdowa Kaptelana zarnowieck. Li komisarze w ten sposób
zaśladzili całą rzecz ze Xiążęta Olivicim. uwolnili za to
na wieczne czasy dobra klasztorne w ich klasztorze bżez
od podatku, i jurysdykcji oraz Sędziów xiążęcych na zawsze.

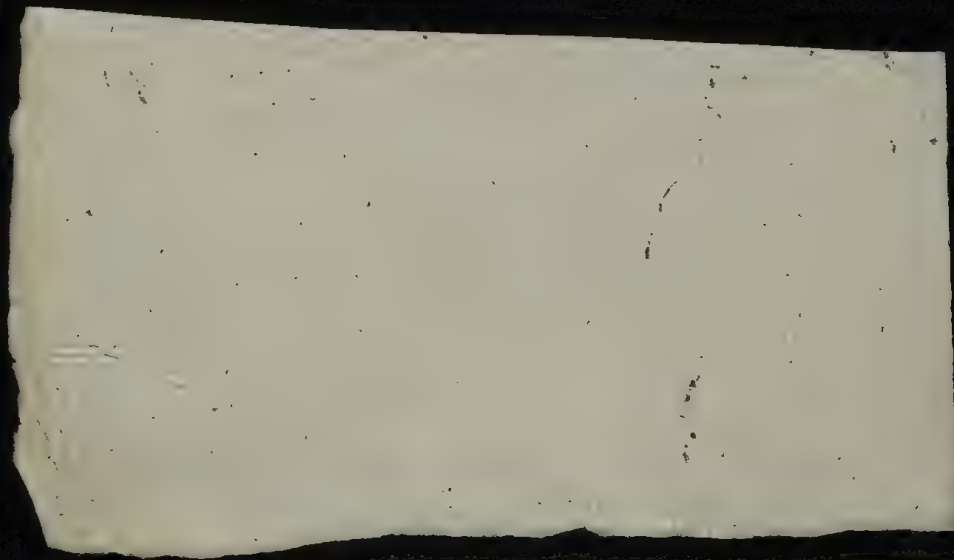
p. 150.: a. 1463 Książę tyńiecki na nowo odbudowany
mfr. r. Janusz dux Olivicum episcopus Zatoriensis
walcem poddanych wsi Łęczany, Powozowice, Łozow,
Pleś zięzow et Wola od wszelkich praw: danin Křia:
i z uph (pomocne, krowne, poradne, wojenne) - w 2a -
torze 1490.

1871
1872
1873

Przywilej Bolesława Wstydliwego z r. 1258 Kłafitorowi Tyńieckiemu 61
uwalnia ab eis exactionem videlicet cluorum offeriolorum de
singulis curiis annuatim judicialiter expetierit. Łódź K ten
pobierał Kąpiel. Wojnicki. Maiejowski. Łam II p. 378

Łeszek czarny w przywileju Opatowi Tyńieckiemu r. 1288 mowi Civita-
tibus macella Tabernae, camerae ad pannum mensas panis et cal-
ciarias, focum argenti examinandi causa et cetera sine
quibus civitas non potest stare Maiej. t. II p 385.

[illegible]

in Iurauiz domus duodecim
Drofici: Lebatici. Q. C. C. 63

Thomassomina. Tributum et
classam cum potestate aduentus
Episcopatus cum fortis taberna et transi-

tu ravalis obito 17 mai sing annis
ide. erat haec anno in catinacum plorin

1605 indictione XIII Epacta 3
in ciuitate in oriente

1605 in ciuitate in oriente
1605 in ciuitate in oriente

1605 in ciuitate in oriente
1605 in ciuitate in oriente

1605 in ciuitate in oriente
1605 in ciuitate in oriente

1605 in ciuitate in oriente
1605 in ciuitate in oriente

1605 in ciuitate in oriente
1605 in ciuitate in oriente

1605 in ciuitate in oriente
1605 in ciuitate in oriente

1605 in ciuitate in oriente
1605 in ciuitate in oriente

1605 in ciuitate in oriente
1605 in ciuitate in oriente

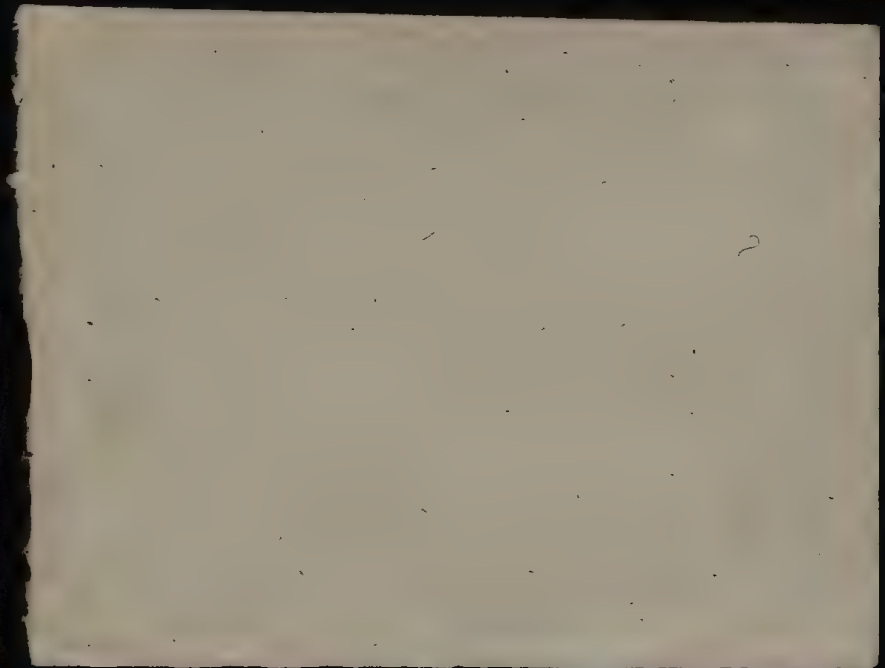
64

Leszek Czarny w Krakowie 1288 pozwala opatowi klasztoru tynieckiego dobra swe nadawać prawem niemieckim miasta rektaduc i wsi wsi
 poddanych z pod władzy kapitułanów i wojewodów. Dobra te były na:
 stopnię: Grodecki Cielow Dadekow cum suis pertinentiis Dębowo,
 Dębowe Witka, Polikowice Swierza Boranow Łapina cum Łaja:
 now, Nepresna Witkow in castellanatu Cracoviensi, Pręgnice cum
 suis pertinentiis Ukolice in castellanatu Dobrosz Lesuchowice cum
 Wautsch Opatowice in castellanatu Vllien. Rudno Tuchow Porzyce,
Siedlice, Osabonowice, Gromnik Kresowice Golenia, Temichow,
Cathow, Lilno Stręgowice Dobrosz Ławenia Brostek Ciecha Ujazd
Czajowice, Łaniosz, Waryce Łebne in castellanatu Wojnicen Wiercz,
Ceklino, Swępnica, Ołpino, Store, Berdechowice Tura Zborowice
 in castellanatu Debezeer
 Leszek Czarny r. 1288 potwierdza opatowi tynieckiemu dawne rapiki:
 nie na rupach ad magnum sal in Dominio Cracoviensi 40 Maras.
 argenti usualis et 40 modios salis roixarige aby rupach co tydzień dawali.
 modium salis

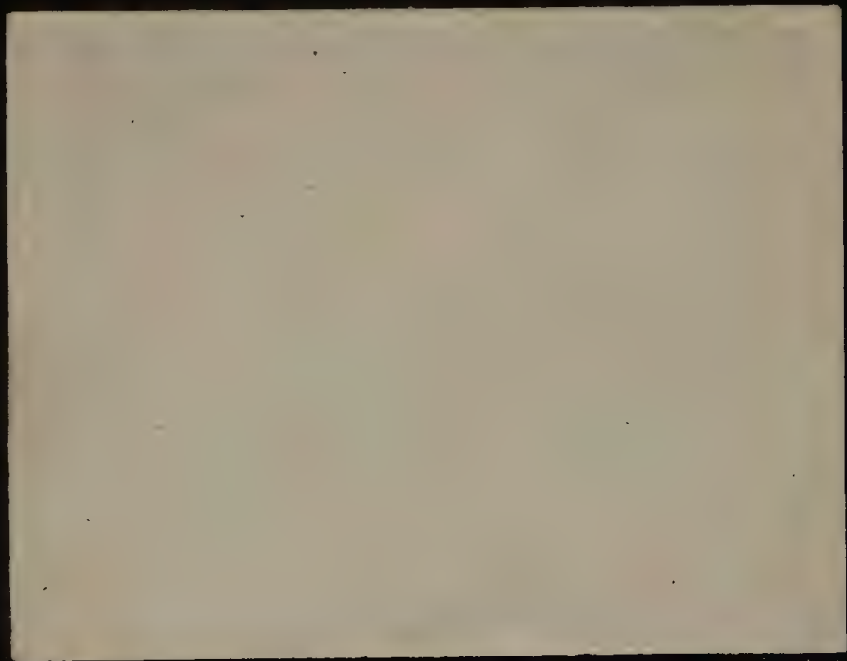
Syniec (w wadow.) Roku 1289 gdy po śmierci Leszka czarnego
Henryk ^{Książę} Piotrowicki zajął Kraków, ~~Lech~~ Władysław Łokietek
Książę śląski brat Leszka czarnego wywołany synem
nieciców podągnął pod Kraków. Lew Danilowicz Książę halicki
jeden z synów nieciców rozłożył się pod Syniem i bit się
z ślązakami, lecz widzieć iż obronnego zamku wziąć się
nie może podjął się do odwrotu. Daje się iż synem zmuszono
Syniec do Henryka Wrotańskiego umierającego testamentem
swym z 1290 odkazując ziemie Krakowskie: Jan-
domieński Dnieprystawowi Książę wólkopolskiemu na-
kazuje tamże ornaty Książę: Jan Kosielski z Synia
wznowione Henzel. Urkunden zur Bisth. Propst
pag 252, 257.

65

Tyniec Dnemystaw Książę wielkopolski r. 1290, Kazimierz W.
i Zygmunt III r. 1603 potwierdzając przywilej dany przez mie-
czysława starszego Kłafztorowi tynieckiemu uwalniając tenże
Kłafztor: a naraz, Drowod, Lowofz, Lodworowe, Stroza,
Loradlne, a bove, vacca, porco, ab Opole, Targowe, a
Capite uijusunque conditionis sit utriusque sexas, a
Pomoyne, a venationibus ferarum, volucrum et castorum
(Maciejowski Pamiatniki II 229.)

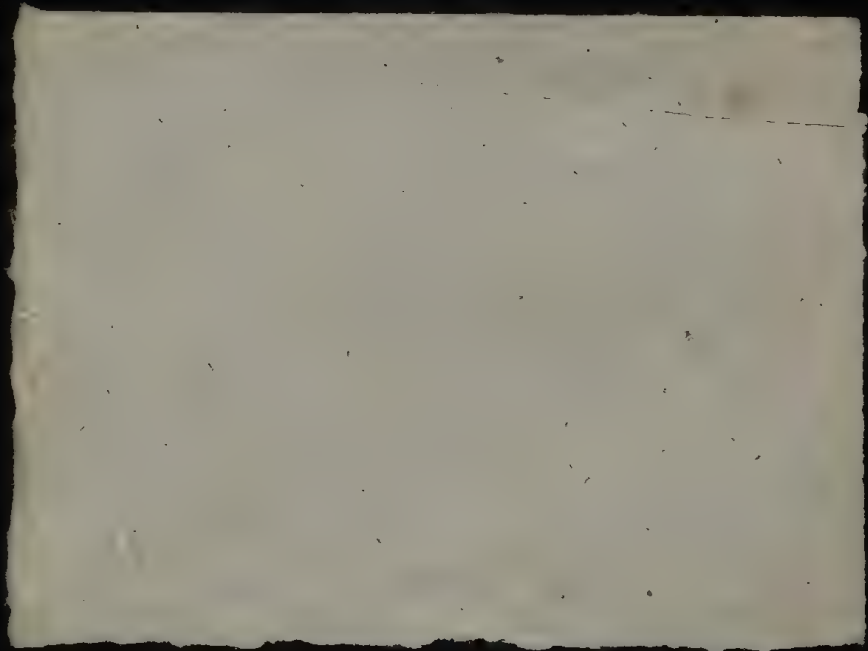

Nos Wenceslaus dei gra Rex Bohem Dux Cracovie et Gaudonie archiepiscopus cracovie. Tenore
 presentium notum facimus omnibus quod cum honorabilem virum Dm Albertum Abbatem Cisterciensis
 ordinis fidelem nostrum propter obsequia grata nobis benignis affectibus amplectemur, omnibus apud homines
 in suis iuris personis ab omni iudicio Benefactorum et Bohem Cracovie Gaudonie
 cracovie. Quare iuris ordinem id non reuocabimus. de speciali gra nostra tenore presentium absolimus
 grante Quapropter omnibus et singulis nobis Benefactorum et officialibus nostris quibilibet iam
 datus erat. Nos mandamus et iungimus iuramentum nostrum gracie sub obsequio quod infra spatium
 quo nostra humandi excessus durabit in personis adacta presentium eiusdem venerabilis Abbatis
 homines acare et quodlibet aliud contra eos officium exercere. Volentes ut coram ipso Dno Abbate
 de monasterio Cisterciensis nisi ad reuocemus de iudicio suis hominibus iusticia regnat. In
 cuius rei testimonium presentes fieri et sigillis nostris munimus fecimus communiri. Datus
 Brunne Anno Dni millesimo Ducentesimo Nonagesimo quarto. Idibus februarii

1234

Tyniec (w wadow.) Posiadał uoerzystoj koronacy wladys.
Tawa Łokietka asystował w orszaku innych biskupów
i opatów także opat tyniecki: (Libs IX. p. 972. Długos
Jan III opat tyniecki (wielki przyjaciel Króla Kazimierza
Wielkiego) około r. 1356 po rozwodzie z Adelajdą córką
landgrafa heńskiego Henryka dawał Kazmierzowi wst.
keinn flub z Rokizaną natożnicą wywiezioną z Pragi
— lubo wbrew prawom kanonicznym (bo Kazmierz miał
żonę flubną) (Długos)

O Tyniecu nieśw. wymianka u Jana Kronikarza z ora-
 fów Kasm. W. (Sommesb. p. 5) i u Chronicon Ebo Prin-
 cipum Polon. (Somesb. p. 22) ci pisał ze Kazmier
 mnich wybudował kościół w Tynie i mnichów z
 dińskich sprowadził. Frieze I p. 275 mniema iż
 klasztor w Tynie dawno istniał, a tylko Kazmier
 mnich bawiąc w klasztorze benedyktyńskim Braun-
 weiler i upodobałszy ten zakon dla reformy i lepszey
 dośady oraz pomnożenia Benedyktynów sprowadził
 z Leodium (piśw. może byli z St Gallen - monachi
 nigri) O Aaronie pisał Frieze obficie

Przywilej Tyniecki Egidiusza tuskulańskiego z r. 1123
 a nie z r. 1105 (Frieze) był on legatem Kaliksta II

Buchhandlung.

-Bestellung.

2 ganz Jahrgang der

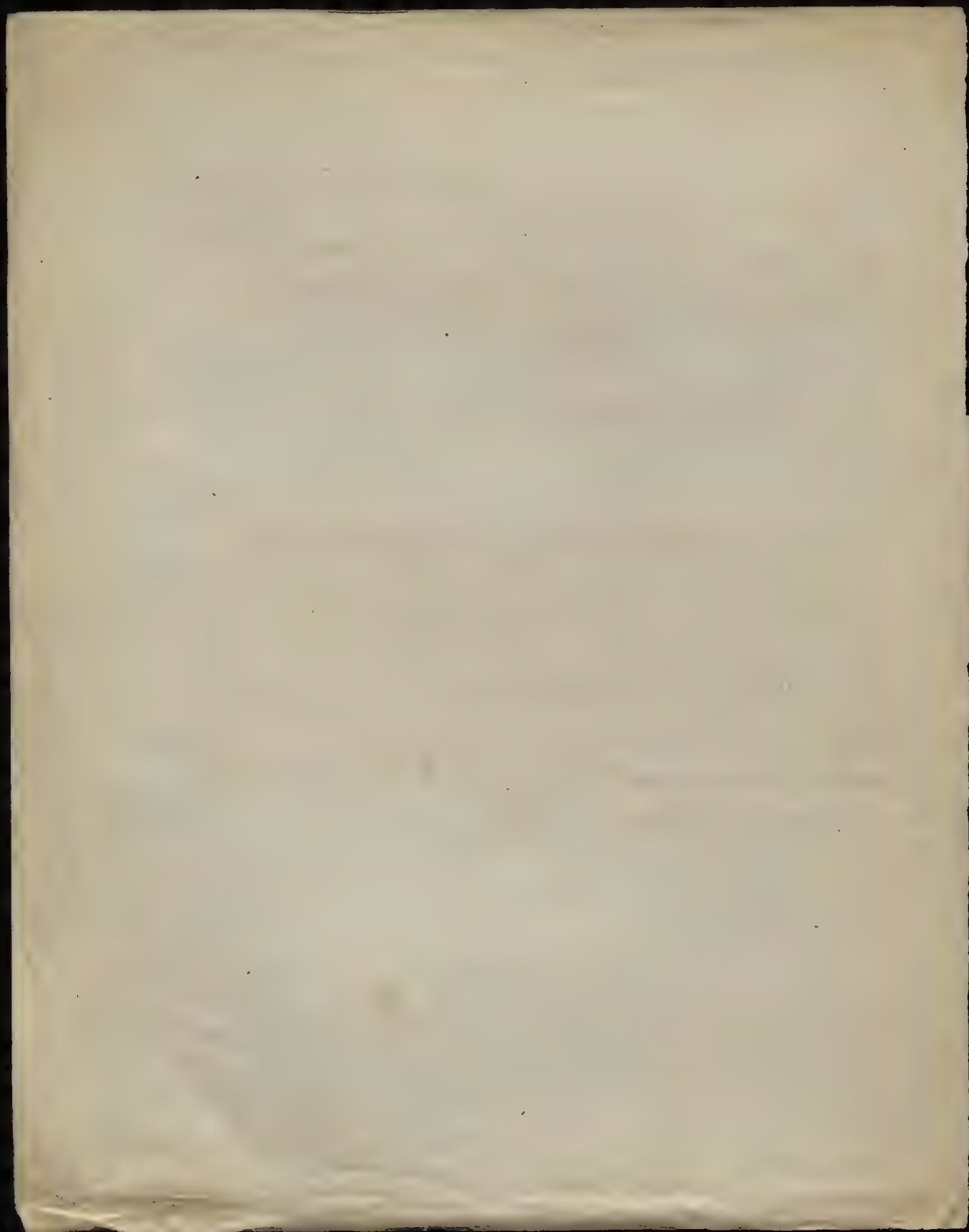

76

Mscislaus abbas monasterii Tynieensis
venditionem allodii in Pradnik per Joannem et
Paulum Liczin fratres Nicolao Cratirwang
ratificat.

Tyniec 1409

In nomine Domini Amen. Quoniam rebus humanis
caligo oblivionis et calumnie scrupulus saepe novercantur,
nisi testium adminiculo et scripturae firmamento fuerint
actus ipsorum perenniter roborati: Et proinde Nos Mscis-
laus patientia divina abbas, Janicus prior, Sundetha prae-
positus, Matthias claviger, Nicolaus subprior, Stanislaus
custos, Jacobus procurator, Thomas cantor omnesque et sin-
guli monachi totusque conventus

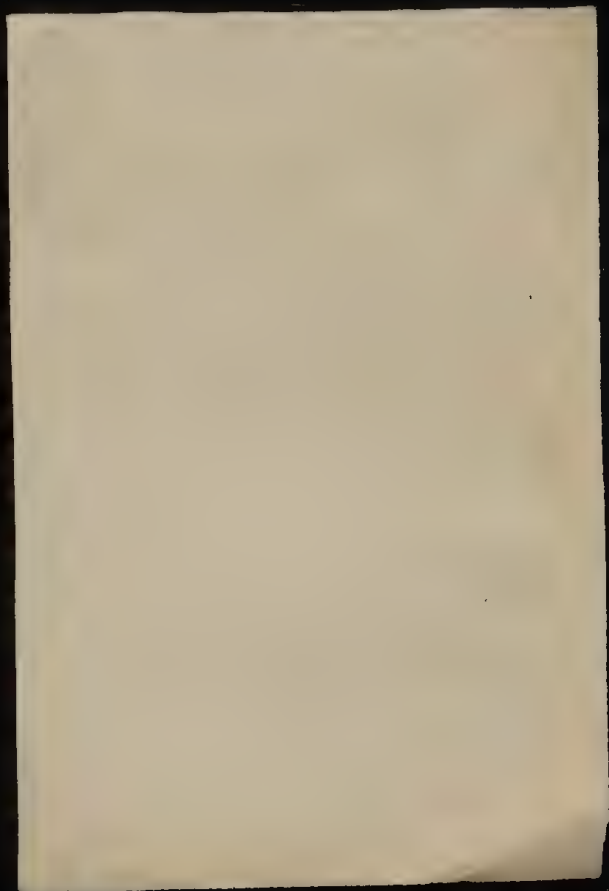
21

Tynieć. Poddani dobr tynieckich mianowicie Ka:
szowa, dziek podług Liber Beneficiorum z r. 1440
nie robili panoszczyzny, tylko dawali daninę Kapłanów,
oraz czynszu po 1/2 grzywny szeroch groszy prażskich,
odprawiali Jutrzeny, oraz dawali Osepi po 2 miarki
żyta, pszenicy i owoja i za dziesięcinę tyleż miarek. —
Zodług Inwentarza r. 1739 przez exadywizgi dobr Kłaz:
tornych na Opata Komendatarusza robili zas pan:
czynsz w każdy tydzień 2 dni swoim ptugiem i wozem
albo pieszko 4 dni; Komornik za 1 dzień na tydzień
pieszko — oraz dawali 4 miarek żyta osep 2 praż (których
miarek 6 czynity i Kończ Krakowski.) i proci tego co
roku 2 roli i furę drzew przywozić mają

72
Syniec Kazimierz Jagiellończyk zażądał
od miłośców olekcys opatów i biskupów
pów i rzymunt ~~2222~~ I więcej je wiele
opatów Niemców było profi Leona X
poczłotka biskupa ptockiego o ~~prawa~~
prawo prezentowania
Karol V cesarz u Adrianu papieża dostał
prawo podawania fureckich opatów

Żywiec Tu bawili podczas moru synowie
Kazimierza Jagiellończyka z nauczycelem
D' Tugofzem (D' Tugofz X III. 411)

Wynurkileja którym Gedeon bisk. Krak. około r.
1175 Kłafytorowi cystersów w Porzeżnicy (Andonejow)
nadaje dziesięć ciny przychodzi pomiędzy furadkami:
"Abbas Tineensis Hildebrandus." Opata tego bry-
gelski nie pacyta. Samo nadanie Gedeon jest języcze
wątpliwe bo się nie dochowało woryginału tylko w potowie 1.
dzenia Wincentego Kadłubka biskupa Krak. w r. 1210 (Ob. Sta-
rowołyki: Vita et miracula Vincentii Kadlubkonis. Prac. 1642 pag 13-17
A. Z. Helcel: Oklasytore języczejów Kim. Kraków 1852 pag. 18.

Za rządów austriackich było jeszcze 31st benedyktynów
w Tyńcu r. 1790 (a 11 Dominikanów w Ofwiecimiu) które
to oba klasztory cesarz Leopold II r. 1790 skasował
skasowawszy zarazem opatów komendatariuszów.

(Janowskięgo opata mianował biskupem) nieproszono
biskupa tarnowski starat się o przywrócenie¹⁹ które dopiero
później zostało uskutecznione lecz doś nie wrócono.

R. 1772 pod opatem Flor. Amundem Janowskim było 42 zakonników
których przeorem był Zygmunt Schwartz, a r. 1797 tylko 22
których przeorem był Antoni Chmurszyński. R. 1790 klasztor
zamierzono supymować, przetoż zakazano do nowicyatu przyjmować.
Janowski wyrobił coś nieśkaśowania jednak zakonniacy ob-
wiązali się utrzymywać go jako normalny.

Wpne dno wie uolewa iz dno z Benedyktynem przed nim nie pisał his.
Tęgi typica - Elogia opatów

Wojciech Kazimierz I w piśmie Diagofoza libes benef., Kazmierza
Cluniacensi monasterio in Gallia ubi profecionem reliquias et
diaconi ordinem suscepit, Benedicto IX dispensante 1043 et
factus 12 fratres ex Cluniac. monast. annexerat, 1044 monasterium
iniec fundat et nom ex fratribus Gallia daronem in
oligi urant, monasterio a se fundato ealegiam parochialem
Andres in Tinec "vetusti opere de petra alba facta et
incorporari monasterio oppida villes census decimas paret.
Madystus Hemarius uxor Judith regina villam Kappone (Kaz
Mazycia) opidum opatowice (nad Wistą) monasterio dedit. Wpne
jesu 20 Kazmierza Rachelinus episc. cras. decimas manipula
episcopalis mensa monasterio insigniuit. - daron in episc. waz
fuit ut quilibet abbas lineensis in signum excellentis gratiam
canonicus consecutus... Monasterium lineense in arce petrosa et
ritum... " ora autem ipsa et mœnibus et turribus...
propugnaculis notabiliter est communita quæ nocte et inter
in asidua tenetur custodia, pulchrum patriæ clonodum, et for
tis contra hostiles insidias munitio, locus vetustus et in quo etiam
in prioribus statibus propter eminentiam collis nunquam
ora deerat. (pag. 7.)

In peristylis monasterii historia Casimiri regis in 20 pregnantis
tabulis eminentis loco appensis clarissimi artificis expressa
penicillo " quam omnem picturam in aesciniam his dextis exhibere
propagandam verum idoneo destitutus sculptore tylko opis daze
i wiejsze pod niemi 1) Wrodzenie Kazmierza 2) Wiek Kazia z Kazmierzem Dyga
opiarze Korona csa zowi 3) Oblegzenie Kazmierza w Klesztorze 4) Bezskole
wia sany w delfe (moze iedy Tymec zymat) 5) Sejm pospolda zaradzeni bez
pramion podasz baskriewia 6) Postawie pospy prosta opata Kluniackiego o Kaz
mierza. 7) Zapieci zezwala na wolenonie 3) Slabow z konnyh Kazmierza 8)
Kazmierz odwiedza Dyga i csa zowi wracajac. 9) Radosi z wojny 10) Korona.
cysa K. 11) Slub Kazmierza z Maria. 12) K. poraza Jagiellowiczow i Litwinow. 13)
Kazmierz poraza Mstawa i Buszackow 14) Amiot csa zowi puzecnu Kazmierzowi
zwiazany 15) Batalia Komialy w oblozaih pokazuje is 16) Kazmierz nadeje prawe
widom. 17) Kazmierz wita przybywajacych z Pragi 18) Benedyktynow 18) K. oddaje rame
emierza 19) Kazmierz wita przybywajacych z Pragi 20) Kazmierz wita przybywajacych z Pragi

Sanje Kajmien gdy przymuze zakon

In vestibulo hiemali coenauli effigies Casimiri

umieszt tylko obraz 1) Kasmira 2) Karola biskupa Krakowa

p. 17. menologium Benedictinum a Bridelino editum

22. 28 novembris

IV Kalendas Decembris Loprovia in Polonia
natalis beati Casimiri rex factus. Lathe mo-
nacho Cluniacensi rex factus. Lathe mo-
nacho Regia cum nate caratus erat in
Galliam concessit et Hadrianum Gratia-
num Parisiis suscepit de hinc in Italiam
commigravit ubi aliquot annis commoratus
Cluniacense coenobium intrat illud laicum
Odilonem magistru[m] natus mutatoque in
professione monastica nomine Carolus appellatus
et diaconi ordinatus deinde re plurimum ex-
celluit exemploque et gestantulo omnibus fuit.
condidit aliquot ordines Benedict. coenobia

Englisches Benedictines
Freiexemplar, da ich die Bestätigung
vermisst habe

Am 20. d. 11. 1811
Der Herr Abt des Klosters
einzelnen die Bitte hat sich die Verlags-
unterzeichnete handschriftlich zu ver-
ausstellen und auf Namen einzeichnen
An dem 20. d. 11. 1811
Der Herr Abt des Klosters
einzelnen die Bitte hat sich die Verlags-
unterzeichnete handschriftlich zu ver-
ausstellen und auf Namen einzeichnen

Tyniec

75

Opaci komendatariusze R. 1460 za
Kazimierz Jagiellończyk po zrzecze-
nowaniu Piotra dworaka obratna
opactwo Bledzewskie Piotra Kamini-
skiego (tenże król: inwestyturę
biskupów odebrał na siebie)

Z Świeckiego stanu obrat dopiero
Stefan Batory Stanisław
Białobłeskiego na opactwo jedrejskie
a r. 1536 Jan Bronikowski Ka-
waler poznań. na opactwo bled-
zewskie - R. 1654 Stanisław
bisk. chełmski na opactwo tynieckie
R. 1696 Greg. Lubomirski kawaler
maltan. na opactwo tynieckie, R. 1667
Łoniatowski na opac. tynieck
1726 opatem tynieckim był Sewer Łotocki
mymaj

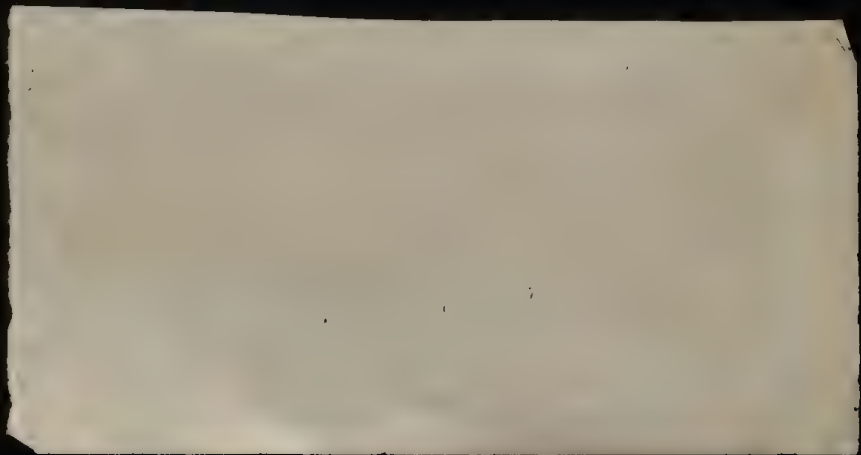
Lohnisches Legations = Recht nebst
einer Erzählung von den Streitigkei-
ten zwischen den Päbsten und Köni-
gen in Lothlen wegen des Jurisdic-
tionatus oder Conferirung der
Abteyen aus And. Phrys. Laduski
Geheimen Haatbriefen zusammen
gezogen. Frankfurt 1727. 4°

Gyniel

76

W rosterkach króla Kazimierza Jagiellończyka z duch.
wienistwem r. 1460 postanowiono na sejmie aby kłafz:
tor lubiński nie oberat opata bez woli króla -
Jtąd urosły komendatanie (Kromer pag 439 Bielski p.)
Obramy kanonicyznie musiał Jć Jtaraci o potwierdzenie
królewskie.

Tyniec. Za czasów Długosza ¹⁴⁴⁸ (należały do klasztoru wsi Woykow, 77
Pentkow (Prądnik?) Chorowice, Nieprędnia, Gniewice, Strzeklec, Kiejs-
kowice, Gryfzów, Podolany, Rudno, Szemychów (którą wieś mając, Kofist
parafialny Spyttek z mielsztyna wojewoda Krak. przed r. 1398 klasz-
torowi zabrat) Ulnichowice, Strzegomice, Osędzichowice, Łankorzy,
Prępnietnik (Wieżpetnica) Szebnie, Grocholice, Turza, Schebnia, Łzeklino,
Dąbrowna (którą 1287 Paweł biskup Krak. za dziejowinę z lena, zamienit-
leżata pod delowem) Otrpiny, Smilno, Łychów, Pomocze, Stróże (może to
rodzisko) Osędechowice, Jarosław (Jarosławiec?) Zilfno, Mytołowice, Woto-
wie (koto Gernichowa którą wieś wraz z łotystwem w Kolbasku dano w
zemian zakonnikom zwienymieckim przed r. 1448 za wieś Łiszki) Dunajecz,
Łzobalice, Osyden (Bytom?) Łankowice (na Łzłzku koto Ostrawy) Byczyna
(w Krakow. r. 1283 odstąpiona biskupowi Krakow.) Łyndenka, Stradowo,
Orzechowo, Łzetejowice, Łisary (na gruncie Łz wsi wybudowano Skawina)
Łabie nowe i stare (wybudowana tam Skawina) magnum Łal aliaf Wieliczka,
Łrodzichowo, Łbalice, Łzulistrejowo, Łmaiejowo, Łrodnowie, Łgrufzgo-
nowice, Łodlanice, Łrodzina, Łiotrkowa, Łgotomia, Łhetmieć, Łarniów,
Łzulistawie, Łwozechowo, Łulefia de magno Łale, Łulefia S. Andree in Craco-
via (odstąpiona franciszkanom) ecclesia S. Nicolai in Cracovia (daruwana uniwer-
sytetowi Krakowski. r. 1400) Łez, Łosia, Łofite i ak widaci mylnie i niepewnie podane.

Dzieńsie ani z wsi: miast: Ortowa, Pilzno, Dąbrowa, Szłotowa, Szulców,
Zborowie, Wierzbica, Strzegomskie, Zabłocie, Mościzna (sub parochia de Za-
gorzany) Żiskowo, Pławna, Ostrowa, Żurza, Łanobath, Bogunowice,
Górzowice, Świączany (z kościołem parafialnym dziedzictwo (pytka melsz-
tyńskiego) Ostrowy (pod parafią Świączany, dziedzictwo (pytka melsztyń-
skiego) Żukow, Krzyż, Mielec, Jaworze, Żurzyce (wzatorstwie dziedzictwo
Piotra Żurzyckiego). 1625 Doroty Przemyskiej) Łolanka (wzatorstwie Piotra
Żurzyckiego) Łenice obce, Ostrowo (dziedzictwo Tharuna Frykaya herbu
Jaśłowiec - dzieńsie nie ta do kościoła w Morawicy dawniej należąca nabył
opat Andrzej Ozga) Sierza, Klece (z kościołem parafialnym któremu
jako filia podlegał kościół w Borzyszkach - potome tej wsi 1370 Cynglowie
zagrabił.)

262

pro simplex H. 14. Confirmatio Pri-
Sigismondum Regem privilegii Boleslai Ducis per
Polonia Anno Dni 1518.

privilegii Polistai Ducis per
Poloniam Anno Dni 1518.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam Fidei memoriam. Sublimis
Regum et Principum Majestas egregiam tunc laudem mereri censeatur,
dum aliquid pro cultus Divini augmento et commodo Ecclesiarum ac
Monasteriorum personarumq; in illis Domino Deo servientium de novo
concedit aut id quod fuerit antea concessum clementer innovat. Videra
tuncq; apicibus ac testium annotatione perennat. Proinde Nos, Sigismun
dus Dei Gratia Rex Polonie, Magnus Dux Lithvanie necnon Terra
rum Cracovie, Sandominie, Siiradia, Vancivia, Lajavie, Ruffia, Pruta
rumque Culmensis Elbigenensis et Pomeranie etc. Dominus et Haeres.
Significamus tenore presentium universis presentibus et futuris ha
bituris. Quia cum exhibita essent coram Nobis Li
tera, olim Illustris Domini Bolislai Ducis Cracoviensis et Sandomi
nensis pro parte Venerabilis et Religiosi Stanislai Baranowski illu
stris ac totius Conventus Monasterii Tynecensis tenore infrascripti
Supplicatumq; fuit Nobis ut illas Auctoritate nostra Regia
approbare, ratificare et confirmare dignaremur. Quarum tenor sequi
tur et est talis. In Nomine Domini Amen. Cum secundum Auctori
tatem Divinam omni operi bono due mercedes debeantur una eter
nalis et alia temporalis, hinc est quod Nos, Bolislai Ducis Cracoviensis
et Sandominiensis notum facimus tam presentibus
quam futuris quod ob reverentiam Beatissima Genitricis Dei. Marie
et Beatorum Apostolorum Petri et Pauli necnon pro salute Nostra
et remedio animarum Praecessorum parentum Nostrorum, et etiam
consideratis et inspectis continuis fidelibusq; obsequiis Domini
Modibosii Abbatis Tynecensis et Canonici Cracoviensis necnon totius
Conventus ipsius Canonici praedicti pias supplicationibus inter alia
nostram gratiam facient videlicet quod in villa ipsorum forensi
ex devotione nostra de gratia speciali, que Opalowiec, vulgari ter
dicta sita super ripam fluminis Wisla de nemorata in Castellatura
Sieliciensi ita longè et latè prout Soli tenuimus cujus latitudo seu
longitudo Agrorum seu Camporum ipsius ad partem versus Norowyn
quando extenditur per magnam stratum transeundo usq; ad quendam
vulgariter Dambrowa cum ipsius omnibus proprietatibus et per
tinentiis, censibus, proventibus, obventionibus, Campis, pratis, Silvis, et
arboribus, pascuis, piscinis, piscinulis, aquis, currentibus et non currenti
lacubus, et Stagnis, parvis, et magnis, et signanter Wislam cum
tribus ripis, et utroq; navali videlicet inferiori et Superiori atq;
inter, rubetis quae vadunt a rippa navalis superioris usq; ad quendam
vulgariter Dambrowa versus Dymlin, Abbati cum Conventui dante

et confirmamus locandi et faciendi Civitatem plenam et omnimodam
facultatem sub Jure Teutónico ipsam ab omnibus pensionibus et
exactionibus, servitiis, solutionibus, et consuetudinibus Juris Vo-
lonici Nobis seu Castellanis et Palatinis nostris aut aliis quibuscunque
Officiis super eadem de Jure vel de facto spectantibus, et cum omni-
bus possessionibus et Territorio ejusdem per omnia perpetuo et in
eum eximentes. Insuper damus et concedimus quod in omnibus Civi-
tibus, et Oppidis, Terre Cracoviensis et Sandomiriensis ratione foralium
vulgariter targowego sint exempti et liberi hanc tamen exemptionem et
libertatem Civium seu incolarum ipsam Civitatem inhabitantium
omnium et singulorum ita ponendo fieri volumus sub forma
libertate Juris Cracoviensis ita ut incolae et inhabitatores ipsius
ibidem idem dictus Abbas locaverit suo cum Conventu aut
vendiderit aut concesserit, eodem Jure regantur et utantur quo
tas nostra Cracovia extat disposita et insignita et generaliter
volumus ut in omnibus conditionibus et consuetudinibus atque
et eadem libertate quideat, quae ipsi cives nostri Cracovienses
dignoscuntur. Si vero in aliquibus ejusdem libertatis articulis
fuerit dubitatum ex tunc ad predictae Civitatis Privilegium referatur.
Ne autem quispiam hanc Nostram Concessionem et Donationem
valeat violare presentem paginam Nostrae Sigilli munimine
duximus roborandam. Actum seu datum Cracoviae Anno Domini

MCC LXXI. Idibus Mai in presentia multorum Dominorum
Dignitatorum Nostrorum et Signanter in presentia Domini
Protopii Cancellarii Curiae nostrae, Comitis dicti Carschi Castellani
Cracoviensis strenui militis Jani hie Palatini Sandomiriensis
comite Petro Palatino Cracoviensi, Comite Dobeslao Castellano Vi-
sticiensi, Comite Laurentio Venatore de Clobucchio qui hujus
negotii fuit ordinator. Datum per Manum Twarocslai Canto-
ris Sandomiriensis et Subcancellarii curiae nostrae. Nos vero Si-
gismondus Rex praenominatus petitionibus dicti Stanislai Abba-
tis et sui Conventus misericorditer inclinati praesertim
ac omnia et singula in eis contenta approbavimus, ratifi-
cavimus, et confirmavimus approbamusque ratificamus et
confirmamus decernentes illas robur perpetuae firmitatis
in omnibus suis clausulis et articulis habituras. In cuius Re-
fectionem sigillum nostrum est presentibus sub appen-
ditum et datum Cracoviae Die Sti Jacobi Apostoli Anno Domini
MDXVIII Regni Nostrae Duodecimo. Presentibus Reveren-
tissimo Patri Domino Petro Episcopo Premysliensi ac Vice
Cancellario, ac non Magis Vniblib et Grasis Christophoro
de Szydłowice Palatino et Capitulo Cracoviensi et Canonicis

Regni Nostri, Andrea de Tancum Lublinensi et Capibanco
Chelmensi ac Athnensi, Nicolao de Płocka Belzensi, Martino
Stanislaw de Chodecz Mareschalo et Capibanco Vopoliensi,
Nicolao de Szydłowicz Thesaurario Regni Nostri et Capibanco Ha-
domiensi, Nicolao de Łatolice Castellano Vounicensi Magnosq;
Procuratore Cracoviensi ac Scepusiensi Osuniacensi et Lathoriensi
Capibanco, Joanne harnikowski Marbimiriensi, Anirea hryncki
Sti. Michaelis Plocni et Studensi Propositis ac Scholasticis Bys.
naniensi, Joanne bonarski Cracoviensi, Stanislaw Tarko Lubli-
neni, Archidiacono Canonico Cracoviensibus Secretariis Nostri
Petro hmita de Wisniore Mareschalo et Capibanco Gramysliensi
Stanislaw Chroborski Vegxilifero Incisore et Bincerna curia
Nostre Silvestro Osarowski Succamerario Nostro et Lavichosten-
si, Nicolao Tomicki Costensi Capibanco et Magistro Stubuli
Nostri, aliisq; dignitariis Officialibus et Audiis Nostri sinare
nobis et fidelibus dilectis. Datum per manus prefati Audi-
in Chro. Pns Domini Petri Epi Gramysliensis et Regni Nostri
Vice Cancellarii sinare nobis dilecti. Petrus Episcopus et
Vice Cancellariusst. Relatio ejusdem Audi in Chro. Pns
Domini Petri Epi Gramysliensis et Regni Poloniae Vice Can-
cellarii.

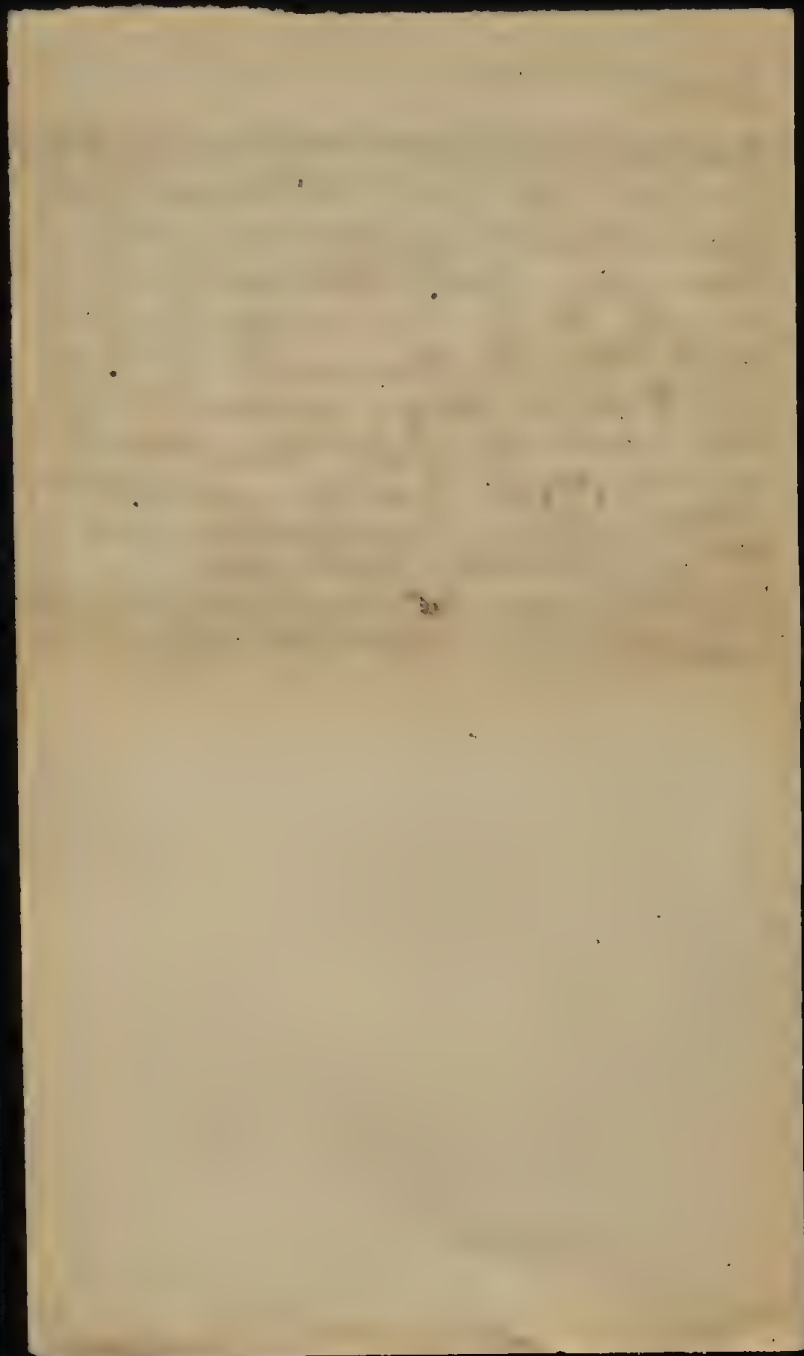

Tyniec

Opactwo Benedyktynów w Ortowie było filią opactwa Tynieckiego. R. 1560 Wacław Qdam książę cieszyński wypędził zakonników z Ortowa a dobra zagrabił. Dopiero później wyjednali Benedyktyni tynieccy, iż im d. 5 maja 1631 oddano kościół w Ortowie (też dobra przepadły) przy którym to kościele osadzali osobnych opatów ortowskich. Ostatnim opatem był Lambert Klönn, który r. 1710 wyrzut się z zależności tynieckiej i r. 1722 poddał się klasztorowi cysteńskiemu w Przerznowie (Braunau) - ostatecznie supymowano opactwo 1739.

(H. Gotlieb Pietsmann: Die ehemalige Benedictinerstift Ortau im Teschnischen - w Program des evang. Gymnasiums in Teschen 1862)

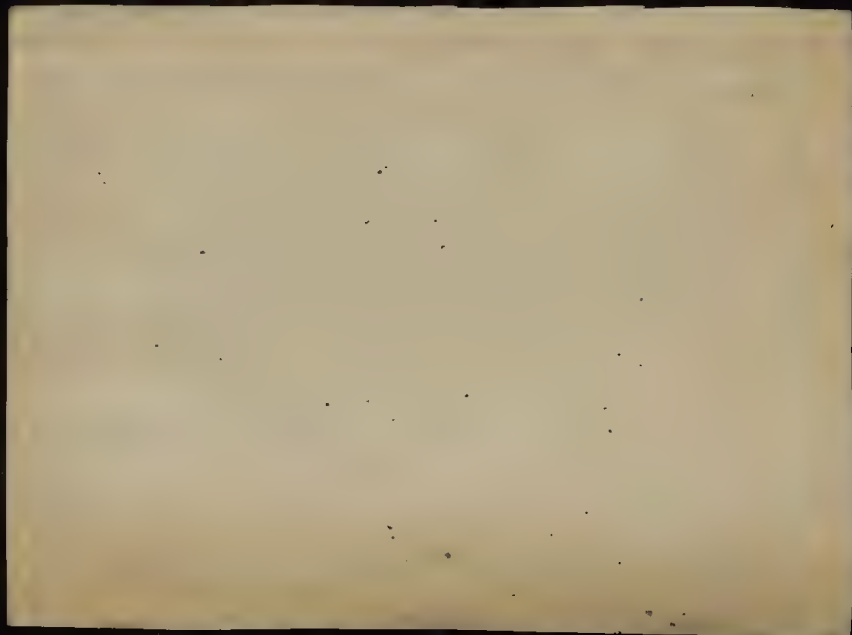

Tynieć. w wad. Maiej Radziej akademik Krak. w ² piśmie
Carmina varia. 4°. wymiowa mnichów tynieckich niechęcych
przyjeźdźcy in od krola opata Stanisława Lutowskiego i
opisuje zbrojny wjazd tegoż opata Suggotowo (Ob. Juszyni-
ski Dykt. Tom II p. 102 tylko niedotyczy czy to drukowane
lub w mss.) Tu bawił Mikołaj Rej poeta r. 1567 i w krytyce
oraz w rozprawach u Frytka Jordana. (Juszyni II. 120)

Siergiejewski Stanisław wydał: novus Proteus seu Salvator
tor mundi anagrammatica ac centum distichis adornatus
Pracov. typ. Alb. Ličkielowie 1664. 8v.

wydał dziełko Caramuela Łaskowicza (ob. zięzyskie bibliograf.)
Cyrankiewicz Gwalbert preos tyniecki zastraszony r. 1745
o niezapłacone 38 dukatów za 2 beczki wina węg. p. n. p.
Walentego Staszewskiego wojta sądu wyższego magdebur. został
w Warszawie 10 genw. 1750 p. n. p. Alberika de Archinto nuncy-
sza sakomunikowany. (mss.)

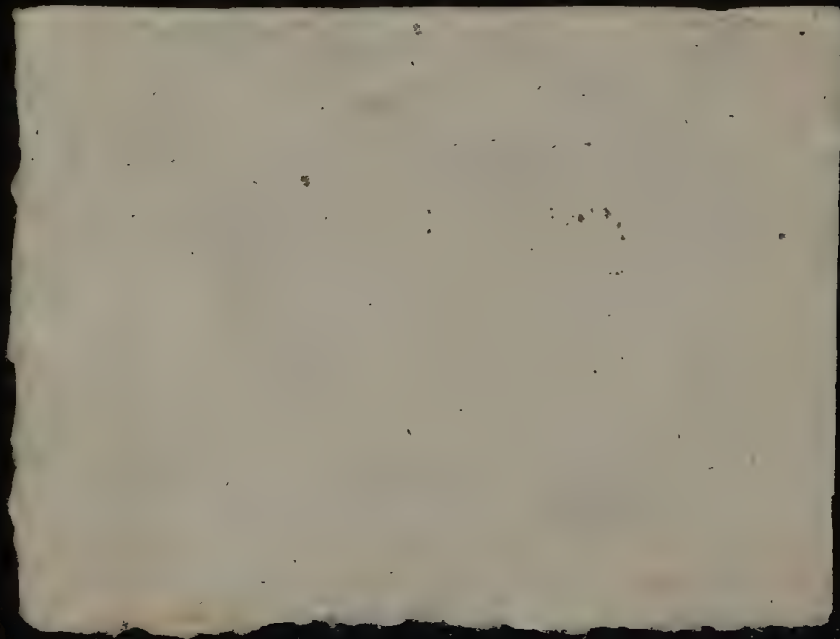

Syniec

82

Pienoszy opat Komendatariusz przy Kioła mianowany
na opactwo bledzewskie 1576 Jan Bronikowski Ka-
nonik poznański
długie na Pienoszy 1597 Jakób Boryński Kanonik
i subregan poznański.

(ob. na Kielcach Michalovi)

jeszcze r. 1606 zgromadzone na rozkaz pod wsielce zyskała między innymi zgodą od Króla
aby oddać opactwo tymieckiego Wojciechowi Baranowskiemu kanoniczemu obranemu opatorem
aby był kupi opactwo nie posiadali (tj. aby komendatarza zyskał)

Dofinansu ostatniego opata Mikoteja Mieleskiego r. 1604
został Bernard Muciejowski kandydat bisk. Krak. dwóch
komisarzy d. 23 septembr. Pawła Dąbskiego biskupa
łódzkiego sufrag. Krak. i Hieronima Al. Re;
crasńskiego archidiał. aby byli przytomni nowej
elekcyi. Zygmunt III napisał list z Krakowa 23
septembr. 1604 do zakonników w którym poleca
jako kandydata na opactwo Stanisława Lutows-
kiego kanonika Krak. i sekretarza i z tym listem wysłał
na elekcyję do synu Symona Rudnickiego sekret
koron. (major regni secret) czyli referendarza i Jana
Kusbońskiego sekret Król. kanonika gnieźnieńskiego
z ządaniem aby ten nie kto inny był obrany na opactwo
zakonniacy obrali Albertum Baranowski benedyktyna
prepositum Kosielskim leżąc Król nie chciał potwier-
dzić - udano się o to do Rzymu leżąc nie nie pomogło
Król wysłał ^{z Kusbońskim} (bos piechoty) który zawarowany
klasztor oświadczył i gwałtem Lutowskiego wprowa-
dził. Potem Królowie obierali.

Lodowicki Jan Kazimierz mł. zotwierzył r. 1646 czyli 1647 Dystryktonskiego biskupa
Stanisława na dystryktonskiego wprowadził na opactwo tymieckiego
to był młody sprowadził.

Szarygielski (wydał Dystryktacyę filozoficzną z obrazem
N. Z. Maryi Suchowskiej żytychowanym. był on opatem
trockim i proboszczem w Lwówzanach leżąc nieścisł zakonne
(ponieważ mu zakonniacy zarzucali że nie rząd i utracił powołanie)
w których wtedy był cały kłasztor tymiecki przyznany się do
tego iż Szarygielski r. 1685 zrezygnował a na jego miejsce
obranym Zygmunt Lwowski. Wkrótce potem umarł może bo o nim
w pismach kłasztornych żadnego śladu. Opiśmach Szarygielskiego
pisał Janowski Ksiądz Janowian. Szarygielski był r. 1663
proboszczem w Suchowie. Wydał historyę N. Z. Maryi Suchowskiej.
r. 1649 został D. fil. w Wilnie (Dostowski) R. 1655 był w Bradze
(cała).

Carolus Ferdinandus Episcopus Vratislavi Abbatiarum
Synceusis et Ceruenensis perpetuus administrator ad confer-
vanda sortis tanta supercellis et pro subsidio ad recuperan-
da bona abbacie Ortoniensis per haereticos adempta quae
^{actio}
^{causa} coram S. ~~Roma~~ Caesar. Majest. indecisa
gradium et villam Wilkow abbacie Synceusis post mortem
Erasmi Kretkowsky anhiduconi et officialis generalis
Cracovien ultimi ejus possessoris mensis conventuali
adjuungit —

Melanius Petrus Benedyktyn w Trz:
Kach + 1625 na powietrze.

Za czasów opata Chwalibojus męczył się Książę Wielkopolski wybudował klasztor zwany Kofist (który podlegał opatowi w Tyniu) leżący we wsi Kofielna

Dytmar merzebuński wspomina iż opat z Tynia (abbas rurs Thuni cyli nomine Tuni) był gotowiejzym doradcą Bolesława Chrobrego niż chytro, lubiony od swego pana dla podstępów które przeciwko niemu miał (monachus habitu sed dolosa vulpes in actu, ob hoc amatus a domino, in quo regnabat tota hypocrisis - Dytmar ap. Perz V. 842. 871.) ~~o~~ pierwszy Mańszewicz (II) zwrócił uwagę iż to opat z Tynia

Mańszewicz. Mniema Bibliot Warsz 1848 I p. 122 iż różnica wazna zachodząca między przywilejem Egidiusza Tuskulankiego w Szwabach a w transumpcie Bolesława w Szwabach gdzie w Szwabach stoi Władysław a w transumpcie Bolesława - stąd pochodzi iż go Egidiusz samowolnie tak mylnie napisał Benedyktynów osadził w Tyniu Bolesław Chrobry prowadził ich z Monte-Casino stępując się do rady J. Wojciecha (który był regentem Benedyktynów z Monte-Casino) te same monache miał ich także r. 1006 na Łysej górze osadzić prowadził ich z Monte-Casino

Dominik Szulc (w Zeglądzie naukow. 1847 z 1848) nr 33 i 34) zbijaąc zdanie Mańszewicza o sławie Tynia i oędzi iż Bolesław miał darować Tyniowi opatowi (z Mańszewicza jest: Bolesław Krywousty) i że Kazimierz I Tyniec zatwierdził. Odpowiedział Szulc na zdanie Mańszewicza go drugi raz w Zeglądzie w 1848 nr 6 str. 167. W bibliotece zamkowej jest mszał z Tynia z malowidłami z wieku

Ty
Le
do
Ra
L. K
był
ru
do
Krieg
o
Gall
EKK
(K
z
EK
wla
ef
wtr
trab
Boas
scrip
m
waz
P
K
p
m
daw
Ala
wad
gonio

Tyniec

Przemyślanych Benedyktynów do Polski prowadził
do Polski po śmierci S. Wojciecha z Czech brat jego
Radym archybiskup gnieźnieński r. 1003.
Z kąd by zaś Benedyktyni tyniecki prowadzili
byli trudno dociec; najprawdopodobniej z klasztoru
szwajcarskiego S. Gallen. Oni przynieśli z sobą
do Polski odpiory klasztorów rymskich, księgi legend
księgi o bajecznym życiu Alexandra wielkiego,
o wojnie trojańskiej, kronikę Tawiską klasztoru S. Gallen
pod koniec dziewiątego wieku przez Radberta i
Ekkeharda flaszego spisane rymami Tawiskimi
(która zna dziejów polski Gallus) poemat o Walterze
z Akwitanii w Tawiskich hexametrah przez mnicha
Ekkeharda flaszego (+973) spisany, który potem
wstąpił w dzieje polskie albowiem pierwszy Bogułat
biskup poznański (+1253) jako epizod
wstąpił do dziejów Polski pod nazwą Walgisza wdatego
hrabi na Tyniec i Heligund (Hildegund) a Godzistaw
Bożko (Pafco który + około 1296) powtórzył (Sommerberg
scriptores rerum silesiacar. II. 37) temi to dziejami okraszono
pierwszą historię polską bo te przyniesione księżki służyły
wraz do nauki. Z resztą z klasztoru szwajcarskiego do
Polski przyszedł Tawiskie rymy koniugne z aforaniami
których Gallus Inasien używa w swej historii; co może
prowadzić na domysł iż ten Gallus był mnichem a naj-
przód benedyktynem. Klasztor tyniecki musiał być bardzo
dawno zatoniony, skoro r. 1139 Piotr Włast Dzin w Wroclawiu wystawił
dla Benedyktynów klasztor S. Wincentego i mnichów do niego z Tynca pro-
wadził (Klasztor ten poświęcono w Wroclawiu r. 1149) leżących dla niezdolności
goniono a cystersów r. 1219 także odesłano

Powieść o Walterze i Heligundzie napisat w pierwszej potowie
X wieku Gerald mniach w St. Gallen wspólnie z Ekehardem I mni-
chem tancierszym w tain'skich wstępnach które w 80 lat później
Ekehard IV co do tainy nieco poprawił. Poemat ten tain'ki wy-
drukowany przez Jakoba Grimm w dziele: Lateinische Gedichte
des X und XI Jahrhunderts. Göttingen 1838. Powieść ta opowiada
jak Walter z Akwitanii (Gotzechodni Dnyfgoth) i Hildegunda z
Burgundyj dwójce dzieci królewskich zostających w rękojemstwie u
Attylli wiekają z jego dwornikami i jak Walter w gorach Wogezach walczy
z wyjątko przeciw Günthorowi królowi Franków i innym. Według
owej powieści ten Walter był synem króla Alphere który panował
w Akwitanii — W XIII wieku powieść tę w Niemczech wziętem nie-
mieckim obrobiono (obec Haupt Zmtyfchrift 2, pag. 217).

Klasztor tyniecki założony 1044 Kazmierzem mnich. Królowa Judyta
żona w Tarystawa Hlegana ~~W~~ uposażyła ten klasztor mającem Opato-
wiec nad Wisłą i wsią Książnicę nad miedzią zinnemi. Bolesław III
Krzywousty r. 1105 dał temu klasztorowi pierwszy przywilej pisany
który w XIII wieku muncyusz Egidiusz Sufkulański potwierdził. ~~W~~
Opactwo tynieckie od najdawniejszych czasów był zasadem Kanonikiem
kapituły krakow. Długosz (libet benef.) mówi iż jeszcze przed założe-
niem klasztoru w tymże istniał zamek na skale który jeszcze w XV wie-
ku istniał opatrzoney bastjami i murami. Z ~~o~~ klasztorem wspomina
Długosz o ogrodzie który się zwat winnicą (Vinea); który do dzisiej-
sz dnia tak mianują. Na Krzyżankach r. 1668 (in perystylis) ze czasów
Srengielskiego wisiało 20 dużych obrazów przedstawiających sceny
z żywota Kazmierza mnicha (Obrazy te miał już Kazimierz Szytychawac ~~król~~
Srengielski, lecz nie znalazł żadnego Szytychawca.) W zimowej sali jadala-
nej wisiało także obraz Kazmierza mnicha. Obrazy te jak z tain'skich dys-
tychów sądzić można, w drugiej potowie XVI wieku były malowane. Opactwo
tynieckie podlegało klasztorowi w Clugny na poustku jeszcze w XV wieku był Kazimierz opat
obowiązany w drugim roku po swym obiorze jechać ofobisnie do Clugny dla potwierdzenia

Tyniec Opaci Komendatariusze: (Opaci świeccy)

10. Hieronimusz Augustynus comes in Wionicze et Jarostaw Lubomirski eques melitensis, lubo był świecką osobą gdy jednak miał wstąpić do stanu duchownego r. 1660 otrzy-
nat od Króla opactwo tynieckie będąc chorążym koron-
nym a potem marszałkiem nadwornym nosił tytuł opata
tynieckiego i mieszkał w dobrach swych Rzeszowie. Zarząd
duchowny (in spiritualibus) opactwa tynieckiego oddał biskupowi
krakowskiemu Michałowi Borskiemu sufraganowi i kanoni-
kowi krakowskiemu który ten zarząd jeszcze r. 1685 sprawo-
wał. Zarząd zaś nad interesami klasztoru miał r. 1684
Franciszek Piotek Łoniatowski przeor tyniecki.

R. 1685 dnia 27 czerwca zrzędył opat Hieronim
Lubomirski opat kawaler maltański marszałek nadwor-
ny, starosta sandecki na rzecz Józefa Lubomirskiego
młodziana siołobiegłego do stanu duchownego (Clericus
minorum ordinum) - Benedyktyni tynieccy spreciwiłi
comes in Wionicze et Jarostaw

Franciszek tej ceszy
11. Józef Lubomirski syn Alexandra i Katarzyny Sapieży-
ki jako denarius minorum ordinum (od r. 1685 był opatem
Komendatarzem tynieckim czyli jak go zakonniacy wiali
Administrator in temporalibus. Administracyja duchowna
miał r. 1689 sam Jakub Cantelmi nunciusz, a administra-
cyja klasztoru Bonifacy Rosłocki przeor tyniecki. Lubo-
mirski dopiero 1696 wyswiecony został na Kapłanstwo
i umarł jako nominat biskupstwa chełmskiego.

12 Stanisław Szupowa Szembek arcybiskup gnieźni opat tyniecki Komend.
+ 1721 (po śmierci papieża)

13 Kozłowski zelian zranowski biskup krak.
14 Teodor Łobocki poymast arcybiskup gnieźniowski był
już opatem Komendat. tynieckim r. 1721. + 1738 za niego
klasztor r. 1725 podniósł za powodem Miświckiego państwa
Łobockiego bunt przeciwko opatom Komendatar. udali się
do Rzymu prosząc aby papież nominacyi królewskich nie po-
twierdzał; rzecz ta zatrudniła sejm r. 1726 (ocem Łobocki
Epistola objęta ręką) Chrystyna Stanisława na królową
Teodor Łobocki + 13 Novemb. 1738. obierł król na królową

Alexander VIII Miświckiego potwierdził

14. Krzysztof Szembek arcyb. gnieźn. opat tyński 1743-1748

15. Adam ^{Janauy} Komorowski arcybiskup gnieźnieński
opat komend. tyński i jędrzejowski + 1759 r.

16. Władysław Lubieński arcyb. gnieźn. opat tyński 1760 + 1767

17. Jan Gebriel hrabia na Łodofciach Łódzki herbu Juno-
rza, arcybiskup gnieźnieński został r. 1768 opatem
komendat. tyńskim i parafialnym + 1777.

18. Antoni Ostrowski arcybisk. gnieźn. opat tyński i miechowski 1778 + 1784

19. Michał Kiepski Janowski arcybisk. gnieźn. opat tyński i parafialny 1785 + 1794

20. Władysław Hieronim Jerzakowski arcybisk. łowicki opat tyński 1780

Ważne są z 24 Augusta II wyroki, które zakazują
niezależnym oddzielnym zakonnikom
opatów (abbas regularis) których papież potwierdził
i że zakony niepodlegają już Opatom komendatarysom.
Takim ^{niezależnym} opatem zakonnym był Tęczyński Klausztralnym

a) Benedykt Bonieży Barłofzewski opat zakonny
tyński 1754 + 1762; obratza i zia koadjutorem Janowskiego

b) Florian Almand z Janowka Janowski ostatni
opat zakonny tyński obrany opatem 1762 (Hygn)
mianowany biskupem tarnowskim 1786 + 1800 d. 4)

c) Władysław Kieł (z klasztoru Weiblingen) 1806 - 1809.
Transfumpcy przywileji Gedeona bisk. krak. z czasów Mieczysława

i Kazimierza Krzywoustego (1166 - 1185) który klasztorowi w
jędrzejowie nadał pewne dziesięciny pomieszczy wsiadkami
wspomina: Abbas tincensis Willebrandus. Transfumpcy
ten zawierał jest w przywileji bisk. krak. Wincentego
Kadłubka z r. 1210 potwierdzający nadania klasztorowi
jędrzejowskiemu drukowany pag. 13-17 Starowolski:

Vita et Miracula Vincentii Kadlubronis Cracov. 1642.
tamże stoi tak: „Dominus messko, Dominus Kazimirus,
domini terrae, Abbas tincensis Willebrandus, Abbas de Calvo
monte Milwanus” a w Tafnie Strygalskiego: „Historia
opata tyńskiego o tym czasie; historia zaś klasztoru tyńskiego
została przez Księcia Lubieńskiego 1736 nie ustrzeżona (milwana)

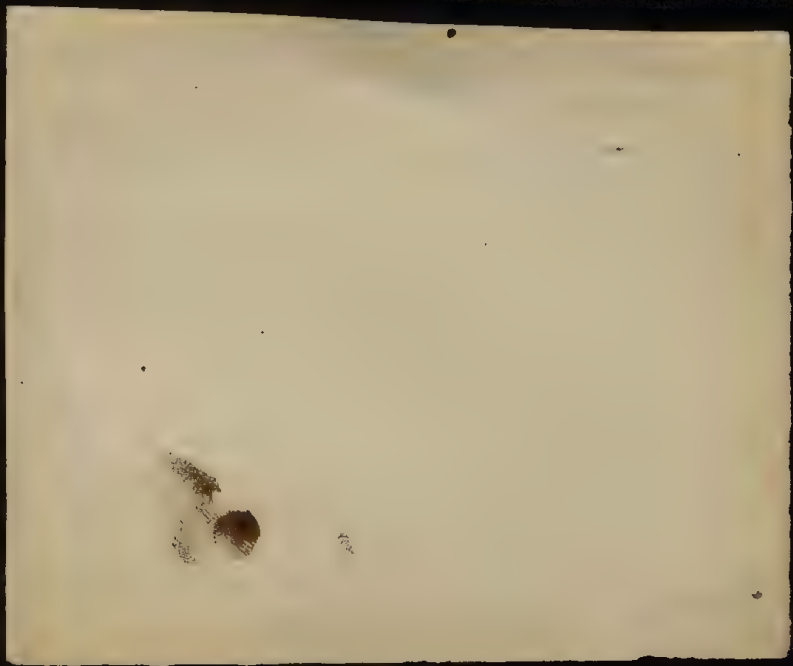
82
Surygalski Stan: Libes peticus de prelati
Commendatarij regularium ubi morette-
riorum Comendatorum in commoda demonstra-
tur. Wilna 1681. 4º

— — Responso modesta (contra Andreas
Alphonski) 50 singularia (s.l.e.a) 4º
(okoto 1669)

— — Capsum sua resolutione (de Abba-
tis datis in Commendam) (s.l.e.a) 4º
okoto (1664)

— — Symbola illibatae Mariae (Tukov.)
Cracov. 1661. 4º.

Surygalski Benedyktyn opat trocki r. 1649 zostat
D^r filoz. w Wilnie (Rostkowski)

Tyniec 1656 d. 10 Augusta Szwedzi pod Tyniecem obior
 polski ziemie a 1 Junia 1656 pod Magitz
 przebiegło do 300 Polaków.

Winnica góra w Tyniec.

W Tyniec nagrobek z kamienia ciemnego marmuru.
 Stefana z Stoku Stokiego burgr.
 Bięgo Krakowskiego. + 1703.

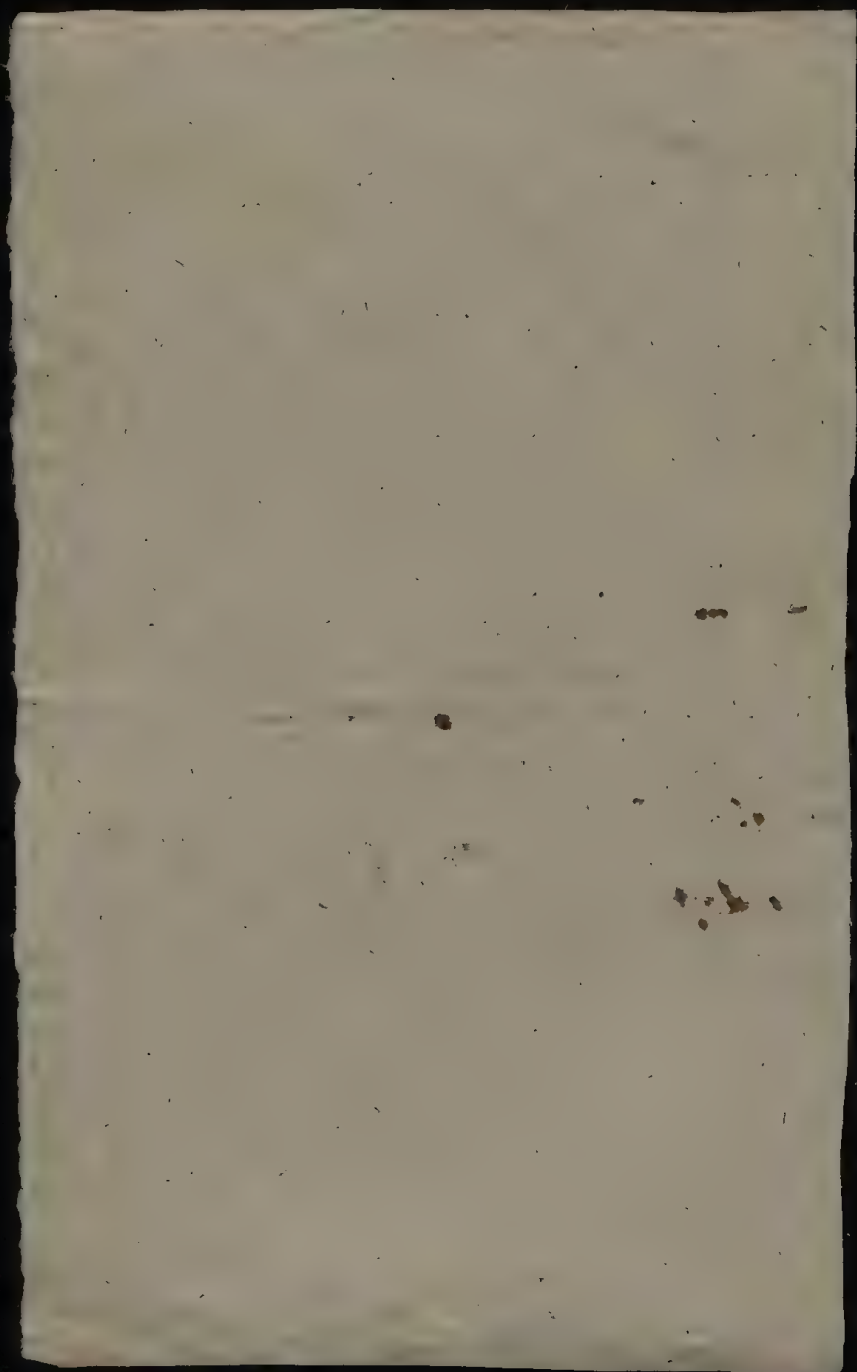

Mr. J. J. J. J. J.

Tynieć

Stanisław Benedykt Bartoszewski herbu Bronia
pierwszy opat klasztralny tyniecki kanonik Kraków.
1746; wstąpiwszy do zakonu otrzymał nazwę Benedykta
został się w klasztorze Nieświęckim, następnie opat
w Nieświęcu gdzie fundował bramę i wieżę. Paweł Serbelloni
muncyp, apostołski w Polsce mianował go administratorem
opactwa w Mogielnie; potem jako prokurator generalny
zakonu pojechał do Rzymu gdzie Benedykt XIV utwo-
rzywszy opactwo klasztralne w Tyńcu mianował Bar-
toszewskiego pierwszym opatem klasztralnym tynieckim.
~~ostatni 1766 i 1764~~ go zle go w kościele Benedykta w Krak. w Rymie Serdy:
nand Maria de Rubai arcybiskup tatarski na tę
godność wysłował; Jan ~~Stanisław~~ bisk. Krak.
dał mu statum kanonickie + 1762.

R. 1752 był już opatem klasztralnym
na furcie zwat się Stanisław; klasztorne
imie dostał Benedykt — r. 1752 był
juz kanonikiem Krakowa. katedraln.

Tyniec. Inwentarz Klucza Tynieckiego r. 1739 spisany.
Zamek: Brama piętrosza z wrotami i izdebką dla bronnego
 i sklepik. Wychodząc do bramy po lewej ręce wchodzi pod gankiem
 sianka, kuchnia, pokój, alkiery, drugi pokój o 2 oknach, pod-
 łoga ceglana. — Druga brama wychodząc na dziedziniec, nad
 bramą mur; w bramie sklepik po prawej ręce, dziedziniec, drzwi
 po prawej ręce do komory na przeciw kosiuta: w komorze okno
 na dziedziniec z kratą, trzeci sklepik ma okno ku wiele z kra-
 tą. Z komory wchodzi murowane na górkę, izba o 3 oknach. Z
 śieni drzwi ku wiele. Na górę wchodzi drewniane dalej sala na
 15 stopach drewnianych. Kopuła nad gankiem kryta gontem
 posadzka kamienna; izba stołowa o 5 oknach z drzwiami kamien-
 nymi, dalej pokój o 2 oknach, i drugi o 2 oknach. Sala wielka
 w niej 10 okien; na przeciw tej sali z śieni są drzwi na chór ko-
 ścielny zamurowane. Schody kręcone ku kosiule które się na
 podwoje schodzi. Przy kosielnym schodach drzwi do piwnicy
 z której wychodzą na przeciw kosiuta przy wschodach od sali
 po prawej ręce sklepik z odzwiercami kamiennymi, dalej piwnica
 z 3 oknami ku wiele w niej teraz stajnia. Wychodzą jest kuchnia,
 spizarnia. Wroniśmy się na zad na salę czyli galerię z wschodów
 po lewej ręce jest śień z oknem na wiele, dalej pokój o 2 ok-
 nach i drugi, dalej izba ospowa z 2 oknami. Dział gontowy
 dany 1720. Wychodzą z zamku przed pięćsią bramą jest
 fortką na wiele po lewej ręce, dalej w tymże murze fortki
 ka do sadu nazwanego Winnica, od tej fortki parkan aż
 do domów kłiszk. Sad płotem ogrodzony. — Folwark do
 którego się wjeżdża ze wsi z mieszkaniem, obora (tu mieszkał
 podstaroski) gumno, spichlerz — Ogrod wielki za oborą ciągnie
 się aż pod kosiut farny i Pastewnik pod dworem na wiele ta
 ciągnie się aż pod plebania. — Las Tyniecki: Grodzisko las
 lipowy, grabowy, sosnowy. 2) Las Gorki ciągnie się od Tyna

aż do Skotnik i Sioziny, grabowy i bukowy 3) Las
Zabagnie leśbowy. 4) Las Gwoździec żołnowy. - Pola
w Tyńcu: Pole: Winnica wielka i mała nad folwarkiem,
Pole za cegielnią, Płonny Brzeg, Ku Kotowi, Grodzisko,
Kopaniń, Ugor w Gorkach. - Łęki tyńskie w Gorkach,
Staw Ku Skawinie, Wierchowina pod Grodziskiem, Bagnie,
Płonny Brzeg. - Pastwiska tyńskie: Podstanie, Wilk,
Bajka, Gorka, w kole przy jeziorze, na Zwierzynie około
Woty. - Stawy tyńskie: Łankowy pod Grodziskiem,
Staw w Kaźowie, Staw na Skrzyżowaniach, Staw Podskalany
Kamuk w Przegini - Jeziora: Gajowe w Liekarach, Wilk
w Tyńcu, Skrytka w Tyńcu, Płonny Brzeg, Dulowska z brze-
gami wielkimi - Wtyn na Skawinie. Tyńiec Zagrodników
pizodniowych 10, Zagrodników czterodniowych 4, prąd, rybnik,
roboty, dają oprawy paszów, jaja rybnikowe i kury i odbywają
straz. Chłupników dwudniowych 23, półtoradniowych 2, dno-
wych 15. - Targowe z sadem rybnik 100 złp. - Karczmy 3,
Liekary wies' z folwarkiem: Zagrodników 9 chłupników 10.
jest i wojtostwo w tej wsi na 2 rolaach kmiecych.
Liszki wies': 10 kmieci, 8 Komorników, 4 chłupników, Karczma.
Kaźow wies': 26 kmieci, 28 Komorników, Karczma.
Przegina wies', za kupienstwo (ocynszowana) 14 zagrodników, Wtyn.
Dłowa wies', za kupienstwo (ocynszowana) 24 kmieci, Chłupni-
ków 5, Komorników 15.
Preorowie r. 1766 Benign Chyliński - 1765 Sylwan Przcincki

Summariusz przywilejów Konwentu tynieckiego

- 1044 Kazmierz I funduje Konwent, który r. 1105 Ju-
dyta z żoną Władysławem Hermanem depieję dotuje; co
r. 1105 Egidiusz Tufculanuy nuncyusz Apolstolski Kalixta
papieża za konsensem Bolesława Krzywoustego i Wła-
dysława III potwierdza.
- 1229 Gregorz papież bierze w opiekę Tyniec.
- 1275 Bolesław wstydliwy potwierdza prawa i przywileje
tynieckie
- 1282 Leszek czarny pozwala lokować Czutorów i Kąsów
- 1286 Leszek czarny potwierdza prawa Tyncowi.
- 1363 Kazmierz wielki nadaje wojtostwa w diejkach, Kąsowie
- 1431 Krzysztof Kamienz Koronny wydaje transsumpt bulli
Gregorza IX z r. 1229
- 1450 Sąd ziemski Krak. potwierdza posiadłość Przegini, Kąsowa
- 1456 Kazmierz Król potwierdza przywileje przodków Jurk.
- 1689 Inwentarz Kłasztora tynieckiego spisany na rozkaz
nuncyusza Cantelmi który był wtedy administratorem
opactwa
- 1739 Exdzywizya dóbr dla klasz. Konwentu i dla opata Komendatar.
przez delegowanych Komisarzy Dominika dochmana, Jha:
cynta Łopackiego Kanon. Krak. ~~Sylwana~~ Komisarzy
Krolowskih oraz a. Sylwana Frzuńskiego przeora tynieck.
i Hilarego Kąsnyckiego proboszcza Koszuleckiego Komisarzy
nuncyusza Antoniego Eugeniusza Visconti - w tej exdzywizji
dochód wojtostwa przeznaczyli Komisarze pro fabrica ecclesiae.
- 1757 Exdzywizya dóbr pro abbate et monasterio która otrzy-
mała beneplacitum papieskie r. 1761.

[The text on this page is extremely faint and illegible. It appears to be a handwritten document, possibly a letter or a journal entry, with several lines of text visible across the page. The paper is aged and shows signs of wear, including creases and discoloration.]

1739 Klucz Syniecki opisany przez Komisarza Króla
2 MC i Nuncjatury. (pag. 3739) ~~z wyjątkiem~~ ~~Sylwina~~ ~~Trzcinia~~

1765

(Komisarze Króla
ry Dominik
Lohman i Kie-
cynt Łopacki.
kanonicy, pnie or
Sylwina Trzcinia).

Zamek: Brama piętrosza z wrotami dębowymi w murze,
po prawej ręce izdebka dla bronnego z sklepikiem. Wchodząc
do bramy po lewej ręce wchody pod ganckiem pokrytym,
Kuchnia, Pokój z piecem białym glazowanym i kominkiem i oknem
alkierz z oknem, Sklepik z 2 okienkami i Locul secretus. Pokój
2gi o 2 oknach dalej Pokój trzeci o 2 oknach i Sklepik. Z pierw-
szej sieni są wchody drewniane na górne pokoje z portyem,
balasoy z defuzek wyrzucane. — Druga Brama wchodząca
na dziedziniec z wrotami nad którym mur; w tej bramie
sklepik po prawej ręce. Wziedłszy na dziedziniec są drzwi po
prawej ręce do komory naprzeciw Kosiółtowi; w komorze
okno na dziedziniec z kratą. Z tej komory ku bramie sklepik,
okno ku Wiśle, z tej komory locul secretus i wchody mu-
rowane na górkę, pod tym wschodkiem komorka. Z komory
średniej do alkierza w którym okno; z alkierza do izby
z 3 oknami (na dziedziniec 2), sieni z ogniskiem murowa-
nym, dalej piwnica, z sieni drzwi do izby ku Wiśle. Wychodzą
z sieni na dziedziniec wchody do pokoi na górę i
sala na balasach z kopułką ganckową; sieni idąc ku stotowej
izbie z oknem, z loca secreta; z sieni do izby stotowej drzwi
kamienne, w izbie stotowej 5 okien, Pokój o 2 oknach, Pokój
drugi z 2 oknami, sieni z oknem, sala wielka o 10 oknach
naprzeciw tej sali z sieni drzwi na Phor Kosiółtowy zamuro-
wane. Z tej sieni 2 wchodów jedno pny sali na dół ku bramie
idąc, drugie kręcone pny Kosiółt ku dolnemu mieścu kamii
i na podwoje, pny Kosiółtowych wchodach piwnice 2, Wziedłszy
z piwnic na przeciw Kosiółta pny wchodach od sali po prawej

rze Sklepik i w podł. piwnica, do której wchodzić po lewej
rze sklepik mały; w piwnicy 3 okien ku Wiole (ta piwnica na
stajnię obrocana); wyszedłszy z tąd Kuchnia z oknem, ognis-
kiem, piecem, spiżarnia, przy kuchni stajnia od podwozia za-
wierana z wrotami stojącymi. Wrociwszy na przed na Salę
czyli galerię z wchodów po lewej rze sieni z oknem nad Wiołę,
z tej sieni do Łokajni o 2 oknach, drugi pokój z oknem
(w obu pokojach jeden piec), sieni z kominem, Izba ogrowa z
2 oknami. Dalej od wioły jako też od klasztoru nowe dane
r. 1320, Okna kamienne z kratami i kwaterami i szynami
w otworach oprawnymi, Odzwia kamienne, Łasadyki z kamie-
nią ciosanego lub cegły. Wyzedłszy z zamku przed piekarnicą bra-
ną fortka na Wiołę po lewej rze, dalej w tymże murze fortka
do sadu zwanego Winnica, odtąd parkan i płot aż do domów
klozajich; przy tych domkach Chałupka dworska; a w sadzie
chałupka dla sadownika murowana.

Folwark tymiecki: Do niego wjeżdżając ze wsi wrota
stojące na kolumnach żelaznych. Budynek w nim sieni, izba
komnata, spiżarnia, dzwoni ku oborze, Komora z okienkiem
na oborę, Piekarnia, dwie grodzie z drzewa dla cieląt
Piwniczka; dalej Szopa z chrostu, Kurnik do którego lasa
drewniana, nad sienią komorka.
Obora; okot od wrot do wrot murowany, Kozłot drewnia-
ny z drabinami, ~~ale~~ dla bydła, chlewy, Stajenka p. podsta-
ropulgo, Gumno z boiskiem stodoła, saszekami; wieniec na
słach dębowych z flemieniem, strzechy sponowa, Spichz,
Porogi, ogród jaganny, Sernik, Ogród wielki za oborą
Kłony się ciągnie aż pod Kosiut, Pastewnik pod Dworem
aż pod plebanią.

Lasy tymieckie: 1) Grodzisko lipowy, grabowy, sosnowy 2)
Gorki od Synca ku granicom Skotnickim i Siedzińskim
grabowy, bukowy 3) Zabagnie dębowy 4) Gwóźdź pod
Grabową sosnowy.
Pola dworskie w Synca: Winnica wielka i mała nad Folwar-
czakami. Pole Łonny Brzeg, Ku Kolowi, Grodzisko,
gorkach.

- 5) Przełupia Zagrodników 14 (z tych 10 robia po 5 dni lub daja najmu po 50 tymsow, po 5 zł. wynajmu ziemnego, po i kuzie, po 12 jaj i 2 korce ryta, 2 korce pszenicy, 2 korce owsa. - Lowaby albo jutrzyny kazdy z nich odprawiać powinien po 400 szynicy 20 zagonów i owsa 20 zagonów) Chatupnicy, Młynarz.
- 6) Nowa wieś: Kmieci 2 dniowych 24, Chatupników było dawniej 5, Komorników i dniowych 15.

1366 Benignus Chyliński S. J. 9° prior tyneński
 — Casimirus rex discretio Jacobo filio Raglan permittit locare villam (Kaszow) super agros quae jacent versus villam diffiki incipiendo a graniatibus villae Kaszow cum jult tota jure theutonico (1464?)

1732 Theodorus Potocki archiep. gacn. abbas commendarius tyneński et 1752

1752 Exdivisio bonorum pro abbate et monasterio per commissarios Regis et nunciaturae

85

Catalogus praelatorum et monachorum ord. Sti. Benedicti
conventus Tynecensis in Caes. Regno Galinae dioecesi tarnovien-
si existentium, sub actu triennalis religionum officialium
in capitulo tynecensi, electionis die 17. Julii. Anno 1797 ce-
lebrato conscriptus. Tarnoviae typis Georgii Matyaszwski
4to. (pagg. 8)

Florianus Amandus de Janowek Janowski episcop. tarnoviens.
J.C.A. Mitis intimus consiliarius, natus d. 28 April. 1725; profess.
Tyneciae d. 4 Martii 1746; sacerdos d. 8 maji 1749; abbas tynec-
ensis d. 20 August. 1762; episcopus tarnoviensis consecratus d. 12.
August. 1786 canonicus installatus d. 24 Sept. 1786.

1. Anton. Chmurzeński prior et custos. Scholar. Normal. Tynec. Director nat. 1745 in Galic. 1800
Occident.
2. Leonardus Janicki subprior nat in Galic. orient nat. 1739.
3. Odo Kontentowicz praep. curatus ad aedes S. Mar. V. Luchoviens. superior nat. 1735 in Samogitia.
4. Theophonus Łącki provisor nat. 8 octob. 1737 in Galic Occident. d. 4 Novemb.
5. Felicianus Torgani procurator causarum et depositarius nat. 1742 in Galic. occident. profess. 1762. sacer. 1768.
6. Victorinus Ochabowicz parochus in Mogilno nat. 1743 in Galic occident.
7. Jozef Karzewski parochus in Gromnik nat 1747 in Polonia major
8. Cajetanus Sosnicki ex pressb. saecularis nat. 13 mart 1733 in Polonia major; sa-
cerdos 3 April. 1756; profess. 15 Aug. 1764 Tynec.
9. + Veneslaus Liothowski poen. monial. vilnensis nat 1749 in Galic occident.
10. Theodaeus Lichocki vice provisor nat 1750 in Galic occident
11. Andreas Ankiewicz residens Luch. coop. nat. 1747 in Galic. orient. prof. 1769, sac. 1775
12. Maurus Łęcki capituli tynec. secretarius nat 1751 in Galic. orient.
13. Odilo Sadowski concionator insignis et cooperatus in praepositura Luchoviae nat. 1750
d. 17 mart. in Polonia majori; profess. Tynec 1776 d. 7 Janu.; sacerdos 11. mart. 1780.
14. Ignatius Romaniewicz parochus in Tynec et Scholar. Normal. professor nat.
1744 d. 28 Apr. in Galic. orient; profes. 4 Aug. 1776; sacerdos 20 Sept. 1777.

- 1800 15 " Adrianus Trojanowski schol. norm. tynec. praefectus et catecheta nat. 11 Apr. 1754 in Galic. occid. profess. 1 Jun. 1778; sacerdos 31 mart. 1781.
- 16 " Faustus Smietanka parochus in Piotrkowice, nat. 30 apr. 1757 in Galic. occid. profess. 4 Maji 1781; sacerdos 31 mart. 1786.
- 17 + Bernardus Kasper ex. presb. saecularis, nat. 9 januar. 1729 in Galic. occid. sacerdos 10 April 1753; professor tynec. 27 Aug. 1780.
- 18 " Placidus Kamiński Suchoviae cooperatos, nat. 4 octob. 1757. in Galic. orient. profess. 4 Maji 1781; sacerdos 22 Septemb. 1787.
- 19 " Vincentius Ożimkowski residens in Łotusko, nat. 14 juli 1755 in Galic. occid. profess. 4. Maji 1781. sacerdos 6. Aug. 1786.
- 20 " Benedictus Graczykiewicz in Wieliczka schol. norm. catecheta, nat. 17 Jan. 1791. in Galic. occid. profess. 4 Maji 1781; sacerdos 22 Sept. 1787.
- 21 " Florianus Kameny schol. norm. professor. nat. 19 Sept. 1761 in Hungaria, prof. 4 Maji 1781. sacerdos 22 sept. 1787.
- 22 + Theophilus Zakrzewski clericus nat. 5 octob. 1750 in Galic. orient. profess. 4 Maji 1781. — —

Archicœnobiũ sub titulo B. B. Petri et Pauli Apost. Tynecense pro Benedictinis fundatum a. 1044.

Ecclesia parochialis murata sub titulo S. Andreae Apost. in villa Tynec incorporata Benedictinis Tynec. circa a. 1044.

Ecclesia parochialis murata sub titulo S. Jacobi majoris apo. in oppido Suchow incorporata Benedictinis tynec a. 1456 ^(1446?) per bullam Calixti III pap. confirmata est haec incorporatio a. 1458 per Pium II pap. cum privilegio ut ecclesiae huius parochialis rectores praepositi vocentur.

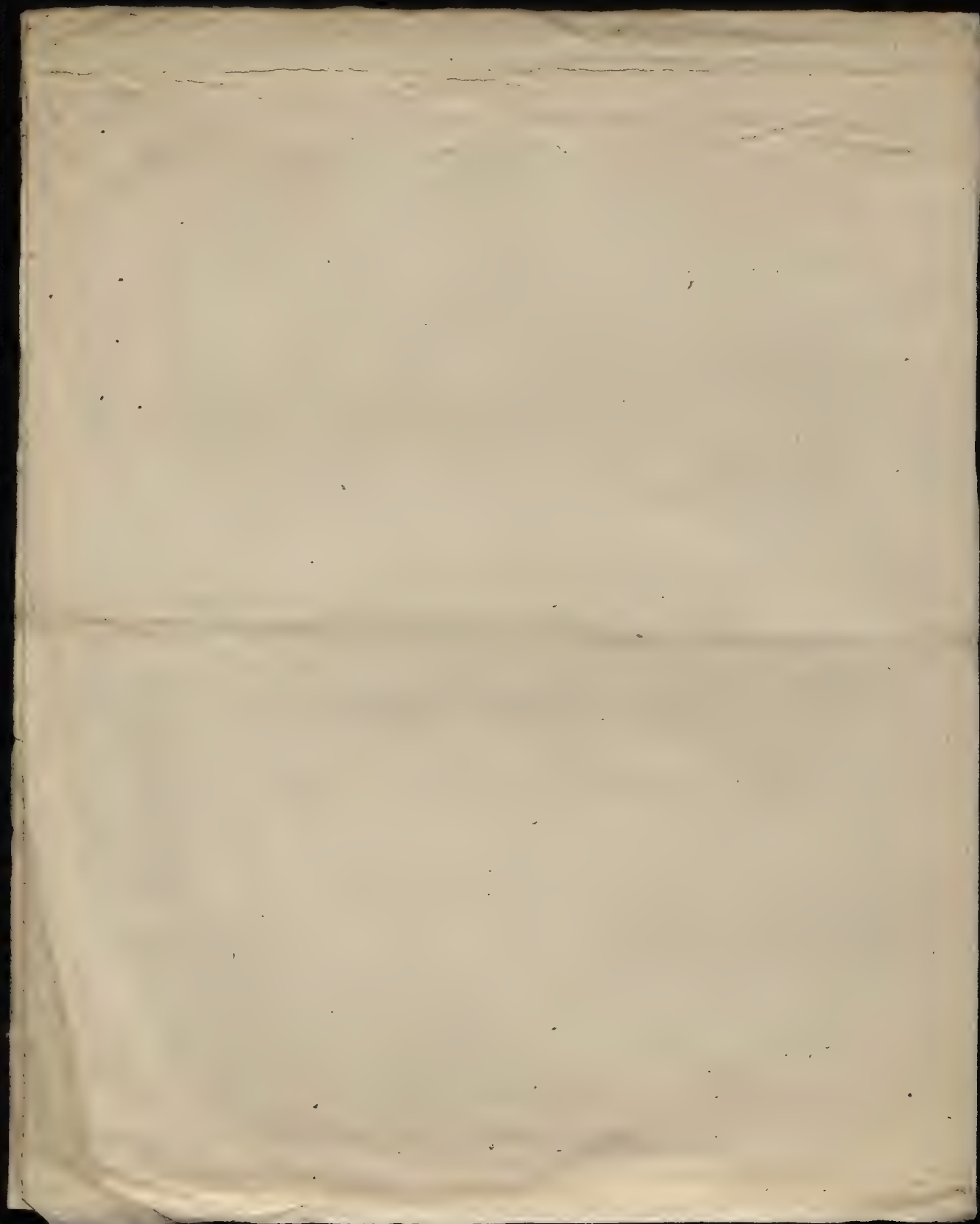
Ecclesia filialis murata sub titulo Visitationis B. Mariae V in Suchow fundata pro Benedictinis Tynecensib. ~~ca.~~ circa a. 1456. murata.

Capella lignea sub titulo S. Mariae Magdaleneae in Suchow penes commune caemeterium consecrata a. 1496.

Catalogus individuum seu Communitatis religiosae tam in capite, quam in membris totum corpus Archi-episcopii Synodalis constituentis, Die 17 Julij 1800 post absolutam electionem confectus. Cracoviae, typis Antonii Ignatii Gröbl et Successorum. 4to K. 4.

(Cuiusdam r. 1797 - 20atem Janowskiu Florianem Amens.
24 Zakonnikow-bez, onata - a res novi:)

1. Antonius Chmurnicki Prior et custos
2. Ignatius Tomaszewicz Phil. et math. olim professor, geometra juxatus,
Schol. cap. profess. nat. 18 Julij 1739 in Galicia orient. professor 1762,
sacerdos 1763.
3. Thacynthus Karvel nat. 1748. profes. 1777, sec. 1778.
(novi:)
- 20 Romanus Delanoj Emigrans Gallus, S. Theol. Dr.
21. Ludovicus Lebeau Emigrans Gallus, Phil. et Math. Dr. in Universit.
Diacena Phil. et Math. Prof. public.
22. Benedictus Lisiecki nat. 1779 clericus
- 23 Theophilus Zakrzewski 1750 natus in Galia orient. profes. 1781
chorista.
- 24 Gualbertus Markowski novitius nat. 1772.

Syniec Kłafztor tutejszy miał tytuł arcye- kłafztor
a opat. arcycopat. przez jego aparatów i naczyń kosciel-
nych zabrat biskup tarnowski. Przed rozbiorem Polski
zakład był największy nie rząd do kłafztoru: rozległe do-
bra ^{zabierane} trzymane przez dzierżawców którzy nie po większej
części nie płaćli, z którego prawie nie przynosiły zysku
dopiero późniejszy opat kłafztoru Benedykt Barto-
szewski (1754 + 1762) dobra do nieco lepszego porządku
przyprowadził. Następca jego i za życia koadiutor
Klodian Omand z Janówka Janowski urodził się d. 25
kwietnia 1725 w tym mieście r. 1745 do kłafztoru i wyzniośny
profesji w Syniu d. 4 marca 1746, wyświęcony na kapłana
d. 8 maja 1749, w teologii, został opatem tymieckim d. 20
lipca 1762. Po rozbiórce Polski; Komisja rządowa polska
zajęła dobra kłafztorne na lewej stronie Wisły leżące
jako to: Liszki, Dickary, Smierdziej, Kałków, Raczyn,
Świejowice, Jezierzany, Rybną, Gutów, Las Pereginię,
Łódź Czerniechowa, oraz w Królestwie Opatów z przyleg-
łościami i w Łoznańskiem dobra, takowe sprzedał.
Podczas oblężenia moskiewskiego i bombardowania
zgorzał kłafztor, kościół i wieże. Kościół odbudował nanowo
Flor. Janowski znacznym kosztem i wieże między innymi
~~ale~~ poświęcił odbudowany kościół r. 1777 Franciszek Łódź-
kański sufragan krak. — Janowski jako opat miał
50,000 złp. jedyne dochodu; r. 1786 mianowany biskupem
tarnowskim + 4 stycznia 1801 w Tarnowie. — R. 1806 bene-
dyktyni kłafztoru w Weiblingen w Würtensberskiem przed orę-
żem francuskim uciekli do Austrii, tu oddawszy Cesarzowi Frebra
i Karły otrzymali pozwolenie osiedlić się w Galicji; pozwolono

im obraci klasztor poddominikański w Bzimec lub w Tyniec
 Obrali więc Tyniec. Wdobył więc został opatem a prze-
 gory ~~został~~ Tomasz Ziegler (który został benedyktynem
 w Wörlingen, a dalej profesorem teologii w Freiburgu w
 Bregencji, w Konstancji i w Wörlingen) przeorem i pry-
 tem profesorem teologii w Akademii Krakowskiej a
 x. Gantner proboszczem w Tuchowie. Niemcy a bardzo złe się,
 obchodzili z Polakami. Gdy r. 1809 Polacy zajęli Kraków
 i drogą wzięli wielki pienięż z Tynca na Kalwaryję za-
 brawny z sobą wielki fuzerzystał pastora i inną skarby.
 Zieglerowi w Krakowie wybito okna i samego pod war-
 tą do Tynca prowadzono. Antoni Chmura żyński kłosego
 Niemcy zdegradowali na podprzeora wyszedł na przeciw
 wojnę polskiemu i Leu Józefowi Poniatowskiemu ofia-
 rował z armatki kłosego. Został w Tyncu zerafów kon-
 federacji barłkiej. Był austriacki zajęł przetoż dobra
 klasztorne niebiedze w sejonie (t.j. jasielskie i wadowi-
 ckie), tak iż benedyktyni tylko przy Tyncu i proboszczem
 tymieckim zostali. Z Niemców pozostał tylko x. Engelbrecht
 Maurer dawniej kanonik w Graacu, biegły w fizyce lekarskiej
 profesor w Krakowie, ten opatrzył chorych polskich
 rosyjskich i austriackich w Tyncu + 1815. -- Przeor
 Antoni Chmurzeński (ur. 1745) + 1811; po jego śmierci
 został przeorem ^{niebiedzi} (Antoni Tomaszewicz (ur. 28 kwiet. 1744
 w Bregencji był kapitanem artylerji najprzód w pułku
 brylowickim potem za konfederatów w Tyncu pod Walejs-
 kim i Wilkońskim, ten pomagał fortyfikować ~~tytu~~
 Tyniec, a gdy się ratował polska po tygodniowym bloko-
 waniu Suwarowa od strony Lieke poddał austriackiemu
 generałowi d. Alton, Tomaszewicz mieszkał z po-

1294K
 Kome
 wsta
 od b
 Aust
 prob
 złozi
 Kow
 r. 18
 Kajo
 lenie
 zof
 R. 18
 Tyn
 do
 niku
 Fran
 ty nie
 a na
 dyna
 1822
 pare
 Tarn
 + ta
 seine
 als
 swoj
 3) 3n
 dugm

złotku w Jaszczurówy u Wilkońskiego 21 letniego byłego
komendanta Tynca; r. 1776 namówił go Janowski iż
wstąpił do zakonu, był albowiem bardzo przydatny przy
odbudowaniu Tynca. r. 1777 wyświęcony). Do powrota
Austrijaków Tomaniewicz będnąc ogłotony z dóbr podał
prośbę do Rządu o przywrócenie dóbr. Zestaw Komisji
złożony z barona Baumharta starosty bocheńskiego i x. Boz-
Kowkiego notariusza konfesyjnego, wskutek czego
r. 1816 ostatecznie klasztor suprymowano dawno
każdemu zakonnikowi 300 zł. pensji rocznej z prawo-
dzeniem udać się gdzie chce. Tomaniewicz jako proboszcz
został w pustym Tyncu gdzie + 1820.
R. 1822 Grzegorz Tomasz Diegler który po opuszczeniu
Tynca był najprzód w Linu, dalej profesorem teologii
dogmatycznej w uniwersytecie wiedeńskim i prowa-
dzącym katechizacji. R. 1822 d. 5 lutego został od biskupa
Franziska II mianowany nowo utworzonego biskupstwa
tyńskiego; d. 19 kwietnia 1822 potwierdził go Pius VII
a na biskupa wyświęcił d. 29 czerwca 1822 arcybiskup Kar-
dynał Rudolf Jan arcybiskup otomuniecki; d. 18 Augusta
1822 odbył instalację w Tyncu: przeniesł katedrę tam tylko
parę miesięcy przeniosł stolicę do Bochmi a r. 1826 do
Tarnowa; r. 1827 mianowany biskupem w Linu
+ tamże 1852. Wydał: 1) Der Katholische Glaube in
seiner ganzen Ausdehnung ist eben so vernunftmäßig
als menschenfreundlich 2) Wiera katolicka wcalej
swojej obżerności jest z rozumem zgodna i uprzejma.
3) Institutiones seu prolegomena theologiae
dogmaticae. Vienna 1821 (apud J. G. Binn) 4)

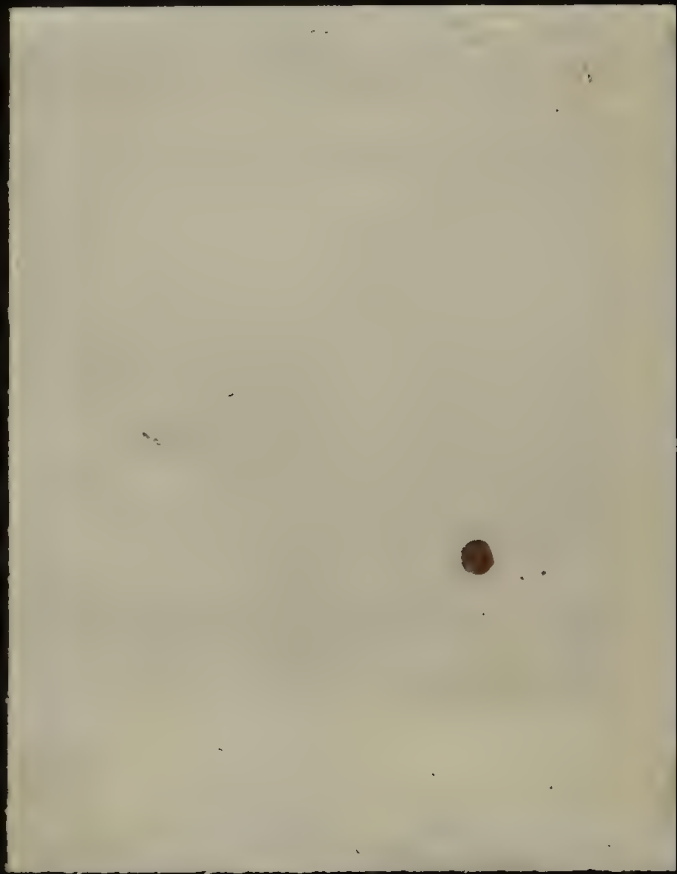

4) Das katholische Glaubensprinzip aus der Geschichte der christlichen Offenbarung nachgewiesen. Wien 1823. 5) Litterae pastorales ad Clerum tyneensem scriptae pridie calendae maii 1823. Vindobonae (typ. mechan. script.) 1824. 8°. st. 149. 3. 2. 6) S. Petrus lapidatus et velatus surgens in meditatione imitandum exhibitus. Tarnovia (typ. Joh. Karnstaedt) 1825. 8°. ff. 43. 7) List pasterki z okazji jubileuszu wydany. Tarnow (dr. J. Karnstaedt) 1826. 8°. ff. 108. 8) Litterae pastorales occasione jubilei 1826. Tarnovia (typ. Joh. Karnstaedt) 1827. 8°. ff. 122. 6. F 9)

Wofm latery pomiejno przypomowaniem benedyktynow
 (1828) (Jezuita w Tyńcu a z r. 1831 w ^{noty} 222 na 3
 maja podreperowany nieco przez jezuitów klasztor
^{niemowl} Galit, odtąd porębowanego nieco gontami pobito
 szczyt za parafialny kościół pomieścić murowa-
 ny kościół J. Lindnaja r. 1836 znowione.

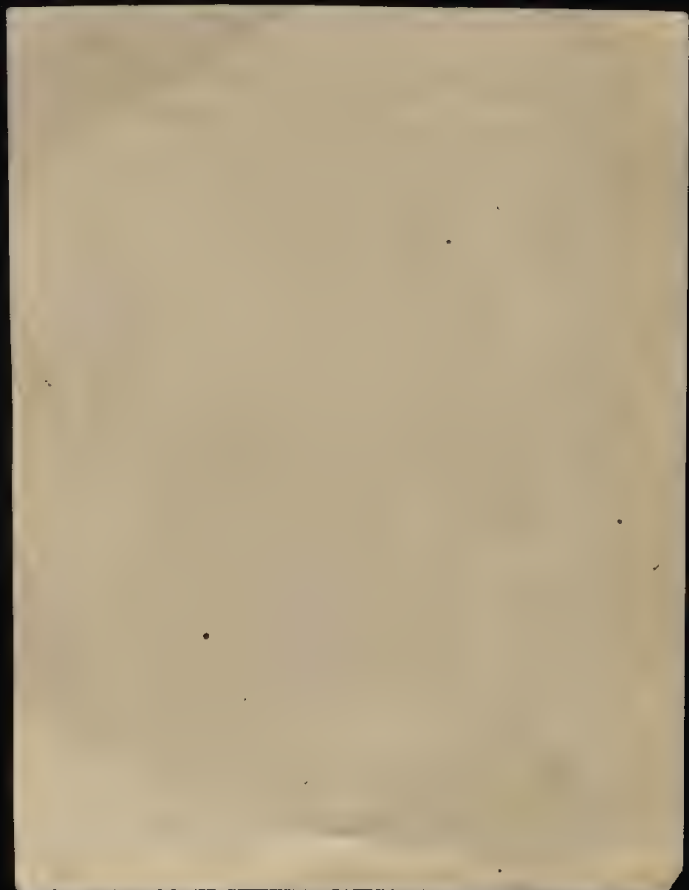
F 9) Rede gehalten zu Olmütz am 12 Juni 1831. als am Tage der siebenten Sekularerwei-
 hungs-Feyer der dortigen hohen Metropo-
 litan Kirche des heil. Wenzels. Brünn
 1831 bey Johann Gastl. 8°. ff. 26.

Bartolomiejski Benedykt Lebn Boniczy
z młodości bawił na dworze Karola Stanis-
ława Radziwiłła kanclerza w.X. Lit jako
dworzanin, wstąpił do Benedyktynów w
Mielwiezi. Dr teolog. Komisarz generalny
zakonu w Polce - nuncjusz fabrykant
Serbelloni mianował go administratorem
opactwa w Mogilnie wystąpił do Rzymu
jako prokurator generalny otrzymał opat
od papieża duchowane (wyguliście Abt)
opactwo tyńskie, Kanonik Krak. deputat
1754 na trybunał piotrkowski (było 2 opatów
wtedy zakonny: komendatariusz)
+ 1762 po nim obrany 1762 d. 7 Genewa
Florian Amendy z Janowka Janowski
Dr teol. urodz. 28 April 1725 wstąpił do
zakonu 1745 mianowany biskupem
tarnowskim 1786 + 4 stycznia 1801 w Genewie

190.
Jan Gabriel hrabia na Łodosiach Łodoski
herbu Junosza syn Mikołaja wojewody płoc.
kiego i Marianny Rokitnickiej Hrosliański
typińskiej bawit najprzód na dworze Augusta III
jako kanclerz królewiczów Tawerego, Karola,
Klementa i Albrechta; król który go zaszczepił do
rady mianował go referendarem koronnym
r. 1767 od Stanisława Augusta mianowany arcy-
biskupem gnieźnieńskim prymasem, był
oraz r. 1768 opatem tyńieckim i paradyżkim
+ 1777 (chował u siebie na swój koszt 12 3 mto
dzieci) (cf Zywoty Arcyb. gnieźn.)

Syniec r. 1771 z tego miejsca Konfederacji pod do-
wództwem Chojny za pomocą rybaków przez Kanat
wzięli zamek Krakowski. Około r. 1802 prowadzeni niemi-
niemcy z ~~z~~ Kłostoru Weiblingen dawali nauki. Lecznie
uszkodzone przez r. 1809 ten instytut zniszczono.

Walewski: Michał marszałek Konfederacji
wziew. Krak. + 1806 w Żużynie na
Wolyniu (córka jego za Jabłonowskim)

1772 w lutym komendantem Gynca Dubois
podpułkownik — Lanckorony p. d'Elliot —
Bobruku p. Marion

d. 21 kwietnia 1772 potkownik Michelson
z 700 jazdy 100 piechoty i 2 armatami
rosyjsk. zajęł Skawing, lecz pobity
od p. Duhoux, Rosjanie stracili 150
ludzi

1772 w styczniu stał w Gynce zalogę p.
de Chiofry mając 800 ludzi — leg. d. 1 lutego
wygrypszył nogę do Krakowa dla zajęcia
zamku

R. 1806 rząd austriacki oddał Gyniec Benedyktyn.
nom z Waiblingen wchodzącym przed Fran-
cuzami. R. 1815 Książę Józef zajął tam
Lazaret i tegoż roku Austriacy — wprz
Ta rt epidemia, Benedyktyni opusuli
Gyniec, dostał przytułku do funduszu
religijnego. R. 1825 oddano jezuitom z
1829 p. Jelit

General de, Karol Franciszek

Dumourier otoczył Kłafztor i
opactwo ; r. 1771 d. 22 czerwca pobity
pod Lanckorony - Po zdobyciu zamku
Kraak. 1772 d. 22 kwietnia i wzięciu w niewolę
p. de Choisy, wysłał Suwarow 6000
zotnierzów na zdobycie Łyca osadziwszy
Łiekany i za Wistą pod Łykiem górę Lipową
artyleryję. Dny bombardowania Kłafztoru
spłonęło potłoki folwark ; kościół parafialny
- przez 3 dni i nocę Rosjanie strzelali na
Kłafztor, a w czasie nabożeństwa upadł
granat do kościoła i uwrót głowę !
Dziotrowi - restrykcyjnie szturmowali przytem
parętyjacy padło - Zdobyli okop na
górze Winnej, wyparci zostali przez Konfederatow -
Moskale musieli się cofnąć
lecz major Wilkoński wpuszczał sekretnie
wojsko austriackie do Łyca za co otrzymał
order i wstępną zaszczytną i Muchan.
pamiątki Dumourier, barona de Viomenil
Kawalera Szeffly de Belcour

1772 d. 14 Marca. pod Kobierzynem była
potyczka konfederatów barskich pod
dowództwem Walewskiego marszałka
krak. który tu pobit Poranickiego.

Tegoż dnia pod Tyńcem półkownik rosyjski
Lang pobit Sapiechę regimentarza. Konfederaci
przez Wisłę pierzochli w górę przyciem wiele
w Wisłę utonęło. W tej potyczce rotmistrz litewski
Rytk poznał generała Suwarowa i chwał go
zaprowadzić do obozu konfederackiego płazn-
jąc go; ledwie zięgo lejbnurary rosyjscy odbili
w tej potyczce zginęło 2 strony konfederatów
kilkunastu ludzi i 2 oficerów, a 11 rannych.

1064

Tyniec R. 1772 dowodzący w Tynie generał franc.
Dechoux 2.22 kwietnia wypadł w nocy i rozbił
w Skawinie oddział rosyjski majora Michelfona
zabijając mu 80 ludzi: oficerów oraz armaty im
zabrał kłose moskale odbili rajd.

W Kosiele jest woltarza WWS obraz Michała Janowskie-
go malarza Krak. 1759 który także malował do Kosiółta
i klasztoru w Haniotkach.

Konfederaci ufortyfikowali klasztor spalili wieś Tyniec i Kosiółt
parafialny zburzyli aby się Moskale, pod forteczkę nie posuwali
Moskale bombardowali z załazły od Lickaj i znaczny kawał muru
nad Wisłą wyburzyli gdzie były mieszkania dla gości lub osób świeckich
na dewocji zgiganych zwane Starostwem. Podrwał bombardowaniem
wpadła kula do Kosiółta pod ręką nabożnictwa; Moskale zapalili

wieżę klasztorne^{okopy się wznosiły} i chcieli dobyć szturmem, gdy po:
deszli na szczyt wspięli do nich konfederaci z kartagoin nabitych
relazem pośiekaniem z krat klasztornych; padło do 5000 moskali
reszta się cofła. Okopy na górze Winnej Moskale 2 razy wzięli
lecz znowu przedzieli, konfederaci powiesili oficera francuskiego
komendanta tych okopów za to że pusił do okopów Moskali:
- Długo maty okop był na górze Szpitalka
Przy kapitulacji Tynia Austriakom był komendantem Tynieckim
Wielkoński mążatek dziedzic Jaszczurowej

za wsią Tyniec jadąc ku Krakowu jest zrodło zwane J. Jana
Kartagoiny którem tenfursty miał odpozywać idąc z kr.
na J. Probi dawany był nowy chleb.

za Tyniec góra: Grodzisko i nad jeziorem i Wista góra Lipowa
gdzie górale z trzaskami przybijali które włozy kowie do Kra:
kowa holowali

- Klasztor ratowany 1044 sfakowany 1817.

Relacya

poddania się fortecy Tynieckiej Wojskom
austryackim r. 1772.

Tyniec, klasztor i. d. Benedyktynów nad
Wisłą na skale, od wody wcale nieprze-
stępną lecz poza wodą są zaraz góry prze-
wysierające prawie klasztor. I tej zaś stro-
ny co i klasztor, jest jedna góra Winni-
ca zwana. Zaraz przy klasztorze tak
blisko, że silny ułowiek kamieniem z
niej do klasztoru porzucić może. Na
niej jest szaniec wielki w kwadrat, a
w środku brzo armady. Na garnizon mo-
gny chodzilo do niego 160 ludzi, na ordyna-
ryjny 100. Ten szaniec już raz byli ode-
brali Moskale, ale po tem niegarnie armatę
wziawszy a drugą zostawiając w oście-
ni ustąpili naraz zbliższy się Marszał-
kiego Marszałka Leżńskiego, który szedł
na sukurs. Ten szaniec mówiąć teraz
ufortyfikowany, to jest: wieże i doły w

to porobione i gaterianii grubiejsi a
ostrzejsi obtozione, co jest lepsze jak
gaski. Na Pollichat w roku przeszłym
atta kować Leure straniec Jell Pan
Branicki, ale straciwszy kilkaset lu-
dzi odszedł narad za Kommandę Jell.
Pana Vicistkiego Staroszy Dzwiniogrod-
kiego.

Co świętack wielkanocnych przyjechał
do Tylicia na Kommandę Jell Pan Wilko-
ski Marszałek Księstwa Szwajcarskiego
i Cesarzskiego, to jest dnia 15 Maja roku
segori 1772, która jak słychu mu Fran-
cuzi oddali i segori dnia wyjechali z Ty-
licia w noc, zaraz na drugi dzień Moska-
le przewinęli za Wisłą komunikacyę
i żadnej żywności zdanied nie daję-
li, a na trzeci dzień już ze wszystkich
stron sióde Moskali oblegli i moszy pod
Zielanami i Jekiorzanami wsię na
Wisłę zrobili.

Garnizon po ten czas Tyliccki nie miał
więcej jak 713 głów, lecz same rekruty
i mezerystowane. Magazynu nie było

więcej jak wreszciego zbroja Korcy 300.
 Missa Stonego po 40 wotach i stoniny
 potci 28. Nadwas zaś tego samego obczę-
 zenia wystat Sill Pau Kommandant 12 Kon-
 nych, Kłirry wpaśćszy w Kordan mostku,
 ski wzięli bytła szank 180 i żadnego nie
 utraciwszy czecha powrócili narad z by-
 tem do parady.

Podczas tej Kommandy znaleźli się nie-
 Kłirry oficerowie zradliwi, jako to Ple-
 wek Berszleuskiand, Ditswar major, Mał-
 Lember, Plac adjutant, Worodrowieki i
 Chodakowski Kapitanowie, ci bowiem chie-
 li bunt podnieść i z Kommandy J.M. Mar-
 szalka wybić się, do czego Łatich wzięli
 sposoby:

Najprzód namówili od artylleryi Cierpej-
 ewerka Karola Kellera zwanego, aby
 armaty zagwoździwszy sam do Moskali-
 niekt, ale postarzał to wreszcie J.M. Mar-
 szalk i Karol Legoi Kellera na przeciw
 baterji moskiewskiej na wystawionej
 szubienicy powiesić. Wówczas sam marszałk

Moskwa Moskwa Tyńce, przez jeden z
do Kanonier od armatniej kuli odebrał
kondukt.

Włóczęki wydali sekretnie warzę J.M. Kon
mendantowi i chcieli kapiśulować z Mos
kwa, ale i to robota postarzany, wreszcie
J.M. Pan Marszałek, Korywda im swą dano,
wawrzy pogorrit i upomniat, aby od
wzięć zaduż nie Dornawał porady. Lecz
i to nie pomogło, bo

Posreć w Młavek Świąteczny przy
stany był chłop, J.M. Benedyktynów pod
dany, nazwiskiem Michał Fitor, od
Moskwy. On udawał, że sekretnie prze
szedł przez młkie Moskiewskie, przy
stany od drugich J.M. z przestrożą o porpa
lanin, a sam porzeczary tajemnie na ko
ściół zadożył sam ogień, który nie mógł
postarzany, nie mógł być ugaszony.

Włóczęki Ledy poderał porawu tego, ciż
samu wylicz rzeżeni oficerowie, przy
unowali Moniecznie J.M. Pana Marszałka,
aby się Moskwa porwał, ale gdy nie mogli wy

moż, owszem zagrożeniu zostali, aby nie
wazyli się o poddaniu wspominać, ale o
wzajemnej swojej odwodzie powinności czynili,
ci zbuntowali się, chcieli pobuntować
i innych i warty Marzaskowi przydać,
lecz uprzedził onych Lill Pau Marzaski,
Marzaski ich poobrać w awers, a powo-
lawadzonych inkwizycjach ogładzeni
Koyzreksiem, Blewet Oberstleutnant i
Fidwar Major rozstrzelani w nocy c. 22,
miej potuory w wigilię s. Jana, a Mac
adjutant Mallenberg i Kapitanowie Noz
Drowicki i Chodakowski byli w awersie
aż do dnia 12 Julii, póki wojsko cesarskie
nie odebrało od Konfederatów Tyńca. W tym
czasie Libora mocno bity był i przyznał
się, wolno wypuszczony, leżak Topicra
przyznał się innym w okolicy powstach
ludziom i swoim kierzom.

Przez cały czas tego obłędu i ataku
do jes przez niedziel osm, zaden Konfe-
derat nie zginął, lecz rannych wy-
zdrowiało a ezwarły kaletka, gdyż czas
przyznała Komunienda cesarska, jeden P.

Łak do tej kommendy zawrócił waf-
się i w nocy stojąc na sztylwach
gdy quenda, od strzela moskiewskiego
na gło posłany w same oko lewe
z dygnem spadł.

Kommenda cesarska wenta do Tyra
d. 19 Julii w nocy o godzinie 29^{ej}, to
jest porucznik Kaudel od regimentu
Fussarów Generala Hadyka, i podpo-
rucznik Grieshaber od regimentu pie-
choty Karola Colloredo we 40 ludzi, to
jest Fussarów 10, a piechoty z Leibre-
gimentu Półkownika Mitrowskiego 30.

Amunicyi było jeszcze pod dostatkiem,
kalarniastych zdanych 300, prochu wię-
cej jak 150 celnarów ołowiu dosyć.

Somak spirytowych 6, żelaznych 30. Zgar-
nizonu przez czas oblężenia wymarto
150 ucięto 30. Rozstrzelanych dwóch
obwieszonych jeden, waresze dwóch, a
wyszło nas wszystkich z J.W. Marszał-
kiem 528.

Podczas tego oblężenia i ataku nasz
pułk do J.W. Marszałka i od niego zda-

rzeka się korespondencya, która może
 być i wierną stateczną skonfederacy-
 oną, Panom, a raczej ojczyźnie
 poprzysiężoną i nieustraszoną wysłuch?

Liszt Jm. Pana Dzierżbickiego Marszałka
 Konfederacyi Województwa Łęczyckiego
 do Jm. Pana Witkowskiego Marszał-
 ka Konfederacyi Księstwa Czwicimskiego
 i Zatorskiego De Die 11 Junii 1772.

Jaśnie Wielmożny Mei Kochany Do,
 Bratnie!

Chociażbyś tak na nas spady kryty-
 czne, że zgadywać potrzeba, co z Twoj-
 ąę lepszego wybrać możemy. Jam już
 obrat za znieśieniem się z Generałem
 sicz, oddałem Łanckorony cesarskiemu
 Generałowi D'Alton, od którego mam
 rewers na wrysasko i ludnie wryszy
 wolni gdzie chcą idą, nawet i do cesar-
 wie cesarzey pardon mają. Tyż samo
 i Tyżnie umówiliś się z Jm. Mar-
 szalkiem Krasnowskim, raciem Kochany

Łowicomsin. Pisz Generał D'Alton wym
bił, że Moskwa przez jakiś czas nie bę
dzie Wł. Państwa atakować, więc po
klij traktata do Suwarowa, oznajmu
jąc mu, że Wł. Wł. Pan Dobrodziej se por
cech już pierwój poddał w prośbą
Majestatu Cesarza, a tak cały garni
zon i sam oratjez, inaczej nie da się ni
komu uwieść, bo tak Wł. Walcowski u
mówił się i ja z Generałem D'Alton.

Adieu Twój Stuga. O respons proszę,
na który tu czekam w Gaju d. 11 Junii 1772.
Teodor Dzierżbicki P. W. M. W. Z.

(Ten list na pierwszym parolu od
dany przez cesarskich.)

List Wł. Pana D'Alton, Generała Majora
wojsk cesarskich de die 13 Junii 1772
do Wł. Pana Mickowskiego na parolu
oddany z niemieckiego przez tłumaczony.

Jaśnie Wielmożny Mli Panie Krabio!
Wielce szanowny list Wł. Pana de data
dnia wczorajszego odebrałem, na który

mam honor do odpisania, że ja z Mł Panem
De. Enwarow Generał Majoorem wojsk ro-
syjskich tak się umówilem, żeby garni-
zon niemiecki w ten sposób przyjął kapi-
tulacyę, jako niżej, postronnie wyrażając
punkta. Cwicząc teraz prawo wojenne,
we jest, aby Generał, który, także oblega
na pewne punkta z obciążeniami Kapitu-
lowat. Wyżej mianowany Mł Pan Ge-
nerał, co samo przerwemnie uczynić
chce, ja zaś ufam, że do punkta z po-
myślnością do Mł Pana są ułożone,
Dlatego za Dobrą rzecz uważaję, ażebyś
Mł Pan do punkta przyjął i umiarko-
wał, jakżebyś trudności teraz postany
instrument podpisać chciał, co tak
Mł Pan Generał Enwarow ze swojej stro-
ny wyznaję, które jeżeli Mł Pan przy-
miesz, pozwoli mi oznajmić zaraz. Przy
tem jeszcze zachęcając do podpisania
tego instrumentu oświadczam się, że przy
wyjściu garnizonu z Lyka do bezpiecz-
stwa dotrzymania Kapitulacyi i gwa-
rancyi, że obowiązki będą 4 tego punktu,

je niewieść jak tylko 80, wiechoły moskiew-
skiej przystąpi i bramy osadzą, przy któ-
rych także jeden cesarsko. Kriewski szlako-
oficer znajdować się będzie, aby nikomu
najmniejsza kłopoty nie szła się. A gdy
garnizon wystąpi i Karły będzie chciał
iść do tej rzeki, tedy sta bezpieczeństwa
wolnego przejścia, jeden cały batalion
i 4 Eskadrony kawalerji z wojska cesar-
skiego będą pod górą. Dlatego więc naj-
mniejszej rzeczy obawiać się nie potrze-
ba. A gdy już nikogo z garnizonem w Tyń-
cu nie będzie, wten czas Moskale fortecy
obradziwszy zaraz się oddadzą i całą
annunicyą ożwiak armaty jednej, którą
z sobą, wzięwszy w dalszy marsz udadzą
się. Tem opisanie jeżeli jaką przysłu-
ży Will Panu ucygniem to sobie mam
za najświętsze i najosobliwsze prze-
bie. Zostając z wszelkiem poważaniem

W W W W W Pana

Krajnirzgin stuga

Diston General Major wojsk Naj-
jaśniejszego Cesarza Rzymskiego

W Tajn 9. 13 Junii 1772

cyi do uzynionym recessie bez broni
wyjść, a Kardecem dokąd się spodoba
wolno iść. Będzie i Kardecem paszporty
od Generata Suwarow dane będą.

3to Oficerowie i szlachta wszyscy
przy broni się zostają i Kardecem za
równowolno będzie swoje własne ba-
gare i konie zabierać i wziąć z
sobą.

4to Tak długo póki cały garnizon nie
wymaszczuje i paszporty gotowe nie
będą, brama portową kompanii, do już
80 ludźmi wojska rosyjskiego osadzoną
będzie. Na półcei Kommandor całą forte-
cę odwiedzi i ammunicyę przyznajdu-
jącą się z nią jednym Sztabsoficierze
wojska cesarskiego.

Wstąpił w obóz pod Tyniec 15
Junii, a według greckiego d. 4 Junii 1792
Suwarow Generat

Odpowiedź

Przytulając All Pana i Allou Generat
Majora wojsk cesarskich forteca sy-
wiecka przyjmuje którą wojska skon-

zderzającej Orplkiej w forciey Lanchko,
rouskiej z wojskiem stajajaciego
Cawarsy cesarza, innej zaś kłótni
wojsko rosyjskie należało Kapitulacyi,
dla fortecy przyjąć nie może.

Art 1 mun Garnizon Syniecki żadnej
nie ma potrzeby poddawać się nadzo-
strecy wojska rosyjskiego, gdyż mu
wiadomo, że wojsku cesarskiemu u-
stąpi miejsca.

Art 2 mun Garnizonowi Synieckiemu
paszporta od T. M. Pana Generała Lsu,
warow nie są potrzebne, bo pewny jest,
że gdy ustąpi miejsca wojsku cesar-
skiemu, tedy otrzyma od niego eskortę
do na miejsce bezpieczne.

Art 3 mun Wojsko cesarskie widząc
powolność garnizonu Synieckiego
w ustąpieniu mu miejsca, jako są
siedzieli nam przyjaźne, każdemu
broni i należytosci odda. To umówione
będzie w osobnej Kapitulacyi garnizo-
nu Synieckiego z wojskiem cesarskiem.

Art 4 mun Garnizon Syniecki nie bierze

ca, aby wojsko rozysknie fortecę Sywie-
cką obymować i amunicyę w niej
odbierać miało. Łaty więc garnizon
sywiecki sacryfikuje się raczej żyć
utracić i napewno nie pomyśli przykro-
szyć, jeżeli na podane sobie punkta
zestawie.

Zatam w fortecę sywieckiej d. 18 Junia 1772

Wilkoński M. M. D. i Z.

Kommandant

List M. Pana Wilkońskiego Marszałka
Ciwiecińskiego i Łatorskiego o po sen czas
Kommandanta Tynca pod czas ostatniego
parolu z Moskwą Do M. Pana Walewskiego
Marszałka Kwadowskiego d. 15 Junia 1772

Jasnie Wielmożny Kochany Marszałku!
We Worek święteczny to jest 9ª praesent
his przeprosił Bóg pożar ognia na for-
tecę zbyt wielki, lecz niech mu Dżika
będzie, że najmniejszej w niczem nie po-
niostem szkody. Tak się tu rzędnę jak mi
moja kondnita karie i lubo od Wilka Dni

mam wielkie remonstracye i nalegania
 od J. M. Pana Podpułkownika moskiewskie-
 go Michelsona ze strony Kapitulacyi o ka-
 zującego mi z tego względu Najjaśniejszej
 Imperatorowej rosyjskiej. Na mnie i ca-
 łego garnizonu, jednak łaskawą zawsze
 daje mi rozkazy, że mam ordynans
 o generalności do oddania fortecy wojsku
 Najjaśniejszego Cesarza rzymskiego, a
 nie Kapitulowania z wojskiem Najjaśniej-
 szej Imperatorowej rosyjskiej. Ze zaś
 przez tych naleganiach poznałem wielkie
 interessowanie się J. M. Pana Generała
 D'Alton, zakończytem na tem, aby mi
 pozwolono pisać do skonsolidowanych
 Stanów i list przestać. A że najwiskorą
 widzę łaskawość pisania do J. W. M. Pana,
 więc proszę abyś J. W. Regimentsarzowi
 generalnemu Kapitulacyi tu przytę-
 na pokazał i wyrobił mi odpowiednią re-
 zolucyę Kapitulowania, albo też inny
 ordynans dependujący od okoliczności,
 gdyż ja do doprebitu chętnie, co mi od
 Stanów skonsolidowanych przypisa-
 no będzie odaje mi ślaskiej przę-
 jarmi etc.

Wilkoński

Opis Tm Cana Walewskiego Tm Panu
Wilkowskemu z Białej d. 28 Junii 1772

Sasnie Wielmożny Kochany Marszałku!
Juz przez swoją odwagę i męstwo tak
sobie jako i całemu garnizonowi zastę-
żył na stawę, którą Ci Każy z prawa
powinności oddać winien. Nie zostaje za-
tem nic więcej w dyel krytycznyel cze-
sach, jak nie przechodzić Daleko rygury
wojny i zabezpieczyć życie tak swoje
jako też i tego pocziwego garnizonu.
Racysz więc sam dla siebie Kochany
Marszałku nie zwlecać ale i owszem
przyspieszyć kapitulacyę z Tm Panem
Generałem Suwarowem, który pewno,
co Ci przyrzecze to i dostrzyma, ile owie-
re mamy tegoż Generała dowody, że się
możeliwie z tymi, którzy z nim kapitu-
lują zwykt obchodzić. Juz ani Łancko-
rowy, ani Bobrka nie masz, podległe
sobie sprząjające rzeczom koniec Kłap-
nie usterzy nam więc juz bez konsekwen-
cyi naszego kontynuować Dzieła. Ra-
dę więc i zgę, abys z kapitulacyę z
Tm Panem Generałem Suwarowem przys-
pieszył.

spieszyl i jego ufał Charvatterowi, ile jak
 stykalem, że dawniej Generał na to
 syci dyktowaną rekwizyt kapitulacyą. Czy
 że to z jak największym pospiechem dla o-
 calenia i siebie i całego garnizonu. I wiem
 : bądź zdrow i Kochaj mnie

Walewski M. H.

Dnia 29 Junii na posłany przez szpiega
 Kobielskiego bilet od P. M. Pana Wilkowskiego
 do P. M. Pana Distona z remonstracyą, aby
 fortecę odbierał i nie zaniechał zarys
 sposobów, ponieważ już omale jest ma-
 garym, tak że tak Kobielski na małuskiej
 karteczce wskazując adiutanta Generała Dist-
 ona pisaną i podpisaną przyniosła od-
 powiedzi:

P. M. Pan Marszałek powinien był słuchać
 perswazyi P. M. Pana Generała dawniej do-
 wanych, teraz nie maż innego sposobu
 jak tylko wytrzymać i z całym men-
 rować się, póki nie powróci jeden Generał
 z Warszawy, który sam umówić się o Ty-
 nie pojednać. Trzeba dotrzej być nadziei.
 Młoch Pan Marszałek usłanie karę powie-
 Dzić przez Kobielskiego, jak Hugo chce,

ben i missem morie się sustentować.

Z Gaju d. 29 Junii 1772.

Ludwik Walewski Adjutant.

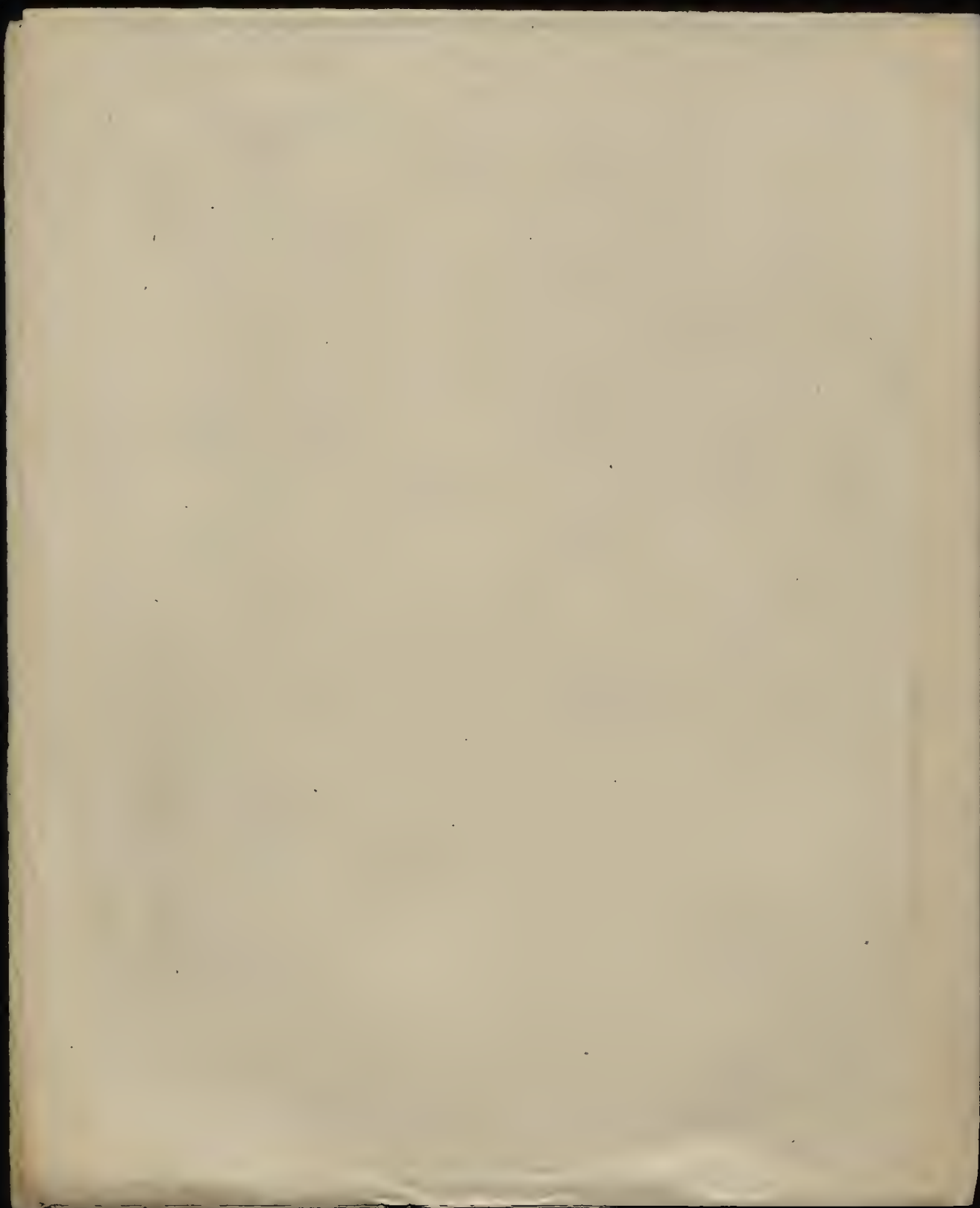
Dnia 30 Junii znówu saxe Kobieta wy-
stana z bielesem i usługę relacyę, że był
Ks. do 7 Dnia Julii wysłanezy żywności,
sokę od Generata J. Alton, jegoi adjutanta
sa rękę pisaną i podpisaną przyniosła
odpowiedź:

Tak JW. WM Pan musisz narabiac, abyś
z chlebem jak najdłużej menarował,
Tymczasem nieowynnie Kapitulacya
sta JW. WM Pana i całego garnizonu dosyć
pomysłna nastąpi, o czeć więcej z JW.
WM Panem dnia wtorekajszego usłanie mō-
wiono. Tymczasem bądź JW. WM Pan z
garnizonem dobrze myśli i nadziei.
Jeżeli byś jakie wyśtał przykrości,
do leń więcej sta siebie mieć będziesz
honoru, więc się jednak JW. WM Pan
na ostrożności

Zasłan w Gaju d. 2 Julii 1772

Ludwik Walewski
Adjutant

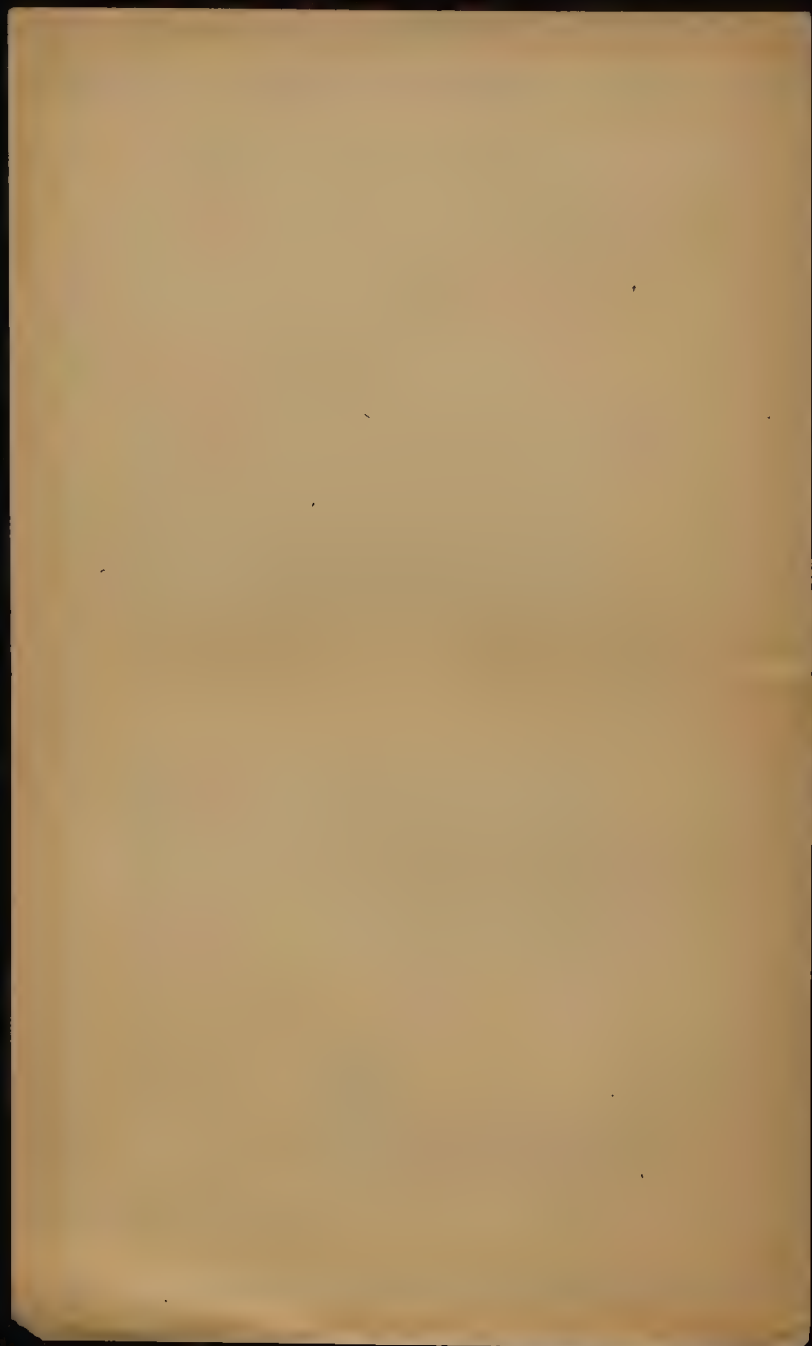

Tyniec

Widok ruin Kłasztora tynieckiego oraz plan
wznowy zabudowań z r. 1772 jest na i tablicy
in fol. jest w dziele: Luszycki Wład.:
Zabytki ~~architektoniczne~~ dawnego budownictwa
w Krakowskiem. Kraków 1864. fol. Doryt I.

116

Łyniec 1772 po spaleniu kościoła i klasztoru
tamże oraz kościoła farnego tamże Florian
Amand, żanowski opat Łyniecki Kanonik Krak.
a później biskup żanowski klasztor i kościoły
wreparował ~~znajdącym~~ kościołami, kościół poświęcił
farny 1777 w niedzielę 8^{mg} po świętcech Fran-
ciszek Potkański biskup patarenski sufra-
gan Krak., który od r. 1753 poświęcił do
r. 1777 kościoły w Trójcy, Rychnwałdzie, In-
wałdzie Wadowicach, Spytkowicach, Ostrowieku
Łętowski, Zakliczynie, Drogini - Szpital z kościołem
w Ujściu żołnym, klasztor Kapucynów w Rozwado-
wie, Kaplica Matki Boskiej ^{Wielkiej} przy klasztorze w Sta-
niętkach.

Enderle Henryk ur. d. 1 Octobr. ¹⁷⁸² w
 Donauwieden, wstąpił do Benedyktynów w
 Wiblingen koło Ulm r. 1801, wyswigocony
 1805 i przybył do Łyńca wraz z innymi
 będąc profesorem w gimnazjum Krak.
 - od r. 1811 w Wiedniu + 21 Novembr. 1851
 w Hoeffersbrun jako proboszcz.

u
l

l, rok, drukarz, nakładca,
woluminów, stronic, kart,
nów. — Rytownik.
za . . . . .

L i c z b a

w K a t a l o g u

Szafy

Inwentarza

Materji

Otrzymano

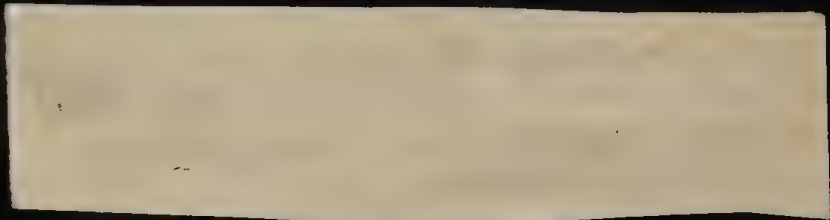
118
Ziegler Gregorius Thomas ur. w miasteczku Kisch:
heim w Gwalii d. 7 marca 1870, r. 1791 wstąpił do
Klasztoru Wiblingen, r. 1893 wyświęcony, był profesorem
w Gracu, Konstancji, Fryburgu, w Tyńcu w Krakowie
— potem w Linii profesor historii Kościoła, w Wiedniu
univ. prof. teologii dogmatycznej, 1822 biskup tarnowski
1827 w Linii + 15 April 1852

Keppeler Celestiny ur. w Munderkingen 1784, w
Wiblingen, Tyńcu, w Altmatt + 1858 w Wiedniu jako prof.
uniwersyt.

ata degli Alberti)
di
gruo

149
Syniec prowadzono r. 1806 zakonników z Wipplingen
w Tywabi; na mocy traktatu gdy się ten klasztor dostał
do rządu węgierskiego. ci Niemcy w liczbie 20 oprócz
generała udali się do Galicji. 1810.

R. 1813 wojsko polskie zatożyło szpital w Sgnicu

120

Dziś kościół, opactwo i kawałek klasztoru przy kościele pobite
gantami po pożarze ostatnim. Kościół klasztoru obrotowy na
parafialny, a parafialny s. Jędrzeja zburzony

na ścianie nad wielkim refektarzem były portrety biskupów krakow.
kich i opatów tymieckich: Aaron, Kajetan Soltys, Turfki, Zaluski,
Potkański, Jędrzej Kossek opat błogosł. Mściław przeor błogosł.
Włodzimierz, książe ofwczanski z lilij w ręku diakon błogosł. Bastoszewski
opat, Flor. Amand Janowski opat. Papież, P. Jezus; sala ta była
niekolejona i obrazy zgorzały.

Do lewej stronie od zakrystyi na ambicie był kapitułarz malowany
w nim 2 okna i ołtarzyk, okna wychodziły na ogród, przed drzwiami
kapitułarza wchodził do grobowi gdzie leży błogosł. w mni
Hambie figura Kazimierza mniha i Judyty; ta figura nad schodami
wychodzącymi od wielkiego refektarza na górę do klasztoru i
sali gdzie wisiły portrety

Do spaleni przenieśli się Jezuiti do Stanisteka a potem do Nowego
Sącza. (Z notat Lesurynskiego organisty w Sgnicu)

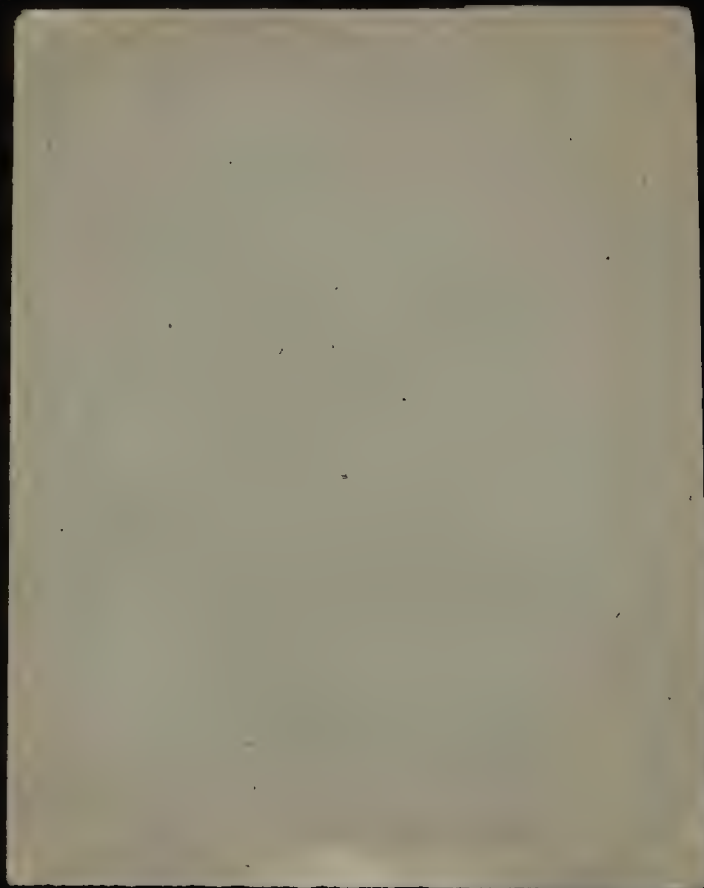
Tyniec (w wadowickim) od r. 1040 do r. 1816 supprezji był tu naj-
starszy klasztor i opactwo Benedyktynów w Polsce. Do tego klasztoru
należał parafialny kościół w Skawinie jako filia; po wcieleniu
kościółta tynieckiego do klasztorowego 1763 kościół w Skawinie
rządzony był już nie od Benedyktynów ale od fursiechów pro-
toprezów. - Konrad zięże mazowiecki chęć r. 1246 mając połowę
zagarnąć wybudował dla monejszego stanowiska w Tyncu na
przeciw klasztoru zamek który zdobył Bolesław wstydliwy

Historia Kazimierza mnicha ^{malowana} po spaleniu klasztoru tynieckiego prze-
wiezioną do Stanietek
W Tyncu były 2 zamki jeden gdzie dziś klasztor - drugi na górze Grodzisko
(idąc od wsi ku Wiele na górę są w krzakach ślady murów i schodów) - trzeci
zamek był za Wistą za Dzikurami ku Rzecznej (na tej górze jest pieczara
zwana Sudalejowa skala; na skale były znaki - niedaleko Wisty)
Przy skalowaniu było kilkunastu samych z których bardzo stare
klasztor działo się na klasztor - opactwo - starostwo
Do Tynca należały wsie Rzęzów, Buków, Samborek, Łęczyca, Łozowice

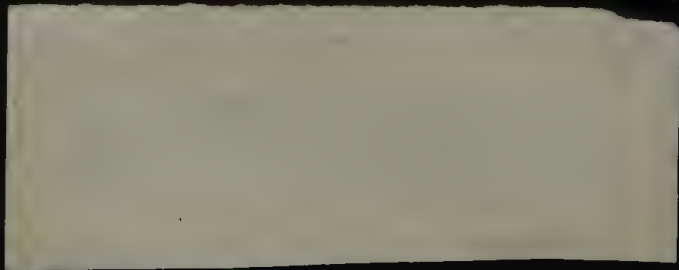
Jezuici wygnani z Rosji przybywają do Lwowa
1820 i do Tyna.

121

1822 na nowo utworzone biskupstwo tyński.
Xia mianow. biskup. Gregorz Tomasz Ziegler
Dr. Teol. i profesor dogmatyki w Wiedniu.

Tyniec R. 1822 D. 18 Sierpnia była instalacja na
 biskupstwo Gregorza Tomafza Ziegler którego
 wprzód zastępował Jan Baier administrator kanonik
 lwow. proboszcz Starosadecki. —
 Wtedy istniał jeszcze ksiądz parafialny J. Andreja później
 wybrany.

Tyniec

194
Dekretem Kancelaryi nadwornej
z d. 4 List. 1826 biskupstwo przeniesiono do
Tarnowa.

1880

First of May

Tyńiec Nad drzewiami Kosciota napis na tablicy marmurowej: D. O. M. Templum hoc regii coenobii Deo Optimo Maximo, Sanctissimae Virginis Matri (S. Petro et Paulo) principibus apostolorum sacrum. Dirutis vetustate corrupti aedificii parietibus, nova forma, novo tholo, nova porticu, novisque turribus et sacellis edificiis ad latera adjectis ac erecto frontopicio Stanislaus Lubieniski abbas Tyneccensis struxit, ornavit, longeque augustius reddidit Anno Christi 1622 Sigismundo III Poloniae et Sueciae regi vita et imperium: regiae ejus soboli felicitas, patriae charissimae tranquillitas et comordia.

(Wystawiony z nowa Kosciot d. 8 maja 1622 poświęcił Maciej Lubieniski biskup chełmski, wielki ołtarz oraz 7 pobocznych ołtarzy benedykować, obraz do ołtarza wielkiego i inne pogrądkę sprawił Stanisław Łstokowski opat w Kosiele nagrobki Stokowskiego.

Na kurytarzu Kosciotnym stoi posąg drzewiany Króla Kazimierza mniaka w koronie w zbroi w kwiaty wyrebianej z mieczem i krzyżem napis głosi że on 1044 klasztor założył (utwór XVII wieku)

Tablica nagrobna: Teodora Zielonackiego opata trójckiego 1759 i Stanisława Szembeka arcybiskupa gnieźnieńskiego: kof opata tyńskiego - Koło kapituły tablica marmurowa czarna

z napisem: D. O. M. | Aeternae memoriae | Venerabilium | Andree et Josse abbatis | Stanisłai prioris | Vladimiri | ducis Bohec. et

Zator filii | Benedict. tyneccensium | qui | vitae forma dati nobis sunt hic tumulati | Viator | moribus hos sequere si

Christum, quaeris habere | fortunatus tantis antecess. con: ventus tyneccensis posuit A. D. 1759. = Wyryta na kamieniu

na podłodze trypia głowa ozdobiona ułt. S. Jzydora Wzburzonymi zabudowaniami klasztornym nad refektarzem gołto S. Jzydora

i rok A. 1640 d. 24 Junii - w drugim miejscu: 1712 d. 1 Junii nad drzewiami z pióra widok widny.

Ob. Braig M.: Anpfist. in Abt. Wiblingen in Nidwalden. Zug.
1834. 8^e mit 1 Abbild. 30 Kr. Rhein.

Tawoni zakonny tyński: Kazmierz Fortunat Albrechtowicz biblio-
tekarz i archiwariusz, opat ostrowski + 28 maja 1769

autor 2 panegiryków (Zufyri. I p. 3)

Buchowski Benign. kompozytor muzyczny proboszcz Kosielnicki
poeta + 1742 (Zufyri. I. 38)

Janowski Florian Amad opat autor panegiryku 1749
(Zufyri. I. 152)

Szygielski

Demonstratio catholica ad omnes orthodoxae
fidei controversias decidendas auctore Joanne Cam-
muele Lobkowitz Ord. S. Ben. quam ex auctoris
manuscripto imprimendam curavit Stanislaus
Szygielski praeposit. tuchov. Cracoviae apud
haeredes ducae Kupisz 1665. 12° K. 12 (2 tytulom
Szychow) i fl. 144.

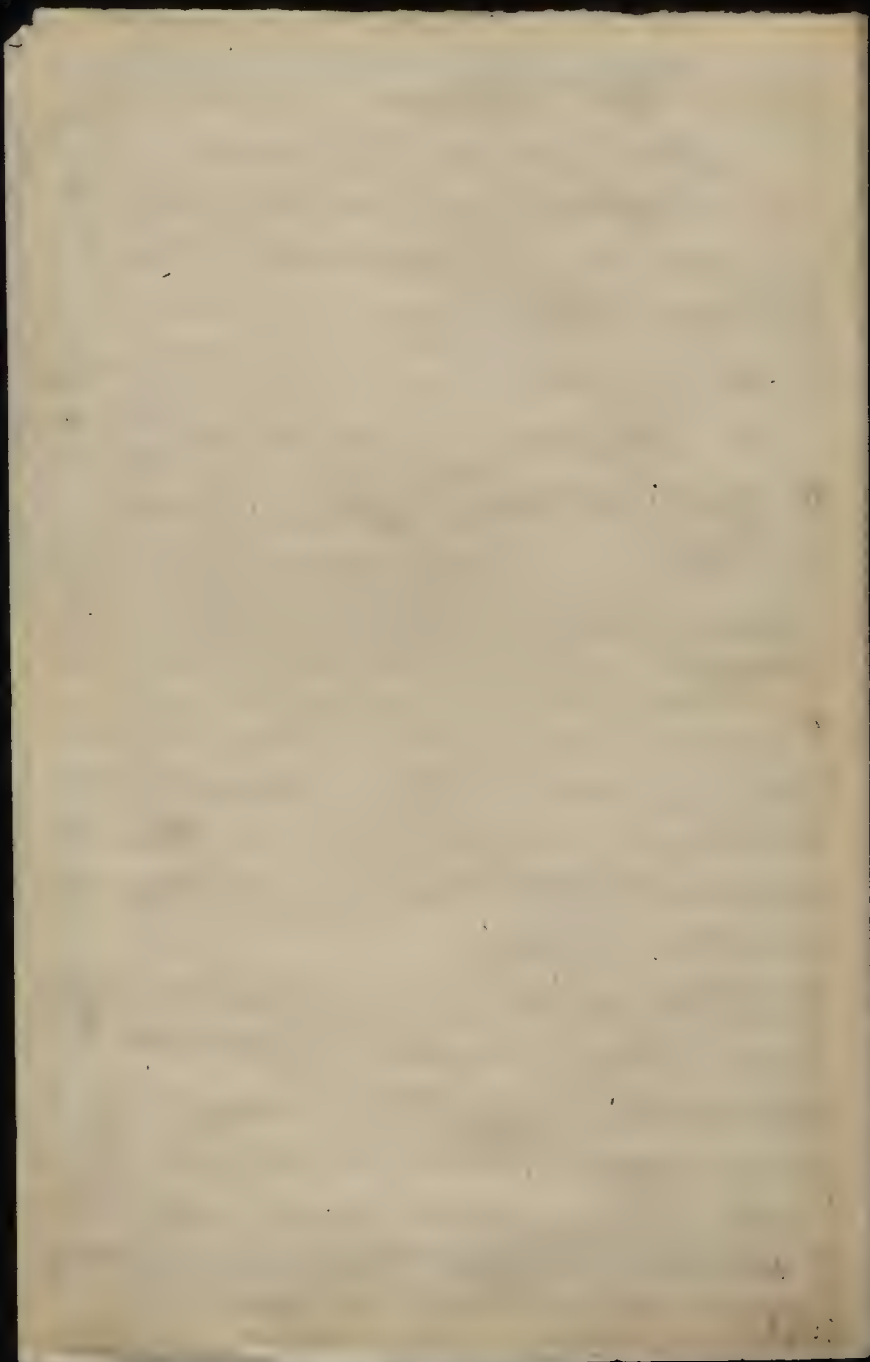
Syniec podlegał Kłafztorowi i opactwu w Clugny
 Strygielski Aquila p. 146 wspomina iż r.
 1320 w Kłafztorze Synieckim sprawowali de-
 legowani z Kapituły Kluniackiej wizyty.
 (Antiquae Tabulae Synecen. docent)

R. 1460 Kłafztor Syniecki ustatkował Akademii
 Krak. probostwa S. Mikołaja w Krakowie

R. 1463. d. 9 Octobr. ^{d. dominica} in festo S. Dionysii
 Jan biskup moldawski, sufragan Krak.
 poświęcił kościół: ołtarz w Synu odbu-
 lowane.

Cluniacensis congregatio in Burgundia
 (Kłafztor zbudował Wilhelm pobożny Książę
 akwitański r. 910 - drugi opat Sw. Odo + 944
 zaprowadził porządek Kłafztoru stawny, regule
 i ceremonie oddzielne

Strygielski Aquila p. 272 mówi że Kłafztor
 Syniecki blisko pięć 500 lat podlegał
 Kongregacji Kluniackiej - i dalej p. 275
 pisał że za czasów opata Kluniackiego Jana Kar-
 dynała z Lotaryngii około r. 1528 z powodu niefra-
 rdek oderwały się niektóre Kłafztoru od postępujących
 między innymi Syniec (Cluniacensi Regimine deserta)
 przestali więc delegatów na Kapituły ani przyjmowali wizytatorów.

20 5376

William Chapman

Kielich Kosciuszki srebrny postarany, pochodzący z Opactwa
Tynieckiego, teraz w kolekcji Muzeum Tarnowskiej.

Mideczka obejmująca całość, przydobiona jest u spodu Kwiatami
kłónych kontur skrzyconego anielika a środkiem emalią białą, niebieską i
czerwoną wypełnioną, nad temi kwiatami ozdoba skrzycona, a nad
nią koronka z kwiatów smirnowych wyrobionych. W środku ^{Chorągwi} ~~rytym~~
umieszczony rodzaj gotyckiej Kapliczki z kolumnami kolumnadkami i innymi
smirnowych wyrobieniami w gotyckim smaku zdobami przybraną —
wszystko gotyckie Baldachinem przykryte — w białym framizach tej ka-
pliczki umieszczone są figury 1° Matki Bożej z dziećmi Jezus — 2°
Święty Jerzy z koniem — 3° z Włodzimierzem, 4° z dyscypliną — 5° grający
na lyrze — 6° na skrzypcach. — Podstawa 6 listna, karby z kolumnami
do kota ozdoba skrzyconego kolumny, a na rytych barkach
obwieszony ma na sobie wyobrażenia 1° Chrystusa z łacińską —
2° Matki Bożej — 3° z Janem — 4° z Księżką w kolumnach Piotrowina
5° z Pawłem 6° z Piotrem. — Stopy świętych z powodu wzniesień się
nogi do góry podniesione, a nad karbami z nich rodzaj baldachimu
z ozdób gotyckich poróżniają się w tym miejscu nogi utworzo-
ny. Pod wiszącym Chrystusem herb Krowy, a nad nim miedzianą
robota, i przymięt jak się stało przywieziony — Podstawa, kolumna

od spodu pólstółek, ^{kruciem} ~~od doł~~ ^{ewkami} ~~stwierdzeniem~~, gąsienkami, i druciami
 głowkami aniołków odpowiadających ^(spotkaniu się) ~~stwierdzeniu~~ liśćków podstawy
 przyrośniętych. Ręka stolnicza R. i rzygły pancerne (CE)
 Mick XV.)

(: Półgęz, K. Bayer - Kolorowat do Miorów Szuki średnio-
 wiecznej Lyslewki. -

Wysokość — 0.242

Średni ^{czasy} ~~obwód~~ 0.130

— podstawy 0.162

Głębokość wawy 0.099

Obwód kapłirki 0.170 - wyl. średnica 0.056.

1819. wystawiony

Kielicki

Myszkowski ——— 0.272
druż otworu ——— 0.130 129
— — — podstawy ——— 0.162
głębokości ——— 0.099
obwód kapłanów w środku 0.170.

Nie rozumieć i nie czytać

u spodu na maty, lary, herb Rawicz, zupełnie inną robotę, podobną zdaje się być pręty.

Spodek. Północnie od kraju i wsierchu Kresoną odrobka, ^{bin} w okleślowi gałarka liśmi okuszoną odrobą, w kształtach pury, dprokaniu w wypukłości obwodu utworzonych wypukła liście, a na nich liżnoki ^{Amisotoma} ~~stato~~ ^{he} jako i inne na Kielicku podobny się odrobą, cześcia pury. Kółkami cześcia saginawemi nitami przynajmowane — na jed-nej z nich wypukłości herb Rawicz, zupełnie inną niegrabniej

[illegible]

do № 1819.

130

Wszystkie prawniki stoją na kuokrytykach mate orobne fi-
gurki jako to mat Moskwa odnie Jerus. w następnym 3^{cie} Anno-
towiu catkowinie szatanu Okazyi redugimii skrudtanii tory
maja, wreszcie gósta chetii praiskiej - w 2de ostatnich
latach, Aniotawie grają na skrypcach i lutni. Nad kapliarką
ar. pod Czong urnoi ię, nożką dachu, którego prawej stronie odobio
w to, tak kamii a płaży przysiężnięto wyrobionemii Leone
Anymemii Moretanii. Sama crava od spodu ar. do $\frac{1}{2}$ wyrobionii
stobemii prerotkowatennii przysiężnięto nad pios prawnie skrypcach
podzielona -

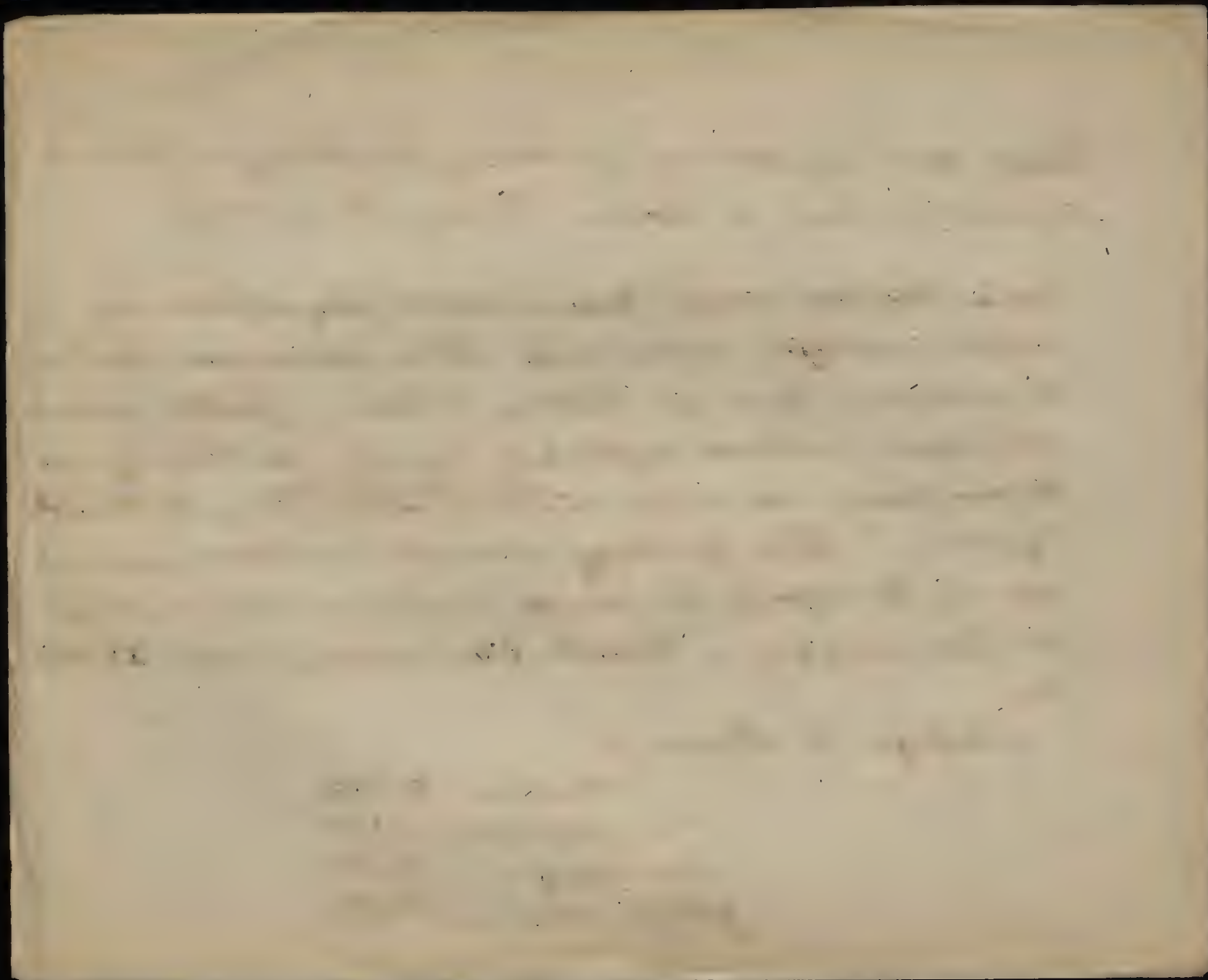
Kielich kościelny srebrny pontafanny, pochodzący z opactwa
Tynieckiego, teraz w skarbcu Katedry Tarnowskiej;

Czara kielicha umieszczona wewnątrz górę w palmetę
wiskne i mniejsze - wyrabianej. Nóżka drewniana spodem
dla równości i formuje białą podłogę. - Jaskółka mowa
złoczonego koloru wyskazuje 6 guzików na których ema-
liowane rozety - na ścieżce ściankach ^{dwie pod szarką} nóżki, litery M A K J A
i gwiazdka. - Lódzie podstawy wzornego emaliowane, szakwi-
cują się prostopadłą smukłą obwódką od dołu w matę
półtłokową wysięgłą. - Kształt liter wskazuje koniec XV wie-
ku.

(Fotograf K. Bayer.)

Wysokość 0.217
Śred: podstawy 0.135
Śred: czary — 0.108
Głębokość czary — 0.092

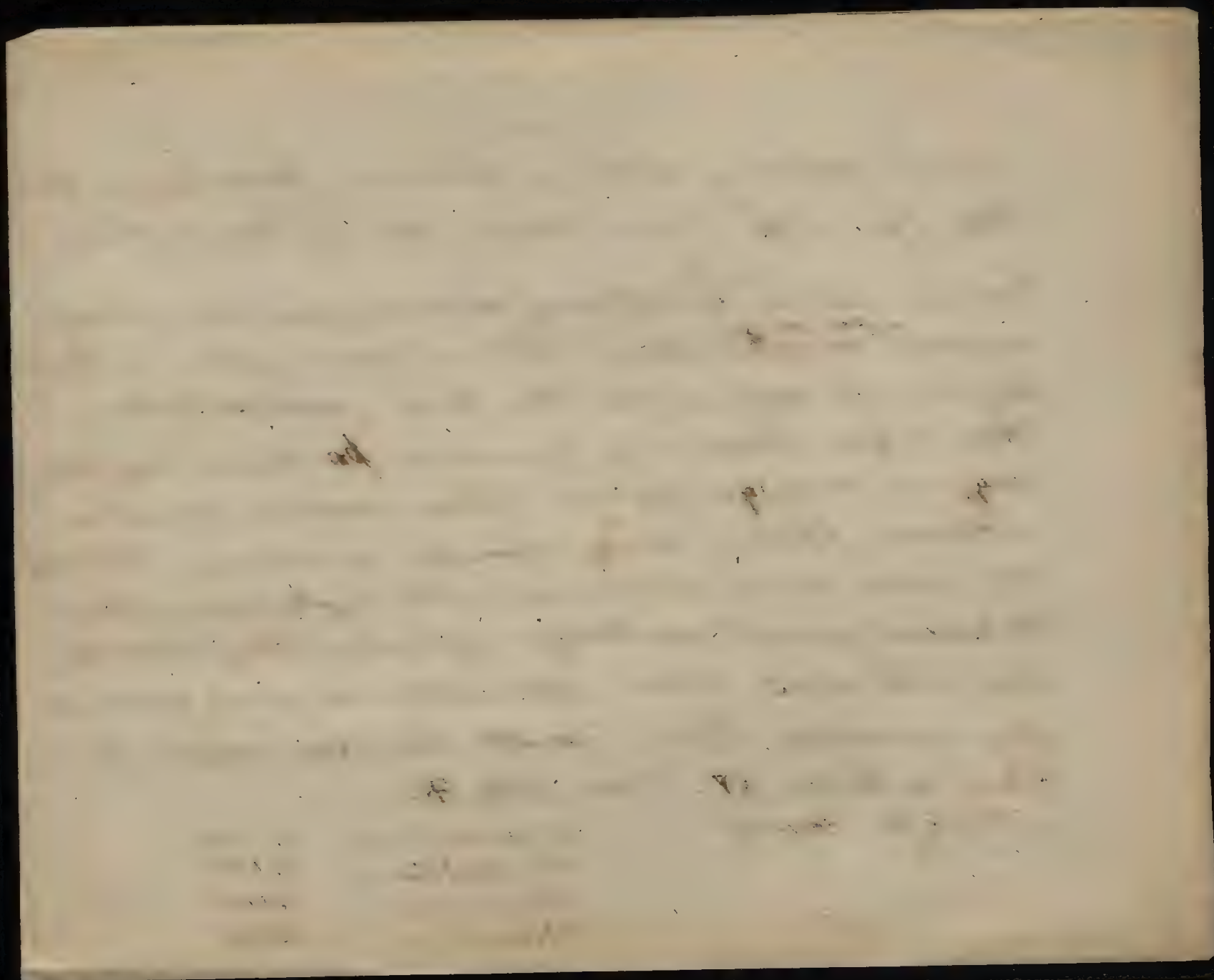

Kielich kościelny srebrny, postarany pochodzi z Opaci-
stwa Tynieckiego - teraz w skarbie Katedry Tarnawskiej.

Skara w miejscu ^{dopodem} (emaljiowanej) ordojonej górą aż do potrawy
wysokości ^{palmetami} skary kwiatami i liśćmi przerwany w stylu
gotyckim. Na wrzask napis Ave Maria gracie (:sic:) plena, i
Herb Trąby. Warka noga bgraniasta ~~po~~ Krawędziach kraw-
cowy, drzewkawatym przyskiew ordojna rozchodzi się dołem
w szeroką błistną rozetę wzorzysto emaliowaną - W środku
nogi Jaskółka mocno apłarowane z 6ma wyszypkami kwat-
rowanymi gwałtem, na których pojedyncze litery tworzą,
Imię I H E S U S - Wieniec i dół Jaskółki okrywają grube do
góry wyskakujące Litery. Kształt Liter, Karcie szabły, ten
odkoni do wieku XV. Pełna kłoty R.

(Fotograf M. Payer!)

wysokość —	0.235
szer. podstawy —	0.150
Otwór wrzask —	0.105
Wężość —	0.095

2266. wyprawowy

myśak 0,221
drzew padło 0,145
drzew żywe 0,109
głębokość — 0,074.

183

Wielich. Karczowanie drzewy porażonej gąsienicą z gąsienicą
Tymonowiczego i z drzewem karczującym Tymonowiczego
gąsienicą z XX w. —

Wielich. 4. 1851.

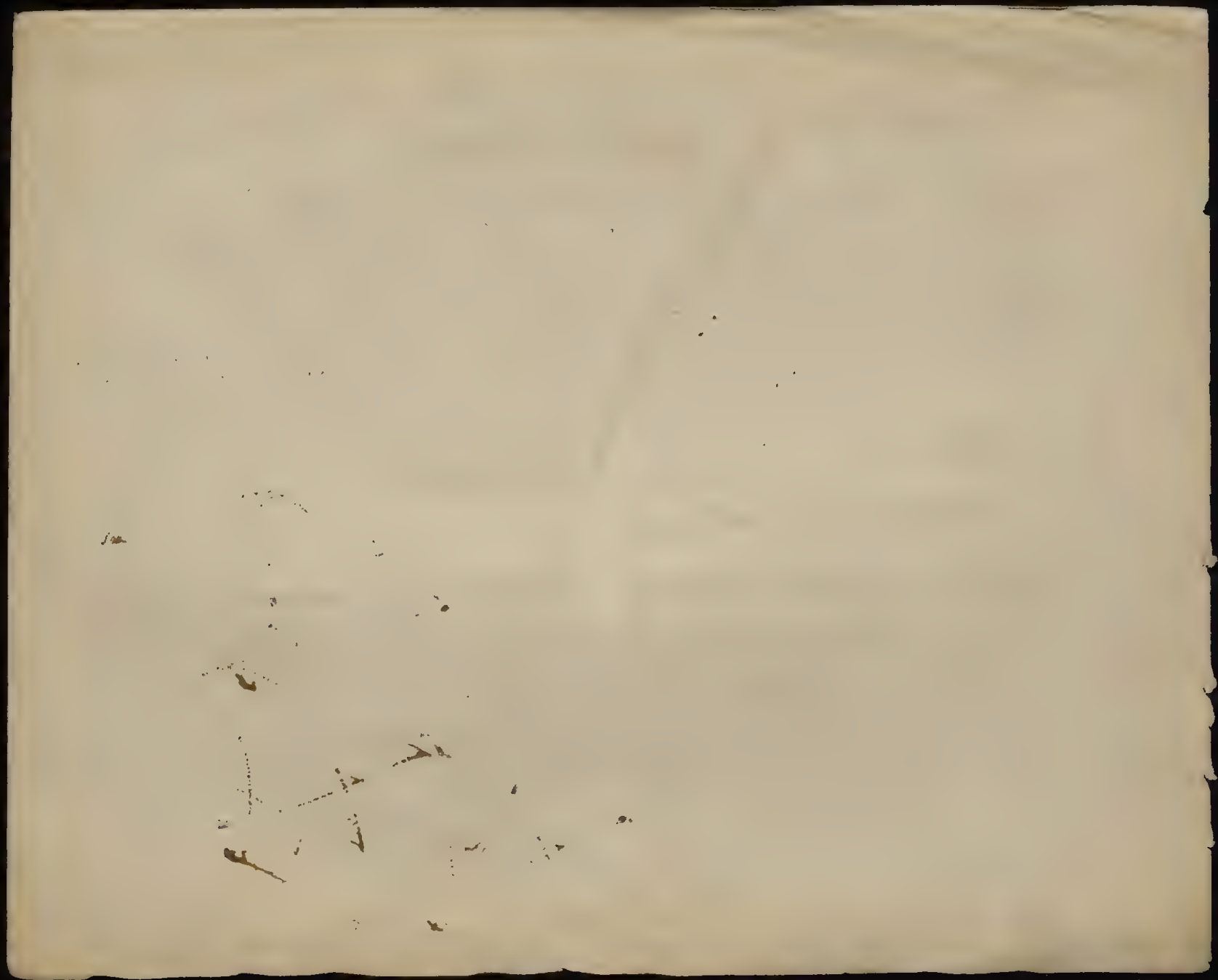
⁽⁶⁴⁾
Napis na kwadracie banki ujęcia: J. H. E. S. V. S.

Ungatki analitycznej XVI^{to} w. —

U. epodka, po nad krawcem peretkowym, wśród floren data roku 1551., i herb
Klasztoru Benedykt. Tymonowicz, dwa klewe w krawcu, a przez nie prostopadle ujęte
mier; po bokach herbu litery J. C.

Wypis do 2565 podawany — myśakowy Analizy
i myśakowy drzew Karcz. miejsce najniższe, rytmu
w ordo — Jmie JHES jest z krawcem
Analitycznej XVI w. —

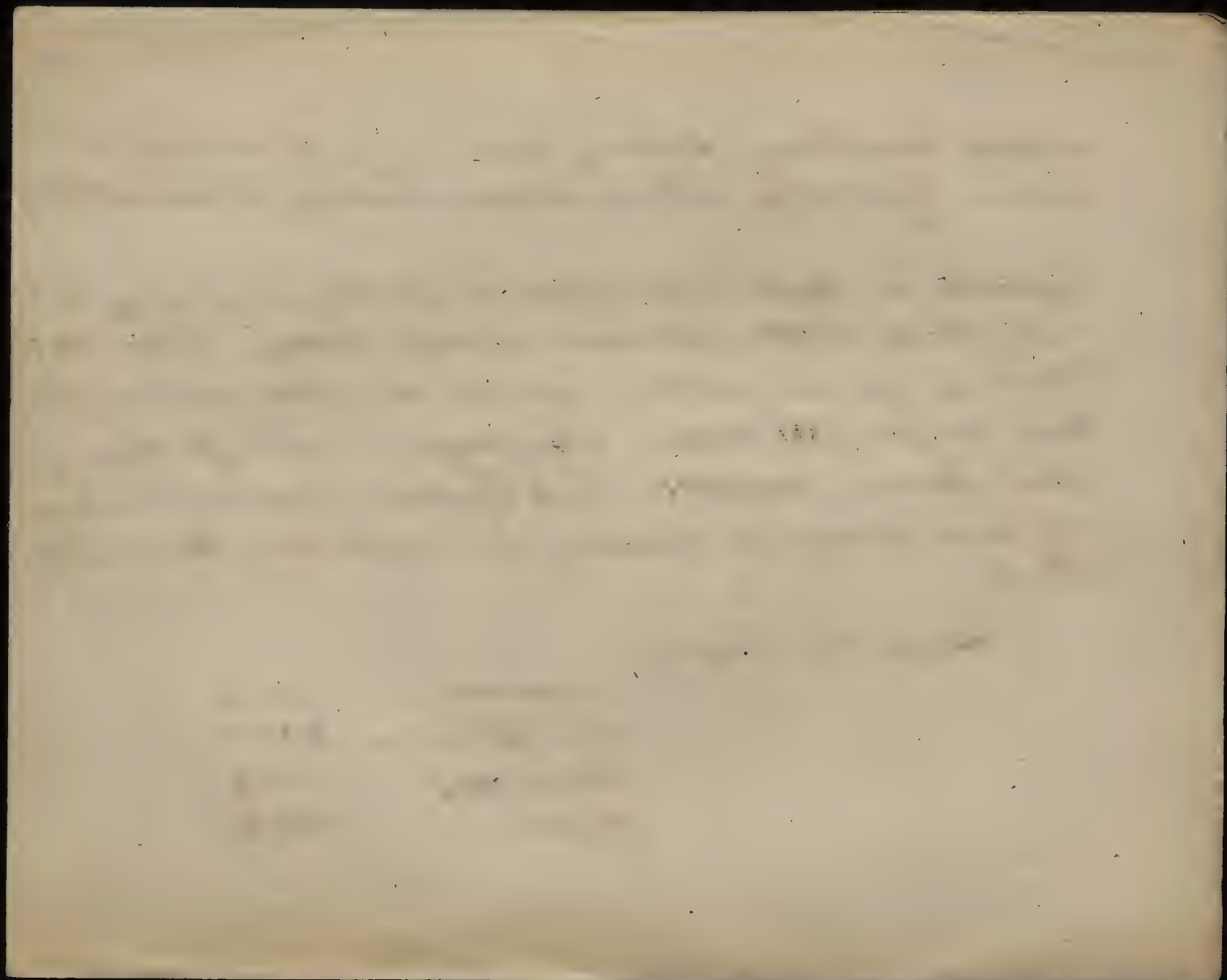
124

Kielich kościelny srebrny postarany pochodzący z O-
partwa Łynieckiego - dziś w skarbie Katedry Tarnowskiej.

Supetnie do poprzednio opisanego podobny, wyjawary Ł-
matu kłónej miejsce ryłowane najmuja ozdoby. - Tmiz T H Ł-
S U S na guzach jabłka znajdują się. piśanie jest umyaf-
kami Antykwy XVI wieku - Na jednym z 6 liści podstawy
wśród słownów rok 1551 i herb Łyniecki (dwa kłury w kłębie,
a pręgi nie prostopadłe spuszczonej miecz; po bokach herbu litery
P. R.

(i. Fotogr. K. Bayer.)

wysokość —	0.221
Szer. podstawy —	0.145
Otwór wazy —	0.109
głębokość —	0.074

2267. wystawowy

Waga, 200 g
 drzewo Spodka 0,170
 Okrągłość — 0,125
 Głębokość — 0,079.

135

Kielich wykonany z drewna, postawiony na podstawie z kamienia
 w kształcie trójkąta. W środku znajduje się wklęsły
 kształt, który przypomina kształt krzyża.

(Zob. str. 135).

Napis gotycki, na ^{famy} kielichu u spodu. hoc * opus fecit fieri mathias abbas, ora

charakter XV. wieku.

Podstawa kielicha - tarcz, półkolistko rąkowane od dołu przezro-
 czystą, tarczką okoloną - spód rąkowane tarcz. Tarcz do kółła Krzyża,
 ozdoba, a na nożce, kielicha rąkowane, okoloną - wniżej w pośrodku ga-
 tarczki liściemi maćko ozdobić wyobrażenie krzyża, mianowicie 1° kółła
 Krzyża i 2° tarcz pod Krzyżem, którego brakuje - 2° i 3° tarcz.

[The following text is written on a separate sheet of paper, which is placed over the main document. It appears to be a list or index of names and locations, possibly related to the historical events mentioned in the text.]

[Illegible handwritten text]

Kielich kościelny srebrny, pochodzący z O-
patwa niegdyś Tynieckiego, dziś przechowywany w skarbcu
Katedry Tarnowskiej.

Wzrost srebrny, stożkowato niska, od spodu do góry pięknie
gotyckiemi wypukłymi ornamentami i 9 wieżkami i 9 młotkami
trójlistnymi, palmetami ozdobiona. Na spodku wazy na-
pis gotycki, hoc opus fecit Sieri mathias abbas, ora (i. in die Ma-
ciej) Skawinka opat Tyniecki około r 1760 za Karimiera Jagiellończyka.
W środku nóżki czyli wokoło jej boczna kapliczka z gotyckiemi
ozdobami - w jej ścianach emaliowanych figurkach stoją,
figurki: 1° Najświętszej Panny - 2° i Jana Ewang. - 3° i Józefa - 4° i Bar-
bary - 5° i Jadwigi, 6° i Marii Magdaleny - Podstawa 6 listwa.
Lisni do koka obwiedzione srebrną druczkową prążką i ba-
tarką z gotyckiemi paskami nieporą na sobie 1° Najświętszą
Materką Bożą z Janem pod krzyżem - 2° i Pawła - 3° i Stanis-
ława - 4° i Małgorzata - 5° i Wojciecha - 6° i Piotra - Pod-
stawa ^{całkowicie} srebrna, prostopadła, przetrzykta wyrobioną obwód-
ką.

verbatum

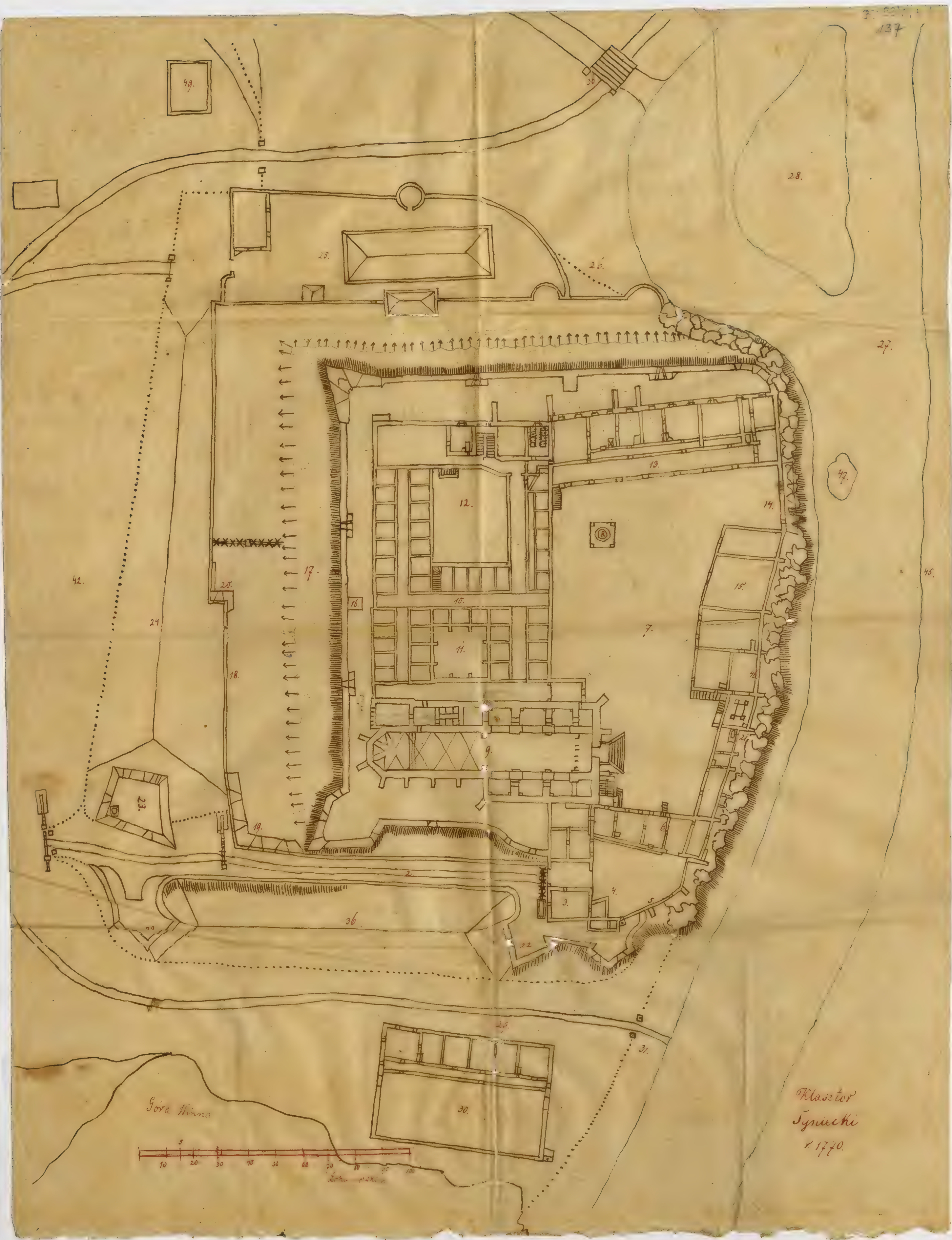
Wyrób bardzo piękny z Kwiecia ^{Cesta} ~~Kwiecia~~ ^{stoknię} R i
rękojty, pomierunek {CE}

(: Fotogn, K. Bayer:)

Myśloni entkowita —	0.230
Cher podstawy —	0.170
Otwór wazy —	0.125
głębokości wazy —	0.079

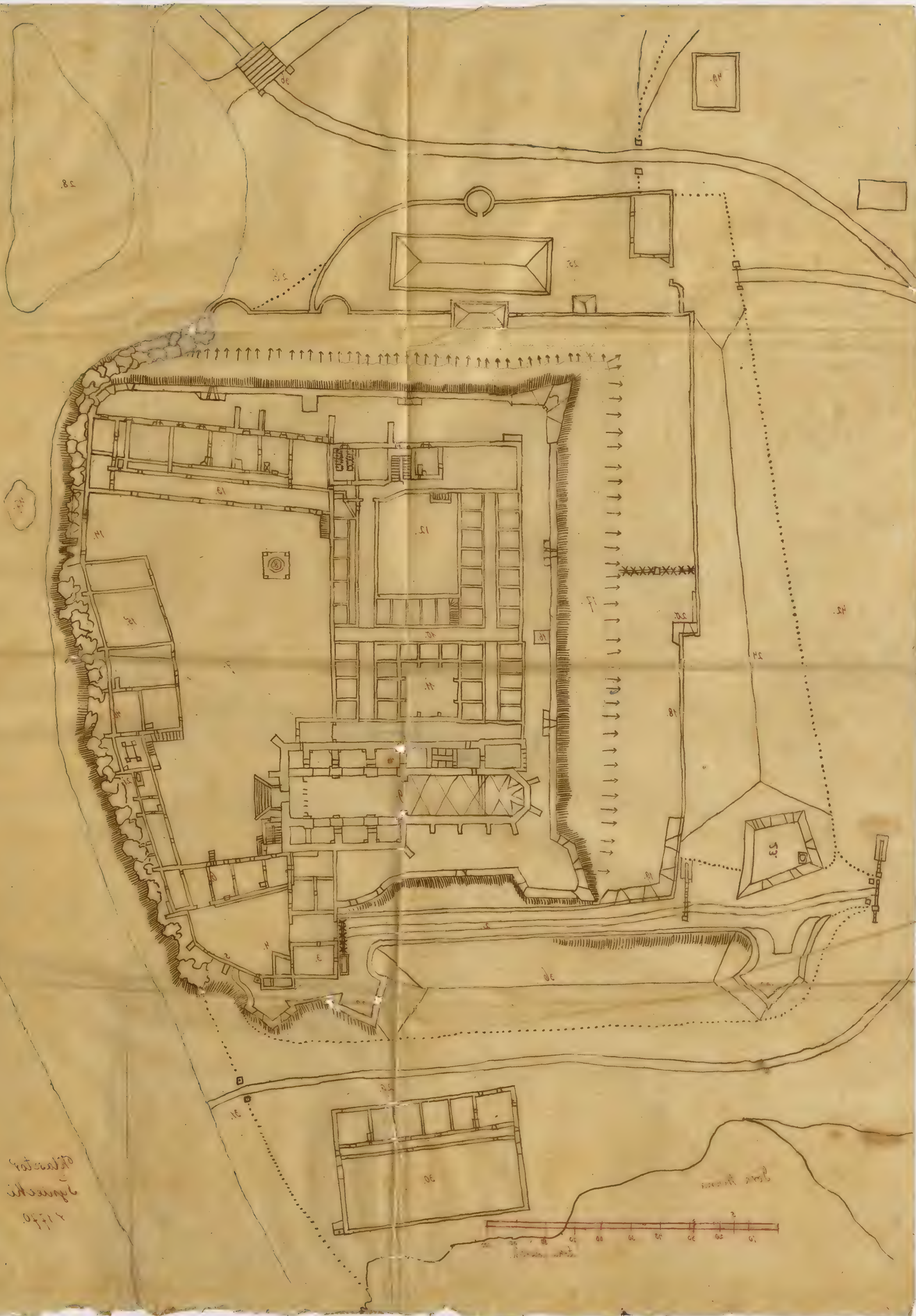
Góra Manna

Klasztor
Syniaki
1770.

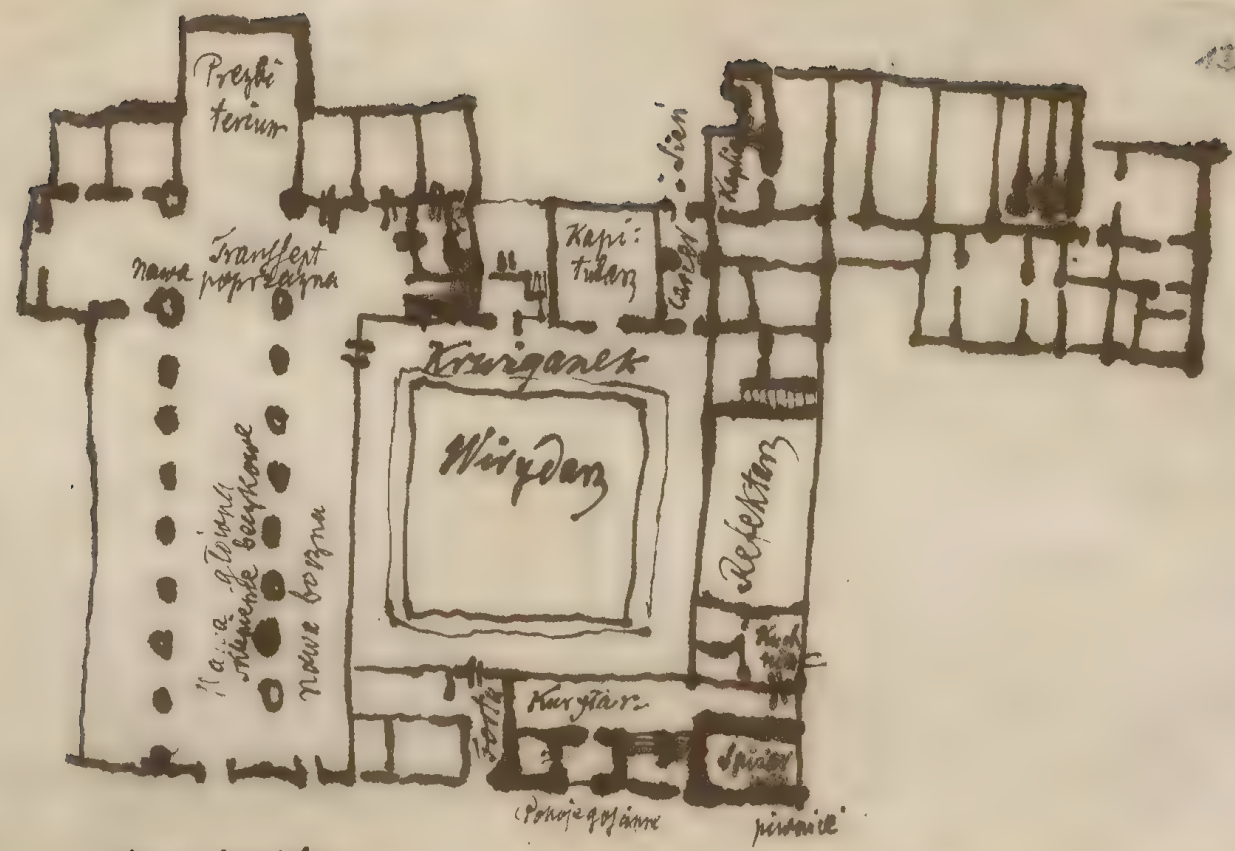
1770.
Jyväskylä
Oskari

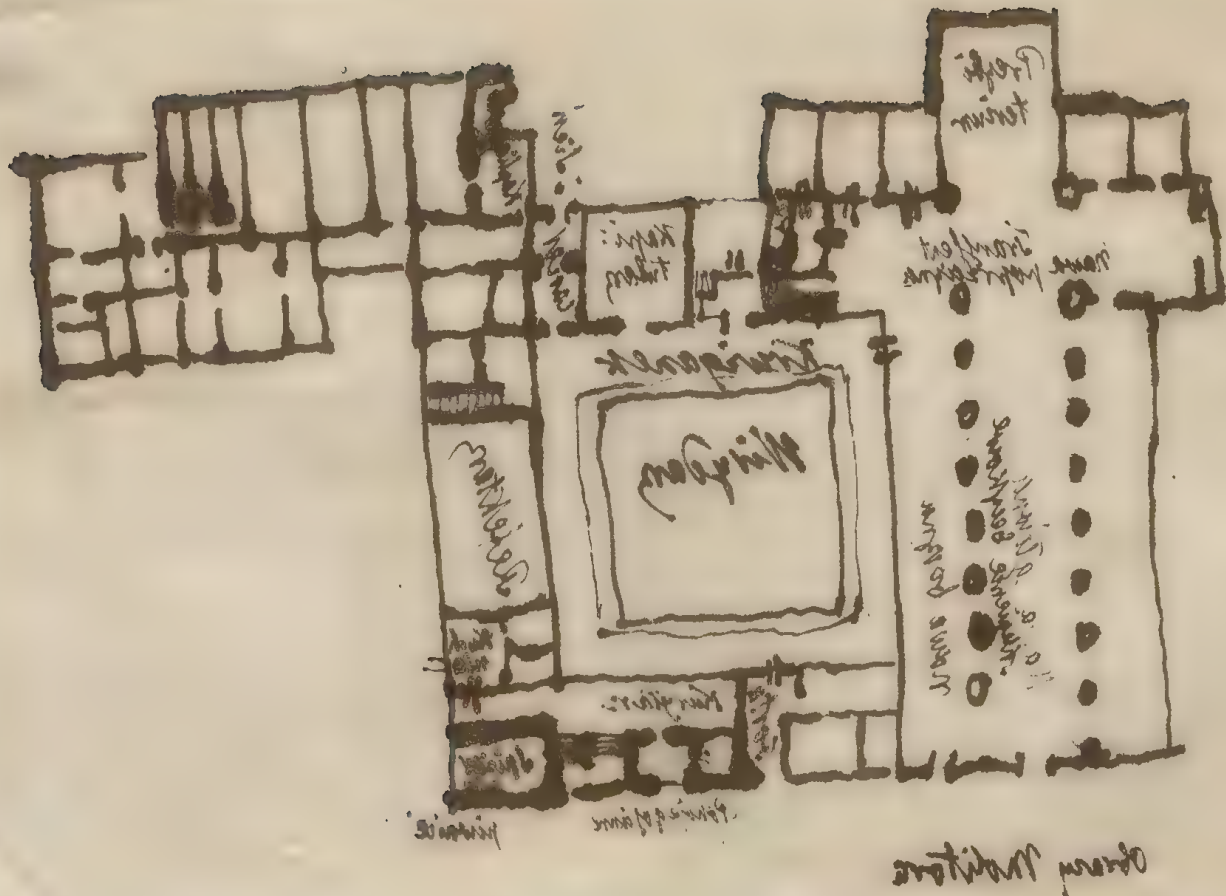

-kp 1276, 1/1

132

Образ Молитора

Lyniec.

139

Spitalka

39

44

48

49

54

42

Klasztor ufor =
byfikowany portul
planu oddzielnego

15
46

SS.

51

50

1.

30

56.

Winnogóra

46.

32

35

Wysza

ostatek mofkiewskie

Mier Dikary

Abonnements-Einladung.

Z e i t s c h r e i t.

Ein Monatsblatt zur Förderung jüdischen Geistes und jüdischen Lebens,

in Haus, Gemeinde und Schule

herausgegeben von

S a m s o n M a p h a e l S i r i s c h,

Redakteur der Israelitischen Gemeinde zu Frankfurt am Main.

Handwritten:
J. A. K. S. S. S.
1884.

Diese Zeitschrift, welche während der kurzen Zeit ihres Erscheinens bereits die Aufmerksamkeit aller Freunde jüdisch-religiöser Interessen im weiten Kreise auf sich gezogen, ist der Förderung des jüdischen Geistes und jüdischen Lebens bestimmt.

Diesem ihrem Ziele gemäß sucht sie den geistigen Gehalt der jüdisch-religiösen Institutionen und deren Beziehungen zu der Aufgabe einer jeden Zeit barzulegen, durch Schilderungen und Originalcorrespondenzen die tatsächlichen religiös-ethischen Zustände der jüdischen Gegenwart zu veranschaulichen, und durch Würdigung dieser Zustände und der ihnen zu Grunde liegenden Ursachen, sowie der dadurch bedingten Mittel einer Besserstellung, den Weg zu einem geistlichen Fortschritt in den Verhältnissen des Hauses, der Gemeinde und Schule anzudeuten.

Der Preis des Jahrgangs dieser Monatschrift nebst Beiblättern ist auf fl. 4 rhein. (Mskr. 2. 9 Gr.) festgesetzt.

Die unterzeichnete Buchhandlung erachtet sich Abonnements auf diese Zeitschrift entgegenzunehmen, und bittet zu diesem Ende den unterstehenden Abonnementszettel ihr ausgefüllt wieder zu stellen zu wollen.

O formacji Jura nad brzegami Wisły

przez Prof. Dr. L. Zismana

142

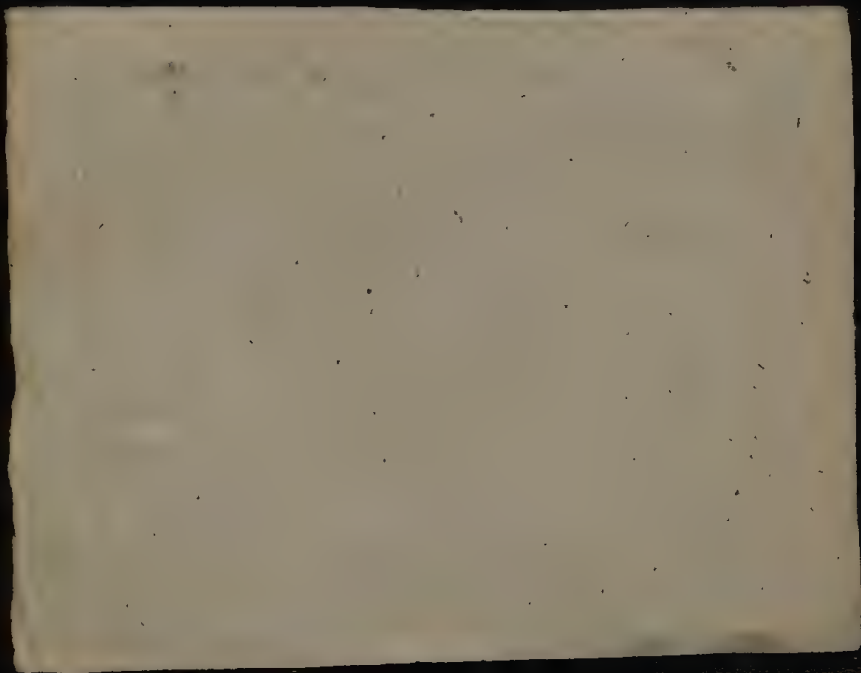
Wapień Jura nad brzegami Wisły podobny do angielskiego francuskiego i niemieckiego. Oddział wierzchni ma na wierzchnim pokładzie tak zwany wapień koralowy (Coralrag) ponieważ składa się z wielkiej ilości koralów lub z blisko spokrewnionych zwierząt. Wierzchni pokład pokrywający się koło Tynia, Łodgórza składa się z wapienia jednostajnego żółtawo-białego, czasem z białymi plamami, przestawia wielki muszlowy, mniejszy zaś: drożdżowy, warstwy niebyły grube 1 do 4 stóp, lecz one porożniono; obydwa mineralizacji nie mają tylko krzemień. Grubość tego pokładu wynosi 100 stóp. 2. drugi pokład stanowi właściwy wapień koralowy biały lub żółtawo-biały albo jasno-szary od Lufera mylnie Dolomitem zwany w nim rozlane liczne kule krzemienia ciemnoszarego otoczone kredową masą (krzemionka, proszkowa). Krzemienie te na Łodgórzu nawet: sąsiadujące w sobie kamienistości i porożniale jako jednostajny osad z morza pierwotnego razem z wapieniem z masą wapiennej składa się następnie w płynnym stanie zostająca krzemionka i z tego porożniale kształty kuliste, nerkowate. W pokładzie tym nie ma porożniale roślinnych lecz zwierzęce mianowicie mieliznowców i koralowców, jeżowców (Echinodermata) i liżowców (Cenerinoidea). Grupa ta koralowa rozpościera się od Tynia aż do Łodgórza i Łoski aż do Tynia; ku południowi łączy się z piaskowcem karpatowym; grupę pokrywa razem

z opoka formacja gliny, jeden z najmłodszych śladów zawierają-
cy kości kolosalnych mamutów i ~~g~~ nosorogów. Przy Podgórzu
dowiesiono niebieskie iły zawierające cienkie warstewki lignitu
należące do śladów nadkredowych. znaczny pokład gipsu na
Podgórzu na granicy wapienia koralowego leżący zdaje się nale-
żeć do formacji solnej. Skamieniałości w Galicji w tej grupie
głównie znane są: *Ammonites annularis* (z rodzaju *Lepha-*
lopora) *Terebratula triovata* ~~etc~~ i *subsimilis*, *floriata*,
ornithocephala (z rodzaju *Brachipoda*) *Nodosaria urceolata*,
Saldania elegans, *Lixidinium pisca* (z rodzaju *Infusoria*)
Wapienia koralowe tworzą podługne, rozciągnięte, proste i lini-
jami ograniczone pagórki na których się znacząco ptaszk-
owgorza, zwyczajnie głębokimi parowami porożynane, jak
m. w. Kremeniki przy Podgórzu. Wegetacja na tych wapieniach
bujna i różnobarwna u stóp gór. Wapien ten daje się użyć
na wapno słabe w Galicji; na cioski, z Kremenia robią
kalki w różne kraje rozsetanie

111

Syniec. (obw. wadow.) W przykopach wodnych kolo
przysiotka zwanego kolo Synieckiego odkryt 1858 w
wroscniu mlody botanik Lehman rzadka wodna
roslina *Aldrovanda vesiculosa* Linn. ktora
tylko w Indyi i we Wlozech rośnie. — Procz tego
wona tu obficie wodne rosliny: Szalej (*Najas*
viridis) Grybien biały (*Nymphaea semiparenta*)
Grażel żółty (*Nuphar luteum*) Jaskier jezyko-
waty (*Ranunculus lingua*) Stulisz wodny (*Nastur-
cium amphibium*) i t.p.

Tyńiec (jadąc przez Wistę) ma się po lewej ręce wapienia skała na wierzchu której uprawna
 ziemia zowie się skała winnica i jest pochyłona ku południowi w parowie jest komora
 nadnagiej górze klasztor. Wyżoka brama wchodzi się do pierwszego dziedzińca utworzonego przez
 kąt dwóch budowli jednopiętrowych, muru z ciosu opatrzonego w strzelnice stamtąd na lewo
 druga brama idzie się do drugiego podwórza, w lewej stronie jest Kosiół do którego kilka
 kamiennych słupów wiodzie. Kosiół dosyć pojedynczy, nad głównymi drzwiami napis na
 ciarnym marmurze. Kilka odrzwi w ubogich kaplicach, balustrada przed nawą i stala
 przed amboną są z czarnego marmuru. W wielkim ołtarzu wstłochowskiego podziła obraz
 ś. Piotra i Pawła. Nad ołtarzem malowidła z dziejów benedyktynskich lub. Na korytarzu
 drewniany posąg kamienisty mnicha w kielnie: zbroi z wieku XVIII oraz Judyty Królowej
 polskiej oraz nagrobki dla Andrzeja Kofolek opata syna Włodzimierza zacia Głowickiego i
 zatorskiego potoczony r. 1759 i dla Teodora Ziemackiego opata trockiego generała tyńieckiego.
 Galeria pusła w południowym pawilonie rozgrypiującym się w gruzy była biblioteka, kuchnia
 refektarz, i mieszkanie, widok na Wistę: zaliczyć. ~~Widok na~~ zachodnia część zabudowań
 już się dawno rozgrypała. Ryd austriacki po zniszczeniu polskich benedyktynów osiedził
 Tyńiec benedyktynami bawarskimi a r. 1816 jezuitami; później proran uderzył również
 jak: 1838 od wstępu rozejmują się ogrody klasztorne. Od Wisty leży pod górą klasztorną okrągła
 bałta w strzelnicę opatrzone. Trzecia z kolei nad Wistą góra małą na wierzchołku rozległa
 platforma zwana Grodzisko pod samymi jej słupami Wista Tyńiec z jednej strony jeziora a z drugiej
 łoża. Tu są najlepsze fluty i retenu.

to ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..

... ..

... ..
 ... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

1927-1928

Young's 1st Fam.

2000

1900

1911

2800

1890

Uganda

70. 1. 1. 1.

Be. L., 1895

Sept 4

1871

Joannes Frequentinensis Episcopus Savi palatii
apostolici

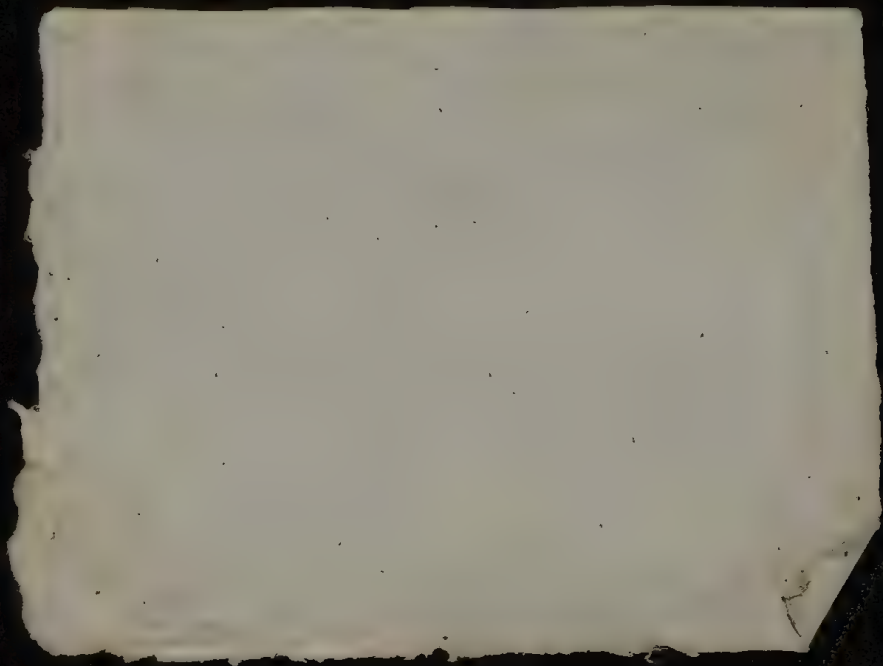
"cujus instrumenti Excommunicationis
"copias ob ejus proliatatem et in legendo
"moram describere hic piguit."

Sinecia p 176.

Golanka w jasielskim nad neką Białą, 145
Gromnik

(Syni)

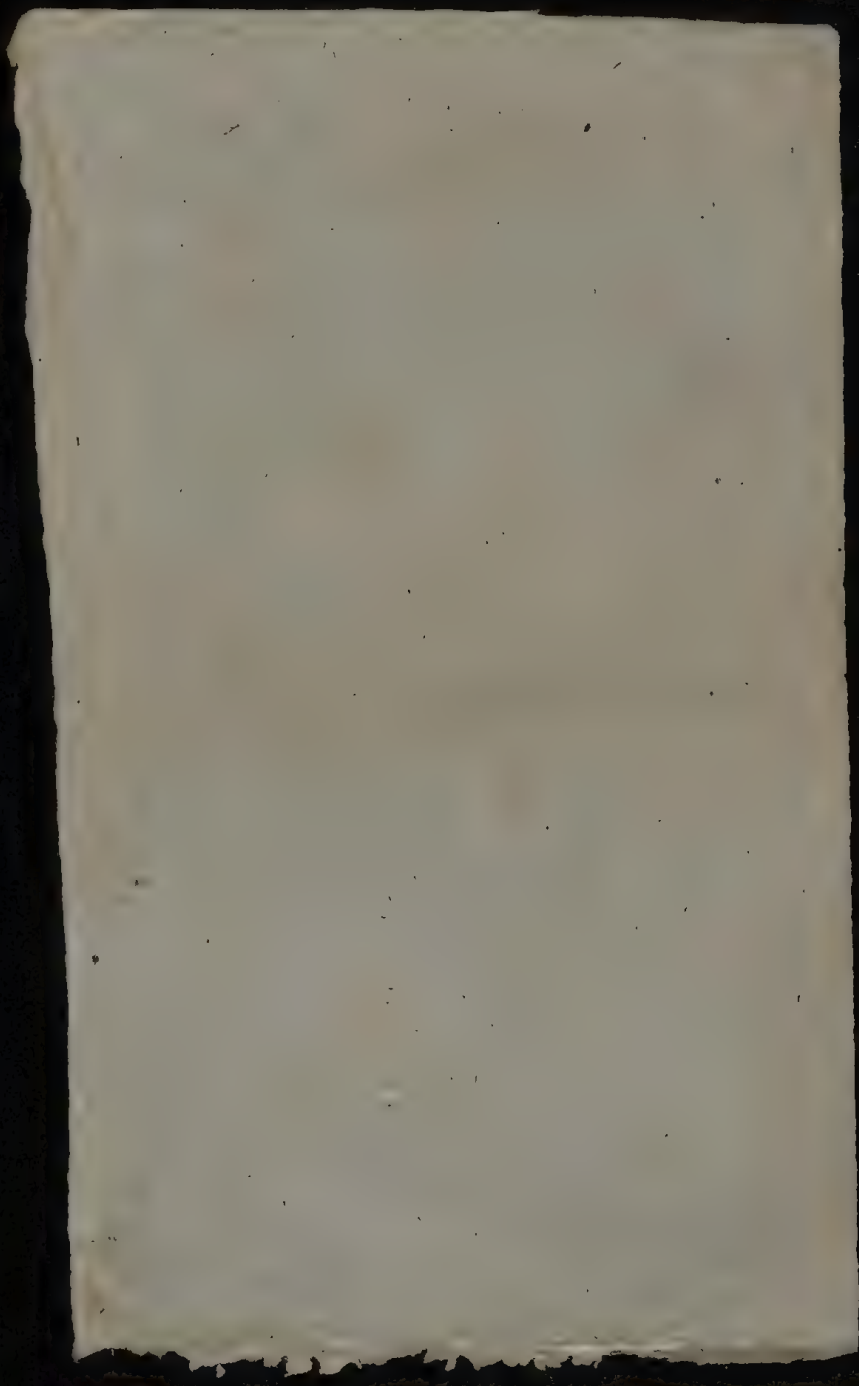

gymnec

Santiago - parent (cf. Mater Verborum n. 1202)

Calder - Hotel (1309)

147
Quinquaginta singularia (o obiorze opactw przez
Krolow - anonime przez Andr. Olzowskiego)

de und Schule

Then Gottes und jüdischen Lebens,

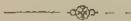
u u a u

Auer, A., der polygraphische Apparat oder die verschiedenen Kunstfächer der k. k. Hof- u. Staatsdruckerei zu Wien. I. u. II. Vortrag. Die Erklärung und praktische Anwendung des polygraphischen Apparates. Mit 29 die verschiedenen Kunstfächer versinnlichenden Abbildungen. gr. 8. 1853. br. 1 fl.

Versuche in der Hyalographie oder Glasätzung, von einem Mitgliede der k. k. Hof- und Staatsdruckerei in Wien. gr. 8. 1853. br. 20 kr.

Urkundenbuch für die Geschichte des Benedictiner-Stiftes Kremsmünster, seiner Pfarreien und Besitzungen vom Jahre 777 bis 1400. Mit einem Anhang: die Buchschriften des Mittelalters mit besonderer Berücksichtigung der deutschen, und zwar vom sechsten Jahrhunderte bis zur Erfindung der Buchdruckerkunst. Historisch-technisch begründet von einem Mitgliede der k. k. Hof- u. Staatsdruckerei zu Wien bei Gelegenheit der Herausgabe des Urkundenbuches für das Benedictiner-Stift Kremsmünster. gr. 8. 1852. 3 fl.

(Der Anhang allein besonders abgedruckt 30 kr.)

In dem k. k. Hof- und Staatsdruckerei-Verlage

ist ganz neu erschienen und um beigesetzte Preise
zu haben:

Vorschriften über einige Aenderungen des österreichischen
Zollverfahrens. gr. 8. 1853. br. 18 kr.

Amtsunterricht für die ausübenden Aemter über die
Vollziehung der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung
und die Dienstverhältnisse dieser Aemter. gr. 8. 1853.
br. 1 fl. 30 kr.

Patent, kaiserliches, vom 3. Mai 1853, wirksam für
sämmliche Kronländer, mit Ausnahme der Militär-
gränze, womit ein neues Gesetz über die innere Ein-
richtung und die Geschäfts-Ordnung sämmtlicher Gerichts-
behörden kundgemacht und festgesetzt wird, daß dasselbe
in den Königreichen Ungarn, Croatien und Slavonien,
der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate
und im Großfürstenthume Siebenbürgen am 1. Juli 1853,
in den übrigen Kronländern aber mit der Wirksamkeit
der daselbst neu zu organisirenden Bezirks-Aemter (Prä-
turen) und der übrigen Gerichtsbehörden in Anwendung
zu treten habe. Taschenausgabe. 1853. br. 10 kr.

Verordnung des Ministers der Justiz vom 18. April 1853,
wirksam für die Königreiche Ungarn, Croatien und
Slavonien, für die serbische Wojwodschafft und das
Temeser Banat, wodurch die Vorarbeiten zur Anlegung
der Grund- und Intabulations-Bücher mit besonderer
Rücksicht auf den adeligen Grundbesitz in den genannten
Kronländern angeordnet werden. gr. 8. 1853. br. 10 kr.

Mittheilungen über die Industrie-Ausstellung aller Völ-
ker zu London im Jahre 1851. Aus den Berichten der
von der österreichischen Regierung delegirten Sachverständi-
gen. 1. Lieferung. Einleitung. — Berg- und Hütten-
produkte mit Ausnahme der Gufswaaren. gr. 8. 1853:
br. 30 kr.

Chronografia albo Dziejopis Żywiecki

115

Andrzej

Rękopis Komonackiego posiadał dom wielkopolskich Lanoń Żywiec.
zawiera 255 arkuszy oprócz rejestru rzeczy z 20 arkuszy złożonego
Na końcu jest jeszcze niezapisanych arkuszy 10 1/2 których część ręk.
pisemu zapisał fundator poborne Księstwo w Żywiec i pobliskich. odpusty
procesyje i danone śmierci męczurn i kapitanów nadania miasta wprowadze-
nienie bractw i. t. d. Tak obfity rękopis dla właścicieli Żywiec i mieszkań-
ców pożytecznych wiadomości dostarczyć może. Wiadomości krajowe
dawniejsze brat Komonacki dostawia z Kroniki Marcina Bielskiego.
Do Satyrze goślałskim następuje Rozdział: Obyczaje starożytnie które się nie
kieły w Żywiec odprawowały: W dzień Bożego narodzenia stano po posadzie
w kościele stoma, która zostawała bez swiata — na masy pasterskiej gdy
kapitan Gloria zapiewał chłopcy szkolni na chórze odzywali się na pioszcz-
kach umysłowych różne głosy ptaństwa nawladując. — W dzień gromniczny
koncąc po nieszpore rotuty przy jaskrach zwyczajni byli chłopcy szkol-
ni śpiewować; za co im z choru jabłka, grzybki orzechy sliwki ruche-
rucano. — W środę wstępną w post odprawiano maszkary iinano mioro-
most sądząc go wpród i różne wiechy czyniono ludzi było jakby na jar-
marku jakki. — W czwartą niedzielę dziewczęta na ~~by~~ iędzy marzannę
no mieście obnosily — Na 1. Grzegorza chłopcy szkolni odprawiali Gre-
gorianki (ob. światnik) — W wielką środę po ciemnej jutrze rucano
z sklepienia na Księstwo Kościół żywego w garku z popiołem — W święta
wielkanocne młodzieńcy miejscy z chorągiewkami i krucyfikem po polach
chodzili albo na koniach jęzdzi, śpiewając pieśni wielkanocne za co im
smigoty dawano i wodę polewano. — W wiebość pienie paniońkie
po objęciu chłopcy szkolni diabła z stomy obfitego wchwały z więzy
Księstwa podras jarmarku rucali; po ulicach wlocąc kijami biał.
— W Boże Ciało wiechy wysoka wieniami ozdobił stawali na cmentarz
co tej; niemielnicze gospody w rynku przed swymi domami czynity i tak
przez całą oktafę staly — W oktawę po nieszpore ubierano ołtarze
na cmentarzu ~~co~~ lub w mieście podras ewangelij; procesyje strzelano —

W zielone swiętki stano trawę po kosieli i majono ołtarze — w dzień
zwieszczenia kosiota albo kiermasz na niegospory jutrzni i msa, we dzia-
ny duplikowali albo brzękali. — W dzień raduiny chłopczy szkolni z
krzyżkami ołtarze w kosieli obchodzili mówiąc po 5 paucy za dufę
zmarłe a potem one po nabożeństwie do kościoła rzucali. Także
kantorowie i kościelni na grobach po imentarzach gdzie kto uprosił
i zapisał Salve - Regina śpiewali. — W kaplicy ogrojcowej w każdy
czwartek wilezów podzwonieniem na paucy chłopczy litanie o imieniu
P. Jezusa śpiewali. Na stronie 30 wolnej później dopisano: Przemysław
Łęcki Cieszyński od r. 1358 panem był Żywiec do r. 1385 w którym podzielił
swe imiona na 2 synów: Bolesławowi (+ 1433) oddał Xstwo Lieszyn a
Przemysławowi (którego niejaki brach braciej Gzian rabit). Ofwiecim
Zator, Wadowice, Kęty, Żywiec, Jost i. t. d. nierofny wiec był który
te miejsca oddzielnie posiadał. — R. 1740 czyli (1748?) rozdzielono
państwo Żywieckie między Karolem Gonzaga margrabią z Miśowa
z Wielopolskich Myszkowskim na Żywiec i Lieszyn i Kałę 2) Janem
Lanckorońskim i 3) Franciszkiem Gonzaga z Miśowa z Wielopolskich
margrabią Myszkowskim. Franciszek dostał Lieszyn, Kałę, Jan Su-
che, Karol Żywiec. Ostatniego synowie r. 1736 podzieliли się do-
bami tak iż Franciszek został margrabią i wziął Jeleń, Ignacy
Żywiec który przepadł potem Andrejowi synowi jego. Trzeci Józef
wziął dobra w górach: Sol, Ryck i. t. d. R. 1800 margrabstwo
Franciszka przyszło na licytacyję na której ^{kupit} ~~nie~~ te dobra hmb.
Prerębski a od niego nabył je w r. 1808 Albert Kierie Sanko-Cie-
rzyński. Ten umierając r. 1822 arcyksiężu Austr. Karolowi dobra
Żywieckie w dziedzictwie odkazał. — Wacław Łęcki Cieszyński prze-
dał Siewior r. 1443 nie sprawiedliwie za 6000 grzywien bo Lieszyn
bratu jego młodszemu należało. — Drużnis Grojec jest taj samą gó-
łą która się zowie Turza u Niemców Turberg i należała do państwa
Turze tam jeszcze r. 527 Gepidowie mieli swą twierdzę albowiem cały
ten kraj wprawd był od Germanów który się ustąpił Sławianom.

F. Q. 1671 z tych panów
do węgier a soli używa
nych prowadzono drzewi żelaz:
ne do kosiółta żywieckiego.

X

1664 we wsi Sol prowadzili górników z Wieliczki warono sól z wykopanej
studni przez 24 godzin po 12 korąg soli waronej dostawali. Prowadzono
najpród soli korzec no potalara jednak góry wielkie. Był kofst a żyłk
maly przeftano roboty wody stonę brali tylko dla bydła - a fiore na
browary obróceno. (Zalkomaz 2 teni sól warono) F

1665 szelagi cienkie. rarucono a grube Jana Kazmiera z jego obra-
rem nastaty bite od wtocha Doratini, także nastaty: Tynfy od
Tynpha min carra

1669 przed wniebowstąpieniem pańskim ^{we wtorek} Jan Kazmierz po złożeniu Korony
przyjechał do Lwowa z dworem wielkim i tam bawił miesiąc i 40 na janku
do 2 dipia: tu w Kofuele Tedeum laudamus po elekcji Króla Michała
Świętego ^{Kazimierz} Doroso po święcie Nawiedzenia Maryi P. z ratofis z żywcą
do Francji wyjechał. Jarosławscy obywatelowie wzywały do kosiółta żywieckiego

1672 ¹⁶⁷⁶ Dorosła w Niemczech erygowana - Jan Kazmierz w niewolę
w dobrach swej żony d. 10 grudnia umarł; przywieziono jego ciało do Polski
Oftożowa należąca do Lwowa Państwo Łodwigowici mogą odebrać

1673. Ofstotowa należąca do Lwowa Państwo Łodwigowici mogą odebrać
ciało i zbrojną walkę wiado.

1674 kosiółt w Rayczy z rozkazu Króla Jana Kazmierz zbudowany.
Jan Wielopolski ~~stolnik~~ Koronny z Krzyżem Konstantyn Komorowski
zrodził 4 potomków: Ludwika (co pojął Potocki prawnie z ojcem razem
zgił przeftat) Jana (kanonika krak. który umiawszy się z ^{uknie} ^{uknie}
Anną Konstantynę Lubomirską poślubił i Leszkową ^{uknie} ^{uknie}
wonaie otrzymat) Franciszką najmlodszy który wziął od Króla sta:
roftwo krakowskie zwiędzał lat 5 obie krąże państwo żywiec oddzielił
wyst nęcił się po Francuskim ale ożenił się z chodząc po polsku: Kon:
tanyjsz Otylia (leżąca za Ogińskim kanclerzem W. D. dit Kłora doł:
tata Niemieński państwo.)

1678 Jan Wielopolski kanclerz W. Kor. Star. Krakow. pan na żywcie pojął
za żonę Maryannę narz. d' Arquier siostrę Królowej Maryi Kazmierz.
wele było we Lwowie. Um. 1685.

1681. Star. warszawski kapt. Krakow + pochowany w cyst. chowej
1686. Głód był wielki na bydła na wiosnę ze stodoł proplek rzeżano za
medel stony 6 lub 8 zł dać trzeba było, od 3 kwietnia do 14 maj
padał

1691. d. 11 grudnia + Zacharyasz Hefanowicz domowy pisarz i Komor.
nik Jana II w Kozienicach; był rodem z żywcą miał brata
Antonięgo kanon. chetmiński. kantora Samowik: proboszcza Myśle-
nickiego.

1692

1693

1696

1697

1698

1699

1700

157

nie rozpat. Toż się zdarzyło Samuelowi Górnokosiemu celnikowi
w 1847 dla koni a który mu się wysto, powrotem pokazywał.

1701 były 2 jubileusze jeden wielki na koniec wieku drugi mały z powodu ob-
nego papieża Klementa XI.

1702 w Wasowicach Walenty Paweł Kowicz święty na farsze ojca i go bit. nie
branował: gdy go Karano odgrazat ojciec Marcin jego był rodzic, żywiec

1703 Sucha wielkie rzeki i studnie powyżychaty młyn ustaty a młynarze na
wykupienie Elblaga do Brandenburguyka sztafady musiel po talary.
Podniosło się miasteczko żywiec przez szlandel z Węgrami przez sztafady
roznych kupców obcych które tu zwozono z rozrywki zaburzeni i wsiady
domowej w Węgrzech.

Obrazy stare w Kofiele żywieckim na murze malowane: Dioty Komo-
rowski hr. z Brawy i szpota z broda szluga w opońcy lazurowej czerwono-
podbytej ubiory białe mefety na rogach ciarne - Jan 1475 z broda zarosta do
ufu opońca lazurowa mefety ciarne - Jan Kąst potaniek. 1566 wstępnym
zose na ciele takas opońca i mefety - Jan tegoż Jana Wawrzyniec Janetan
Krol ubiorem się nie różniący = Do drugiej strony Osarbara Diotra Komorow.
zona Głowa podwina do kota pod broda zawita w ptasim lazurowym wstępie
odkrytym - Przednia zona Jana zofia majica głowę zawita i ptasim
Trzecia Osarbara z Janowa zona Jana Głowa tuwalnia albo rastupkiem
aj na dot opuszczonego okryta ptasim lazurowym, fastufek białym przed sobą. - Czwarta
panna Osarbara cotka Jana: wstępnym na głowie rozczepane a wstępnym
przez całe głowę zawita Jan w ptasim czerwonym na sztafady funkcyjki sztafady
na sztafady a przed sobą od pierśi sztafady białka z fastufkiem i t. d.

1703 przywieziono wielki ptak z sztafady dla orania ptaków, znaczenie granic
robieńia sztafady; cięto go 12 koni. - Cotka pańska panna Maryanna
Wielopolka do Krakowa do klasztoru pańien wizytek Francuzek odjechała
na nauki t. r.

1708. Anna Konstancja z dubomirskich Wielopolka zamieszkała w Suchej
pnieftrenita: ozdobita, dwie wieże narożnie przyrypnita wstępnym
pokoje odmienita. Także i zamek żywiecki odnowiono, dachem wstępnym
na krypto Wietrzniki przydano. - Tu z powodu nabożeństwa i roweżyj
wypisuje Komonicki Zdrowas Maryja w 15 językach to jest po łacinie po wstępnym,
hiszpańsk, francusk, niemieck, Węgiersk, Greck, Polsk, Czesk, Moskiewsk.
Litewsk, Umudzsk, Wotoksk Turck: żydowsk.

1708 wreszcie powieściu wymarto w kryptach ludzi 5046 w szwiecamin 349.

1709 Pod górą sztafady w potoku wielkim w granicy miejskiej Krapiec srebrny i
rozkaż pańskiego Kopano. Dozorca roboty Włoch duparini instrumentista pański.
Do czego poddani za pańskie używani byli ale pozostali nado: w szwiecamin t.

na górze Łyżynie i kruszcu oznajmiono. Pominiwiony był Stefan Standerki organista z Rychnwaldu i z rudę kopat i frebro z niej przetapiał; dla czego go do więzienia wzięto potem go na miejsce wożono, gdzie wskazywał i kopać kazał mówiąc: tu kopie w calinie wtedy tu w tej górze jest kruszec gdzie kopiec znaleźli nieco ale z matym posytkiem przetapiając go nie kazało się prędko dalej zaniechać a gruba wielka na pamięćkę wykopana zostata.

1710. We wsi Radzichoway kruszu frebrnego na roli Łazarzowskiej szukano kopiec kilka latni w głąb, co też czyniono w Glinnem, Przybedzy wkońcach ról Radziechowskich ale się nie stuffnego nie pokazało. — J. r. Nowy. Farą znajnie pogorzał z kosiotem far.

— Na Kamefzniczy we wsi Śiedziat Tomasz Jasko Woi. Wotowski u którego Michał Potocki pisarz pol. kor. z Izeronym swym synem stał rosta Krasnostaw kilka tygodni bawił. Wchodzi z kraju zaburzonego wojną Szwedów z Moskalami.

R. 1512 LXXII
doborniejsi umarli
w tym i jawiejsi
jest do Polowic.

1711. Kalwaria naffezko zgorzało niedawno porządnie we dwa razy zburzone. Także i Ofwieim ale kosiot ocalał.

1711. Synod w Krakowie za biskupa Lubieńskiego na nim był obecny Śmi: Kotaj Spinola Eppus Thebanus legat pap. — We wsi Rychnwald na potroli Kobziatowskiej kruszu szukano kopiec głęboko z powodu iż z kamienia rozpalonego w piecu na warzenie kamnato roztopione frebro ale się w tym nie nie pokazało.

1712. Ogrod za zamkiem najpiękniejszym wtopką modą założony w Ływie przy niemea ogrodnika Kłiny nieprzod na konieckim groju ubudowawszy z drewna jak tożnice a ziemi na to nasypaną nafiemia w tym różne fiat: okami nie wykrywał: odkrywał na infie kwatery piasek biały wosk i diemie po kilka razy przewracał. — We wsi Sol wody stonaj doświadczano i gary wody nawarcono kwarte fole. Powieści ludu się trzyma iż głęboko sol batwanista Kouchowa się znajduje.

1714. Drogości: głód dla nieurodzajów w przeszłym roku. Stacono że żyta wiertel (korzec) 14 pprenicy 16 isymienia 13 owsa 8 złtp. Wiele ludzi było do Węgier na zarobek wiele po jat młynie chodziło: po drogach umierało. Takiej był rok 1715

1715. umarta w Kalwaryi Anna z Dönhoffów Castoryska siostra Józefa matjona pochwiana u Desnardynów tamże. — Franciszek Wielopolski pisał się w obcych krajach Comej Sepulchrali co podług Komonickiego także i wiecei znawcy albo wiersi Sepulchrali znawcy także Zapolsko mówi iż stany Kronikarskie i dwa Ofwieimprze i Zatońskie nazywają Zapolskie i two co niemi na Zaypulsch czyli Sepus albo Zapolski nie pisał. Tu najwrodzniejszą miłość Kati.

1. 21 Na placu miejskim 4 zabienic bylo a na kazdej glow i ciemi ludzkich
netno morou na polu jeden a 2 na kota wpleceni byli. (byli to rozbojnicy
Druy P. Alexandre Wielopolskim Staroscie Opoczyńskim byt Andrej dukowicz dwa-
manin i Skrybent i rybnik różnych florefow który tak mocny i silny byt
w zembach ze bętkę rybna wodę napetniona wżigufy w zęby ze wstępy
ruszył i przez głowę przeruwił. Także 2 mżow obwiazęufy reżnikami
wżigufy ze reżnik wsembyżniami tańcowat i ich przewatad.
Szymon Buda ze wsi Rycki ucinano głowę nogi i ręk a nie niepomogło aj
wobiono exorcizm.

Zemex Izmirski rozszerzony powiększony ożobiony 1825
Anna Konstantyna z Książki Lubomirskich pierwszą głowę Jana Wielopolskiego i m.
matka syna Alexandra; drugi Stanisława Bratachowskiego wojen. pogramk.
matronka d. 10 listopada 1726 w Krakowie umarła. Po niej państwo Lufkie do wie-
kopolskiego Franciszka wróciło tedy w zakupna Lembrzyce odpadła jako dzie-
dzieństwo jej syna Jana Bratachowskiego starosty opoczyńskiego.

d. T. Zuzia zwierała miasto. Pomaga Bog

1728 od dnia maja nastat w Żywiec wycieczka miasta. Pomaga Bóg
mówić, Książę będnie pochwalać Jęst, ludzie potykają, si. poręzi sobie
mówić z postanowienia Benedykta XIII pape. który używajacym tych słów nadat
k. 12 dni od nastat. Wycieczka ten od Lyska V r. 1587 był wprowadzony, ale gdy przeftat
wznowiony jęst. — w. tarym Żywiec był kofuot z dnem uławaego który ugor.
1422. białony wraz z miastem ... ..

1723 Piata ogłoszona miastem i przywilej na jarmarki strymata.
r. 1658)

Fi odnowiającym Nowick
wiekowi Amen, fakże 100
dni odpuścić.

Sygn. V. r. 1587 nadat
mowiającym Pomaga bog
100 dni odpuścić (ob
nowodwoz. listy)

Komonickiego Andrzeja rękopis:
 Monumenta albo zebranie
 starożytnych dźwięk. ozdob. cudów,
 powieści i tańsk. bożkich przez
 M. Matk. Boskiej
 Maryję w Koszale Rychwald:
 kim, p. unieważnia prawa opo-
 wieści: starożytnych spisane
 r. 1728." in fol. 70 arkuszy
 w Koszale w drukarni (druce)

Komonicki Jan pisze o sobie iż się urodził i wychował w Żywcu pisat
 Kroniki żywieckiej 1705 ^{1588. wojtem} ^{1588. wojtem} ^{1588. wojtem} jego Andriej Komonicki był burmis-
 tryem w Żywcu 1686 (Gregorz Komonicki 1705 burmistrz. - Jan Komonicki
 proboszcz w Miłowie 1695 ¹⁷¹⁶ = Kronikarz Andrzej Komonicki był r. 1718
 wojtem żywieckim i umarł jako burmistrz podobno r. 1734; był także
 Komonicki 1704 ^{wojtem} ^{wojtem} żywieckim miał żonę Zofię Kalfafowiczównę
 był pisarzem groff. dekanatu żywieck. pobożny waltawit Kofiołek Dnemienienas
 Łańskiego w Żywcu r. 1704 oraz obywatel w Janie żywieckiej -
 Górej Komonicki melarz w Żywcu 1727 - Kronikarz Komonickiego pobożny
 r. 1700 a kończy r. 1728. - Kronikarz Kofioła Miłowskiego od
 r. 1700 a kończy r. 1728. - Kronikarz Kofioła Miłowskiego od
 r. 1700 a kończy r. 1728. - Kronikarz Kofioła Miłowskiego od

Chronographia albo Dziejopis żywiecki, w którym różne dzieje spraw przeszłych starodawnych miasta Żywca i pobliskich jego miejsc znajdują się. A ten jest z różnych autorów pism i wiadomości zebrany i wypisany, a w żywcu i trwałą pamięć miastu żywieckiemu jako ożywienie swojej młodości ofiarowany roku panickiego 1704 przez starownego Andrzeja Komoniewskiego wojtę w ten czas żywieckiego mpr.

(Rękopism in fol. obejmujący 255 arkuszy oprócz rejestru rzeczy z 20 arkuszy złozonego; na końcu jest jeszcze nieraprowanych arkuszy $10\frac{1}{2}$ w kilku miejscach krótkie już tegoż czasu dopisy. — Na tytule następujący dopisek oryginalny:

"Ta książka dla kilku rzeczy ciekawych o historii zwłazszcza Śląskiej
"pisanych oraz i państwa żywieckiego cierpliwie czytana; albowiem
"authorowie niemieccy z wielką uwagą ożywili naszę i kłopot-
"wem dzieje przeszłe wspominają. Bogo się dopomniem, słuszną,
"ażebym chęć (in statu pisania będącym) przysła. — D. 8^{wa} Decemb-
"ris. Będąc w gościnie u siostry mojej rodzonej 1736. — J. A. Prus
"Jabłonowski B. K. I. 11ta mpr."

(jest to dopis starownego Józefa Aleksandra Księcia Jabłonowskiego później-
szego wojewody nowogrodzkiego starosty bułkiego, Kosińskiego, zwiniogrodz-
kiego zmarłego r. 1777 w Lipsku, autora wielu dzieł, który r. 1736 bawił
w Żywcu u swej siostry Marianny ~~z domu Kosińskiej~~ Kosińskiej z domu
Jana Wielopolskiego wojewody sandomierskiego.)

Sam rękopism obejmuje:

1. Łacińskie wiersze: *Dacrysis patriae* — *Ad Deum* *ter optimum maei:*
mum — *Ad D. Deiparam Virginem Mariam pro patria et animabus parentum*
(Wiersze te lubo podziemi. Ale mpr. podpisano — są jedna k wyjęte z dziełka
x. Grzegorza Jana Zdziewojńskiego, niebana wilamowskiego: *Dacrysis pa-*
triae 1639. 8b: *Philakai* etc.)
2. Przemowa (pag. 1) — Do bratelnika (wiersz) — Do Zolki (wiersz)
3. Do miasta Żywca (wiersz, pag. 3½) — Do miast sąsiadów Świeżewskiego — Na herby
tych miast — Na herb miasta Żywca (wierszem)
4. *Situs* albo położenie Żywca (p. 4) — Skąd góry przynajmniej żywieckie mają
swoją denominacyją (p. 5) — Konnoława rzek żywieckich (p. 5. 6) — Granice

państwa żywieckiego (p. 7) - Działiska wsi państwa żywieckiego (p. 8)
 - Działiska wsi państwa ołemieńskiego (p. 10) - Proprietates albo włas-
 ności Żywiec (wieszem) (pag. 11) - Osiadłości całego państwa żywieckiego
 - Osiadłości wsi - Specyfikacja pól państwa żywieckiego (p. 14) - Denomina-
 cja albo nazwiska gór i hal ~~państwa~~ państwa żywieckiego - Satyr go-
 ralski prolektu umykający się z gór i lasów żywieckich (wieszem
 pag. 14. 15.) - Obyczaje starożytne które się niekiedy w Żywiecu odpra-
 wowały - Panowie dziedziczy państwa żywieckiego (pag. 17) - Kata-
 log s. p. J. W. J. m. c. z Komorowa których ciała w kościele żywieckim
 odpoczywają (pag. 18) - Generalni dyrektorowie dzierżawy państwa
 żywieckiego (p. 18) - Podstarościowie żywieccy (p. 19) - Katalog kapła-
 nów będących rodem z Żywiec i tych których było żywieckich 2-12 (pag. 20)
 Katalog zakonników będących rodem z Żywiec (pag. 23) - Katalog kapła-
 nów zmarłych których ciała w kościele żywieckim pogrzebione są - Ka-
 talog dziekanów proboszczów, plebanów, prezydentów, prebenderów
 dekanatu żywieckiego - Prace wprowadzone - Cechy uprzywilejo-
 wane - Katalog burmistrzów żywieckich - Katalog wojtów żywieckich.
 5. Chronograf albo dziejopis żywiecki od r. 1438 aż do r. 1724.
 (pag. 31 do końca)

Drugi rękopis tejże Chronografii przepisany r. 1764 - 1769 stara-
 niem Stanisława Kaczeńskiego burmistrza żywieckiego który zamys-
 lał „niektóre traktujące w tych czasach akey dopisać”, będący
 w latach 1830 Wojciecha Rybarskiego mieszkanina w Żywiecu - niekom-
 pletny in fol. ^{z wyprawieniami} z wyprawieniami obejmuje tylko dzieje do r. 1645.

Trzeci rękopis tejże Chronografii przepisany r. 1783 ^(z wyprawieniami) ^(od r. 1700) ^(z wyprawieniami) z wyprawie-
 niami i dodatkami obejmuje 1) Przywileje żywieckie przepisane
 A. 1-56. - 2) Obwieśczenie dowcipnej i ciekawej wiadomości rzeszy....
 państwa żywieckiego r. 1724. ff. 57-120. - 3) Chronografia albo
 dziejopis żywiecki 1704. st. 121-279 obejmuje z wyprawieniami
 tylko dzieje do r. 1644.

Czwarty rękopis tejże Chronografii u Adama Gorczyńskiego - u Jana
 Kantego hr. Wielopolskiego.

1696 W styczniu tracono w Żywcu 9 zbrojów którzy młyn zamkowy wyra-
bowali miejski i Jana Bielowiza mieśnianina zastrzelili. Dowodzący Toma-
szewski Masnem z Szarego uderzo na rynek 2 osoby i na górze Grogan
na pal wbito a reszta na ~~placu~~ rynku po rze ucinano i na placu cięto wano.

1697 do kościoła w Miłowie w dzień Ś. Anny introdukowano uroczysie
bractwa Ś. Anny przysięg karanie i intermedium było w polu przednią Miłows-
ką, wóz tryumfalny z obrazem Ś. Anny ciągnęto bosob z bractw różnych okolic:
nych, Anioł Ś. ich posmigiwał a obok wozu śli marszałkowie bractw z łaskami
- na kościele żywieckim dawano nowy dach, wiozanie i sygnaturę Kę Kłó-
ro robili Wojciech i Paweł Fiderowie cieśle z Salcburga; poczem zaraz
piorun w wieżę uderzył.

1698 Józef Jaworski, bakałarz szkoły żywieckiej skrował kościół żywiecki
uderzawszy kluczem w górę na niejsposach Kleryka Łukajza Skrupko-
wicz, z którego powodu przez cały tydzień nie było nabożeństwa w farze
tylko w kościełku Ś. Krzyża, dopoki dyspensa na rekonyliacyję z Krakowa
nie nadeszła. - D. 17 kwietnia Sebastian Goniparowie pleban Radzichowski
umarł, który na wściekłość bieżących ludzi i bydła dając im chleb poswiecany;
ten wyprosował iż po nim będą mieć proboszcza Wtorha, jakoż nastat
Józef Vanni z Florensy kapelan który z Wielopolakiem z Wtorh przyjechał.
1698 fundowana kantoria przy farze żywieckiej z legatą Gabriela Kemeliusa
psalterzysty Krakowskiego

1700 sprawiono 98 ks srebrną na relikwie Ś. Wita Kłóre z Lendzin z Szlaska
Szymon Myszkowicz pleban darował. - Sebastian Gieswender regarmistrz
cieszyński cały regar kościelny żywiecki na półregarze przerobił i kwan-
dranse do niego przyczynił, co dokonył Maciej Brunka szwarz z Młotego.
- Do konwentu w Kentach roku zeszłego założonego introdukowano 4 refo-
matorów nad któremi stałym był Ś. Krzysztof Klimicki. 2. lutego

1701 Anna Czapka ze woi Szare w parafii Miłowskiej zmarła. 2. lutego
umyła, w śmiertelną chorobę obłożono i w trumnie w zimnej izbie postawiono
na mrozie, znowu wstała i powiedziała iż wioziata dzień z Krzyżem
które wiekto: jak się ludzie niepoprawią, będą ich tym Krzyżem karać. Mówiła
też iż dziewiętego dnia umrze - prociż niechac z siebie złożyć śmiertelną ko-
szule umarła 13 lutego - Andrzej Komonicki wojt żywiecki w Żywcu
na górze Borkowskiej założył matę kapliczkę Przemienienia pańskiego.

1702 Stanisław Lisiecki malarz za 180 zł pozłocił i łazurunkami przyozdo-
bił ołtarz wielki w kościełku Ś. Krzyża w Żywcu kośćcem Kazimierza Naszedkiego
i Barbary Gogolanki matronki mieśnian z Kłory kościółek d. 25 maja benedykowany
- Na Kalwaryi w kościele święto zmurowanym o Magdaleny z Konopaki księżny Czer-
torki; pierwszą nieszczęśliwą odprawiono - Szwedzi opuszczały Kraków, generał major
Hegnbrok tamże kontyngencyę z dyumu po 25 zł wybił, wreszcie d. 15. septembra Szwedzi zamknęli Kraków.

1703 Andrzej Czapowski pisarz skarbowy żywiecki zamkowy sprawa: wit kolumnę cegieł bożą męską kamienną u której z sądu miejskiego nakazane juramenta liturganci odprawiają. — D. 8 Genoa Franciszek Jedrkowicz ziędz z Żywca rodem w Rychnawie na prebendzie będąc pijany zabił Regius Dobrowiezanę kramarkę z Łęzochow, za co w Krakowie w biskupim sądzie do więzienia na dwa lata skazany z którego oknem wyskoczył i nogę złamał, potem poszedł do Rychna i tam absolwowany. — D. 15 Septembr. 1703 w Kentach na nowy klasztor dla reformatów, dymentyja usyniono — Andrzej Komonicki wojt żywiecki sprawił obłogę Ukryzowania P. Jezusa do kościoła żywieckiego, który robił Wojciech Gliniński ryncarz żywiecki.

1704. D. 15 Marca umarł w Zborowku proboszcz Andrzej Porzeziński z Żywca D. filoz. i profesor w Akademii Krakow. był na Tyńcu profesorem filozofii Sophistarum, kanonikiem kieleckim i rektorem szkół w Widawie, miał syna zamias w Żywcu założyć Kollegiatę lecz umarł; zapisał 43 dziesiąt do biblioteki kościelnej w Żywcu. — Albrecht Radziwiłłowski pisarz stał się dowódcą winnego na Komorze żywieckiej zapisał summa 50 zł z którą wynoszą wiedeńskowcy 213 gr. 15 przeznaczył na lampy do wieży żywieckiej przy oktafie narodzenia P. Maryi palić się mające gdy grają tamże i aby między winem i ~~nie~~ pietniami ten wieść spiewano: „A u którzy już dni swoje skonczyli — I ten straszliwy termin odprawili — Niech mają pokój bez grzechu pozosta — Panienko swista“ i. t. d. — D. 4 Octobr. Gregorz Komonicki mieszkanin żywiecki z żoną Agnieszką Galszczyńską sprawił nowy ołtarz S. Agnieszki do kościoła żywieckiego. — D. 20 Grudnia na obraz P. Maryi który w procesji noszą z wółw różnych zrobiono sukienkę srebrną którą z żegnaniem frebra zrobił złotnik białski Piotr Mentel za zł. 80.

1705 Urząd burmistrzowski żywiecki za pozwoleniem całej Obce dał: wst do kościoła Przemienienia pańskiego w Żywcu 18 zakonów czyli 2 mi: wek gruntu. — Bartłomiej Piotrowski mieszkanin radny i kościelny żywiecki wystawił nowy ołtarz S. Antoniego w kaplicy kościoła żywieckiego a stary dał do kościoła S. Krzyża. — Kościółek Przemienienia pańskiego w Żywcu pomalowany przez Gabriela Komonickiego malarza, Kofz: tem fundatora Andrzeja Komonickiego. — D. 7 Junii u Matki S. Stanisko: wicja mieszkanina i kusierny żywieckiego Kokosz albo Kura wysiedziata z jaj 13 z których jedno kurze wykuta się odurę pękłach o trzech okach, to jest trzecie oko na czole miało. — Andrzej Komonicki wojt żywiecki sprawił kolumnę dobową z figurą P. Maryi na mieniący kościelny w Żywcu. — D. 250 Lobs. 1705 relikwja wspaniały kamień na kościół reformatów niepokalanego Porzecz P. Maryi w Kentach rycerz marcin w 1702 r. kanonik Krakow. celebrował.

1706 Jan Byozkowski podstarości żywiecki do Kojścia sprawił głowę je-
lenią z drewna która w złotej koronie między rogami miała imię maria.
Głowa ta na sznurze w kaplicy wioiata miasta hebo i napis polskim wieszem.

1707. sprowadzenie uroczyste relikwii S. Jana Kantego do Xentu w rebo-
trumie odbyło się 23 Julii przez bramy tryumfalne w ulicach na których
persony żywe stały i przemowy miały. Do wniesienia do kaplicy odprawił
się na ostatek dyjalog na cmentarzu na teatrum zgłodowaniem ozdobił.
Co się działo kosztem Hieronima Czernego starosty parnawskiego a para
na Jędrzychowie — W Krakowie zostało się morowe powietrze na które umar-
ło 19270, w Xentach zmarło 5046 w skutek czego drogocno była wielka i warty
nieprzepuszczać — Jan Grymeki profesor akademii krak. a inspektor
rynow Gabriela Prozdowskiego podstarosty żywieckiego darował do kościo-
ła w Żywcu partykulę tego S. Jana Kantego — Prośbie i supplicacye listne
o uchylenie morowego powietrza i wojska moskiewskiego którego
200000 w Polsce było.

1708 w Białej przy Bielsku Balcer Dąmek tamczany obywatel i kupiec
wystał kosztownym przy dworze kaplicy Bratności Bożej, którą
5 August. 1708 Jan Tasto kanonik krak. i wizerunek poświęcił. Odprawił
wano w tej kaplicy mszę św. za powodem XX. jezuitów albowiem predykant
luterński tamże w Białej w jednym domu swe kazania miewał. — Do
Kojścia w Miłowie roboty ołtarz S. Anny Jan Buczyński snycerz litwin
nowa forma za 130 złt. kosztowność ołtarza z licznymi.

— D. 7 października 1708 odbył się stoletni jubileusz zaprowadzenia bractwa
rozaniecowskiego do Żywca, na którym były różne bractwa i prośbie z Miłówki
Rajury, Łodygowic; na drugi dzień w niedzielę przybyło też bractwo ska-
plerskie z Duchowatu „prowadząc między sobą w procesyi swojej persony
„przygotowane różnie; jako to diabeł dwuch których anioł trozianem
„pokrzepował i prowadził; potem drugi anioł śmierci z kosą i mor-
„trzymającymi miotłą i trupa głowę w kajdany okute i sznurem powiąza-
„ne wiódł, znowu Tatarów, Turków okowanych kilkunastu ubranych
„złoty za kłosem Vindicta Dei albo Gniew Boży miecz trzymający w jednej
„ręce a w drugiej trzy strzały szpet, aplikując to wszystko do obrony i
„utrzymania placu na Łoloty napływające wojska morowego powietrza
„od Łoneczystej Matki Bożej.” Była przytem uroczysta procesja po rynku
przyciem z 9 kędziorów albo dziatek ognia dawano. Do tej uroczystości wnożył
gorzały dwa domy w Żywcu w porządku (nieszczęśliwej) północnej

1709 d. 2 maja o 8 w nocy na północy zbrojcy których było samowwunast
wyrabowali plebania w lipniku — w Radzichowach wystawiono kamienną
Bożę meka którą roboty wojewci Chabdaj z Zaręczy.

1710. d. 8 września w Świąto Narodzenia P. Maryi Kompania z Łodogowic do cudownego obrazu w Rykwałdzie zsta, przed którą persona i 90 Anio-
"Ta przywitanie wierszem dość piśknym i obszernym do obrazu Matki
"Boskiej uczyniła." - D. 12 września około paszy w kościółku S. Krzyża w Żywcu postawiono 2 łotrów które robił Franciszek Wosiński na miłowe kofytem Jana Gatułkowskiego mieśzanina żywieckiego za 30 zł. - Do ołtarza na obraz N. Paany Maryi nowo zmalowany w Żywiecu przybito 2 korony srebrne które wazyły łotrów 42 i 6 łotrów kamien drogich

1711. Lud żył mufielina nowy ^{rosyjski} Moskwa riana owoy chleby suchary furami do Babic, do Radowry i za Krakow do Dobrowy odwozić. I Żywiec i niego i stemienkiego paristwa Kontrybucyj na Moskwę 578000 zł wydano - Teatę Korony Polskiej oprócz diktory wyrachował ktoś i Moskwa 40 mi- lionów Kontrybucyj wziął. - D. 2 lutego w Świąto Oczyszczenia Anna Ma- ria Wielkopolska kancelaryna kor wdowa (D'Arquian) pozwoliła przez dżoin w kościele wystawić cudowny obraz P. Maryi malowania moskiewskiego w sre- ro złoto i klejnoty przybrany, który obraz z sobą zawzię wożita i na zamku żywieckim trzymała. Obraz ten dostał się z Moskwy do Polski i przez kró- lowa Marię Kazimierz różnie darowany został. - Po spaleniu kościoła ży- wieckiego od pożaru (d. 2 Augusta 1711) Piotr Beber budowniczy zamku Kra- kowskiego d. 1 Octobr. 1711 zaczął na kościele stawiać nowy pokrok albo wieżę dla dachu, pokrogo dachem kościół, sygnaturę i wieżę do której zegar kotowy darował Antoni Stefanowicz kanonik chełmiński kantor tarnowski i proboszcz myślenicki rodem z Żywca; który też Kopia cudownego obrazu N. P. Maryi myślenickiej do kościoła w Żywiecu darował. - D. 6 Octobr. w Krakowie w kościele myślenickiej do kościoła w Żywiecu darował. - D. 6 Octobr. w Krakowie w kościele P. Maryi Kazmierz Lubienicki biskup Krak. odprawował synod przysię- był obecny legat papieżki Nicolaus Spinola archiep. Tebarum. Bra tym sy- nodzie zarejestrowano w diecezji Krakowskiej ~~6~~ 50 dekanatów, 6 archi- diaconatus, 4 praepositus znacniejszych, 17 kollegiat, 952 kościołów parochialnych z filiami, 13 kościołów parochial. w Krakowie, 18 kościołów matych, 32 klasztorów w Krakowie.

1712. Sprawiono do kościoła w Miłowie ołtarz S. Anny który zrobił i poz-
łoił Antoni Brzgiński malarz cieplarni - Sprawiono signans do Żywca
r. 1711 w sprawie ulang - D. 17 kwietnia zgorzała Plebania w Lipniku wraz
z aktami dekanatu żywieckiego, lecz kościół ocalał - D. 13 maja 1712 Michał
Szembek biskup pafenicki sufragani Krak. poświęcił nowy kościół Kal-
waryjski drugi po wymurowaniu i rozprezentowaniu swoim z 2 wierzami
obfętnie wystawiony mający ołtarz wielki na zachód łonia obrócony. - Adrian
Betchawski starosta lipnicki d. 20 czerwca rozkazał rozrzuć w Biatęj
budynki dla jezuitów który tamże przy kaplicy wystawiono; co z naprawy łotrów
uczynił, o co Komisja duchowna biskupia d. 3 Augusta do Białej zjechała.
- Wierpniu domurowano w Kentach kościoła Reformatom i dach miedzi pokrogo -
d. 30 Septembris w Żywiecu nową sygnaturę zastawiać - d. 13 listopada łofia Anderszowska
z Żywca przeniosła zakonnic do klasztoru i nowa wstąpiła - Sklepienie choru przedniego
w kościele tym samym żywieckim skonstruono.

1713. d. 15 Augustu do kościoła w Miłowie wprowadzono nowe bractwo S. Barbary, na który akt wyszło z Żywia bractwo rożaniec. Wyjeżdżając bractwa w pole po mszy załatwy tam już w porządku swoim stojące bractwo S. Barbary trzy którym na postumenie zrobionym wieś z tarcie malowa: na była na której S. Barbara głata ukleciona z napisem a przeciwko niej theatrum we środku prawie kompanii a na tym intermedyum do materji stuzice było to jest były osoby: pielgrzym i Anieli dwa za lecając to bractwo św. a obojwre brat z bractwa S. Barbary następniwszy ku któremu brat z bractwa S. Anny przybył i jego przywitał rozmawiając około kondycji tego bractwa, znówu przybyli bracia z bractwa rożaniec Żywieckiego i śląskiego rychwaldskiego ku nim dzwiniąc się i furzliwosc farze miłowskiej winiszowali jako też brat z bractwa S. Anioła rychwaldskiego i zezwolili nowego bractwa wpisać do bractwa S. Barbary i do kościoła wprowadzić postanowili; potem w procesji weszli z wieżą ową do kościoła. Indult na to nowe bractwo św. Barbary w Miłowie dał papież Klemens XI w Rzymie 21 Octobr. 1712 co mihał Szembek sufragan krak. potwierdził w Krakowie 30 Czerwca 1713. — Jerzy Warszycki Kapłan Tęczyński dziedzic Łodygowie sprawił sukienkę srebrną do obrazu P. Maryi Gzłochowskiej w kościele Łodygowskim w ołtarzu ~~zobacz~~ wystawionym przez Stanisława Warszyckiego Kapłana Krakowskiego. 1669 — R. 1713 zjawili się powietrze morowe w Sopocie i w Rydze lecz się uśmierzyło zaraz

1714. Obraz P. Maryi Gzłochowskiej r. 1682 malowany na blasze darowany do kościoła Żywieckiego — D. 5 lutego umarł Jan Skorupkowie wikary radzi: chowski który będąc studentem z Frydrychem Mikotajczykiem bonifratellem r. 1675 do Rzymu na jubileusz pojechał. — Do kościoła Żywieckiego sprawiono nowe organy w Opawie za 6600 zł (w których 1545 metalowych pufrezatek było okrom drewnianych) Organ te kościoł dziedzica Żywieckiego robot Ignacy Ryfiak organmistrz z Opawy — Sprawiono do kościoła Żywieckiego krzyż srebrny wazący 10 gnywien bez 4 tołów, w którym była wprawiona pastykuta srebra krzyża św. — D. 28 marca w wielką środę na ciemnej jutrzni Anna z Lubomirskich Wietopolaska dziedziczka Żywca z córką panną Marią Wietopolaska za zastonę kitajki czerwonej przed wielkim ołtarzem w kościele Żywieckim lamentacye Hieremiafza proroka z not spiewały którym na klawiymbale i wioli przezywało. — D. 3 wrefnia umarła w Żywcu Konstancja Dętkowska z domu Grotowna administratorka Żywiecka, pny której pogrzebie otworzono trumnę Krzysztofa Komorowskiego zmarłego 1608. leżał on cały w czarnym kontufie polskim na głowie miał kapelusz czarny ci: fajka podzity na nogach pantofle a na rzy: maty złoty metalik ~~zobacz~~, le: zółt w trumnie czarnym axamitem wybitej. — D. 4 października w Kętach Kazimierz Lubomirski zimiom aż do S. Mateusza. — D. 4 października w Kętach Kazimierz Lubomirski biskup Krakow. poświęcił kościół reformatów Immaculatae Conceptionis za pomocy Andrzeja Żydowskiego chorążego Krak. za gwardiana Joachima Myzkonfkiego w Kętach.

1715 Zawrót w Żywcu odprawiać d. 29 kwietnia nabożeństwo do S. Piotra Dominikana przyktołem matki Krzyżki diecioniane przeciw grądom benedykowanu - D. 29 czerwca kompania z Łódzkiego Kościoła odprawiła procesję do cudownej S. Maryi w Frydke także na Stupie kamiennym od r. 1706 stojącej. - D. 1 lipca Klimunt Mrowiec sokołysz w swinnej gdy chwał mleko jest takowe się w Krew przemieniło - D. 10 sierpnia benedykowanu w Kosciele żywieckim furcece woskowe przeciw piorunom.

1716 z końcem stycznia reformaci z Kęt bydło w Żywcu exorcyzmowali - D. 22 lipca umarł proboszcz w Miłowie Jan Franciszek Komonieski najpoc. lat 61; pochowany także z napisem grobowym

1717 D. 9 stycznia umarł Alexander Ławetkiewicz mieszkanin żywiecki rzeźnik który wodki nie pił w życiu bo widział w Karzymie gdy się chłopcy roztawali iż maty diabeł był w szklance w gorzałce a gdy pił; ptomian z gardła jego do gzyby ich wychodził. - D. 12 kwietnia kongregacja Księży de Kanatu żywieckiego - D. 25 kwietnia w Miłowie w Kaplicy S. Antoniego na nawisn młaz odprawiano na Kłosa Kaplicę międzyinnemi fundusz uczynił Tomasz Jafzek z Kamefzynie wojew. Du wataśki zt 40. - Rapmund Domanski dominikan był w zamku Łódzkiemu Kim generałem Komisarzem i administratorem - D. 8 września Kosmanga Obrazu N. S. Maryi w Łyszkowej przy Kłosej było ludu do 3 miliony - D. 31 czerwca z naprawą dworku Katarzyna Betcheuka (wdowa w Betcheuckim starostwie lipnic. Kim zabitym od Łasów) starostwa lipnicka Kazata rozrzuć w Opatowej parken naokoło Kaplicy Opatrzności boskiej przy Kłosej Jezuitów rzedzieli; lecz wkrótce nowy wygotować Kazata.

1718 D. 6 lutego zginęła matka cieciska Waworynia Studentowicza mieszka- nina żywieckiego dopiero w niedzielę w polu niezgwie znaleziono, ocoobyło na żydów podejrzenie iż zgrasmodowali i umęczeni; gdy to dzieło w grobie flet- pionym pod ołtarzem S. Antoniego chowano znaleziono 2 kości wielkie obtrzymów które dawniej w Kosciele żywieckim przy nagrobku Sprytki Komorowskiego podziawozego widziały, lecz ja Krzysztof Anderski pro: boszcz żywiecki Kazat zdjąć i ~~złożyć~~ w grobie swym Koscioła iżanie:kiego schować. - D. 8 lutego umarł Maciej Poudrewicz podstarosta ży: wiecki a potem pisarz cel J. K. M. na Komorze żywieckiej który do Kos: ciota w Żywcu 2 dywany legował. - D. 25 marca do Koscioła Jeleonianickie: go malował malarz Józef Franciszek Wannick z Łeżyna za 37 złotych obraz S. Józefa konającego dla bractwa S. Józefa także które ma in: dult Klementa XI papieża d. 6 grudnia 1711 - D. 11 junii do Koscioła w Rychnaldzie zaprowadzono uroczystie bractwo S. Trojcy przez francuzów iż ży misionarzy, na który akt wydał Księzyska matę do druku Andrzej Flu: cinski pleban rychnaldski który dedykował diecionim. Wielopolskiemu Hrabstwu Krak. na tej uroczystości były różne bractwa a między innemi S. Józefa z Mucherza - na Opatowej odprawowali misionarze odpuść dwie niedzielny chęć dworku nawrócić także niedzielaż

1721 Jerzy Warszycki wojewoda turycki dziedzic Łodygowic darował do kościoła także potroli w Wilkowicach - D. 27 Julii uroczysta introdukcja wszystkich relikwii do kościoła Łalizowskiego staraniem Jakuba Kisaskowicza proboszcza zatorskiego i Mikołaja Surzyńskiego plebana łalizowskiego - Jakub Karnełita z Łańcuta w Krakowie bratunek organmistrz reperował i stawił organy w Żywcu. - D. 27 Octobr. 10. Misjonarze z Krakowa rozpuszli w Żywcu misję z odpuściem (byli Francuzi) - D. 4 Novembrij zgorzało w Żywcu 52 domy i dzwonnica z dzwonami, to jest 2 poręczy w rynku północna i zachodnia oraz 3 ulic to jest dwie starszy wiekie a trzecia Łazienna, ogień wyszedł z stodolami - D. 1 Septembria Franciszek Włostowski dziedzic Żywca introdukowany na województwo rzeszowskie. - D. 22 Novembria bawili w Żywcu na zamku Józef de Bezdan biskup inflancki, Lubomirski kawaler maltański brat dziedzicki i Rybiński wojewoda chełmski starosta łęczycki których hojnie uświetniono przy muzyce i strzelbie - Dzwony z starszy wieckie kościoła do miasta Żywca do fary przywieziono jeden z tych dzwonów lany 1584 pniez Jana Wajzera z synem Balcem z Kubińska z Orawy, a drugi r. 1512. - Na dzwonię postawiono wieczerzik i Kozutka z roku 1662 - Dzwon większy u którego wiszą uszy uszaty naprawił Kliment Piela z Łęczyzny młynarz - Jan Serwinicki były Ławuszkowicz który z Żywca do Rzymu dla święcenia kapłańskiego poszedł przywiózł indult Innocentiusza XIII na odpusty dla kościoła żywieckiego dany 6 Octobr. 1721.

1722 Szymon Butka w Żywcu umarł który po śmierci strączył się do wody gdzie indziej pochowano, a gdy to nie pomogło uisłomno się po tokcie i nogi po kolano, a na końcu gdy nie pomogło wykopal synowie i zacięli wie wycięli cytonki i te na granicy wsi na flocie palił, dom zaś kościelny exorcyzmował. - D. 31 maja kompania rożanica świętego do 1000 ludzi z Żywca do Łęczyckiej pożyła między obywateli w flocie sprawne rzezi, i ofiarowała votum srebrne z herbem miasta Żywca - D. 15 czerwca przy kościele rzymskokatolickim zbudowano kaplicę J. B. Józefa - tegoż roku kazat do Xpina w Żywcu Mikołaj Surzyński proboszcz łalizowski wpiąć erekcyjną kapelara bractwa rożanicowego w Nowym Targu, którą d. 13 stycznia 1717 użyczył - Franciszek Krzysztof Ferrari z Mediolanu ludwisarz krakowski stał wielki dzwon w Żywcu ważący 16 1/2 cetrarów. oraz drugi przedni centn. 7 3/4 i najmniejszy 3 centn. - W kentałach w kaplicy narodzenia J. Jana Kantego wystawił ołtarz wielki Jan Chryzostom Łyzowicz pleban łęczycki i kanonik M.W. w Krakowie - D. 25 grudnia wskutek defiezu woda wielka na sole była.

1723 7. 8 Januaria w Ławicy, urodziła niewiasta u Janoty z blizniat - Dzwon: nieg w Żywcu zaczęto murować - Defieze całe lato - Jan Jarto biskup poznański od 27 kwietnia bawił tydzień na zamku w Żywcu i dzwony kościelne konsekrował, oraz i dzwony do kościoła w Klemieniu - Dzwon wielki starszy wiecki najeżdżony - Wsiężba na wieży żywieckiej stawiał Wojciech Barabasz uciele Janystaw Gwiorok młynarz z Rychnowa

1724 d. 14 Junii Michał Szembek biskup pappeński rekragan Krak. poświęcał w kentałach kaplicę narodzenia J. Jana Kantego, u którego też organy sprawiono.

1724 We wsi Ułotach Mateusz Kiełbaso gdy grając całą noc w karty w chatynie na ziemi zajął wstąpił mu wóz do gęby, który mu całą rok w zółtku widać, aż Wojciech Lebulski rajtar żywiecki który umiał węże zaklinać, z niego tego węża przez wonię wypędził, co jawnie w zamku żywieckim uczynił. — Dołary 34 wiekiej roboty nowy wielki ołtarz Matthias Waymann z synem Józefem mycerz z Frydku za 3333 zł 10 gr. podług abrysu Józefa Gizińskiego jezuitę. — D. 20 septembris w Jeleony solenna introdukcya bractwa S. Józefa, na polu po kazaniu stała persona po papiesku ubrana reprezentująca Benedykta XIII która wierszem przemową rygnęła o tym bractwie, ta oddawała indult personie reprezentującej S. Józefa. Przed kościołem zaś były z teatru macis joba na jednym personie S. Wojciecha pytała się S. Józefa: kto do kościoła jego tak solennie się wprowadza, na odpowiedź S. Józefa wprowadzono bractwo do kościoła gdzie wśród muzyki do wiejskiej były nieśpory. Introdukowali to bractwo 3 jezuiti. — Do kościoła żywieckiego roboty turybularz, trebrny Rydel zlotnik żywiecki.

1725 Rządał administrator państwa żywieckiego Piotr Wyrowicz stolnik sochański po mikołaju Mazeckim przed którym zaś r. 1723 był Stefan Lubonki nowski po mikołaju Mazeckim pod którym zaś r. 1723 był Stefan Lubonki nowski pod którym bractwo. — Jan Ficzkowicz zegarmistrz z Kamecznicy do zegara na wieży w Żywcu urządził. — D. 26 Aprilis umarł w Krakowie nagle Alexander Wielopolski dziedzic Suchy, Piekowskiej kuty i Bobru, którego żona Ludwika Sapiehowa na 4 lat przed śmiercią odjechała do Litwy. — Do kaplicy S. Bazylika przy kościele radzichowickim Matthias Waymann mycerz z Frydku roboty ołtarz za 200 zł. — Do kaplicy S. Jana Kantego w Kentach roboty ołtarz wielki malarz Niemiec za 700 reńskich cesarskich (t.j. przysła 2100 zł) — Żywony w Komorowicach mają tę własność że jak daleko ich głoś refektarz żadna gadzina żyła się nie chowa, bo są konsekrowane. — Maria Franciszka Wielopolska gądzina żyła się nie chowa, bo są konsekrowane. — Maria Franciszka Wielopolska zakonniczka S. Klary przyjechała do Żywca z 2 rocyfiskami te w twisto White: wzięcia P. Maryjne chore przy organach z partesow na skrzypkach sumę graty i aparaty kościelne przed odjazdem jedwabiem nonaprawiały. — D. 26 Julii w Częstochowie Karol Wielopolski syn rajtarski Franciszka brat ołub z Elżbietą mniżkową marszałkówną Koronną — D. 5 Augusti powódz wielka woda z loty i koszarawy aż do miasta się dostała, wiele szkód przyczyniła, powtóre nie znów wody wylały 11 septembris — Do kościoła żywieckiego przed wielki ołtarz roboty z południowej strony formy nowe Krysztof Fabianczyk mycerz z Łopotni małej — formy od zakrystyi zaś roboty Nikodem i Jan Stefanowicz: wie bracia z Żywca. — Kursowata profecya znaleziona w Neapolu r. 1746 trzęsienie ziemi będzie r. 1760 Afryka ogniem gonić będzie, że 1845 pastera nie będzie, 1886 powstanie wielki mój, 1990 r. Jgaona Jwiatta nie będzie i koniec świata być ma

1726 Jezuitki odbywają misję w pensylani żywieckim — D. 7 Aprilis zajął się jubileusz wielki w Krakowie — D. 20 Junii podczas procesji Bożego ciała po rynku żywieckim załamał się proboszcz um venerabili i wpadł do dziury do pionicy Jerzego Rydla. — D. 23 Julii wprowadzono do kościoła obraz assumptionis B. V. Maryi z wieży żywieckiej na której był przybity albowiem widziano w nocy widownię przed nim Jwać goręca. Obraz ten poprawił Stanisław dżiński malarz żywiecki.

1726 Lechów było 10 w Żywcu — Podczas odpustu rożanowego d. 6 Oc-
tobris w Żywcu J. Jakub Borowiec wystawił na ementarzu ^{na}teatrum
chłopczyków ozdobnie ubranych t. j. P. V. Mariam Kłora J. Dominikowi
i J. Katarynie Jelenowskiej rożaniec oddawata, co było przed maturą
— D. 25 Octobris jakiś pielgrzym przylepił na zamku jufkim kartkę z na-
pisem: „Ach, Ach, Ach! Bieda temu domowi i tym ludziom co tu-
„za temu dworowi, jeżeli się niepoprawicie, W krótkim czasie plaga obarzy-
„cie, Ale mnie ubogiemu Pielgrzymowi nie uwierzcie.“ Jakoz d.
10 Novemberij Anna Konstantyja z dubonistkich żona najprzód Jana
Wielopolskiego (z którym zrodziła syna Alexandra) a potem Stanisława
Matachowskiego wojewody poznańskiego żona i wdowa, ~~została~~ ^{została} panido:
żywołnia na Suchej w Krakowie nagle umarta (była dla ubożstwa
wielką dobrodziejką) po której po 38 dziedzictwie Suche Liskowa
Skata i Bobrek przyspedała na Franciszka Wielopolskiego Dziedzica
na Żywcu.

1727 Przy rozszerzaniu kościoła w Radzichowach znalazło-
no przy każdym stupie pod dywanicą jaję kurze, także w murze zamuro-
wane jaję co podobno dla ognia stary ugnili. — D. 25 kwietnia po uople-
wane jaję co podobno dla ognia stary ugnili. — D. 25 kwietnia po uople-
zbytym przez 5 dni wielki śnieg w górach padał i długo leżał przez co
był głód na bydło i niedza. — D. 5 Maja w kościele żywieckim ołtarz wielki
przed lat czterzy wystawiony malował i złoził Józef Komonicki malarz
za co wziął 800 złp. — D. 30 Junii exekwowano 3 żydów w Graboszycach
którzy tamże kościół okradli jednego po nieszum ręk żywcem spalono a
dwóch po mękach po nieszum jednej ręki i upaleniu drugiej nawrócili się na
wiarę katolicką, pozem rusci i u kościoła pochowani. — Do kościoła
J. Krzyżka w Żywcu sprawił ołtarz poboczny h. p. Maryi Gregorz Komon-
nicki radny żywiecki.

1728 Gregorz Litulski pleban Radzichowski zapisał 2000 zł na bractwo
J. Brydora do Radzichow — Jezuiti w Łękawicy, Głowicach, Rychnowicach,
Klemieniu niości odbywali i katechizmu dziatki uszyli zgromadziwszy
do karczm, bo w kościele zimno było. — W kościele radzichowskim do kapli-
cy J. Brydora wyzłodził i pomalował ołtarz Stanisław Lisicki malarz ży-
wiecki za zł. 250. i drugi ołtarz tamże wyzłodził
(na tym koniu się pismo ręką Komonickiego)

1732 w styczniu umarł Franciszek Wielopolski dziedzic Żywca, po nim
została żona Anna dubonistka (podobno r. 1734 przez Kozaków w Białym popimano)
najstarszy syn Karol (dopis później przy dwu rękach)
i następnie nowa ręką na 2 kartach wyjętek z Kroniki żywieckiej:
(Chronografia albo Dziejopis żywiecki) — od r. 1400 — 1434 dzieje obejmują

Acta decanatus Zyvecensis, continentia in se memora-
biles res gestas quae contingerunt in decanatu zyvecensi
a fundatione civitatis et ecclesiae, aliarumque ecclesiasti-
carum rerum, quae per saecula ecclesiae praefuerunt
atque nomina sacerdotum dominorum et eventuum memora-
bilium cum cognomentis quae illis sua cuique aetas addi-
dit auctoribus probatoribus aliisque recentioribus fide
dignis contracta antiqui ori et nostro seculo usque ad nunc
gesta . . . . . quae acta cura et labore pro usu decanatus
zyvecensi edita et conscripta per me Andream Komoniewski
Advocatum Zyvecensem mpps. Anno Domini 1718.

(Rękopism in fol. str. 252 i kart 3 bito pisanych (do str. 250
pisany ręką wlasną Komoniewskiego który skończył na r. 1728 resz-
ta później dopisaną. Dopisy wiadczy iż kronikę tę r. 1742
darowano do kościoła Radzichowskiego. — R. 1773 Pułski sekretarz
ostatniego starosty zatorskiego Dunina darował do Biblioteki deka-
natu zatorskiego na ręce Michała Jana Józefa Kamelkiego pro-
boscza zatorskiego, który r. 1775 Biblioteki kościoła zatorskiego
wcielił.)

Dedykacyja 1: Janowi Józefowi Polańskowi dziekanowi żywiec-
kiemu, plebanowi lipnickiemu . . . i Maja 1718 Andr. Komo-
niewski (Mówi że tę księgę spisał na prośbę owego dziekana, po-
niważ stare akta ręką Krzysztofa Mrzygłodowicza pisarza
duchownego dekanatu z plebanją w lipniku zgorzał.)

Dedykacyja 2: Grzegorzowi Piłkowskemu plebanowi radzichow-
skiemu (z żywea) — Mówi że tę pracę pisał ex tempore nie wyduro-
nym stylem.

Dedykacyja 3. Decano et plebanis decanatus zyvecensis (widac że
umiał po łacinie dobrze i znał literaturę klasyczną Komoniewski)

Cała kronika jest to wtaśnienie wyciąg z jego obozowej Chronografii. Rozporozyna: I) O nazwiskach gór i Żywca i przemienności jego (tu pisze o źródłach rzeki Wisły że od gór owistych tak zwana; góry te zwano Brzeszczadami Zapolskiegai a Żywiec Minor Scepsum albo Scepsum czyli małe Zapolsko, bo Scepsum z niemiecka znaczy Gaj zapolski - Iamiek Lanckorona dla tego Landekrone zwany bo leżał na pograniczu - Kieftwa zapolskie t.j. oswiecimskie i zatorskie dla tego tak zwano bo należały do Szląska a nie do Poloki. - Potym miejsce zwane Scepsum albo Zapolsko zawsze zwac' Szląskiem a Żywiec Zaypus t.j. swini gaj, bo tu wiele swini chowano i niemiędzy osadnicy byli którzy niemiecki przywilej otrzymali, dalej zwano Żywiec od żywienia przytem lamentując autor że się Żywiec teraz wtaśnienie w bieżące przemienit bo przygodzily przez żydy to miasteczko do biedy takowa znosi. Oswiecim po Stowianin Bwatin zwat się po niemiecku Auschwiten a Zator zwat się Sator, co z szląska Koszatkę znaczy dla tego Zatorzanów i Kozanów zowią Koszatkami; Kęty zaś zwano po niemiecku Linwestde co znaczy młta lub urodzajna ziemia. (Odmienne od Chronografii)

II) Summariusz kościołów dekanatu żywieckiego które kiedy i kiedy zbudowane są (tego rozdziału niema w Chronografii i tu umiarkowanie napisany)

1. Kościół Wszystkich Świętych Starożywiecki zbudowany w starym mieście Żywcu z drewna cisowego od niepramietnych crafów, zgorzał 1477 gdy Jakub Dembiński wojewoda sandom. dla spaleniewiczenia się (Mikołaja Komorowski) Kiego Żywiec spalił. Potem zbudowano kościół z drewna jodłowego, lecz go woda r. 1507 zabrała i aż na Żebrakowską zaniesta, lecz go po powodzi nagał i nieoficjalnie dzwon wzięty do Żywca; trzeci także nieoficjalnie zbudowany tam: r. 1723. zbudowano i na pierwotnym miejscu postawiono. Dzwonów 3, jeden z r. 1507; drugi ulany 1584 w dzień S. Marka ewangelisty przez ludwisarza Jana Wajzera z synem Balcerem z Kubina od Brawy; trzeci niewiedzieć kiedy ulany. Oltarz wielki kupiony r. 1699 w Krakowie od Akademii za złt. 200 który był w starym kościele S. Anny, 2 poboczne oltarzyki z r. 1703; oltarz N. D. Krystia zbudował Krystof Anierski proboszcz żywiecki. 1703; oltarz N. D. Maryi sprawił Wojciech Mrowiec z Pietrykowie 1708 i pozłoty. Bożanek nad wsią w Zarzazcu u stawy r. 1592 przez Wandzla Pfanlusa fundowana; druga kamienna za stawem Kąsztelanem od wsi Ładziela postawiona i wyrobiona od Jana Kłoszaka młynarza ładzielskiego r. 1714.

2. Kościół S. Krzyża w polu za miasteczkiem Żywem na choi muirowany refektarz z drewna wystawiony 1428 przez Jarosława biskupa Łańcuckiego sufragana

Przez Kazimierza przy kra: Krak. poświęcony; dzwon z r. 1617; kościół pomalowany r. 1666 przez Fabiana Kowca

nieoficjalnie dzwon wzięty do Żywca; trzeci także nieoficjalnie zbudowany tam: r. 1723.

Sobinowicza malarza starego którego malowidła dotąd ślady: na tarczy Sąd
 Boży i patroni; Kofiołt odbudowany 1679, i 1690 choć przedni z wielkim ołtarzem
 rozprestiżeniony. - Prebenda tego Kofiołta fundowana 1675 przez J. Gabriela Nemetusa.

3. Kofiołt farny Narodzenia N. P. Maryi i J. Wawrzynca w miejscu Żywcu
 wymurowany 1542 pomalowany 1554; dzwon duży z r. 1536 drugi mały z Kofiołt dedykował Eraf.
 mus episcopus leodienfis
 starym piśmem; dzwon zegarowy z r. 1584; Kofiołt z dzwonnicy od pionuna ruffag. Krak. Opat mo:
 gileki 1547. w pięc lat.
 zgorzał r. 1711; ^{z dwoma staremi dzwonami} Kofiołt poboczna od potrocy wymurowana 1597 ma pozmurowaniu Kofiołt
 ołtarz poświęcony 1636; erekcyja Kofiołta d. 17 Aprilis 1628 za biskupa Mar. uśta
 cina Szyfzkowskiego za poleceniem Krolowej Konstancji - Bractwo rożnica niezpy Kofiołt
 no. introdukowane 1608. Kaplica ogrojcowa zmurował Krzysztof Mrzygło- zmurowano 1583
 dowiec pisarz żywiecki 1639 ołtarz w niej poświęcił 1670 Mikołaj Obors:
 ki sufragan Krak. - Dekanat żywiecki utworzono 1644 d. 21 Octobris
 odzwawory 10 plebanij od dekanatu oświęcimskiego - Dzwon średni ulany
 w Krakowie 1646 pnelany w Gwawie 1693 - Kaznodzieja erygowany 1667.
 - Boża męka na cmentarzu z r. 1636 - Kofiołt z wieża spalony od pionuna
 d. 2 Augusti 1711. - Sklepienie w Kofiołcie po ruinie ogniowej nowe zrobio:
 no r. 1712 i dzwony sprowadzono 1711 oraz organy 1714 zrobione przez
 Sgnalego Łysiaaka organmistrza z Gwawy które del Frato Karmelita z
 Krakowa wyfftroit; dzwonnica stara z dzwonami zgorzela 4 listopada
 1721 przyczem 52 domów zgorzelo; po tym ogniu ulat 3 nowe dzwony
 r. 1722 Franciszek Krzyżtoł Ferrari ludwisarz z Krakowa.
 4. Kofiołtek J. Marka za miastem w Żywcu zmurowany 1584 i za
 legata ludzi podczas morowej zarazy r. 1591 i 1592 zmarłych odbudo:
 wany, pomalowany r. 1664 przez Fabiana Sobinowicza malarza fta:
 rego żywieckiego. Wielki ołtarz r. 1690 zreparowany Kofiołtem Krzyżtoł
 Dawidowicza pisarza celkomory żywieckiej, ołtarz poboczny N. P. Maryi
 sprawił Andrzej Komonicki wojt żywiecki r. 1708, drugi J. Barbary
 sprawiła Barbara Gogolonka 1713. - Maten Kofiołtek legata na mże
 z r. 1645 od Zygmunta Zycha, Jodreja Kurobrzika i Wojciecha Pantofla.
 5. Kapliczka J. Wita wody pociesznej za Żywem zbudowana 1669
 w miejscu zwanym Lipie od lip z rozkazu Krola Jana Kazmierza Kłory
 mieszkajac w Żywcu r. 1669 zachorzał i od wody z tej studnie Kto Kłory
 boża męka fta użdrawiony. - Zbudowana Kaplica 1669 za fteraniem
 Kazmierza Rabozyńskiego podstarościiego żywieckiego.
 6. Kofiołtek Zmieniańia Pańkiego na górze Osorkowskiej nad miastem
 Żywem wybudowany w Kfystacie Kapliczki małej r. 1647 przez Jana Franko-
 wicza mieczanina żywieckiego; r. 1704 rozfzerzony; odbudowany Kofiołtem

Andrzeja Komonieczkiego wojtę żywieckiego, i z niego Zofii Kalafajowiczówny, robotę cieślańską kierował Wojciech Barabas z Żywca - Dzwonek ulany 1701 w Krakowie. Komonieczki Andrzej sprawił też 3 poboczne ołtarze J. Józefa, J. Zofii i L. Maryi bochen-
skiej r. 1704 i 1716 - Grunta zaś na cmentarz nadał ~~1705~~ urząd r. 1705.

7. Kościół J. Michała w Rychwałdzie, zbudowany przez Niemców; dzwon sprawił 1565 Grzegorz Ducz; trzeci dzwon z łacińskim napisem. Dzwonnica wystawił Jerzy Wionicki cieśla i rycerz ~~żagarecki~~ ^{żagarecki}; kościół malowany 1635 za staraniem Baltazara Sumfkiego plebana. Kapliczka na pa-
górku przy kościele dał wymurować Wojciech Kurouński 1653; Organy robili 1680 organmistrz litowscy - Prebendę fundowała Katarzyna z Komorowa Łaska małżatkowa W. K. Lit. r. 1672 na dwie mfy co tygodnię do urocznego obrazu N. L. Maryi, który z boczego do wielkiego ołtarza przeniesiono r. 1688 - Prace twoje kapłanów wprowadzone 1706 a prace J. Frójcy 1718 przez Andrzeja Plucin'kiego proboszcza który oł-
tarz nowy od strony północnej 1717 wystawił.

8. Kościół J. Michała w Łękawicy (starszy niż w Rychwałdzie) zbudowa-
ny na miejscu gdzie wiewce gorzące widywano, miał być założony pier-
wotnie z drugiej strony rzeki Łękawki - Dzwon wielki z r. 1536 - Kościół pomalowany 1630 staraniem Baltazara Sumfkiego plebana - Ołtarz wielki z r. 1713 - Organy stawiał 1724 Wawrzyniec Hebutowski i 2 organmistrz.

9. Kościół J. Józefa w Gilowicach. na budowę brano drzewo z potoku Skotniczka, pomalowany kościół 1635 (przez jednego malarza co malował kościoły w Rychwałdzie i Łękawicy) kosztem proboszcza Baltazara Sumf-
kiego; - dzwon wielki ma na sobie liczbę MXXV; dzwon mały r. 1584; dzwon sygnał r. 1642. - Pożyty do kościoła sprowadzony r. 1715.

10. Kościół J. Jana Chrzciciela w Stemieniu; pierwotnie należał do Rychwał-
du i zbudowany był na roli Bąkowskiej na kępie nad rzeką Koczoniką; lecz r. 1592 przebudowany w bliskości dworu przez ^{przebudował} Aleksandra Komorowskiego powołany dopiero 1658 d. 15 Grudnia przez Michała Borskiego bisk. łao-
dyk. sufragana. R. 1662 kosztom Katarzyny z Komorowa Grudzińskiej starożyny rodzinnej rozszerzył kościół Józef Szerwini cieśla, a pomalował Gabriel Baran węgryn który potem plebanem był w Orawie 1680. Dzwon wielki ulany w Stemieniu 1595 przez Urbana Kotodzieja; dzwon mniejszy przełany w Orawie 1693. Erekcja nowej plebanii oddzielonej od fary rychwałd-
kiej r. 1672; pierwszym plebanem był J. Józef Kościelicki. Katarzyna z Komorowa Łaska małżatkowa nadw. litewsk. ~~była~~ ^{była} nową plebania uposażyła rolę obornicką i pensją roczną z zamku stemieńskiego - Zgłosił w Ste-
mieniu par. Katarzyna Łaska r. 1655 wymurować kazania i d. 1 sept. 1673 fundus
na 15 ubogich wznosiła.

Organy r. 1724 robot
Wawrzyniec Hebutowski
i 2 kpt.

11. Kościół S. Wojciecha w Jelesny zbudowany jako mały kościółek do żywna należącej r. 1584 od parafian na roli Witkowej; odtążony od fary żywiec-kiej stał się parafią r. 1628; poświęcił go Tomasz Błorski sufragan Krak. r. 1636 Pleban Jan Symellius r. 1670 Kazał satynny chór rozszerzyć, kościół przez Fabiana Sobinowicza malarza pomalować, i pozłoty sprawił r. 1671. - Probosz, Sebastian Szałdzyński. Kazał drewniany kościół rozstrusić i no- wy wymurować na który wzięty kamień położono 20 Oktobr. 1693, dokon- czony 1702; dzwonicz stawiał Jakub Machalicki młynarz i ucieła z Lesnej Dzwon wielki lany 1668, średni r. 1584 w żywym lany, mniejszy pnelany 1685, sygnans sprawionej za pieniądze złote znalezione przez Jakuba Sierdę w jodle na polanie Student nad Korbiełowem - Bractwo S. Józefa na przywilej Klementa XI z r. 1714 d. 6 Decembr. wprowadzone r. 1724.
12. Kapliczka S. Wawtaw w Jelesny zbudowana pierwotnie we wsi Sopot. ^{mała} przez Wawtaw Janika kosielnego na czerpku darowanym Kofsiotowi Jelesnianinowi d. 4 Julii 1669 przez Króla Jana Kazimierza, która to Kaplica: Ks. benedyktowa Mikotaj Błorski sufragan - lez Sebastian Chabowski (z Chabowski) pleban (około 1675) Kaplica ta do wsi Jelesny przenieść kazał.
13. Kościół S. Katarzyny w Liencinie zbudowanej pierwotnie w Kłzstanie Kapliczki ~~z~~ przez parafian na miejscu gdzie browar stał, w którym browarze był w poniewiesie obraz S. Katarzyny przed nim widywano święce gorejące, potem piorun spalił ów browar. Później rozszerzono Kapliczkę na Kofsiot który pomalowany z jatnuż r. 1627, oltarz wielki S. Katarzyny kupiony r. 1643 - rozszerzony Kofsiot w chórze satynnym r. 1667. Taryn malował 1718 sta- nęła w kapliczce malarz Dzwony z napisami sławami trudno wyzyskać. Sygnans kupiony w Krakowie żywiecki 1696 - ^{Organ} ~~z~~ za 500 zł. sprawił Michał Rypien Kowal lienciniski r. 1697.
14. Kościół Wniebowzięcia N. P. Maryi i S. Anioł w Milowice wystawiony z polecenia królowej Konstancji według erekcji Marcina Szyzkońskie- go biskupa Krak. r. 1628 który ten kościół od fary Radzichowskiej odtążył. Kościół pomalowany 1632 poświęcony d. 4 maja 1636 przez Tomasza Błorskiego sufragana Krak. Oltarz S. Anny sprawił Adam Mikotajczyk z liśca r. 1665 lez przeniesiony do Kaplicy północnej 1714 a nowy oltarz ~~z~~ ozdobięszy sprawił Błażej Pawlus z Lienciny r. 1708 wyzłcony 1712. - Dzwon wielki z r. 1642, średni z r. 1663, mały sygnans z r. 1684, organ z r. 1684 - Oltarz wielki r. 1688, pozłcony 1706 - Bractwo S. Anny wprowadzone r. 1697, bractwo S. Barbary r. 1713. - Kaplice męki pańskiej na cmentarzu zbudowane 1708 - Kaplica S. Antoniego na nawie zbudowana 1715 - Kaplica ka murowana S. Anny nad potokiem zrujnowana r. 1696 - Boża męka kamienna przy kościele z r. 1663

Warszyski kasyt. Krak. chciał fundować prebendę; lecz Niemcy za to że im granicę odebrał i sobie przywłaszczył, budynek rozgrzuli las i wieś za niego odebrali.

19. Kościół S. Michała w Wilkowicach założył dupus opat cysterski (od którego wiesi zwano Wilkowice) podług innych zaś powiast ten kościół budować niejaki Marz cieśla a dokonywał Nitkiel. - Dzwon wielki ma napis: Sanctus Urbanus 1502 bin i che genant - Sygnans z r. 1522 - Kosciół malowany 1632 - Kościół benedyktowski 22 Decembr. 1658 Jan Nemetius pleban Todygowski - Pożytywa ^{za 200 zł} zbroja na obraz S. Michała sprawił Antoni Kania Kaczmarsz - Nad kościołem górką nazwana Kapla (od Kapelle) - a druga góra nad kościołem zwana Rogarz (bo tu zbrojce Rogarza zabici mieli) Kapliczkę przy drodze nad Wilkowicami z której widac miasto Żywiec dat wymurować Krzysztof Duitka albo Jaworski.

20. Kościół S. Szymona i Judy i S. Stanisława w Todygowicach farny, pierwotnie maty zbudowany od parafian należał do fary Starzy: wiekiej i osobnych miał komendarzy którym dziedzic Todygowski (po Ko. morowickim) Jerzy A. Zbarski kasytel. Krak. r. 1629 fundusz zapisał. R. 1631 d. 12 Aprilis został parafiatnym, pierwszym proboszczem był Stanisław Kaszkowicz; rozszerzony kościół r. 1634 kościołem parafian i Stanisława Waszyckiego wojewodę mazowieckiego który na to dat 150 zł. - poświęcony d. 8 maja 1636 od Tomasz Obojskiego sufragana Krak. - pomalowany 1637 za co dano malarzowi 70 zł. - Dzwon z r. 1637 rozbity - Sygnans z r. 1673 - Kościół kazat rozebrać i nowy obdzierniejsz wykonał Urban Stanisław Kupiszewski pleban Todygowski r. 1687, a pomałowac go dat Jakób Swierzyk z Rybarzowic - Bractwo S. Anioła Stróża r. 1639 introdukowane przez Ol. Paulinów z Krakowa - Szpitalowi dawnemu Michał Waszycki wojewoda sandomir. r. 1680 d. 1 stycznia fundusz przyznał - Boża miska kamienna przed kościołem wystawiona 1663.

21. Kościół Nawiedzenia P. Maryi do S. Elżbiety w Suchy farny (1614) założył 1614 dziedzic Piotr Komorowski oderwawszy od fary zembrowskiej i na ementargu przy kościele 7 kaplic tajemnic mski pański; wymurował; pierwszym plebanem był Łonowski) R. 1630 sprowadził tu z Krakowa i klasztor wybrał dowat dla kanoników regularnych z powodu iż w chorobie swej na oko które mu wyiektu doznał udu od S. Stanisława Kazmierskiego. Hieronim Wierzbowski (który po śmierci Krzysztofa Komorowskiego pojął sięgnowanie) zaprowadził bractwo [Marianne z Dąbki: kowa] rożaniowe na które summe 500 zł zapisał.

22. Kościół S. Katarzyny mcz. w Krzeszowie farny założony 1615 pod goim Borawicą przez Piotra Komorowskiego. Pierwszym proboszczem był Mateusz Dilowita drugim Krzysztof Staboszewski, po którym 1635 kanonicy regularni z Suchej

przed otarciem J. Anny

ten kościół otrzymali - Stefan Denatowicz kanonik regul. proboszcz rufski
r. 1653 zaprowadził bractwo J. Anny - Dzwon wielki ulany 1659, mniejszy 1664.
Kościół rozszerzony 1662 na co nowego data Katarzyna z Komorowa Grudzińska
starostina wroclzka. - Kościół wymalowany ozdobnie 1663 - W tym kościele
pochowana panna Zofia Dobkówna + 1663 d. 12 lipca mając lat 53, która uła:
iższy swą pteć użycia z domu ojcowiskiego i tutaj się tu przez lat 30 żyła
przy szpitalu kościelnym, dopiero przy śmierci swojej ród i panieństwo od Kryn:
szy. Kamień jej grobowy przed otarciem J. Anny.

III) Nomina et Ordo praelatorum decanatus żywiecensis (spis kościoła
w dziekanaie żywieckim chronologiczny oraz dziedziców żywieckich poroko
wanych w Żywcu - przepisany z Chronografii

IV) Prologium ad sacerdotes patrias żywiecenses (przedmowa do księży
żywieckich poczęci z Chronografii wzięta również jak i 8 wierszy o Żywcu.

V) Catalogus sacerdotum żywiecensium (spis 202 księży święckich rodem
z Żywca (dotyczy do r. 1745 - wyjęty z Chronografii)

VI) Catalogus religionum seu monachorum de żywiecensi oppido (spis
sążakowników rodem z Żywca od r. 1685 - wyjęty z Chronografii)

VII) Domini haereditarii in Żywcu (spis dziedziców wyjęty z Chronografii)

VIII) Autographus decanatus żywiecensis (od str. 47 - 291 wyjęte z Chrono:
grafu dzieje żywieckie od r. 1397 do r. 1728 — do spisania swą

Kroniki Korystak Komornicki jak sam pisze z Księstw Kiedza Andrzeja
Kozatuisa wgi Kozaka (penitenciarza Księstwa Katedr. Krak. + 1646), który
"różne dzieje rad był żywieckie i inoże pisał." z Księgą uwzględnych i aktów
żywieckich, oraz z Kroniką Bielskiego
(Wypisy nie które:)

1596 Henryk tituli S. Eudemia r. n. e. cardinalis ad Regem Poloniae Ele:
mentis VIII de latere legatus dat w Krakowie II Idus Decembris 1596 Księstwu
w Żywcu przysięgę na odpusty i wystawienie Sakramentu z procesją na Wielka:
noc, S. Wawrzynca, S. Mikołaja bisk. S. Szymona i Wniebowstanie P. Mary.
1604 w dzień S. Mikołaja przed świtaniem widziano na niebie stupy ogniste z
południa i zachodu, oraz obłoki krwiawe.

1612. Mikołaj Żebrzydowski wojewoda Krak. patac swą ojczyść w Żelazdo:
wciach z poddanymi oddał na klasztor i szpital Bonifiatellom i na każdy
Wielki czwartek w tym szpitalu chorym nogi umywał dawając jadłuszki.
1615 Piotr Komorowski dziedzic Suchy zbudował kościół maty J. Katarzyny
w Kreszowie

1615 d. 25 maja umarł w Kentach proboszcz Walenty Corabiusz dzia kanon:
wrocławski mając 70 lat

1616 d. 10 kwietnia zbójcy na górze Koźle za Kreszowem Simona wojewodę wa:
taskiego ze wsi Swinnej, na którym miejscu później Bożę męsk postawiono.

1647 Obraz cudowny N. P. Maryi w Koszule w Rychnaldzie zaczął stynąć
Bo 8 września na nabożeństwie Elżbieta z Bibersztyna Karska ~~z~~ arenda:
torka matęgo Rychnaldku widziata jak się obraz mienit i w chorobie swej
mając raka na twarzy cudu doznała. Toż samo ozdrowiał Piotr Samuel
Grudziński wojewódzko Kalski starosta srodzki któremu we imię się ten
obraz pokazał i o niedowierzanie fityfował, przeto tenże Grudziński
oltarz do tego obrazu sprawił. Obraz ten przywiozła z Wielkiej Łoski
z majstrosi meza swego Piotra Samuela Grudzińskiego żona Katarzyna
z Komorowa i najprzód w zamku w Slemieniu trzymata potem do Kosiota
w Rychnaldzie darowała gdzie ustawiony w oltarz i który benedykował
Mikołaj Oborski sufragan Krakowski.

1647 Obraz N. P. Maryi Kalwaryjski cudami stynie od r. 1641 malowany
na wzór N. Lanny myslenickiej zostawał w dworze wsi Kopytówki u
Stanisława z Brzezia Łążykowskiego gdzie 1641 d. 3 maja Krowawę tży
wylewał w obec ludzi; przeto piątego dnia potem oddał Łążykowski ten obraz
do Kalwaryi.

1648 Syxt dubomirski wojtki Krakowski wymurował w Kentań Kosiół
na miejscu gdzie był dom rodziców S. Jana Kantego.

1648 Tomasz Słaski podstarosta żywiecki sprawił monstrancję do Żywiec.

1649 Marcin Wierzynek rajca żywiecki wystawił oltarz niepokalanego Po-
wzięcia P. Maryi w Koszule żywieckim.

1650 Matgorzata Łąbkówna miejsczka sprawiła oltarz Wniebo wzięcia
N. P. Maryi do Kosiota w Żywiec. Który robił Jerzy Wionicki malarz ży-
wiecki a złożył malarz Borgoni który też użył wszystkie tajemnice P. Maryi doniego
wymalował za co r. 1651 wziął 500 zł.

1651 Stanisław Waszycki wojewoda mazowiecki fundował przy Koszule S.
Barbary w Mikołuszowicach wikarego z pensją 200 zł. Po znówu r. 1676 Kłopot,
rola zaś dla wikaryj przeznaczona r. 1655 ~~dalej~~ wraz ze wsią Bystrą za wodą
pod lasem 3000 żołnierszy cesarskich i wikarię miejsczanę Bielocy rozprzeczili
bo Waszycki nieustannie sobie tę wioskę i grunta przywłaściwał (prosił wójski gra-
nicę dalej niż rzeka Bystrą). (No dziś ta wioska leży na Słasku i zwie się Bystrą
a niekiedy mylnie Biata)

1652 W Kentań w wigilię Narodzenia P. Maryi w noży kilkanasć domów zgorzało w
ulicy cranieckiej

1652 W Żywiec w piwnicy powiesił się na jarzmie wotowym Zygmunt Tych miejsczanin
którego kat z Cieszyńa koniem wywlokł i na stosie spalił - Drugi obywatel żywiecki
Mancewelt osadzony w turmie zamkowej o Tosofie potapane, tamże się obwisł, któ-
rego z turmy wierzchem wyszczegono i przez mur przerzucono na granicę

1655 Królowa Maria Ludwika wiekając przed Szwedami na Słasku przez Brawy przyjechała
z legatem rzymskim Liguatellim z Michałem Lixiem Wionawieckim (późniejszym Królem) i
z innymi panami nocowała w Żywiec uchożąc na Słask do Głogówka.

1655 Komendant Szwedzki przysłał z Krakowa list na cztery rogi opabony grozić miastu spalaniem za to że mu z Żywa Kontyngencyj nie posłano. Miejszanie żywiecki z poddanemi pod zbroję wyszli ku Bielsku i w szanach pod Mikuszowicami ludu 300 stawali, a inni byli na międzybrodziu; takżei Katarzyna Gruzzińska ludzmi nas (przełom) w lesie w Hemienu ludzmi obsadzona. Inni z Żywa pod Bobrek, Krecpice, ~~którzy~~ Syniec się wybierali i Szwedów bili.

1656 d. 20 Januaria umarł Krzysztof Mrygłowski pisał z miejski żywiecki i elekcanatu żywieckiego; pochowany pod Kaplicą ogrojcową którą zmusował. Temu w grobie broda urosła. Ten dialogi na wielki miotek De napojone komponował i na wieży żywieckiej grał i śpiewanie przez całą oktawę N. Z. Maryi przy lampach rano i wieczór zaprowadził.

1656 d. 8 marca Szwedzi pod dowództwem grafa Wrzeszczewicza Jana Węchard zwanego w 1100 konnicy napadł na Żywiec w Mikuszowicach od Bielska, przyszedł 13 szlachty polskiej Szwedzi w folwarku mikuszowskim zabili, szanie zdobyli folwark wikowski wsi mikuszowie i wilkowie oraz kilka domów na Bielskiej stronie spalili; na karu było tam tylko 250 Polaków. W tej bitwie polski wotony Grzegorz z Rehelina Torciński Administrator Łodygowski, oraz kilku miesz-
czan żywieckich poległo. Marcin Dęglowski starosta żywiecki kazał z zamku dzieci wytoczyć, lecz przy pierwszym wystrale jedno dziecko pskło i ludzi poranito, uchronili ludzie z miasta do potoków bliskich. Około 5 godzin w nocy podstąpili Szwedzi pod Żywiec ubiwoszy w drodze 5 ludzi z milowki. Gdy się znowie Szwedzi na zamku żywieckim (których tam było 2 oficerów i 8 żołnierzy) dali znak iż na zamku nikogo nie było, wjechali Szwedzi w miasto i ono grabowali raz dożywoszy warty do kota miasta i stangoszy u loty rzeki przy miejscu obozem przyszedł 4 mieczan za-
bili. Nad ranem uderzyło 100 chłopstwa na placową wartę szwedzką; cofnęli się Szwedzi i za sobą odjechali zapalwoszy wpród fladoty. Kilka domów i tajnie zamkowe. Król Jan Kazimierz Arrendatorowi mariniowi Dęglowskiemu za zdradę ze Szwedów do Żywa puścił bojąc się o swe włosi krakowskie, odebrał starostwo żywieckie. (Wojciech Węgieński pisał iż chłopstwem dowodził młody żywiecki Stanisław Kaszkowicz dziekan, którego lud Kędziotką nazywał, i z tem chłopstwem napadł na Kozieglową ^{niepale aż tu niechcący} oraz na wioskę Kozę gdzie zabrowano ministra Kalwin (kiego)

1656 d. 24 lipca w Warszawie na prośbę Stanisława Kaszkowicza proboszcza, król Jan Kazimierz darował probostwo żywieckiemu i poddanego, a drugiego dla kaznodziei żywieckiego

1657 w dzień S. Katarzyny Kenty zgorzały wraz z kosciotem - Powietrze morowe ranęło się w Żywiec i Kazowce.

1658 d. 11 czerwca Katarzyna z Komorowa Gruzzińska dziedziczka Hemienu i dzień zaurczyła syna Stanisława żywieckiego bożo w towarzystwie 2000 ludzi w procesji stała do cudownego obrazu w Rychnalskiej, gdzie kujało Bogu, że jej najdrożsi w inkursji szwedzkiej orali.

1658 Stanisław Kaszkowicz proboszcz żywiecki z Stanisławem Wojszą Komisarzem Krolewskim sprawili ołtarz S. Antoniego do kościoła żywieckiego, który zrobił Jerzy Moniki snycerz żywiecki, i który to ołtarz r. 1705 przeniesiono do kościoła S. Krzyża w Żywcu.

1659 Procepcja wielka z Żywca do Rychnowa do obrazu cudownego.

1660 d. 22 kwietnia Zygmunt Aleksander Grudziński syn Katarzyny z Kozmowa w Słomieniu urodzony, umarł w Kórniku w Wielkiej-Polsce mając 21 lat, pochowany w Łękochowie.

1661 Marcin Skorupkiewicz alias Żywiecki cyterz z klasztoru andrzejowskiego zrobił sztuczną koronę z drewna i okta do obrazu P. Maryi w Żywcu.

1661 Katarzyna Grudzińska kościół w Słomieniu rozpręstreniła i szpital tamże dla 15 ubogich fundowała.

1662 Związkowi polscy Koronni napadli na wieś Piętrykowice, lecz zbójcy Kozar i Krusiek zabrawszy kilkadziesiąt pachotków chcą zarobić na Tasce pańską uderzyli na nich puczem i zylachac i kilka ludzi zginęło i kilka domów w Piętrykowicach spalono. Cośnli się związkowi na Białą i Słomien najechali. — Na górę Grójca mieszanie żywieccy przeciwnim się oszańcowali. Dla obrony Żywca postat Jan Kazmierz porucznik Stefana Biedzińskiego z 10 towarzyzami, przeciwko Kłoremu dla exakcji chłostwo w Jeśnej się zbuntowało, a Biedziński z domy im spalił. Gdy Biedziński wracał napadli na niego zbójcy w lesie pod Kętami których on rozgromił zabił i 5 pojmał

1663 Do kościoła w Miłowie ułano dzwon srebrni.

1667 d. 2 lutego umarł Stanisław Kaszkowicz pleban żywiecki mając lat 70; ten walczył z Kosską Napierśkim i z Szwedami i r. 1666 zapisał 3000 zł na Kazańskie żywieckiego które na Rychnowdzie dobra Katarzyny z Kozmowa Grudzińskiej a później Laćkiej lokował

1666 w miejscu lipin pod Żywem koło studni ^{z żywej wody} rozkaz Krola Jana Kazimierza zbudowano kapliczkę S. Wita, z powodu iż Krol tę wodę tu miedzkajac uzdrowiony zostal. Napis w tej kaplicy następujący po obu stronach:

Wynikaj z skaty górnej zne źródło pionszne
Uzdrowiaj ludzi, bydo, a na czasy wieczne
Cóż niech patron Wit swisty te Taske sprawuje
Od którego się woda ta wsc tytuje
A za jego zasługą meiny to nagrode
Boysmy pili po smieni w niebie żywa woda.

Betranda radzawka chorych uzdrawia
A Kynica syloe wzrok cny przywraca
Jordan rzeka leczyta trad sproony Naama
Lysterna betleemsko posilata Pana:
Tak wodzie drogi tego te Taske nadane
Ktore nie ję, lecz Witu swistemu przysnane.

R. 1669. Jan Kazimierz przed odjazdem do Francji z Żywa darował swój obraz N. L. Maryi Gęstochowskiej na blasze malowany z kabanowemi ramami do kościoła w Rajcu zbudować się mającego. Obraz ten jest tamże w ołtarzku pobożnym i ma napis: „Imago haec a serenissimo Joanne Casimiro rege Poloniae et Sveciae etc. ex Belzenoi castro accepta eidemque in omnibus expeditionibus bellicis confidenter auxiliata et post resignationem recep- tri ab eodem in Gallias abscedente huic loco donata. Anno 1669 die 4 Julii in Altari vero collocata Anno 1684.” — Odjeżdżając porucił

Jan Kazimierz administrację parafii żywieckiego Andrzejowi Trzebieki: mu biskupowi Krakow. który z dochodów żywieckich miał długi posła: cać i refektarz kaplicy Wąsów na zamku Krakowskim dokonując. Panstwo żywieckie wziął zaraz w opieczkę Wawrzyniec Wodzycki i przez 12 lat trzymał aż do sukcesyj przyjeżdż. Wielopolaków.

1670 Wojciech Symellius pierwszy plebanem w Miłowie został po administratore Piotrze Chyłowiczu — Mikołaj Oborski sufragan Krak. kaplica ogrójowa przy kościele żywieckim poświęcał.

1671. Jan Kantor albo Dobrowski mieszkanin i kramarz żywiecki w Ży: mie był, z którego do Żywa tego roku na ośle przyjechał, a tego u niego na kwiatną niedzielę poizczano dla Salwatora który na nim jechał reprezentując ceremonię Chrystusa Pana. — Tenże Kantor Jan przyniósł rymski list na dom Jana Komoniewskiego mieszkającego na rogu w rynku od dzwonnicy w zachodniej pierzei aby mu go dać (może ojciec historyka) lecz gdy probosz żywiecki zażądał kazania tego listu, Jan Kantor uciekł z Żywa.

1672 Mikołaj Oborski sufragan Krak. d. 26 Julii ołtarz J. Anny w kościele w Miłowie poświęcał. — Katarzyna z Komorowa żona Teodora Łuckiego użyniła fundacyę prebendy do ołtarza N. Maryi w kościele Rychnalickim zapła: ceniła 200 zł na Rychnalickie rocznie; pierwszym prebendarzem był Jan Zygan: ski — 1672 d. 16 Junii umarł w Bieczowie Kilian Łochmanowicz z Żywa prowiniat paulinów

1673. Stanisław Wąszycki Kapłan Krak. pan na Łoiygowicach chciał gwałtem zabrać Stotwinę należącą do parafii żywieckiego i użyniła najazd; lecz Andrzej Trzebieki biskup Krak. administrator żywiecki posłał na obronę do Żywa kilka dzielnych ludzi jacych który wraz z chorostwem żywieckim pod dowództwem Wawrzyn: ca Wodzyckiego starosty żywieckiego, rozgromili ludzi Konnych Wąszyckiego w powodziach wiataryny. — 1673 wieś Zabnię przyłączono do parafii Miłowskiej — 1673 w konfessoriu Krakowskim użyniono erekcyę Bractwa rożanieckiego w Ży: wie które miało wderkauf roznego uprzedu 70 zł. przez Katarzynę z Komorowa Łucką na Mofuzanicy r. 1672 zaplanowany dla kapłana tego bractwa — R. 1673 też Katarzyna z Komorowa Łucka ^{r. 1675} wyznurowała ^{nowa} szpital dla 15 ubogich w Heleninie ^{Stumme} 1000 zł. na tych dobrach na wderkauf przeznaczona w Bieczanowie d. i w r. 1673 jak świadczy zapis w aktach grodu Krakow. feria 6ª ante festum S. Martini 1675.

1674 Kofioł w Rajcu (podług dawniejszego zlecenia Króla Jana Kazimierza) zbudowany do czego przystąpił się nieścisłymi Wawrzyniec Wodziecki, Harosta żywiecki i Kazmierz Raboryński podstarości żywiecki. Kofioł benedykta 8 maja 1674 Wojciech Symellius proboszcz i dziekan żywiecki. — Piórunka 9 ft doł w Żywiecu węgierskim.

1675 Jan Wielopolski kanclerz koronny wziął w dzierżawę Żywiec który dopiero r. 1678 wykupił oddawszy na długi królewski 60000 zł (do których dobi oddania r. 1678 zeszani byli komisarze Kazmierz Waxman kanonik krak. i Symon Łafycki proboszcz kalmiejski — królów z domu Wazow posiadali Żywiec przez lat 52)

1675 w dzień Ś. Katarzyny umarła w Chorzowie Katarzyna z Komorowa Łaska merzatkowa nadworn. litew. Harostina radomska (która była uprzed za Piotrem Samuellem Grudzińskim) pochowana w Krakowie u Ś. Młakata kamelitonów borych; parafiusz swe Mienie od Kazimierza synowicy twój Konstancji Krysztyne z Komorowa żonie Jana Wielopolskiego kanclerza koronn. i do kofioła Mienie swiego summa 1000 zł. na wiede Kauf zapisata na nabór: zeszłus za przeszłego jej męża Grudzińskiego duszę. — R. 1675 umarła Konstancja Chryzyna Komorowska żona Jana Wielopolskiego kanclerza, pochowana w Olszynie w Kaplicy Wielopolskich — R. 1675 Gabriel Nemetiusz czyli Niemczyk ziędz fundował prebendę przy kofiole Ś. Krzyża w Żywiecu.

1676 Kazimierz Swięcicki albo Adamicki chłopiec z Rybarzowiec d. 17 lutego zapalił w nocy kofioł żywiecki, ze go więcej uszło bito.

1677 Wiek uyniła wielka kłoda więcej niż 20 ludzi zjadł i drugich rozszarpił aż go Dawid Olegun z Cieniny kijem ubił i nożem przekłot.

1678 Andrzej Trlanti podstarości żywiecki kazał obraz N. P. Maryi w kaplicy kofioła żywieckiego w frebro oprawić przez złotnika Krzysztofa Ondrejowskiego z Bieloka. — Mathias Ptawincki z Ptawic z rodu Czechowski z Gidel ^{nielogram} wystawił drewnianą kapliczkę dla obrazu N. P. Maryi i studzienicę we wsi Dietrzykowicach, lecz ta kaplica proboszcz żywiecki Wojciech Symellius kazał rozobrać; obraz zaś N. P. Maryi studzienicę, który malował Dominik Rajkowski malarz w Żywiecu darowano do kofioła w Radzichowskiego. — Przy budowie kofioła Ś. Krzyża w Żywiecu ko-

ściąg fundamenta znaleziono trumne, a na niej miecz. Według podania miał to być jakiś nauczyciel którego Komorowski z synem do cudzych krajów wysłał i który uszło onego syna Karat a ten mu się ojcem odgrazywał. Gdy wrócił do Żywieca przy wyświadczeniu z Karaty syn dał nauczycielowi polizetki i upadłszy do nog ojca prosił o zemstę żeby stracony był i zgotak furrow Karat, obciując zemstę sam nad nim lub sobą urzynie. Ojciec uyniło wole syna kazał w nocy przy świecach postać w ziemie u świętego Krzyża nauczyciela i z mieczem na trumnie zakopać.

1680 Innocenty XI papież d. 17 Septembr. w Rzymie 1680 przeniósł św. J. Jana Kantego na 19 Oktobra (które przedtem w dniu Bożego Narodzenia jako w dzień śmierci S. Jana Kantego odprawiano) i mższ. Jw. i oficyum o nim mówić pozwołił. — D. 6 Februaru uderzył piorun w wieżę kościoła żywińskiego — D. 10 lutego zmarł Jan Kantor albo Dobrowolski niefranzuzin żywiński pobożny pielgrzym który 2 razy był w Rzymie; ten miał widzenia pobożne.

2 razy był w Rzymie; ten miał wiożenia powozu.
1681 Kometa wielki od 29 grudnia 1680 aż do 1 lutego 1681 był widziany
z długim ogonem, co oznaczało zwycięstwo nad Turkami pod Wiedniem — R. 1681
d. 25 stycznia umarł w Łdzu Stanisław Waszyński kaptelan krakowski. dziedzic
Łodygowic, pochowany w Łęstochowie; po nim nastąpił Michał Waszyński
miejownik koronny. — Sprawiono freską sułceńską na obraz J. Antoniego do kościoła
żywieckiego, robił ją złotnik w Olkusz.

żywieckiego, robił ją złotnik w Olkusz.
1682 Rebelizanci węgierscy w 16 chorągwi z Rotmistrzem Petrowym wpadli
przez Beskid orawski i państwo żywieckie d. 2 Octobris nocą wpadli do
miasta Bielska, gdzie do 40 zabili; miasto grabowali; panny i młotki
zgwatali i proboszcza bielskiego uciekającego Krzysztofa Baryana wzięli
i nazwę wrośli z Turcem; czekał ich na Beskidzie z młotą Józef Suchajda
także rebelizant węgierski. A to się stało ponieważ Jan Franciszek Omerzi
podstaroży żywiecki zafiki w lasach pnerobane dla przeprowadzenia wo-
tów z Orawy do Śląska kazał uprzątnąć, że dla cta uczynił. — Michał
Warszyski miecznik Koronny w Lilcy 27 Febr. 1682 uwrzynał fundusz na
szpital dla ubogich w Łodygowicach.

szpital dla ubogich w Łódzgowicach.
1683 Jan Wielopolski kanderz na wyprawę pod Wieden przeciw Turkowi
 zebrał regiment 1200 piechoty przez wesłunek w Żywiec, którym w Koszę-
 le zwyciężym chorągwie św. Józefa. — Hetman litewski Sapieha w Brawie dobył
 zamku Brawieńskiego na rebelizantach węgierskich i z miasta Trzcianej obraz
 cudowny N. P. Maryi (podobny do Rychnaldzkiego) zabrał na Litwę z sobą.

1684 d. 11 lipca piorun uderzył w wieżę z iglicą gdy na chmury ozwońno.

1684 d. 11 lipca poron uderzył w wieżę
1685. Barbara Łabkówna do Kościoła parnego żywieckiego przystaw sprawa: wita (na miejsce mniejszego rykatulnego) który zrobił Marcin Fabrycyusz organmistrz. — Dzwon do Kościoła w Żeleśny sprowadzono.

1686 na furiście P. Maryi Anielskiej bractwo rożaniec odbyło procesję
z Żywiec do Kalwaryi i ofiarowało wotum srebrne na którym kościół
żywiecki był odrysowany. - D. 15 listopada Andrzej Ambroszy Zambiecki fran-
ciszkanin wlażył do kościoła oknem w noży okradł ze srebra obraz widowny
P. Maryi w Rychnie Tdziej, za co w 1700 Kłafystone franciszkanin w Krakowie
osadzony w Karczerwie, z którego uciekł.

osadzony w Kancerese, z którego uciekł.
1687. Na Kalwaryi w Klejtorze zaprowadzono bractwo J. Antoniego

1691. Franciszek Kiełpolski dziedzic Żywiec był w Rzymie Jkąd relikwie
S. Krescentiusa dla Kościoła żywieckiego przyniozł. — Tomasz Kalfaso =
wicz pisarz oborny królewski rodem z Żywiec umarł w Olsztynie, który do
Kościoła żywieckiego dał Votum srebrne na którym z żoną jest wyrysowany.

1693 D. i Hryzyna zmarła w Krakowie Konstancja Btylia z Melopolitkich
Oginińska kancelaryzna litew. Dziędzińska Hlembenia; ofiarowała obicie fura-
tery czerwone ^{notatki} do kościoła w Rychnawie — Dzwonia przy kościele w Rajczy
Stawiat budowniczy Jan Bennert z drewna.

ale go pozmano i w ^{związku} z tym
Gruzję w której wpleciono d. 27 listopada 1694:
1695 Dziwonienie potudnowe na pałacze w Żywcu nastąpiło - D. 31 lipca
introdukowany na probostwo milowkie Jan Komonicki Kaznodzieja wiecki
i pleban rożembarski natryota żywiecki - Sebastian Szatdrzynski pleban
zmurował przedni chór i zakrystyję w Kościele w Jelesny, które uprzed drem-
niane były.

Opis państwa Łodygowskiego

Łodygowie były najprzód rołtystwem zwane od rołtyśa pierwszego i dzierzawcy ludwika czyli ludwikowica, wsią ludwikowica albo Łodygowie którą nazwę Komonicki wywodzi od słów Tode i go. wic' to jest Todeś robic', lub od Łodyg przez grubych. Niemcy zowią ludwigdorff. To rołtystwo sprzedał dzierzawca Zorarcin Węgorzowski r. 1548 Janowi Komorowskiemu na żywcu kaptelanowi potanieckiemu za 100 zł (każdy po 16 oz kuteń licząc) z młynami, stawami, łąkami, łąkami. Mikołaj Komorowski r. 1618 odstąpił Łodygowie Krzysztofowi Porawskiemu dworzaninowi i studze Joemu starczemu w długi. Ten zaś Porawski zamienił Łodygowie z Jerzym Xiziem Zbaraskim ^(z kapt. Krak.) za inne majstrości na Rusi w powiecie Krzemienieckim. Jerzy Xizie Zbaraski na miejsce drewnianego dworu r. 1629 wybudował zamek czyli pałac Książęcy. Po śmierci tegoż nagłej ^(z kapt. Krak.) r. 1631 oddzielił Łodygowie Stanisław Warszycki ^(z kapt. Krak.) który miał za żonę Helenę, Xizine Kłoniowiecką i Zbaraską córkę Konstantego Włocławskiego ^(z kapt. Krak.) w Łodygowicach wsiem ołoczyć. Ten zaś zamek w Łodygowicach ^(z kapt. Krak.) i ołoc go zwano twierdzą. Po śmierci Stanisława (był dziełem Michała Waszyckiego ^(z kapt. Krak.) kor. wojewoda sandomierski ^(z kapt. Krak.) który zmarł r. 1697 jadąc na elekcyę Augusta II (miał on za żonę Helenę Waszycką córkę Stanisława Waszyckiego, kapt. Krak. — był zastępcą Alexandra Waszyckiego pod komendą Jędraka i Walewskiego). Po śmierci tegoż trymata Łodygowie Domicella Zofia z Wielkiego Chwałowa Wierzbowska (żona Jana Kazimierza Waszyckiego starosty ojcowskiego a syna Stanisława Waszyckiego kapt. Krak.) która miała od małżonka dożywocie na Łodygowicach zapewnione. Ta pożyła drugi raz za mąż za Stanisława Męcińskiego i umarła r. 1707. Po niej objął Łodygowie Jerzy Warszycki wojewoda Łeczycki (syn Michała wojewody sandomierskiego) (+1733 po nim objął dobra Łolocy a po nim Dobroska) — Komonicki zaś po Zbaraskim ^(z kapt. Krak.) Jerzym robił dziełem Łodygowie jego wsiem (był) Stanisława Waszyckiego Wierzbowskiego ^(z kapt. Krak.) i umarła r. 1707. Po niej znowu Warszycki wojew. Łeczycki.

Granice państwa Todygowskiego (przemyśleń góry, rzeki, potoki i uje) najprzód od wierzchu góry Skrzezeń ciągnie się granica do góry maty Skrzezeń skąd do granic zięstwa uiejsynińskiego przechodzi i rozgranicza się od państwa Żywieckiego. Pod górą Wielką Skrzeźnią są góry pomniejszych jakoto: Góra nad Godziczką & Góra Skality nazwana oraz druga góra czyli gron Nieśtychany nazwany nad uje Stotwina. Długo daleko niej jest drugi gron Zalenica a za Obszar nad Lipową albo Grzegorz Łolana, na której gdy trawę koszą defuz padać musi. Z pod tej góry Skrzeźni płyną potokami 2 rzeki: Kalanika z jednej strony góry Zalenicy i Kalna z drugiej strony tejże góry; te neki schodzą się z sobą u młyna Stotwińskiego; która to neka tworzy granicę Todygowską od żywieckiego państwa i wpada do głównej rzeki: Zylera

Znowu za matym Skrzezeńkiem góra przy granicach zięstwa uiejsynińskiego jest góra Malinowa na granicy państwa Todygowskiego i zięstwa uiejsynińskiego. Z wierzchu tej góry wypływa z południ czyli młaki rzeka Zylera (tak zwana od żyty) bieżąca przez środek państwa Todygowskiego; z drugiej strony tejże góry na szlasku bierze rzeka Wista swój początek mając nazwę od wsi Wiset (Wistly)

Od góry Malinowa ciągną się wierzchem samym Pręskidami granicę aż pod wies Szurysk aż do kopca na polanie Karczowka; stamtąd wychodzi na wierzch góry zwanej Goryczna Skatka gdzie są 3 kopce czyli granice: Todygowska, zięstwa uiejsynińskiego i państwa bialskiego. Z pod tej góry Goryczna Skatka wypada rzeka Prętki bieżąca do Szurysku i wpadająca do rzeki Zylera na nawoju.

Potym jest góra wielka zwana Magora na zachód stonca od granic szlaskich pod którą był dawniej zwierzchniec pański a teraz jest osadzona wioska Śleszna r. 1712, mająca 7 zagrodników, w której wioś: ta ma początek rzeka Ślesna. Około tejże góry Magory leżą wioski: Szurysk (tak zwana od surysku wód po kamieniach i gór bieżących); wioś: ka Pruszkowice (od rosnących pruszków zwana). Z pod tej góry Magora wypada z Pruszkowskiego potoka rzeka Śleszna która płynie na młyn wilkowski i wpada do neki Bystrzy. Także wypływają z pod tej góry trzy potoki: Łęgowiec, Łeszkowiec, Głęboki; te schodzą się w jedną we wsi Pruszkowice i wpadają do neki Zylera.

108
Niedaleko ta góra są dwie góry skalne a szedzielny granice które
Bieskidami zowią a z tych 2 rzeki wychodzą. Jedna to przez potok
Porsucz idzie płynąc na Borynka ku Skoczowu do Łalarka i wpada
do Wisły; Druga zwana Bystra od granicy państwa Łódzkiego od
Łyżka płynie aż na Białą pod Bieleko i tam rzekę od Białą zowią

W drugą zaś stronę za tą wodą Bystra od uśchodu od Olszówek i do
rzeki Strakonki; Starostwa lipnickiego idzie granica do góry Lysa
nad Żukowicami, aż na wierch góry Skleniec od której płynie na-
Ta rzeka zwana Skleniec na przeciwko granicy dla Szwedów w r. 1655.
Wś Mikuszowice po niemiecku Mikendorff wieś pod podkaj
wsi Żukowice czyli Mikotaja

granice w Mikuszowicach

Niedaleko góry Sklenica jest nad Kościotem Wilkowice góra
Rogacz gdzie zabito i pogrzebiono zbroj, Rogacza, a około tej góry jest
wieś zwana Żukowice (odróżnionych drzewilmowych tamże) czyli Wilko;
wieś tak zwana od rzeki Wilkowka która płynie około góry Rogacz,
gdzie wilecy mieli swe jamy. Wś Wilkowice ma tej nazwę od opata cyflesów
Wilka (dupus) który tu założył Kościot S. Michała. Po niemiecku: Wolff Dorf.

Ostatnia góra Magorka nad Żukowicami wś gdzie były huty niedys
i nad wś Łódzowicami tworzy granicę Starostwa lipnickiego aż do trzebiej
wś jej gdzie jest porwana granica Żukowicka. Z tej góry wypływa rzeka:
Zimnik wypływa z Wypierzyk i płynie przez wś Żukowicka; poniżej zaś
Łaskowice bieżą przez wś Łódzowice i wpada do rzeki Żylizy; dalej
Barłozowice wypływa od granicy międzybrodzkich albo czernichowskich
państwa żukowickiego i wchodzi przez gubem do Łódzowic, gdzie od tego po-
toku wierzchem samym granicę państwa żukowickiego; od tychże granic między
brodzkich wypływa Głowaczowice wpadający do Barłozowa a z nim spodem
do Wiesznika Łódzowskiego, a potem z Wiesznika do Żylizy; także z pod
tej góry z brzeziny niżej Kościota Łódzowskiego wypływa Głomieniec; z pod
tej góry wypada też z brzeziny od granicy potok międzybrodzki albo Żukowicki;
Kowice bieżący przez wś Żukowice wpada poniżej Zarzecza do Soty; z tejże
góry magorki ma wykap Wilkotajcy potok i pod samą Żukowicą góra płynie
do Soty; Głęboki potok albo Stachurowski z tejże góry wynika, bieżący z wy-
soka po skalach głębokim potokiem przez grunt zarzecki i pod Żukowicą wpa-
da do Soty; Kamienny potok wychodzi od Żukowic i z Żukowicą na dół do
Soty wpada; Żukowicki potok wypływa z góry Magorki, na międzybro-
dziej bieżący przez wś Żukowice i do Soty wpada. - Pomiędzy temi potoka-
kami Żukowicą, Barłozowicą i Głowaczowicą pokazują się
granice Łódzowskie i żukowickie.

Granice państwa slemieńskiego kotem idąc: Najprzód od granic
miejskich żywieckich do potoka Moszuzanki i na granice moszuzanckie
z tamtąd zaś do granic radzielskich aż do rzeki Łękawki przez państwo
slemieńskie płynącej. Od rzeki Łękawki do granic ożarówskich aż do gronia
czarnego międzybródzkiego na Kosielec gór, potem na Szeroką górę aż
do Okrągłego, znowu do Lisowego na Błazurkę. Z tamtąd na polanę Żyde-
kową, potem na polanę Dziubinę aż do Białej Góry gdzie granica
państwa żydychowskiego się rchodzi. Potem do izerchle nazwanej Kłi-
maszka, ztąd do potoka Kamiennego aż do walu gdzie granica państwa
ruskiego się porzyna. Od walu przez rzekę do góry Lipia, potem na dwór
Alexandry nazwany aż do lasu albo gajki Łachowskiej państwa rus-
kiego. Z tamtąd do Kurowa i Jezowic wsi aż do Kralowej polany, gdzie
się Łuskie, żywieckie i slemieńskie granice ~~spotykają~~ łączą. Od polany
Kralowej do gronia Łachów, potem do Białoski, potem do polany Bła-
wiejnego aż do Kottowa polany, z tamtąd do gronia Bładejowego po-
nad wieś Błutne, Leotice albo Białoszkow aż do Rychwałdki. Po-
tem do granic rychwałdskich aż do góry miejskiej Łuski, z tamtąd na-
dół do granic Kozłowskich i oklańskich gruntu miejskiego. Zno-
wu do granic moszuzanckich aż do pol albo niosek miejskich, potem
do rol granicznych miasta Żywca, na resztatku do potoka Moszuzanki.

~~Wspomnienie o rzekach i granicach państwa slemieńskiego~~

Las wieś Kazat Alexander Komorowski jako nową osadę mianować Ko-
morowie, jak ja piszę w ~~g~~ kwitach grodu ofwieimskiego; wżelakoż
lud zowie ją das. Rychwałd łłomary się z niemieckiego: las woniejczy.

Opis państwa ruskiego (przyniem rzeki i granice)

Do państwa należy żwsi osiadłych. Zamek ruski leży podgórz wielką,
zasiem zwaną niedaleko rzeki Skawy tworzącej granicę od państwa łankorons-
kiego. Na przeciwko zamku jest góra Mieduszem zwana. Na miejscu gdzie
zamek stoi miał niejakie państwo swój dworek, po którym Łuskie państwo we-
spół z żywieckim, slemieńskim i Łodygowym dostało się pp. Komorowskiem.
Podmiem Knyhstafa Komorowskiego sprowadzi Łuskie państwo na syna jego który
tu r. 1614 wznosił zamek wymurował.

Rzeka: Skawa wypada od Biełkida albo Jaru Łaznego i skąty Sokolici
z państwa łankoronskiego i łączy się z innymi rzekami Łuskimi pod zamkiem
Łuskim. Wypływa ona także od wsi Skawy z za Jordanowa gdzie ma swój początek.
Strysawa czyli Strępawa (tak zwana od stryżów czyli lodów w zimie) wypływa
z górną z pod góry Jatorczyka do wsi Strysawy. Łachowska płynie z potokami
jednym od polany albo lasu Kobyłej głowy blisko gronia Bławyżyczona gdzie
się granice Łuskie i orawskie rchodzą; drugim od Kurowa i Jezowic wsi pań-
stwa slemieńskiego; oba potoki rchodzą się w potoki Łachowic. Kurowska płynie przez
wieś Kurów jawn. się z potoków: jeden od Knehowa maty; drugi od Jarogrowa zwany
Zebrałnica; trzeci od wsi slemieńskiego państwa das. Je wpadają do rzeki Strysawy na Miedrakowie.

Granice państwa rufkiego podługając od wiatu państwa ślemieńskiego przy
wsi Las idą najprzód na wschód do kamiennego potoka, potem do góry Jarzosewa
z tamtąd do Drzdz wiośki aż do góry Kozła, z tamtąd granicami śleszows-
kiemi aż do góry Zarownica, znowu śleszowskiemi granicami aż do granic
tarnawskich z tamtąd do granic pol dworu tarnawskiego, do granic smu-
chawskich i skawczaniskich aż do rzeki Skawy. Od rzeki Skawy do góry
Chetm do granic stryszowskich, zakrzowskich, Marcowicki, do granic
Budzowskich, Lembrzyckich aż znowu do rzeki Skawy, lasu i góry
Briedusz do granic makowskich państwa łankoruckiego. Z tamtąd
do góry Kapelne do granic grzecheniskich państwa Wielkorządów Kra-
kowskich, potem do Skawickich granic aż do góry Jątowskiej i lasu
Kobyła Głowa albo Bieskid gdzie się schodzi granica futska, żywiecka
i orawska. Potem do Królowej polany, z tamtąd jeżowskiemi, komoraw-
kiemi granicami do gajki lasu łachowskiego aż na dwór Alexan-
dry, potem do góry Lipia aż na ostatek na dół do wiatu ślemieńskiego.

Powieści różne górnych tych krajów. (o jaskiniach i skałach)

W państwie żywieckim w hali Baraniej jest gronik zwany Sędzielny
pod nim w pół jest dziura na wschód niedaleko drogi którą się wpuścić tre-
ba między skały na chłopa w głąb. To dziura idąc - powiadają - wejść do jas-
kini szerokiej gdzie miejsce i watra na której ktoś ogień palił, pewnie zbójcy.
Gdyby tam psa puszczać to wyjdzie tą dziurą na wysokość.

Miedzy Kamesznicą i wsią Szare jest gronik Szary od którego wierzchami
można rajechać ku Złeszpotku i Wiedniu nigdzie przez wodę nieprzeprawiając się.

W hali Pańskiej Łyżeniowej jest przekopa zarwana wodą niby staw przy
groniku zwany Łiękietkiem. Podobny stawisko zaroste i głębokie jest na ro-
wnem polu w Baraniej zwany Łiękietko.

W hali pańskiej Baraniej a przedtem Jaszkowej w reszli Kobyłej
głowy jest skała mająca naturalnie wydźwignione dziury i przegrody jak izby.

Na wierzchu góry Ostre u góry Skrzecznie jest dziura głęboka
i daleko w ziemi prowadząca zwana Borsucza (od borsuków)

Miedzy górami Skrzecznie i Ostre od kościelca góry jest miejsce gdzie
wypada rzeka Lesna, a tam między dwoma rozłokami albo potokami są
dwa samorodne stupy kamienne zwane Drzwi Kamienne.

Tandatka góra za Baranią od śleskich granic na północ szkodliwą owcom
z której parzywieją.

Pod górą Skrzecznie jest polana Obłaz albo Grzegorz zwana nad Lipową,
na której gdy koza na deszcz się zabiera i pada.

Pod górą Litoko na hali przedtem Martoszowej a teraz Łudzi Kowej na polance zwanej Cebula rośnie polna cebula od której pafsa mleko cebulę raz. Od tej polany porczy na się rozłoga czyli potok zwany Cebulne Łodobna pafsa znajduje się i na Szandrowskiej hali nad Upotami.

Z hali Jawortyny pod Szotem górą wypływa źródło zdrowe z którego biorą daleko wodę na pozdrowienie ziółka; woda wpada z niego do rzeki Przyszki.

Nad usią wielką Sopotnia jest na ~~Węglu~~ niea miejsce zwane Sopot gdzie woda ze skały jak z dachu wysokiego z szumem w płosę głębokie wpada którego nie zgruntuje ziemia; w nim żyją czarne potrogi.

W górę Szagorka w państwie Łodygowickim jest dziura w którą gdyby kaczora wpuścić, to wypłynęła woda w Jawortę za Pielińskim dwie mile.

Przy granicy państwa ślemieńskiego w państwie żywieckim we wsi Zapiekle jest polana a na niej zapadisko, które się zapadło i o tę polanę krzywoprzysiężali.

W państwie ślemieńskim o kilka staj od granic miejscich żywieckich pod górą Łyską w rolach rychwałdskich nad potokiem w miejscu zwanym Mielerzysko stoi kamień wielki okrągły blisko 4 łaznia grubo a jako izłowiek wysoki. Kamień ten mchem obrosły, białymi bliznami nakrapiany stojący między smrekowemi drzewami, miał spasić z gradem przed 80 laty. Kamień ten pionem rozłupał, a w rozpadlinie urost smrek nie mały.

W Lewoli ślemieńskiej na zarętku Szwedowym są 3 wielkie kamienie gdyby mtyńskie które diabli mieli przynieść w noży i w zbroję położyć; w kilka lat potem przewiózł te kamienie na miasto Michał Szwed.

W państwie ślemieńskim w górę Łysinie są łochy szerokie i głębokie między skatami lecz ich dojść nie można.

W temie państwie pod Beskidem w czerkhi zwanej Klimafka za zimną wodą która po skatach idzie z gronia zwanego Smrekowice między drogami ku Łyrdelowej polanie Zagórskiej ku Jedrychowickim granicom jest zapadisko, gdzie się ziemia zapadła z zbożami którą w święto Bożego ciała w karty grali podras nabożeństwa.

Tamże niedaleko w Kocierzu na stonie ślemieńskiej nad Boczko-wą na Beskidzie od granic jedrychowickich są na piękny polu ślady, gdzie r. 1688 pułkownik Francuszek Godziszewski miał pałystynię za kłedei.

W państwie ślemieńskim w pośrednim gronie w hali Siwczowej nad wsią Łatem jest skała wielka przez którą wierzchem woda idzie a pod nią jaskinia wielka naturalna tak iż w nią ze 100 statku wegnąć można.

Na Dabiej górze jest góra albo gronik na którym kamienna baba wyrosła, a woda z niej idzie; z jednej strony skała nieprzystępna a z drugiej potok idzie - i to Dabiej góra nazywa się. W tej wsi międzybrodź jest źródło, z którego piją wół albo gądziel urosnąć, jakich tam jest kilka ludzi.

W górze Grojcu ma być jama między skatami, w której znaleziono zbój-
cę, zwanego Gataraka, zabitego.

Włódkowa trzymata 3 zamki i z nich rozbijata: jeden był na górze Groj-
cu gdzie pole proboszcza i gdzie są tego znaki; drugi na górze Łyżynie
między 4 skatami; trzeci w Grodzińsku nad Lewolą w słemieńskim państwie.

(Powyższe wyjątki są z rękopisu:)

Obwieszczenie dowcipnej i ciekawej ~~wiadomości~~ wiadomości rzezy kra-
jów gor tuteznych państwa żywieckiego; w którym znajdują się
nazwiska Żywca także gór i wsi będących i położenie miejsca, także
konstytucya powietrza i dyspozycja zachodu stonca i konnotacja
wynikających rzek i okolicznych państw granic to jest państwa
żywieckiego, słemieńskiego, ruskiego i Łodygowoskiego, także panów
dziedzicznych i gubernatorów i xx. plebanów z Kosuotami które
kiedy ufundowane są z pilnością wydane roku pańskiego 1724.
fol. kart 29

(Jest to opis topograficzny przez Andrzeja Komoniewskiego najpóź-
niej opisany; powtórzył w nim autor niektóre wiadomości wyjęte z Chro-
nografii ~~pisanej~~ pisanej 1704 oraz z Acta decanatus Żywiecensis
czyli Oktografii pisanej 1718 - niektóre zaś wiadomości z których
powyższe wyjątki, po raz pierwszy w nim zamiesił. Obejmuje zaś.

zaświe Helmozinemu domowi Ich Mościów państwa królewskiego
na Żywiecu i Beskowej Skale Wielopolskich a panów dziedzicznych
Żywca, Słemień i Ruskiej (dedykacja prozą, za konwersa 18 wiekami
polskimi - tu po raz pierwszy - mówi: „dubo przy pracy urzędu i gos-
podarstwa mego, jednakże przenie nie zaniedbałem dociec tego abym Panstwu
„memu z ciekawości mojej do nowego na powiechę wystawił: jakoż za po-
„mocą boską, com mógł, z Etachego mego rozumu wyowiadał, prosiąc
„pokornie aby miłośniwe państwo jako od poddanego swego raczyło ten
„dar maty z pańskiej swej łaski odemnie przyjęć, nasładować monachów,
„którzy też łaskę, choć poddanym swoim wiernym świadczyli. Jako on
„Artaxerxes król perski .... r. 1462 List papier .... i on Ludwik XI król
„francuski ... i t. d. Wreszcie z Ruskiej ciekawości trwając dowcip maty

„Wdatcie bezpiecznie koncept, rzezy do usłaty

„aby w wiadomości weszły i pamięć ich była

„a przez starość i dawność dalej nie zginęła. i t. d.

O nazwiskach gór tuteznych i Żywca i przemienności jego. (jest w Acta ~~tytu~~ tytu)
Situs albo położenie Żywca, jaka miejsca jego porzycya konfliktu powietrza
i dyspozycja zachodu stonca (jest w Chronograf. pag. 4.)
Łodowna dyspozycja wierszem opisana (wierszy 44 tu po raz pierwszy)

ko (jest w Chronograf. pag. 5)

graf. pag. $14\frac{1}{2}$)

нограф. pag. 14.)

Копотанга рзек згворекит з као поизагит жотт

Granice państwa żywieckiego (zob. w t. 1. str. 148. i 149.)

Bogusławski wsi pąkawa i góry nagi - pąkawa - pąkawa

Bogusławski wsi pąkawa i góry nagi - pąkawa - pąkawa

opisane (jest w Chronogr. p. 19)

Satur moralcki umykajacy zgor i lafow zywieckich (wiedzem jest w lhotnogr. 14.15)

Opis państwa Łodygowskiego i z kąd nazwisko ma? (tu poraz pierwszy)

Nazwiska wsi państwa slemieńskiego skąd posłaty? (jeżeli w Litwie, str. 10)

Dziki państwo śmieńskiego

Granice państwa ślepińskiego

Opaniątwe ruskiem

Przekazanie rufkiego

Granice państwa rzymskiego

Granice parafii żywieckiej
 Parowie dziedziczy parafii żywieckiej (jest w Chronogr. pag. 17)

Generalni dyrektorowie państwa żywieckiego po pp. komornikach (jest w ltr. pag 182)

Administratorowie żywieccy (jest w Chron. p. 19)

Liata panów z Komorowa które w Kefule żywiciem leżą (jeft w Chron. p. 18)

Proboszczowie kościoła żywieckiego, Dziekanowie żywieccy, promotorowie

rozajania w. prebendzie kościoła i. k. n. g. j. a, plebanowie radzi chowscy, rychnalski.

cy, prebendarze ryckwaldzcy, plebanowie jeleśniańscy, milowscy, Łody:

Pracownia wprowadzane (tu po raz pierwszy)

Kościół, zbudowane w a. 1720. m. Komorowa (Ten opis)

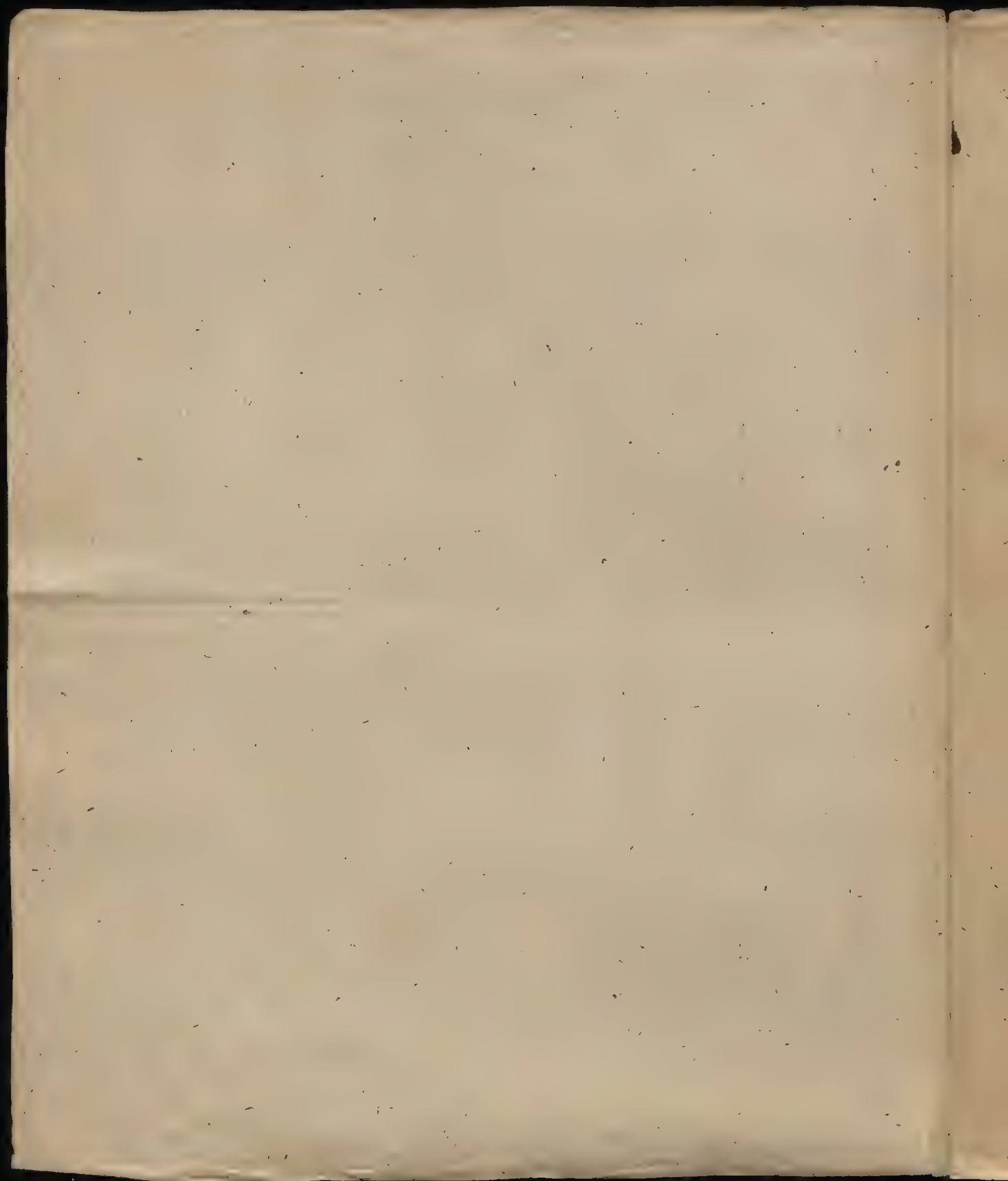
22 Kosiółków wyjeżdża jeżdż 2 Beta)

Łowiesci nie gotują tuł Krajów będące Co jaskiniach kłatach-

tu poraz měřky)

171

171

1688 umarł w Warszawie Jan Wielopolski kamlerz w. Koron.
dziedzic Piestkowej Skatę i Żywca; po nim dostali ry-
nowie: Jan Piestkowa Skatę i Łukę; Franciszek Żywiec, a
córka Konstancja Otylia Oginska kamlerzyna litew. Słemień.
— Koto Żywca pojawia się Marcin Portacz dowódca zbójów
z Hęgiei z bratem swoim Pawłem i bandą z 25 towarzyszy zto-
żoną. D. 16 Lipca wgrabowali dwór w Hęgiei w Hęgiei i u-
wiedli z sobą pojmanego Marcina Jarzek urzędnika, któ-
rego w Łajsz pomimo okupu przywiezionego przez żonę,
zamordowali. Drugiego roku pojmali tegoż Portacza Mar-
cina chłopca z Żylowką, został on w Żywcu stracony, uderzo-
no na haku; brata jego Pawła kotem Tamara. Ten Portacz
Marcin był rodem z Bystrzyc w Hęgiei.

1711 d. 2 Sierpnia spalił się kościół farny w Żywcu z wieżą wspa-
niałą, od pióra; nabożeństwo przeniesiono tymczasowo do
kościółka S. Krzyża.

1712 We wsi Sol, gdzie sprowadzono z Wieliczki górniczy studnię
wykopali r. 1664 z której wodę słoną dobywano i z niej sól
warzono (do 12 korcy soli warzonej na 24 godzin) tełe póź-
niej dla małego przytku warzenia zamknięto i warzelnię
na browary obrócono które r. 1701 zgorzały — Franciszek Wielo-
polski dziedzic zjechałszy do Soli d. 16 Sierpnia ¹⁷¹² zamyslił na
nowo warzelnię otworzyć, ponieważ dworzanin jego Jan Sadowni-
przy próbie zgarca wody $4\frac{1}{2}$ potkwałt soli nawarzył; jednakże
zamyślni swego zaprzestali — a rząd austrijski r. 1823 i 1824 te
źródła słone zasypał i do rzeki odprowadził. Według podania
ma się tamże w lesie Rachowiec nad Wisłą zasypał pokład soli
znajdować. — Tegoż roku d. 24 sierpnia szarańża spadała Koto
Żywca, Kót i Orwiciu i wyjadała co było zielone.

państwo suskie z Suchą z ramkiem, Krzeszów, Tarnawa
 Stryszawa, Lachowice, Zdzisław, Kukow — państwo Bobrek
 z wsiami: Bobrowicki, Gromil, Gorzów, Chetmek — państwo
Lubiąż z folwarkiem Łęka i Nowopole — państwo Rabka z
 wsiami Chabówka, Skomielna, Zaryte, Łonia, Rdzawka, Stone
 — państwo Kobylanka z wsiami Dominikowice, Kleczany,
 Jędrzyna wielka i mała, Potrzęzina, Ług, Zdynia, Wierchnia,
 Godawa, Gładyszowa. — 3) Karol Gonzaga z Myszkowskich
 (rejstarczy z 1712 r.) dostał hrabstwo Żywieckie z miastem i
 ramkiem. — Klucz Obszarowski z wsiami Sporysz, Trzebienia,
 Przyborów, Swinna, Przytkow, Łopotnia, Sienna — Klucz Węgier-
skie gorki z wsiami Łisina, Lisiec, Wilówka, Sól, Rajora, Ujdy,
 Rycerka, Radczyka, Nielewka, Kameńnica, Szare, Żabnica, —
 Klucz Jelesnianowski z folwarkiem i wsiami Jelesna, Krzyżo-
 wa, Kozzanowa, Korbielow, Łopotnia wielka, Lewel wielka i mała,
 Hucisko, Matne; — Klucz Więprski z wsiami Więprz, Jusz-
 czyn, Radziechow, Bystra, Brzusna czyli Brzusnik — Klucz
Lipowski z wsiami Lipowa, Pietrzykowice, Lesna stara i
 nowa, Ostre, Stotwine; — Klucz Starożywiecki z wsiami
 Stary Żywiec, Zabłocie, Zadziole, Zarzecze, Międzybrodzie,
 Czernichów, Treona.

1747 Karol Wielopolski wymurował Jezuićkiej Mioszy w Żywcu
 dom mieszkalny, który z 1748 Jezuiści zamieszkali.

1749 d. 10 Lipca umarł w Żywcu Józef Wielopolski starosta nowotaraski
 mając 70 lat. — Jezuiści otwarli w Żywcu w swej Mioszy prywatną
 Kaplicę.

1755 chcieli w Żywcu osiąść Misionarze, czemu się Jezuiści oparli.
 Piskup Krakowski polecił Jezuitom żywieckim dobyć Mioszy
 w Kozach, gdzie dużo było Luteranów między chłopstwem. — Umarł
 nagle Zbrozek podstarości żywiecki. Mioszy jezuićką w Starej
 przystąpiono do Żywieckiej.

1756 ukończono w Żywieckim nowy murywany kościół para-
 fialny do którego uroczyście poświęcono obraz P. Maryi przemie-
 rzonej; proboszczem był tam Gorylski.

1757 Krakowski Konsektor pozwolił Jezuitom w Żywcu odprawiać

nabożeństwo w wstasnej Kaplicy.

1758 d. 14 sierpnia w skutek oberwania się chmury była powódź w Żywcu.

1759 d. 1 kwietnia odbyli Jezuiti Misję w Browymtarzu, do której toparaści 17 wsi należało. Jezuiti Kasali tamże sięgali, słońce do której lud miał nabożeństwa.

1760 Umarł Goryłski proboszcz w Rychnwałdzie. — Jezuiti wymurowali w swej Misji w Żywcu Kaplicę, która 15 lipca 1760 konsekrowano; był w niej jeden ołtarz i sygnaturka.

1762 Umarł Józef Franciszek Strzemiński proboszcz żywiecki po nim objął probostwo Andrzej Józef Papiniński (+ 1801). — Na tym roku urywa się Liber memorabilium Missionis Zyveensis Soc. Jes., albowiem przy supresji wydart Senior Jezuitów 10 ostatnie lat z takowej.

1769 Karol hr. Wielopolski dał swym kosztom w Kościele parafialnym w Żywcu wykonać ołtarz S. Krzyża oraz ołtarze S. Anny i S. Józefa pomalować i wykonać.

1772 d. 26 września zajęli Austriacy Oświęcim i Zator (r. 1816 przyłączyli do Związku Rzeszy niemieckiej na Kongresie), na pamiątkę zajęcia Oświęcimia bity 1772 medale w wartości 30 krajów.)

1773 Umarł Karol hr. Wielopolski margrabia Myśkiewski starosta Krak., od r. 1728 Kuchmistrz, od r. 1731 Komisarz, od r. 1754 chorąży Koronny, r. 1768 przyjął do Konfederacji barskiej, ożeniony z Elżbietą Mniszechową która zmarła 1746; zostawił 3 synów i 3 córki.

1775 supresowano Misję Jezuitów w Żywcu, zabudowania ich kupili na licytacji Wielopolscy, od r. 1816 — 1824 mieszkali tam proboszczowie żywieccy, za nim w r. 1823 proboszcz Franciszek Augustyn nowej parafii przy farze nie zbudował, a gmachy jezuickie r. 1824 oddano na szkodę.

1776 podzielili się dobrami synowie zmarłego Karola Wielopolskiego: 1) Franciszek margrabia (najstarszy) dostał miasto Żywiec z zamkiem i ogrodem, — Kłucz Jeleśnianiski — i wieś Przyborów (z Kłucza Obszarzkiego) na której schodzić ciążyło 266 423 zła długi. 2) Ignacy (najmłodszy) dostał Kłucz Obszarzki (z wsią Przyborów) — Kłucz Staro-Żywiecki — Kłucz Lipowski — Kłucz Wieprski oraz wieś

Cięcina, Lisiec, Milówka (oderwane od Kłuzę Hęgieńską Górkę) na której to schodzie użyto 266483 złp. 10 gr. dłużej. (Schodę tę na był r. 1838 arcykryje Karol Bułczyński za 205000 złr. mon. Konw. od Adama Wielopolskiego. — 3) Józef (redni) dostat Kłuzę Hęgieńską Górkę składający się z wsi: Łół, Rycerka, Ujsoł, Rajsa, Miedwia, Kamesznica, Szare, Zabnica, na której to schodzie użyto 266483 złp. 20 gr. dłużej.

1776 w sam tłusty czwartek w nocy o 10 godzinie uderzył piorun w wieżę kościoła parafialnego w Żywcu, której bania wewnątrz się wypaliła (r. 1821 kościołem patrona Alberta księcia Saksonii Saksyńskiego, wieża ta na nowo blachą pokrytą zostata.

1782 Cesarz Józef przejeżdżając z Hęgień z Łączy, nocował w Żywcu u Mikułszewskiego. Do Ignacego hr. Wielopolskiego który mu się przedstawił wyznosił się, iż na złe wyobrażenie o rządach złał się; bo po wsiach widział tylko chłopotywo nędzne i wygłodzone.

1784 Zająłto budować gościniec cesarski z Żywca przez Kocięz do Andrychowa (wprzód prowadziła droga z Hęgień do Krakowa wzdłuż nadłoty rzeki)

1785 we wtorek zapustny (w ofstakki) było znaczne trzęsienie ziemi w Żywcu, tak iż garunki z potek poopadały; toż samo powtórzyło się tegoż roku d. 4 grudnia. — Tegoż roku wzięto w sekwestr 24 długi Państwo Żywieckie. — Tegoż roku spalił się Zamek w Żywcu przez nieostrożność Kucharza. — W mieście Żywcu było 10 cechów rzemieślniczych, które do r. 1771 miały za darmo potrzebne rzeczy do Zamku odnabiać. —

1786 Długi ciągłe na Kłuzę Żywieckim wynosiły już 10 38 546 złp.; ale w przeciągu 9 lat zrobił Franciszek Wielopolski 259 636 złr. 30 gr. — Kredytorowie mianowicie Kłuzę Łonin'ski z Włocławka domagali się ogłoszenia sądowej krydy cyli upadłości.

1795 Grasała górali Koto jelesny banda zbrojcow pod dowództwem Proczpaka chłopa z Kamesznic; głównym sekretarzem ich była Milówka. Proczpaka pojmano w Kamesznicę u której rodu; z tych zbrojcow powieszono 28, do kryminatu odestano 70, a przeto 100 kijami i różgami więziono. Proczpaka powieszono w Kamesznic; rozbił on i w Czwacie. Zbieżki Łukomski z Włocławka opisał to wierszanie węgrem pod tytułem: Godziński zbrojcekie.

1799 przechodziło przez Kenty 15000 rosyjskiego wojska rosyjskiego przeciw Francji.

r. 1808 Kupił Albert
Książę Saska-Cieszyński
Klucz Jeleśnia od hr.
Przełębskiego
(Lopis Konstantego
Notwinckiego)

1800 Sprzedano na licytacji dobra Żywieckie, które nabył hr. Przełębski mianowicie Klucz jeleśniański który ^{przeto} 1806 sprzedany został Książu Albertowi Saksu-Cieszyńskiemu Królewiczowi polskiemu. - Żywiec miasto nabyła na licytacji Elżbieta Bielinska żona Franciszka Wielopolskiego margrabiego na Łiniewie.

1809 umarł Franciszek Wielopolski margrabia łódzki. Margrabstwo Łódźskie odziedziczył syn jego Józef Jan Nepomucen który za pozwoleniem Fryderyka Księcia warszawskiego sprzedał 9 kluczy z dóbr Margrabstwa, pozostawiając sobie tylko 3 Klucze Chroberz, Książ Wielki i Kozubów. - Panstwo Żywieckie trzymała wdowa po Elżbiecie Bielinskiej żona po Franciszku Wielopolskim Margrab. która zmarła d. 29 Marca 1814 i która posiadała znaczne dobra na Kutyń. Wskutek układów rodzinnych otrzymała Margrabstwo i panstwo Żywieckie Andrzej Wielopolski c. k. Jambelan; syn Ignacego Wielopolskiego drugiego jego żony Rozalii Moszyńskiej (z r. 1778). Do ojca dostał w dziedzictwie: Klucze: Oborszki (z wyjątkiem Przyborowa), Starożywiecki, Lipowski, Wieprski; wsie Łęcina, Cwierc, Miłówka; - po matce zaś dostał: Ujsoł, Węgierską Górę, Nieleświe, Moszyńską (które to wsie należały do Klucza Węgierskiej Góry: Stalonego z wsi: Sol, Rycerka, Ujsoł, Rajera, Nieleświa, Kameńnica Szare, Zabnica, Klucz Węgierska Góra. Klucz ten r. 1776 odziedziczył Józef Wielopolski syn Karola dostawcy także po bezdzietnym stryju swym Hieronimie Wielopolskim + 1799 wsi Łękawica z Moszyńską, Rychnów z Sienińskiego państwa, stracił cały majątek; po upadku sprzedano na licytacji jego dobra r. 1799: Łękawicę Kupił Zawichowski, Rychnów Kupił Witkowski; Ujsoł, Węgierską Górę, Nieleświe, Moszyńską Kupił Rozalia z Moszyńskich Wielopolska. Ta Moszyńska sprzedała hr. Andrzejowi Wielopolskiemu hr. Wodzieckiemu, który ją r. 1825 hrab. Ignacemu Żelichowskiemu odprzedał.)

1804 i 1805 wskutek przechodu wojsk cesarskich i rosyjskich przeciw Francuzom panowała epidemicznie w Żywiecu choroba, Kosciół. Tek. S. Krzysia i Zamek żywiecki zajęte na szpital dla wojska.

1806 Wielka drożyzna i brak srebrnej monety za i r. 1808 srebrny płaz 10 r. 1808 banknoty papierowe które cesarz Józef przystąpił wypuszczać. Pomimo punierowania srebra w r. 1808, nastąpiła r. 1811 redukcja banknotów, za 5 r. 1811 banknotów wypdawano i 2 r.

*) Ta Rozalia Wielopolska była oszusta i dobra gos. podryg. Pociągła swemu mężowi Józefowi margrabiemu wielopolskiemu za odstąpienie Żywieckiego państwa d. 1808 dobra na: haczów z 3 folwarkami pod dworem (te sprzedał margrabia Józef i Kupił za to Wielkie Oczy). Spłaćta ona wiele długów z Żywieca.

w nowej papierowej monecie (Einlös scheine); r. 1816 zredukowano
2 1/2 złr. waluty na 1 złr. srebra.

1810 Hr. Andrzej Wielopolski po śmierci róg matki Rozalii z Hofmanna:
skuh (+ 1808) dziedzic Żywiec, ukończywszy nauki w Wiedniu
pojął za żonę hrabiankę Grabowską (która się z nim dla im pól:
czy jego, w Krakowie r. 1817 rozwiodła i za barona Larifcha z Bricka
poślubiła mając z nim od dawna zaręczynę)

1813 Wielka powódź — 1815 premiera Rosjan — 1816 drożyzna.

1817 Gdy Cesarz Franciszek przejeżdżał przez Kenty, podał ~~mu~~ ~~mu~~
Męcnarowski Komisarz drogowy skargę na proboszcza żywiec.
Kiego Wojciecha Radonickiego, że mu żona zbatamuił i że zniósł już
10 lat miazgę; w skutek tego sądzono 1819 Radonickiego z pro-
bostwa i dało mu matę parafijkę w Mogilnie pod Grybowem
gdzie zmarł r. 1825.

1818 Andrzej hr. Wielopolski lubo człowiek uczony i biegły genealog,
oddawał się trunkom, robił długie, pożywał od Hofmanna w Bielisku
100 z 100 procentem; rzadu w dobrach ^{nie było}; każdy grabił robie
co dołat. Rządzili dworem Kamerdynier ^{Dieta} Józef Włoch i Sekretarz
jego Ignacy Rópek. — Roka 1818 dla długów zmuszony był
Andrzej hr. Wielopolski sprzedać za ~~100~~ 162000 zł. reńskich rub.
Klucz Obszarcki Albertowi Księciu Saska-Lieszyńskiemu.

1820 został proboszczem w Żywiec Franciszek Augustin z Morawy
wprzód wikary w Żelazek, potem kapelan wojtkowy przy pałku
piechoty Kaunitz, wrefuzie pleban w Wilemowicach + 12 kwiat:
nia 1845 w Żywiec. — R. 1820 anykfuizy rządca ^{temple} (zespół budo-
wać w Obszarze folwark ~~Antonienhof~~ Antonienhof (później w kół-
fryzerski)

1826 Biskup tyński Grzegorz Tomasz Ziegler wrociwszy z Żywiec
dat d. 14 Septembr. 1826² Pochyli pozwolenie do odprawiania
nabożeństwa w Kościele S. Krzyża w Żywiec, który za cesarza
Józefa II mieszkanie Marcin Rybarski i Kazimierz Namysłowski
na liustacyi Kupili.

1830 d. 23 Czerwca zatoczono Kordon nad rzeką Sołą z powodu cholery, po-
niważ Kordon utworzony pod Litnem nie nie pomógł. — ~~Chłabia~~ ~~Chłabia~~
niekajac przed cholera umiera w Andrychowie. Z powodu zatoczenia
Kordonu zastrzelono kilkanaście ludzi, którzy się przekradali. W Żywiec
rozpoznała się cholera d. 5 Sierpnia, najpóźniej stan był 8 Września gdzie
22 zmarło, potem zaczęła ubywać a ostatnio umarł d. 8 Października.

Przez 6 tygodni tej epidemii umarło w mieście Żywiec 156 t. j.
15 procent cygli na 15 jeden. Powróciła znova cholera r. 1832
i wtedy zmarło na nią 38.

1831 Ignacy Krwiz farbiarz żywiecki karat przy gościnu wiodącym
do Białej wystawie kamienny posąg S. Rozalii. Dobit go Tomasz
Gołuszczyński kamieniarz z Suchy, którego dłuta są posągi Ka-
mienne przed Kłasztorem w Kalwarii. Po skonstruowaniu posągu S. Rozalii
zmarł zaraz wracując do Suchy. — Do Koszutka w Starym Żywiec
Sprawka gmina za 700 zł. w. w. przytytu robiony w Kentach, skąd
także r. 1829 sprawił Ambroży Polnierz farbiarz przytytu do Kos-
zutka S. Krzyża w Żywiec.

1832 uregulowano magistrat w Żywiec i obrano po śmierci Józefa Korna
burmistrzem Franciszka Kłoskę aptekarza. Prawo miejskie otrzy-
mał Żywiec r. 1795 od cesarza; niewolno było w nim Żydom się
osiedlać, które to prawo potwierdził cesarstwo austriackie d. 12 Maja
1809, z powodu iż nieprzeglądając wygnali Żyda Felixa Schenthala
chińskiego r. 1807 na zakupionym placu budować kamienicę.

1835 d. 27 Stycznia umarł bez testamentu Andrzej hr. Wielopolski brat;
belon cesarski, dziedzic Żywca, pochowany w Kościele farnym; ta-
blię nagrobkową postawił mu w Kościele Starożywieckim ekonom
Antoni Łojek. Majątek oddzielił z siostry jego Justyna
(wdowa po Michale hr. Węgierskim dziedzicu Wysokiego mazowiec-
kiego) i Elżbieta (żona hr. Wincentego Wielopolskiego) synowiec
Aleksander hr. Wielopolski dostał piątą część t. j. 70000 zł. z pałacem
w Krakowie. Gdy dobra Żywieckie złożone z 4 folwarków chciał za-
kupić hr. Stadion z Wiednia, sprzedały obie siostry Panstwo Żywieckie
na którym 250000 zł. długów użyczyło, Adamowi hr. Wielopolskiemu
(synowi Ignacego na Słemiem) za 500000 zł. — Elżbieta Wielopolska
sprawdziła hr. Adam w ten sposób iż jej dał swe dobra Słemiem wartości
125000 zł. M. K. i dla spłacenia Justyny Węgierskiej za naradą
Mikulajca i Żyda Stertzberga z Białejka chciał r. 1837 zaciągnąć
pożyczkę 300000 w Banku wiedeńskim, lecz gdy to nie było i gdy się
femina faktorowi Stertzbergowi na 60000 zł. zadłużyła, sprzedał
hr. Adam Wielopolski Panstwo Żywieckie złożone z Kłuzów: Węprz,
Stary Żywiec, Węgierska Górka, Milówka, Kłuz d. 15 Listopada 1838
za 660000 zł. Karolowi Oraykiewiczowi Austriackiemu, z kondyccją
, wie es steht und liegt."

- 1838 d. 16 maja. Adam hr. Wielopolski zatorzył za naradą Hłomo-
laura w Łęczynie pięć do wytapiania żelaza, którego brak
odpowiedniej rudy wkrótce zamierzany został.
- 1837 Wdobrach arcyksięcia Karola (który także posiadał Bestwinę
zatorzoną według projektu dyrektora Zwillinga fruzerki żelaza
- Paristwo Żywieckie miało 12000 morgów lasu i mogło rocznie
3 1/2 tysięcy drzewa dostarczać po cenie 42 gr. m. k.
- 1838 d. 8 stycznia zmarł hr. Adam Wielopolski w Łwowie.
- 1835 Franciszek Augustin proboszcz żywiecki karat przystąpienia
rozrytne ornaty, z których otrzymał 2 funty 13 funtów srebra za 92 gr.
- 1836 Choleśa, w Żywiecu zmarło 43 osób.
- 1845 d. 12 kwietnia zmarł Franciszek Augustin proboszcz żywiecki
mając 64 lat - proboszczem nowym został Józef Łukalski pleban
z Włomowic, a wprzód przez 9 lat wikary w Skoczowie na
Szląsku.
- 1472 objął Piotr Komorowski Żywiec.
- 1844 zaprowadzono w Żywiecu towarzystwo wstrzemięźliwości.
- 1845 wyjechał zięć Maksymilian Schenker z całą rodziną (z żoną
i córką) w Żywiecu.

No. 10-

Janusz Kobiński ur.

19 marca 1803 w Lwowie

+ 3 Lipiec 1873

Jeń Edward Sorkus w

Rajstkan 1790 od 1799
w Lwowie

Ignacy Pawłuszkievicz Akademik Krak. ~~profesor~~
pleban w Jelesny, Kanonik tarnowski + 1720
wymurował Kofioł z dzwonnica w Jelesny

Kofioł w starym mieście Zywiec od niepramistnych
czasów fundowany z drewna ciołowego, przy zgorzał
r. 1477 pogorzał przy zdobywaniu miasta przez
Dembiński

Kofioł S. Krzyż r. 1428 poświęcony, r. 1679 odmu-
rowany, prebenda przy nim fundowana 1675

Kofioł w nowym mieście Zywiec farny zmurowany
r. 1542.

Kofioł S. Marka zmurowany 1584

Kaplica S. Wita z źródłem wody poieżnej zbudowana 1669

Kofioł Brzmienia Pańskiego wystawiony r. 1649

od Jana Frankowicza, rokiem 1704 ze staraniem

Andrzeja Komomickiego, wojtę.

Wstąpienie Kłofki (Kopia z r. 1783 178
komonicki. + 1732 jego portret w Kofuotku Enemienia.

Spis osiadłości miejskich r. 1787

Przywilej Jana Kumorowskiego Kapłana
potanieck. na las Kietbafow 1562.

i inne przywileje żywieckie

str 1-50

Obwieszczenie dowcipnej i ciekawej wiadomości
ręczy Krajów got tutejszych państwa, żywiec-
kiego Konstantyna ręk goanic państwa
żywieckiego, flemieńskiego fufkiego i Tedy:
gorowskiego, Lanow dziedzicznych i gubernat-
torów, Mebanow, z pilnością wydane r.p.
1724 pag. 57-120.

ded. domowi Wielopolskich

Kościoty zbudowane 23.

Łowiesi różne górnych tych Krajów.

Chronographia albo dziejopis żywiecki
z różnych autorów, pism i wiadomości zebrany
przez sławnego Andrzeja Komonickiego Wójta
na ten czas żywieckiego 1704. - Przedmowa
Do Czytelnika (Wzrostem a Krosty: Andrzej Komonicki
mieszkanin żywiecki pisał roku 1704)
na herb - Katalog Kapłanów z Żywca, z Komonicków
Chronographia od r. 1438-1644. pag 121-282.

Towarzystwo muzyczne we Lwowie bractwo
 literatów wzięcie wykonywali ćwiczenia muzyczne
 re i grali na chorze. R. 1356 zaprowadzone we
 Lwowie przez mieszkańców nie mieckich potwierdzone
 przez Jakoba Streę arcybisk. kalick. Gregorz z Ka-
 noka arcybisk. lwowski przeniósł ich do Kaplicy ra-
 dzieckiej podobne było w Żarnowie 1426 w Kra-
 kowie — w Perzozowie r. 1594 zaprowadzone
 przez Goslickiego — w Żywie od r. 1608. fric-
 wali w święto i niedziele mże ranne choratem.

ina 12. 8. m.

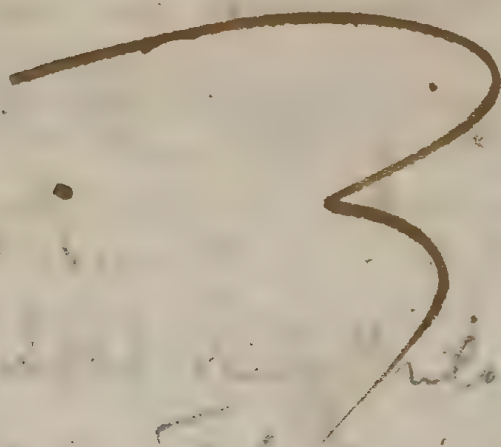
Čtenie svatého iana: 1 ká

W počátku biese slovo. a slovo biese v boha. a boh
biese slovo. To biese na počátku v boha, a wsecky
weci skrze ne učineny su. a bez niego nic nenie
učineno. Což učineno gt w něm životem biese. a z
wot biese swietlost lidska. a swietlo vetmach
swieti, a tmy su geho neobrahly. Biese človiek
poslany ot boha. gemuž gmeno biese ian. Ten
gest prišel na swidecktwe. aby swidecktwe wydal o
swietlu. aby. wsichni wiewrtli skrze ne. Nebiese on
swietlo. ale aby swidecktwe wydal o swietlu. Biese
swetlo jwe kterez o swiecuje každého človieka,
přichazejícího na svět. Na swietě biese
a swiet skrze něho učiněn gest. a swiet gt
geho nepoznal, mezi uve vlastnie přišel,
a swagi su ge° nepřigeli. Ale kolikoz kolíwiek
přigeli su ge°, dal gt jim moc syny božími
byti. Tem gezi wiewře wegmemo ge°, křiž to
nezekrwe, ani z wote těla, ani z wole mwie, ale
z boha vrozeni su. a slovo telom učiněno gest,
a přibývalo gest mezi nami, a wídeli sme slawu
ge° slawu iakožto gedno wzreho odoce plneho
milosti a prawdy /

Tá biblie - její rucej Nový Testament psány
na papíře w XV w. wídiatém na proboštwě w Žywaru
- Fotimile idjete přesunnie - datem křesťanů Rosijanských.

Skonalo se psanie nowego zakona wroci na poprzedni
leta odnawianie Syna boziego Tysiac ityigtkeho
jedesateho ~~Q~~ Spomoci bozi genz w me moi
wsecko drii a zprawuge —

od Xl rozt, Metkupa indea leiti; na Konu.

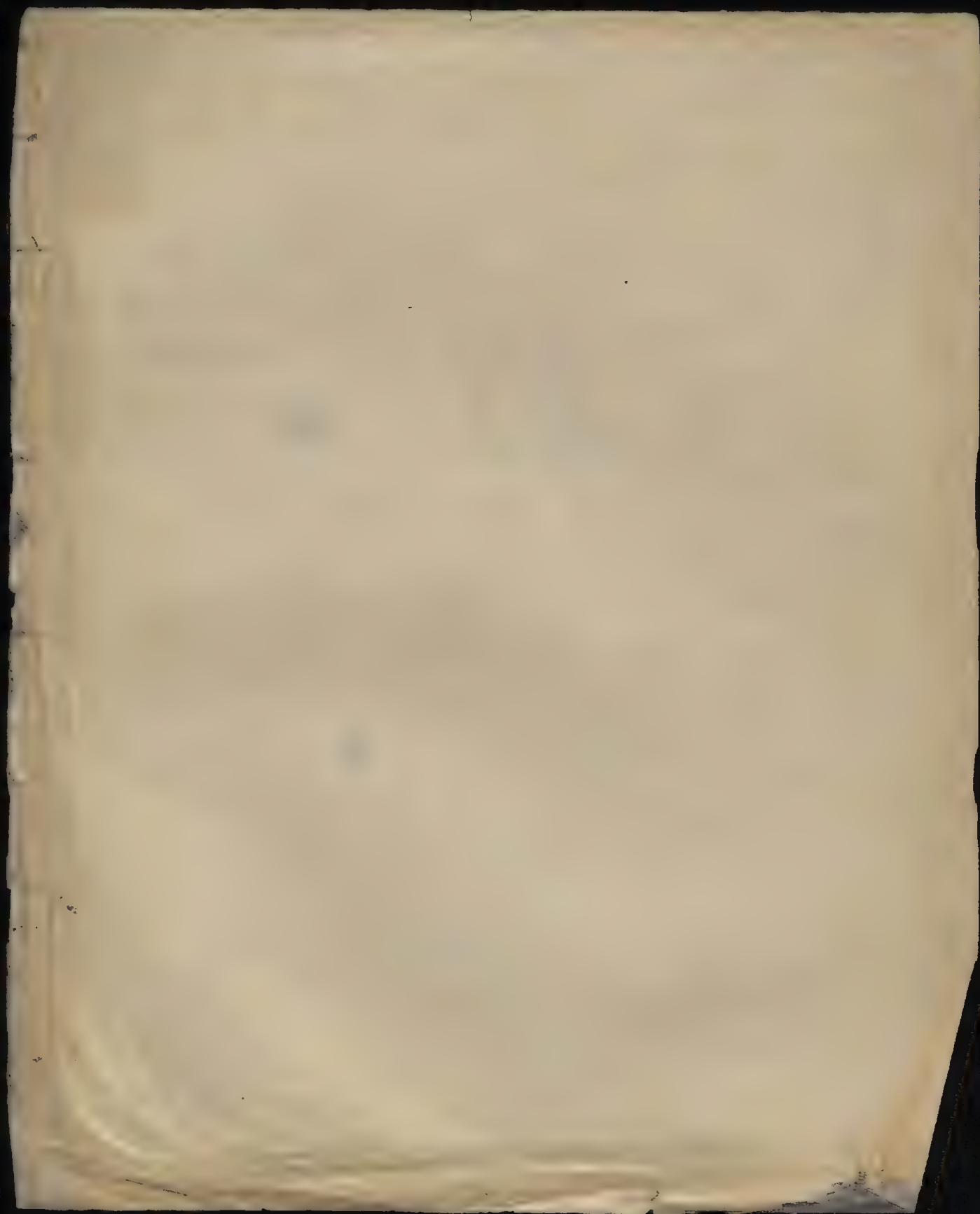

Wszystko co jest napisane
w tym dokumencie
jest prawdziwe i prawdziwe
wspomnienie 15 Maja 1898
w Warszawie

Łowieści o upiorze we wsi Usołach którym był Janota czararz stary
główny strygon a ten po śmierci jawnie i potajemnie napadł ludziom
wyrzadzał pochowany będąc przy kościele w Rajczy; urządzono więc
aby go dobyć i głowę mu uciąć; i tak uczyniono. In przecie z
głową nieścą chodził i on przy sobie nosił, a przecie wielkie
pooty robił, iż się zebrały z gromady Rajczy Usoł i Rycerki
które niektórzy się niemogąc inaczej poradzić z grobu trupa wy-
kopali na granicy wywieźli tam ręce i nogi porobinawoszy na
stos drew włożono i tak spalono. Z którego ognia z wstrząsami
jego coś obrostego w górę wyskakiowało i zbytecznie się rypało
aż to zaledwie z ciałem spalono. Co się stało d. 3 stycznia r. 1720
mierz półtorej niedzieli blisko biedząc się w strachu ludzie byli.
Z tego rodzaju 1679 była w Rajczy baba główna stryga
która tak wiele dokazywała że na 19 ludzi dla niej umarło.

Usoły   pow. żywiec.
Rajcza   "   "
Rycerka   "   "

R 1720 d. 29 Czerwca w robotę Święto Piotra i Pawła ap. Do nasza Pa-
 dziechowskiego pod tyt. S. Marcina biskupa bractwo nowe prześwietne
 S. Zygorska Rolnika od Kłocię ap. do na tenias Niemensa XI par. u. Rzymie
 d. 7 Sierpnia r. 1719 nadane i pozwolone introdukowano dla parochian
 rolników i gospółstwa prosta ków. Na której introdukcji z całego dekanatu
 Żywieckiego duchowienstwo było i bractwo czworo, to jest Bractwo Ro-
 zanie S. Żywieckie, bractwo S. Anioła Stróża z Łodygowic, bractwo S. Anny
 i S. Barbary Miłowskie gdzie wielki Konkurs ludzi był. Rachowano na 5
 tysięcy, popołitości wszelkiej a każde bractwo okryto i ozdobnie przy-
 bywszy a osobliwie Łodygowskie miało między sobą wybranych
 z strzelbą i także Miłowskie Gajnych którzy po kilkakroć ognia
 przy śpiewaniu swoim na tryumf dawali wraz. A te bractwa przy-
 tano na górze gdzie kaplica nowa dla introdukcji bractwa S. Zygorska
 zbudowana. Na tytut S. Patronów, którzy patronami są od morowego
 powietrza, to jest Najsw. Maryji z gwiazdy zarannej S. Rozalii S.
 Sebastjana i S. Rocha którym tam obraz nowy wymalowano i wystawio-
 no z takim napisem: O patroni orbi salvi - Contrapestem revocati - Mis-
 miseris hic favete - Et a peste nos fovete.
 Przy której kaplicy wyborne intermedyum odprawiano naprzód czytany pa-
 chołsta wiersze miały swoje deklamacye do kaplicy uczynione. Jeden z
 gwiazda reprezentujący gwiazdę Najsw. Maryji z gwiazdy zarannej S. Rozalii
 trzeci z Stróża S. Sebastjana, czwarty z bastonem albo laską pasterzyską
 Kę reprezentujący S. Rocha mając mowę o tych S. Patronach wierszem by-
 oni raczyli bronić to państwo i kraj górny - od tej plagi i zarazy
 ludzkiej morowego powietrza. - Znowu na teatrze stali cyfryjanci

jeden miał palme drugi krzyż trzeci koronę paciorków, piąty zwierciadło
który w intermedium swoje mieli mowy wierszem oprostonie jako P. Bogu
jest miła i P. Bogu sobie z niej tajemnice wielkie czyni, gdy prostota
z pobożnością złączona będzie; Potem S. Frydora żywot i cnoty wyliczali;
wyszystkim je wyliczając, jako go Bog dla jego prostoty i pobożności
wielkim świętym uczynił, że mu anieli podras modlitwy jego orać
pomagali i cudy go wystawili, dla czego od Ojca S. pap. Kanonizowany jest
i między S. S. poligony i bractwo jego z wiel. odpustami Kofuot postanowili
aby prostacy i ubodzy rolnicy jego naśladowali. Do tych przybyli csterzej
oraz - Jeden ptug drugi ielaza ptuzne trzeci kotka a czwarty brony
nieśli, jako narzędzia rolnicze, których anieli jako prostaków nawiedli
do tego bractwa aby patrona swego naśladowali i w bractwo wpisawszy
się one przyjęli obierając zbaucenie i żywot wieczny. P. Którym inter-
medium pokazało się bractwo ozdobnie ubrane które z kaplii do Kofuota
wprawiało, gdzie były strzelania z 5 sztuk strzelby grubej i ognia na
radości dawano i.t.d.

(Z kroniki Zywieckiej Andrzeja Komoniewskiego)

2. 1721 w Warszawie przed Królem Augustem był taki mąż silny
 który drinny dokazował: naprzód dzwignął działo na 2500 funtów
 ciężkie, na którym jeszcze doborze siedział jedna ręka w górę i trzy-
 mał tak długo aż druga ręka szklankę wina wypił. — Znowu kazał
 2 konie albo zaprzęgi do siebie jak najmocniejsze i one wozniący po-
 przedzać i ciągnąć go a ruszyć go z miejsca nie mogły. — Rozewarł po-
 tronek nowy na drobne sztuki, którego 2 konie rozewarć nie mogły. —
 Układał się głową na jeden stółek a na drugim opierał nogi; wtedy
 na sobie 5 albo 6 osób utrzymał że całe jego ciężar było na
 ziemi. — Znowu dzwignął konia z jeźdźcem na nim siedzącym jedną
 ręką a drugą szklankę wina wypijał. — Także na pierśiach utrzymał
 kowadło ważące 600 funtów tak długo aż dwa kowale potężni
 sztuki żelaza na nim rozłuli i odkowali. — Znowu układał się na
 ziemi a dwaj mężczyźni po nim deptali z którym wstał w górę i
 usiadł na stołku. — 12 ludzi do góry dzwignął i trzymał jedną
 ręką a drugą wypijał wino. — Na półtorcia długi gwóźdź a na
 palec gruby skreślił do kupy albo potamał. — Wziął w ręby tawę
 na 18 stóp długo a na drugim końcu postawił stołek i dzwignął
 do góry na stóp 10 — Na ostatku trzymał w rękach laskę
 a dwaj mężczyźni nie mogli jej onemu wyciągnąć z rąk.

